șierul se simți apucat de braţe. Se întoarse şi văzu ochii scânteietori ai Negrului aţintiţi asupră-i.

— Dă-i drumul! se răsti uriaşul şi-l trase înapoi.

Perdeaua din fund se mişcă şi prezicătoarea se făcuse nevăzută.

Moşierul ieşi, clătinându-se. Nu ştia ce să creadă de toată întâmplarea aceasta. In timpul şedinţei nu-şi putuse lua ochii de pe aceia ai prezicătoarei. Avea impresia că-l hipnotizase.

Mergea pe stradă ca un beat. De la cine ştia toate acestea misterioasa femeie? Flecărise oare Wyrubova? Dar nu vroia s'o întrebe, astfel că nici nu mai dădu ochi cu dânsa în ziua aceea.

103. — Aventura Irinei

Irina se retrăsese în odăiţa ei liniştită şi plângea încetişor, cuprinsă de o tristeţe fără margini.

Vasilieff îi vestise astăzi că peste câteva zile va părăsi Rusia. Căpătase informaţiuni sigure că revoluţia înaintează vertiginos şi că prăbuşirea guvernului se putea produce din clipă în clipă.

— Nu fii tristă, copila mea! — îi spusese el, cu blândeţe. — Il ai pe tatăl tău lângă tine şi vom duce în Franţa o viaţă liniştită şi fericită.

Ii zugrăvise frumuseţile sudului Franţei, Riviera minunată cu localităţile ei ca din basme — dar Irina rămase tot abătută.

Nu despărţirea de oraşul acesta mare o îndurera, ci altceva.

Ce va deveni Boris, iubitul ei? Pasiunea lui pentru frumoasa comunistă cu ochi negri îi căşuna mari suferinţe. Simţea că legătura cu această femeie va însemna nenorocirea lui.

Apoi, gândul o mai purta şi spre Natasa. De ce o minţise tatăl ei? De ce nu-i spusese că frumoasa prinţesă trăieşte?

Dar unde să fie dânsa?

De mult vroia Irina să-i spună fratelui ei a-

devărul, dar până acum tot amânase, și asta din două motive binecuvântate: Nu putea să-l arate pe Vasilieff drept mincinos, și pe de altă parte un glas lăuntric o oprea să dea lucrurile pe față.

Și acest glas îi șoptea: „Părăsește gândul ce-l ai, căci nu vei recolta decât durere în urmă!"

Incepuse să îndrăgească familia Ulkitzki. Vera îi devenise o adevărată prietenă. Dar de când ea îi dăduse de înțeles că Iesta, fratele ei, o iubea, Irina căpătă un fel de teamă pentru tânărul revoluționar.

Tânăra fată fu smulsă din gândurile ei de sosirea unei scrisori. Privi mirată plicul cu scrisul drept și se întrebă cine poate să fie trimițătorul. N'avea niciun fel de cunoștințe în marele oraș — cu toate acestea adresa era foarte lămurit scrisă.

Rupse plicul și scoase dinăuntru o cartă de vizită, pe care era tipărit:

DENISE BAROBLEUR, prezicătoare

Pe dos erau scrise următoarele cuvinte:

„Oferă doamnelor și domnișoarelor prilejul de a avea un oroscop adevărat. Onorariu modest".

Irina rămase uimită. Nu putea pricepe cum prezicătoarea aceasta îi putea trimite ei, care nici nu era cunoscută, o astfel de invitație.

Un gând îi fulgeră prin minte. Se simți îndemnată să facă cunoștința acestei femei misterioase, de a cărei știință i se povestise atât de des.

De ce să nu afle, prin mijlocirea ei, trecutul și viitorul?

Tânăra fată așteptă până se lăsă înserarea, căci voia să plece de acasă fără știrea lui Vasilieff și a Verei.

Când bătu ceasul nouă părăsi casa, acoperindu-și capul cu o basma neagră. Prin întrebări meșteșugite aflase din timp dela servitoare unde se afla locuința vestitei prezicătoare.

Merse repede prin străzile întunecate și inima îi bătea cu putere. Deodată ajunse într'o piață,

unde, pe un loc ridicat, stătea un bărbat palid și slab vorbind aprins unei mulțimi adunată în fața lui. Ochii-i luceau ca doi cărbuni aprinși. La dreapta și la stânga lui se aflau doi purtători de făclii cari îl luminau din plin, aruncând în același timp umbre fantastice asupra mulțimii ce asculta în tăcere.

O fluierătură ascuțită sfâșiă văzduhul și din depărtare se auzi uruitul unei mașini. Irina fu împinsă înapoi și apăsată de un perete.

Un automobil pe care era instalată o mitralieră venea în goană din susul străzii. Era o ultimă încercare a guvernului pe ducă de a face ordine.

Mitralierea începu să răpăie, împroșcând cu gloanțe în mulțime.

Scoțând un țipăt Irina se prăbuși la pământ. Simți o durere ascuțită în spate, apoi își pierdu cunoștința.

Când își reveni, strada era pustie. In fața ei se afla un bărbat înalt, cu mâinile încrucișate pe piept, și care o privea cu milă.

— Cine ești d-ta? — întrebă el, cu glas blând.

Irina se ridică, sprijinindu-se de zidul casei lângă care căzuse. Și în aceeași clipă recunoscu în omul din fața ei pe vorbitorul dinainte. Dânsul nu fugise de teama mitralierei ucigătoare.

— Cine ești? — întrebă el din nou și, fără să aștepte răspuns, adăugă: Îți pot veni în ajutor? La mine ești sub adăpost bun.

Irina își duse repede mâna la spate. Slavă Domnului, nu simțea nicio durere, ceea ce însemna că nu fusese rănită.

— Vreau să mă duc acasă, zise ea cu naivitate.

Străinul zâmbi:

— Unde e casa d-tale?

— Pe acolo cred c'ar trebui să apuc, răspunse ea, arătând spre Neva.

— Vino cu mine! — zise el. — Noptile Petrogradului sunt primejdioase pentru o fată tânără.

Irinei îi bătea inima cu putere, dar nu-i era teamă. Dimpotrivă, omul acesta cu chipul palid şi ochi visători răspândea în juru-i un fluid care o liniştea. El păşi alături de dânsa în noaptea rece şi limpede. Cerul de-un albastru închis, spuzit de stele, cu luna în mijloc, veghea asupra marelui oraş în care clocotea cazanul revoluţiei.

Irina îl privea adesea pe furiş, şi — lucru ciudat! — i se părea că-l cunoaşte, — că-l mai văzuse cândva.

Deodată îl privi cu mai multă atenţie şi mintea i se lumină.

Da, aducea mult cu bărbatul răstignit pe cruce care se afla în toate bisericile Rusiei şi care cu chipul său plin de suferinţă privea în jos cu bunătate şi durere spre omenire.

— Cum ai ajuns în strada aceea? — întrebă el deodată, rupând tăcerea.

— Vro... vroiam să fac o vizită unei prietene.

Dânsul surâse şi dădu din cap.

— Mergem pe drumul bun? — întrebă el după câtva timp.

Irina se înfioră. Se afla pe strada unde locuia prezicătoarea.

— Da, aici vroiam s'ajung, — răspunse ea repede.

El se opri. Dânsa îi întinse mâna şi murmură o mulţumire, apoi, cu privirea în jos, porni înainte, fără să ştie dacă el o urmăreşte. Tocmai când bătu ora zece ajunse la casa prezicătoarei, unde intră.

Aproape să-i pară rău Irinei că pornise în aventura aceasta, căci când închise uşa în urmă-i, văzu în faţa ei un Negru care o privi ţintă.

Ii spuse ce vroia şi uriaşul o conduse printr'un gang până la odaia prezicătoarei.

Bătrâna era acolo şi avea chipul blând. Ochii-i mari, cercetători, o învăluiau pe tânăra fată.

— Ce doreşti să ştii? întrebă Denise Barobleur.

— Aș vrea să privesc în viitor, răspunse Irina, șovăitor.

— Nu vrei să mă lași întâiu s'arunc o privire în trecut?

Tânăra încuviință printr'un semn din cap, în timp ce inima-i bătea să se spargă.

Prezicătoarea îi luă mâna și cercetă cu băgare de seamă liniile din palmă. Apoi dădu din cap, gânditoare, și zise: (Vezi coperta).

— Văd un fluviu mare cu multe bărci. Luntrașii cântă melodia lor... Apa se rostogolește greu în albia ei... Nevoi și suferință e în sat... Luntrașii n'au nici măcar pâinea de toate zilele și stăpânul moșiei îi chinuiește... Pe un armăsar focos trece prin sat și cine nu-l salută, cine nu se ploconește adânc la trecerea lui, simte sfârcul nagaicei.

„In sat se află o colibă în care locuiește o bătrână oarbă. Ea își crește copiii, dar aceștia nu-s ai ei. Un băiat voinic și îndrăzneț îi face multe griji. Pleacă în războiu și e rănit.

„La Petrograd face de santinelă în fața palatului imperial și în singurătatea lui se gândește la cei dragi de-acasă. Atunci se apropie de el o ființă încântătoare și de casă bună.

„E o prințesă, o doamnă de viță nobilă... Ea vorbește cu dânsul...

„Atunci, un bărbat crud ridică nagaica și lovește cu putere obrazul tânărului, lăsând dungi vinete pe dânsul...

„Prințesa leșină, soldatul e arestat... Un convoiu lung pornește spre Siberia... Prințesa îl însoțește pe ascuns... Soldatul e deportat în țara ghețurilor veșnice.

„Și vremea trece... trece... Tânărul izbutește să evadeze și se înapoiază în satul lui. Revoluția izbucnește... Vin sbirii... In fruntea lor e dușmanul său de moarte. Colibele ard, iar bărbații și femeile nu-și pot apăra avutul, căci nu sunt în sat.

„Sbirii se retrag urmăriți de revoluționari. Sus în castel e ucis un prinț, tatăl frumoasei prințese.

„Aceasta urmează să fie împușcată, dar luptătorul pentru libertate o salvează... Pe o noapte întunecoasă, el părăsește satul natal, împreună cu dânsa și sora lui... Un bărbat nobil îi însoțește.

„Pe drum se despart... Luptătorul pentru libertate rămâne cu prințesa, iar fata cealaltă pornește alături de bărbatul nobil și ajung la Petrograd...

„Văd iarăși crimă și răni... luptă și distrugere... Revoluția a izbucnit în marele oraș"

Prezicătoarea făcu o pauză și ridică mâna, implorător. Ochii ei se măriseră peste măsură.

— Fugiți până nu e prea târziu! urmă ea. — Niciodată nu-ți vei înfăptui dorințele, căci piedeci de neînvins îți stau în cale. Îl iubești pe luptătorul pentru libertate, care e fratele tău... dar el nu-ți va putea aparține niciodată, niciodată. Renunță la el; căci altminteri abați nenorocirea asupra capului tău".

La aceste din urmă cuvinte ale prezicătoarei, Irina își ascunse fața în mâini. Știa prea bine ce vroia să spună cealaltă. Un fior îi străbătu trupul... Se simțea atât de nefericită în clipa aceasta!

Când își ridică iar privirea, era singură. Prezicătoarea se îndepărtase pe nesimțite.

Negrul se ivi în odaie și biata fată fu cuprinsă de o teamă nemărginită.

Uriașul o conduse până la ușă, străbătură gangul, apoi îi dădu drumul în stradă. Primul om pe care-l văzu era bărbatul acela misterios care o adusese aici cu puțin timp înainte. El se apropie de dânsa și-i zise cu glas blând.

— Știam că te vei reîntoarce. Hai să mergem înainte! Știu unde ai fost și vreau să sper că femeia aceea ți-a spus numai bine

Cereți mâine numărul 58 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

El îi zâmbi, iar ea se împurpură de ruşine.

După o jumătate de ceas erau în faţa casei familiei Ulkitzki. Irina întinse mâna însoţitorului ei şi murmură:

— Iţi mulţumesc.

— Nu vrei să-mi spui numele d-tale? o rugă el, ţinându-i mâna.

Tânăra şovăi o clipă, apoi se hotărî:

— Mă numesc Irina Verodin.

— Verodin? — făcu el, surprins. — Eşti cumva sora lui Boris Verodin?

— Da...

— Atunci te poţi socoti fericită. Numele meu e Urez... fratele d-tale mă cunoaşte. Rămâi cu bine!

Se'ntoarse şi porni mai departe, prin strada tăcută.

Bărbatul pe care-l cunoscuse Irina în seara aceasta avea să facă să se vorbească mult de el în cursul celei de a doua revoluţii. Era unul din cei mai curajoşi agitatori ai ideii de libertate.

Fost proprietar al unor moşii întinse, le dăruise Statului, pentru binele poporului, renunţând în acelaşi timp la titlul său de conte.

Cuvintele sale fură un balsam binefăcător pentru inima rănită a Irinei. Când ajunse în cămăruţa ei, îşi apăsă mâna pe pieptul care-i svâcnea cu putere. Se desbrăcă apoi, pe întunerec şi multă vreme privi ţintă în tavan, pe care luna îşi trimitea razele-i jucăuşe.

Şi lacrimi fierbinţi i se rostogoliră pe obraji când se gândi la sfatul prezicătoarei. Să renunţe la Boris? O! cât de grozav era asta!

104. — Saşa în închisoare

Sonia Petrovici se simţea nespus de fericită, cum se simte numai o femeie care iubeşte cu patimă.

Ea se ducea să-l ia pe Boris la şedinţele Sfa-

lului şi la adunările delegaţilor, copleşindu-l cu o dragoste nemăsurată.

De un singur lucru se temea...

Nu cuteza să-i mai vorbească odată de bogăţiile ei. Dânsul refuzase întotdeauna să meargă în maşină cu ea la adunările zilnice ale revoluţionarilor, şi frumoasa femeie ştia că el nu înţelegea de glumă în privinţa asta.

Uneori Boris o privea cu ochi cercetători. Trebuia să-şi mărturisească cum că era foarte frumoasă, — era o femeie pe dinaintea căreia niciun bărbat n'ar fi trecut nepăsător.

Surprinzător de repede îşi pierduse apucăturile ţărăneşti, — era o bolşevică în toată puterea cuvântului, dar şi o femeie de lume.

Şi cu câtă înflăcărare vorbea! Când se urca la tribună, toţi erau numai ochi şi urechi.

Astăzi, de pildă, vorbise un ceas întreg. Cuvintele ei ţâşneau ca mănunchiuri de scântei, învăluind totul într'o lumină orbitoare.

Şi la sfârşit, când însufleţirea transformase sala într'o mare agitată, când aplauzele nu mai conteneau, ea rămase nesimţitoare la toate, privind doar spre iubitul ei. Şi ochii-i glăsuiau parcă: „Numai pentru tine am vorbit aşa, — numai tu să mă admiri, — numai tu şi nimeni altul.

Boris Verodin aplaudase mai mult ca toţi. Strigătele lui de „bravo!“ păreau că nu se mai sfârşesc.

Sonia îşi pusese în gând astăzi să lămurească lucrurile. Avea planuri îndrăzneţe, — vroia să preia mai târziu, postul de ambasador într'una din ţările cari vor recunoaşte Uniunea Sovietică.

Avea mulţi prieteni şi admiratori înflăcăraţi printre revoluţionari. Dar toţi se ţineau departe acum, căci se temeau de Boris Verodin, pe care nu se încumetau să-l provoace.

Sonia nu putea să-şi înfrâneze, însă, pornirea spre lux şi petreceri. La prinţesa Suralin aveau loc

adevărate orgii, iar Sonia dădea şi ea din când în când un banchet, la care invita comisari ai poporului şi delegaţi.

Omul de încredere al frumoasei comuniste era tot grăsunul Mencikovski, misitul de case. El aranja serbările şi ţinea şi socotelile adoratei sale, care veghea să nu cheltuiască prea mult, căci banii numerar trebuiau să ajungă pentru câţiva ani, până va putea valorifica documentul care avea să-i aducă bogăţii imense.

Sonia îi luase lui Boris făgăduiala să ia masa cu dânsa într'un mic restaurant. Fiind singură cu dânsul vroia s'aducă lucrurile în aşa fel încât să se logodească, iar după câteva luni să facă nunta.

După furtunoasa şedinţă din ziua aceea ei se despărţiseră. Sonia se îndepărtase repede, căci într'o stradă din apropiere o aştepta Mencikovski cu maşina.

Rămas singur, Boris Verodin se simţi atins pe umăr. Intorcându-se, îl zări pe Urez, agitatorul căruia Comitetul Central îi dăduse misiunea să înflăcăreze massele, căci era unul din cei mai buni cuvântători de stradă.

— Cum o mai duci, Urez? întrebă Boris Verodin, prietenos. — De mult nu ne-am văzut.

— Eu te văd adesea,— răspunse agitatorul, cu o privire caldă. — Dar tu nu mai ai vreme să te uiţi la mine şi la alţii.

Boris Verodin rămase mirat şi clătină capul.

— Ce vrei să spui cu asta? — întrebă el.

— Foarte simplu. Nu te mai uiţi la noi, pentru că priveşti mereu şi prea stăruitor în ochii plini de văpaie ai unei femei care ţi-a vrăjit simţurile. Tovarăşe Verodin, păzeşte-te de această femeie, căci ea nu e de tine. Mă cunoşti destul de bine ca să-ţi dai seamă că nu vorbesc în vânt.

„Rămâi cu bine, căci mă grăbesc!

Boris Verodin rămase înmărmurit, privind după bărbatul pentru care avea o mare simpatie.

N'avea el dreptate, oare? Da, şi bine făcuse că-l prevenise. Chiar astăzi va vorbi cu Sonia, pentru ca lucrurile să nu ajungă prea departe.

Cufundat în gânduri, fu trezit de ivirea unui bărbat, care-l întrebă dacă dânsul e Boris Verodin. Revoluţionarul răspunse afirmativ şi-l întrebă ce doreşte, adăugând:

— După uniformă pari să fii gardian de închisoare?

— Da, fac parte din personalul fortăreţei Petropawlowsk, răspunse celălalt.

— Şi ce doreşti de la mine?

Omul privi în juru-i, apoi întinse lui Boris un bileţel împăturit.

Uimit, revoluţionarul îl desfăcu şi citi:

„Liberează-mă, căci sunt închisă pe nedrept în celula 423 a fortăreţei Petropawlowsk. Nu m'am făcut vinovată cu nimic.

Mătuşa ta, SAŞA"

— Saşa aici? murmură tânărul, înmărmurit. — Cum a ajuns în fortăreaţa Petropawlowsk?

— Există un mandat de arestare din partea Comitetului Central, — răspunse gardianul. — A fost adusă acum zece zile şi urla atât de tare încât ne-am văzut siliţi s'o legăm. Apoi, însă, s'a domolit. Plânge mereu şi susţine că n'a făptuit nimic rău, dar mandatul de arestare o învinovăţeşte de trădare în dauna sfaturilor poporului. Ci-că ar fi înjurat în gura mare pe stradă sovietele şi consiliile muncitorilor.

Ochii lui Boris Verodin zvârliră scântei.

— Cine a îndrăznit să susţină asta? strigă el. Cine a învinovăţit-o?

— Trebue să fi fost un bun cunoscut al ei, căci altminteri de mult i s'ar fi dat drumul. Aşa se face de obiceiu cu guralivii ăştia: sunt închişi

câteva zile, apoi vine ordinul să fie puşi în libertate.

— Comitetul Central a arestat-o?

— Da.

— Bine, voiu vedea eu ce e de făcut, — răspunse Boris, încruntat. — Voiu descoperi eu pe nemernicul care a pus la cale asta. Bătrâna aceea a făcut mari servicii revoluţiei în ţinutul ei de baştină.

Merse imediat la sediul Comitetului Central, dar nu-l găsi pe Ilino, preşedintele. Se adresă altora, dar nimeni nu-l putu satisface, căci ceea ce făcea şeful, numai el putea desface.

Hotărî să aştepte şi după vreo două ceasuri veni Ilino.

— Ia te uită, d-ta eşti, Boris Verodin? — zise el, plin de bucurie. — Ai venit să-ţi iei în primire sarcina ce ţi s'a încredinţat? Dar asta mai are timp, dragul meu... vino peste câteva zile, căci acum mă grăbesc să mă duc la Lenin, cu care am de discutat chestiuni însemnate.

— Altceva mă aduce aici, tovarăşe Ilino, zise Boris Verodin, cu ton aspru. — E vorba de arestarea unei femei bătrâne care e mătuşa mea.

„Nu ştiu cine a făcut să fie închisă la Petropawlowsk şi ci-că d-ta însuţi, tovarăşe Ilino, ai semnat ordinul de arestare.

„Bătrâna aceasta a adus mari servicii cauzei noastre.

— Cum se numeşte femeia, tovarăşe Verodin? — întrebă Ilino. — Fără 'ndoială că va fi eliberată imediat dacă ceea ce spui d-ta corespunde adevărului.

— Saşa Verodin e numele ei.

— Atunci trebue să fie o greşeală, tovarăşe Verodin, căci nu-mi amintesc să fi semnat un ordin de arestare pe numele acesta.

— Şi, totuşi e aşa cum spun eu, răspunse revoluţionarul. Mi-a trimis din închisoare un bileţel

prin care mă vesteşte de cele petrecute. Intinse scrisorica preşedintelui, care o citi. Apoi Ilino începu să răsfoiască într'un registru.

— Aici dau de numele Saşa, dar celălalt nume nu e înscris, zise el. — Acuzaţia ce i se aduce glăsuieşte: „Ni s'a comunicat că persoana în chestie a atras atenţia asupră-i prin cuvintele-i aţâţătoare, fapt pentru care n'am eliberat-o încă".

— Minciuni sfruntate! izbucni Boris. — Cum se numeşte acela care a denunţat-o?

— E unul anume Mencikovski.

— Nici n'am auzit de el. Dar nădăjduiesc că-i voiu face cunoştinţa şi dacă acuzaţia lui nu se adevereşte, atunci...

Nu-şi sfârşi vorba, ci aruncă doar o privire întunecată asupra preşedintelui.

— Firește că femeia va fi pusă imediat în libertate, tovarăşe Verodin, zise Ilino. — Dar îmi făgăduieşti să nu faci nicio nechibzuinţă. Cercetează cum stau lucrurile, căci e dreptul d-tale, şi dacă bătrâna a fost arestată fără motiv, voiu lua eu măsurile ce se cuvin.

Ordinul de liberare fu repede întocmit, apoi Boris plecă spre mult-temuta închisoare a Petrogradului.

Porţile i se deschiseră imediat, căci un ordin al Comitetului Central se bucura de acelaşi respect ca şi al unuia care venea din partea guvernului.

Revoluţionarul fu condus prin ganguri întunecate şi în cele din urmă paznicul care-l însoţea se opri în faţa unei celule pe care o deschise. In fundul acesteia se zărea o făptură ghemuită.

— Tu eşti, matuşca? întrebă Boris Verodin, cu blândeţe.

Un ţipăt slab îi răspunse, apoi Saşa se repezi spre uşă. Avea o înfăţişare care-ţi făcea milă, căci sărmana bătrână nu luase nimic în gură de multă vreme, făcând greva foamei.

Tânărul revoluţionar mângâiă cu duioşie obra-

zul zbârcit al mătușii sale, spunându-i cuvinte de îmbărbătare.

— Acum să mergem — zise el, într'un târziu — căci ai stat destul aici.

Bătrâna își regăsi repede energia ei de odinioară și începu să înjure cât o ținea gura. Pe drum îi povesti nepotului cum se întâmplaseră lucrurile:

— Am văzut-o pe Sonia aceea de la noi din sat, trecând în mașină pe lângă mine. Deodată se ivi lângă mine un bărbat bondoc, care se aflase probabil în automobil cu dânsa, — și mă învinovăți că am înjurat sovietele și Comitetul Central. Să mă bată Dumnezeu dacă știu ceva de asta!

Boris tresări auzind numele Soniei; și chipul îi se întunecă. Sașa îi mai istorisi și despre caseta furată precum și de bănuiala ce-o avusese împotriva Țigăncii, care însă nu se dovedise întemeiată.

Revoluționarul rămase tăcut. Dacă Sonia dăduse îndemnul pentru arestarea bătrânei, atunci avea motive ascunse pentru asta și va ști dânsul s'o silească la vorbă.

— Nu știi pe unde o fi prințesa? — întrebă deodată Sașa.

— Natașa? — strigă el, ducând mâna la inimă. — Natașa e moartă, matușca, e moartă.

Se opri din mers și hohote de plâns îi sguduiră trupul viguros.

105. — La adăpost

Bătrâna Ipanoff ieși cu brațele deschise în întâmpinarea prințesei, când aceasta păși pragul alături de portar.

— In sfârșit, te-ai întors la noi! zise ea, frământându-și șorțul. — O! cât eram de îngrijorată de soarta d-tale! Cât...

Își rupse vorba și începu să facă plecăciuni peste plecăciuni.

— Iertați-mă, Alteță, dar în vremurile astea grele uiți de respectul ce-l datorezi stăpânilor, îngână ea, încurcată. — Acum nu mai ai de-aface cu prinți și prințese, ca odinioară, ci doar cu tovarăși și tovarășe.

— Ai dreptate, bătrânico! — o întrerupse Ipanoff.—Dar cu vorbe nu se va sătura iubita noastră prințesă, căci arată rău de tot. Ia pregătește-i o mâncărică bună, ca să se sature ca lumea!

Natașa se simți mișcată de primirea călduroasă pe care i-o făcuseră bătrânii. Mulțumi din inimă, spunând:

— Dacă aveți dreptate, n'aș putea spune, dar azi nu se mai pune preț pe titluri. Poate că e mai bine așa!

„De aceea, tată Ipanoff și mamă Ipanoff, vă rog să lăsați de o parte titlul de Alteță. Numiți-mă ca atunci când eram copilă încă: „prințesișoară" sau chiar „Natașa". Oamenii cu titluri duc azi o existență grozavă.

Oftă și-și scoase basmaua de pe cap, apoi se așeză la masă.

— Credeam că sunteți în străinătate — zise bătrânul Ipanoff, în vreme ce soția lui se dusese la bucătărie să pregătească ceva de mâncare. — Ne bucuraserăm, pe de o parte, căci acolo erați cel puțin în afară de orice pericol. De ce n'ați plecat?

Natașa nu răspunse, ci dădu doar din cap, cu un zâmbet amar pe buze.

— Dar știți cine a fost aici? — zise bătrânul Ipanoff, cu ochi strălucitori.

Prințesa îl privi întrebător.

— Bătrâna Sașa, camerista.

— Matușca e în Petrograd? —strigă Natașa, cu o bucurie nestăpânită. — Unde e? Ah! acum am cel puțin un sprijin în orașul acesta mare.

Dar bucuria ei se irosi repede când află că Sașa dispăruse de câteva zile, fără urmă. Plecase spu-

nând că are un drum însemnat de făcut, și de atunci nu se mai întorsese.

— Cât de grea e viața! — murmură prințesa, copleșită de o tristețe fără margini.

Apoi începu să chibzuiască și tot gândind în fel și chip, își zise că dispariția asta trebue să aibă vreo pricină, — că ea se întâmplase fără voința bătrânei, căci altminteri ar fi dat vreun semn de viață, ca să-i liniștească pe cei doi bătrâni. Dar ce i se putuse întâmpla?

Impărtăși temerile ei soților Ipanoff și bărbatul încuviință clătinând trist capul. Avusese și el o bănuială asemănătoare.

— S'au petrecut lucruri grozave la noi în casă de când ați plecat dv., prințesă, zise portarul. — Un domn cu numele Vasilieff era cât pe aci să fie omorît.

Natașa îngălbeni.

— In casa asta... domnul Vasilieff? — murmură ea. — Cum a ajuns el aici?

Bătrânul înalță din umeri:

— Nu cunosc împrejurările. Știți că dacă servitorii se arată prea curioși își pierd slujba. Noua stăpână nu e rea și abia dacă se interesează de noi. Alți servitori nici nu există pe aici, — bătrâna mea deretecă prin două, trei odăi pe cari conița le locuiește. Altminteri nici nu prea venim în atingere cu ea.

Și, coborînd glasul, Ipanoff urmă:

— Adesea se dau serbări, în taină, aici, la cari vin oaspeți din rândurile Roșilor. Ci-că se joacă și se bea vin.

Natașa nu asculta ce vorbea bătrânul. Ea se gândea numai la cele ce spusese dânsul cu privire la moșier.

— Nu știi deloc cum s'a făcut de-a ajuns domnul acela Vasilieff aici? — întrebă ea.

— Ceea ce știu vă pot spune. Dar nu e mult. A venit într'o zi la stăpâna noastră — pe atunci

nu știam încă cum îi zice. I-am dat drumul înăuntru și el s'a dus la coniţa. După aceea a venit și... și... prinţul Potcikev.

— Prinţul Potcikev... aici? — exclamă Natașa și-și duse mâinile la piept. — Ce... vroia aici?

Ipanoff dădu din umeri:

— Habar n'am, — a mers și el sus. Apoi stăpâna a plecat singură de acasă. Nu trecu mult și auzii împușcături, după care cineva se îndepărta în grabă. Nu știam dacă era domnul Vasilieff sau prinţul. Mai târziu am aflat c'a fost acesta din urmă.

„Și puţin timp după asta un mare număr de revoluţionari pătrunseră în casă și dădură buzna spre odăile de sus. Domnul Vasilieff fu găsit într'un lac de sânge.

„A zăcut aici multe zile și au venit mulţi doctori vestiţi cari i-au făcut operaţie și l-au scăpat de la moarte. A fost îngrijit de o tânără și frumoasă blondină, pe care noi o ţineam drept fiica sa. Mai târziu a venit și o soră de caritate.

— Tânăra blondă a fost Irina, zise Natașa.

— Da, așa i se zicea, după câte mi-aduc aminte, încuviinţă Ipanoff. — S'a împrietenit cu noi și a fost în câteva rânduri în locuinţa noastră. A întrebat și de d-voastră și a rămas foarte abătută când i-am spus că aţi părăsit Petrogradul, probabil.

Câteva minute domni tăcere, apoi Natașa întrebă, cu ochi sclipitori:

— Atunci știţi poate și unde se află domnul Vasilieff?

— Din păcate n'avem de unde ști asta, prinţesă. Dar ar fi cu putinţă să aflăm dacă am întreba-o pe stăpâna casei.

— Nu, asta să nu faceţi! — se împotrivi tânăra. — Nici n'are să vă spună dacă ar ști că eu mă interesez de dânsul.

— Dar nu e nevoie să i-o spunem.

— Atunci încearcă, Ipanoff! Numai vezi de nu

amînti numele meu! Şi acum aş vrea să te mai rog ceva: îngăduie-mi să mă adăpostesc aici până îmi voiu aranja situaţia. Am unele planuri cu privire la cari nu pot vorbi. Vreţi?

— Mai e vorbă, prinţesă? făcu bătrânul. Puteţi rămâne aici cât vă poftesţe inima şi atâta vreme cât vom avea şi noi un adăpost.

— Dar stăpâna casei nu trebue să afle cu nici un chip că sunt aici. Imi făgăduiţi?

— Vom ţine tăinuită prezenţa d-voastră în această casă. Lucrul nu va fi prea greu, deoarece coniţa nu prea se sinchiseşte de noi.

In primele zile, Natasa nu cuteză sa iasa din casă. Bătrânul Ipanoff aducea noutăţi din oraş de câte ori se întorcea dela târguieli.

Tânăra prinţesă află că situaţia se înrăutăţea din zi în zi. Revoluţionarii ridicau capul tot mai mult.

— Catastrofa se apropie, zise într'o zi Ipanoff. — Situaţia de astăzi nu mai poate ţine mult. In cercurile guvernamentale se vorbeşte mai mult ca oricând de o dictatură a prinţului Potcikev.

Natasa fu străbătută de un fior. Işi aduse aminte de înfiorătoarea crimă asupra Elenei Rotberg şi a copilului ei, şi sângele îi îngheţă în vine.

Ucigaşul acesta să fie cocoţat în fruntea treburilor publice? Pe mâinile lui însângerate să fie dată soarta marelui şi nefericitului popor rus?

Nu, asta nu trebuia să se întâmple şi Cerul nu putea s'o îngăduie.

Dar Natasa îşi propusese să tacă asupra acelei nopţi grozave, nu vroia să-l trădeze pe ticălosul care a răpus două vieţi nevinovate, căci ştia ea că el va găsi o cale de scăpare. Se va feri din drumul lui şi asta va fi mai bine pentru dânsa.

Dar va putea rămâne credincioasă hotărîrii luate? Dacă-l întâlnea pe Timetrius Halbah, nobilul tânăr care-şi iubise sora ca ochii din cap, —

nu-i va cere dânsul lămuriri asupra celor petrecute în noaptea aceea de groază?

Şi atunci va trebui să vorbească, nu se putea altfel, căci s'ar fi putut să fie bănuită chiar ea.

Incepu să iscodească pe bătrân, apoi cercetă toate gazetele din ziua aceea. Dar nu găsi decât puţine notiţe asupra crimei şi în ele nu se vorbea nici de ea, nici de prinţul Potcikev. Asta o linişti puţin.

Poate că Timetrius Halbah nu ştia încă nimic despre îngrozitoarea crimă? Poate nici nu mai fusese în Petrograd de atunci?

Toate întrebările acestea, la cari nu-şi putea răspunde, îi căşunau gr şi suferinţă.

Intr'o zi Natasa se hotărî să meargă în oraş. Bătrânii Ipanoff o implorară să renunţe la gândul acesta, dar frumoasa prinţesă rămase neînduplecată.

— Fiţi liniştiţi — zise ea gazdelor sale — căci voiu fi cu multă băgare de seamă. Voiu purta îmbrăcăminte simplă, aşa fel că nimeni nu mă va recunoaşte.

Şi cu un zâmbet dureros, adăugă:

— O! am învăţat multe în vremea din urmă. Astăzi mă pricep să urlu cu lupii şi să fac pe revoluţionara la nevoie.

Soţii Ipanoff îşi dădură seamă că n'o puteau abate dela hotărîrea ei şi încuviinţară, deşi cu inima grea. Natasa găsi nişte veştminte vechi şi îmbrăcându-le ieşi în oraş.

Se amestecă în mulţimea care forfotea pe stradă, văzu frigurile revoluţiei şi ochii-i mari, speriaţi, rătăceau necontenit în toate părţile. Cunoştea foarte mulţi monarhişti şi nădăjduia să întâlnească vreunul din ei, dela care să afle locul lor de adunare.

După o zi întreagă de alergătură se înapoiă acasă, fără niciun rezultat.

Plecă şi a doua zi, şi a treia, până ce bătrânii

Ipanoff se obișnuiră cu lipsurile ei și nu mai erau atât de îngrijorați.

Dar într'o zi întârziă cam mult. Seara se lăsase deasupra marelui oraș, care era învăluit în vâltoare roșie, parc'ar fi fost înmuiat într'o baie de sânge. Lumina asta fantastică era reflexul nenumăratelor focuri cari ardeau pe străzi și la cari se încălzea sărăcimea. Trupuri chircite stăteau în jurul sobelor de tablă, sporovăind și bând ceaiu.

Natașa rătăcea pe străzi, cu inima strânsă de durere, amintindu-și ca prin vis de vremurile de odinioară, când trăia fericită în orașul acesta uriaș și plin de plăceri. Obosită, se opri lângă un foc la care se încălzeau mai multe femei.

— De unde vii, tovarășă? o întrebă o femeie grasă, care ținea de mână un copil.

Tânăra prințesă se sperie, căci știa că graiul ei o va trăda. Ea nu putea vorbi jargonul acesta al poporului, căci fusese crescută între nobili, cari își avea limba lor.

Făcu o mutră nevinovată și înălță din umeri, apoi începu să facă semne din mâini.

— E surdomută, zise femeia grasă către celelalte.

— Dar e al dracului de frumoasă! zise o alta.

Natașa juca de pe un picior pe altul și nu se sinchisea de vorbele lor. Se prefăcea că n'are altă dorință decât să se încălzească.

Femeile continuau s'o privească însă cu atențiune. Una din ele zise:

— Asta nu-i proletară, orice ați spune voi. E din cele de sus. Când va trece pe aici un soldat al revoluției îi vom face semn. Te pomenești că atunci nu va mai fi nici mută.

Spunând acestea femeia privi țintă chipul Natașei. Dar aceasta izbuti să se stăpânească într'atât încât nici nu clipi. Mai jucă puțin de pe un picior pe altul și se pregăti de plecare, aruncând câte o privire prietenoasă fiecărei femei în parte.

Atunci una din ele o apucă de umăr şi-i strigă aspru:

— Stai aici! Vrem să stabilim mai întâi dacă eşti surdămută, cum te arăţi.

Natasa făcu o mutră speriată şi femeia izbucni:

— Ei, vezi! Eşti tot atât de puţin surdomută ca şi noi. Hehe, vei fi o spioană!

Sub strânsoarea femeii Natasa îşi încovoiă spatele. Dar în aceeaşi clipă se ivi salvatorul, în persoana unui bărbat cu căciula trasă adânc peste ochi şi cu blană de oaie.

El înhăţă pe străină silind-o să dea drumul Natasei.

— Să-ţi fie ruşine, tovarăşă! — zise dânsul. — Ce ţi-a făcut biata fată? E într'adevăr surdomută. In partea de nord a oraşului, unde locuieşte, e numită „Vanda cea mută". Dacă nu vrei să crezi, du-te şi întreabă!

Femeia mormăi câteva cuvinte veninoase, dar se dădu bătută.

Străinul — cu mâna dealungul străzii şi zise presupusei mute:

— Du-te acasă — acolo locuieşti tu!

Natasa porni repede şi nu se opri decât la colţul străzii următoare, ducând mâna la inima ce-i bătea năvalnic.

Când vru să pornească din nou, bărbatul de adineauri se ivi înaintea ei şi-i zise:

— Rămâneţi pe loc, prinţesă! Vă cunosc şi vă voiu lua apărarea.

06. — Conspiratorii

Zadarnic încercă Natasa să-şi amintească de chipul omului. Sunetul glasului său i se păru foarte cunoscut.

Cereţi mâine numărul 59 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Deodată el își scoase căciula de pe cap și lumina unui felinar din apropiere căzu pe fața sa. Natașa nu izbuti să scoată niciun cuvânt, din pricina surprizei și bucuriei. Avea în fața ei pe Timetrius Halbah, fratele nefericitei Elena.

In primele clipe prințesa nu se gândi la grozăvia din căsuța aceea, atât de mult o bucură această întâlnire.

— Dar cum m'ai recunoscut sub îmbrăcămintea aceasta, domnule Halbah? întrebă ea.

— V'am zărit chipul, mai bine zis numai ochii, răspunse el. Stăteam cam departe și am observat felul cum v'ați purtat cu femeile acelea.

„Aceste individe sunt mult mai primejdioase ca bărbații. Când bărbații fac revoluție devin răzbunători și cruzi. Când însă se revoltă femeile, devin adevărate fiare. Vai de aceia cari sunt bănuiți de femei!

Natașa privi cu teamă în jur și întrebă:

— N'ar fi mai bine să mergem mai departe?

— Da, haideți, prințesă.

O luă de braț, astfel că dădeau impresia unei perechi de îndrăgostiți.

— Știți ce s'a întâmplat, prințesă? întrebă el.

Natașa clătină capul și abia putu să îngâne:

— Știu... ce vrei... să spui.,, domnule Halbah... A fost îngrozitor... când am văzut-o pe nefericita d-tale soră și copilașul... o! nu voiu uita niciodată privelișteа aceea...

— Vorbiți, prințesă... cunoașteți pe ucigaș?

— Eram... eram în odaia alăturată... am văzut-o zăcând într'un lac de sânge... Dar am venit prea târziu... a fugit când l-am acuzat de crimă...

— Era... soțul... soțul nefericitei mele surori?

— Da... era... era prințul Potcikev.

Timetrius Halbah se dădu un pas înapoi.

— Il cunoașteți pe omul acesta? făcu el. Știți că nu era Nicolai Rotberg, cum se dăduse față de sora mea?

— Știu că a fost prințul Potcikev.

— Dumnezeule sfinte, îți mulțumesc că mi-ai trimis un martor al sângeroasei fapte! zise Timetrius, solemn. — Da, prințesă, va veni o zi când îl voiu trage la răspundere pe omul acesta nelegiuit. Jur pe bunul Dumnezeu c'o voiu răzbuna pe nefericita mea soră.

Porniră mai departe, tăcuți, fiecare cu gândurile sale.

Apoi începură să vorbească iar despre grozăvia aceea. Dar Natașa trecu sub tăcere faptul că devenise a doua soție a omului acela.

— Cum ați dus-o în tot timpul acesta, prințesă? întrebă Timetrius, într'un târziu.

— Am fost împiedecată să iau parte la ședințe, răspunse Natașa, nevrând să destăinuiască nimănui prin ce aventuri grozave trecuse.

— Știți că acum suntem urmăriți cu mai multă asprime?

— Nu, n'am văzut pe nimeni de când cu ultima ședință.

— Da, suntem urmăriți iar cu înverșunare și mulți monarhiști au fost închiși. De întâmplat nu li se va întâmpla nimic, dar prin asta rândurile noastre au slăbit. Se vor bucura însă mult cei rămași, și în special doamna Wyrubova, că ați ieșit iar la iveală, prințesă. Eliberarea familiei imperiale devine din ce în ce mai imperioasă. Nu trebue pierdut momentul prielnic și va trebui să plecați la Tobolsk, ca să stabilim legătura între Țar și monarhiști.

„Ni s'au alăturat ajutoare de preț, cum ar fi, de pildă, episcopul Siberiei. Pe de altă parte, fiica lui Rasputin locuiește la Tobolsk.

Natașa se bucură aflând acestea. Obrajii i se împurpurară și ochii-i mari luciră de un foc sfânt.

— Vreți să mă însoțiți, prințesă? — întrebă Timetrius Halbah. — Ca și d-voastră am pierdut și eu multă vreme legătura cu monarhiștii, căci tre-

buia să adun dovezi, pentru ca să-l pot trage la răspundere, la timpul potrivit, pe ticălosul care a ucis-o pe sora mea şi pe bietul ei copilaş.

„In primul rând trebuia să-l împiedec să-şi stabilească un albi, şi am izbutit. Prinţul Potcikev nu va putea nega că a fost în Petrograd în noaptea crimei. Şi întâmplarea mi-a adus o nouă martoră... Nu e aşa că nu-mi veţi refuza ajutorul prinţesă?

— Dacă e vorba să facem ca dreptatea să iasă la iveală, firesţe că voiu depune mărturie împotriva prinţului, domnule Halbah, răspunse Natasa.

— Mulţumesc, murmură tânărul. — Şi acum să vorbim despre altceva. Abia ieri am întâlnit pe unul de-ai noştri, care mi-a adus la cunoştinţă unde se ţin adunările monarhiste şi anume, în casa unei prezicătoare cu numele Denise Barobleur. Acolo locuieşte şi doamna Wyrubova.

— Nu cumva ştii dacă vine acolo şi domnul Vasilieff? întrebă Natasa.

— N'aş putea s'o spun, dar e probabil că vine. El era doar un monarhist înflăcărat — poate cel mai înflăcărat dintre toţi. Astăzi are loc un fel de adunare generală, cu care prilej se vor discuta chestiuni însemnate.

Natasa primi propunerea fostului ofiţer de a merge la casa prezicătoarei şi amândoi se îndreptară într'acolo.

— Această Denise Barobleur este Franţuzoaică? întrebă ea, în drum.

— După nume, da. Pe vremea Ţarului avusese multă clientelă nobilă. In ceasurile înserării aşteptau în faţa casei sale echipagii luxoase, şi intrau şi ieşeau doamne voalate şi domni. Nu ştiu ce fel de clientelă o mai fi având astăzi.

— Nu găseşti ciudat faptul că femeia aceasta se întovărăşeşte cu monarhiştii ruşi? Ce interese o leagă de ei? întrebă Natasa.

— Se poate s'aveţi dreptate, prinţesă, dar eu nu-mi prea bat capul cu asta. Wyrubova o fi cunos-

când-o bine, ca să-şi dea seamă dacă poate avea încrederea într'însa, sau nu.

Restul drumului îl făcură în tăcere. In curând se ivi casa prezicătoarei. Timetrius Halbah privi în jur şi cu deosebire într'o anumită direcţie.

— Ce-ai văzut? — întrebă Natasa.

— Nu e nimic, răspunse fostul ofiţer. — Mi s'a părut că acolo, în colţul străzii, se ivise o făptură întunecată, care s'a retras repede. Dar se poate să mă fi înşelat.

Timetrius bătu la intrarea casei şi după câteva clipe uşa se deschise tot atât de misterios ca de obiceiu şi Negrul se ivi, nemişcat, la intrarea sălii de aşteptare. Mai erau acolo două persoane.

Tânărul rosti Negrului parola cunoscută, apoi cei doi noui-sosiţi fură conduşi în altă încăpere. Aici, uriaşul apăsă pe un buton din perete şi imediat se deschise o uşă tăinuită, care se închise după aceea repede în urma celor doi tineri.

Un gang îngust şi luminat se ivi înaintea lor. Urcară o scară, apoi se făcu iar o uşă. Tânărul conspirator o deschise şi intră pe dânsa, urmat de însoţitoarea sa.

Se aflau într'o odaie luminată, de vreo şase metri pătraţi. Vreo treizeci de persoane stăteau ghemuite pe scaune şi bănci. In mijloc se afla Wyrubova, care privi cu luare aminte la noui sosiţi.

— Ah. ia te uită, domnul Halbah! zise ea, veselă. — Nu ştiam ce s'a întâmplat cu dumneata! Unde ai fost atâta timp? De mult trebuia să fi plecat în Siberia, unde avem deja optzeci de ofiţeri, cari sunt gata în orice clipă să-şi jertfească viaţa pentru familia imperială.

— Doamnă şi eu sunt gata! — zise Timetrius, cu înflăcărare. — Aveam de îndeplinit o misiune însemnată, de natură personală, dar acum stau iarăşi cu totul la dispoziţia d-voastră. Vă caut de câteva zile şi mi-a fost greu să dau de urma dum-

neavoastră. — Când urmează să plec la Tobolsk?

Wyrubova ridică mâna.

— Iţi voiu spune la sfârşitul şedinţei.

Nataşa privise cu băgare de seamă în jur. Erau acolo multe figuri pe cari ea nu le cunoştea. In fund stătea mândră o doamnă înaltă de o frumuseţe neobişnuită. Tinerei prinţese îi bătu la ochi că această femeie era îmbrăcată ţărăneşte. Avea chipul palid, fin şi părea să fie de vârstă mijlocie.

Privirile celor două femei se încrucişară. Nataşa se simţi încurcată observând un surâs blând pe chipul frumoasei ţărănci.

— Dar pe cine ai adus cu d-ta? — întrebă Wyrubova pe Timetrius Halbah. — Ştii că trebue să fim cu mare băgare de seamă, oricât de plăcut ne-ar fi să căpătăm noui adepţi.

Fostul ofiţer zâmbi:

— N'o mai cunoaşteţi pe prinţesa Nataşa de Gogineff?

— Ah! prinţesa? — exclamă Wyrubova, cu bucurie. — In sfârşit, ai venit iar printre noi!

Intinse mâinile tinerei prinţese şi zise:

— Şi pe d-ta te priveşte ceea ce spuneam tocmai domnului Halbah. Trebue să pleci la Tobolsk, căci eşti persoana cea mai importantă în această luptă. Hârtiile sunt gata; trebuesc complectate doar cu numele d-tale.

Nataşa fu mişcată de primirea călduroasă ce i se făcu, căci din toate părţile se întinseră mâini spre ea. Dar ochii ei căutau zadarnic pe Vasilieff.

— Sunt gata, doamnă Wyrubova, — zise ea. — Voiu pleca îndată ce-mi veţi spune. N'am putut veni până acum... căci... am trecut prin întâmplări grele... nu dispuneam de libertatea mea.

Wyrubova o privi cu multă compătimire. Vru s'o întrebe ce i se întâmplase, dar se abţinu, văzând lacrimi pe obrajii Natasei. Ii luă doar mâna, mângâind-o:

— Curaj, prinţesă, curaj! Cu toţii vom mai avea

de întâmpinat multe greutăți. Cine știe dacă nu e mai bine pentru d-ta că poți pleca din Capitală!

Natașa prinse întâmplător o privire a frumoasei țărănci și rămase emoționată. Ce ascundea această femeie ciudată? Cine era și ce vroia de la dânsa?

Din ochii blânzi ai străinei țâșnea un interes cald, o anumită dragoste pentru tânăra prințesă, făcând-o pe aceasta să lase privirea în pământ.

Deodată se auziră două lovituri înăbușite și în același timp începu să zbârnâie o sonerie.

Ca la comandă, discuțiile încetară. Conspiratorii răsuflau din greu. Apoi se auzi un țipăt de spaimă și disperare.

— Suntem pierduți! — exclamă o femeie și începu să plângă cu hohote.

— Liniște! — porunci Wyrubova. — Numai dacă ne vom pierde capul, suntem pierduți. Totul trebue să se desfășoare în liniște. Ascultați de mine și veți fi salvați!

Toate privirile se 'ndreptară spre fosta damă de onoare, care spuse, apoi:

— Eu o iau înainte și toți mă vor urma! O scară duce în jos. Ultimul va închide ușa după el. Și să nu scoateți niciun cuvânt!

In aceeași clipă se stinse lumina. Se auziră câteva țipete de spaimă.

— Nenorociților... fiți liniștiți... nu se 'ntâmplă nimic! — se auzi din nou glasul iritat al Wyrubovei.

Natașa se înspăimântase și ea, și se sprijini de perete. Stând astfel, simți un curent de aer, dibui în jur, dar nimeni nu era în apropiere.

De jos se auzeau glasuri aspre și amenințătoare. Casa fusese ocupată. Judecând după glasuri părea să fie un număr mai mare de bărbați.

Natașa se simți deodată singură și părăsită. Auzi pașii conspiratorilor cari se 'ndepărtau și fu cuprinsă de desnădejde.

O ușă se 'nchise cu sgomot și pași grei urcară

scara. In fiecare clipă tânăra prințesă putea fi descoperită și atunci...

Deodată, o mână căută s'o atingă și un glas îi șopti în ureche:

— Ai încredere în mine și vei fi salvată!

— Cine ești d-ta? — întrebă Natașa, tot în șoaptă, dar nu căpătă niciun răspuns.

O mână fină și rece o cuprinse pe a sa și o trase după sine. Ea se lăsă în voie, încrezătoare.

O izbitură în ușă, apoi scândurile trosniră. Condusă de mâna nevăzută, Natașa păși, dibuind, printr'o deschizătură întunecată și o ușă se închise în urma ei.

— Acum să nu faci niciun sgomot! — șopti glasul lângă ea. — Eu plec acum, dar să n'ai teamă de nimic, căci nu poți fi descoperită aici.

Natașa vru să mai spună ceva, dar misterioasa persoană dispăruse. Un întunerec desăvârșit o învăluia. Sgomotele izbiturilor în ușă, glasurile aspre ale năvălitorilor, o înspăimântau de moarte.

07. — Vânătoarea de oameni

Un grup de revoluționari trecuseră în goana mașinilor prin fața casei prezicătoarei, care era supravegheată de multe zile. Spionii susținuseră cu toată tăria că descoperiseră locul unde se adunau conspiratorii pentru liberarea familiei țariste.

Timetrius Halbah nu greșise când i se păruse că a văzut o umbră omenească pe după colțul străzii. Era un bărbat, unul din numeroșii spioni din slujba viitorului regim.

Negrul deschise ușa, dându-și seamă că altminteri aceia de afară o vor sparge.

— Cine ești tu? — întrebă cel din fruntea Roșilor.

Uriașul holbă niște ochi cât roata carului. Se părea că vrea să se năpustească asupra individului, — dar în aceeași clipă un altul izbi cu patul carabinei în capul cu păr creț.

Negrul se prăbuşi la pământ, fără să scoată un geamăt.

— De ce ai făcut asta? — întrebă şeful, supărat. — Omul ar fi vorbit, — pe când aşa trebue să ne pierdem vremea căutând.

— Nu l-ai văzut cum strângea pumnii, tovarăşe Bolokov? Nu lipsea mult să se năpustească asupra ta, răspunse revoluţionarul.

— Pe mine nu mă răpune atât de uşor unul ca ăsta, — zise şeful, şi împinse cu piciorul trupul Negrului.

Apoi porunci:

— Baioneta la armă şi lumină în fiecare odaie! Cine se împotriveşte, va fi culcat la pământ. Toţi ceilalţi vor fi arestaţi!

Injurând de zor, revoluţionarii scotociră toată casa. Un individ cu fruntea îngustă şi chipul aspru alerga încolo şi încoace. Acesta era omul care susţinuse că toţi conspiratorii se aflau în casă. El numărase douăzeci şi şase de persoane, bărbaţi şi femei, cari intraseră înăuntru şi nu mai ieşiseră. Acum nu mai găsiră niciunul.

Un detaşament de zece bărbaţi se postă în faţa uşii camerei de şedinţe, unde fuseseră conspiratorii până mai adineauri. Uşa fu spartă, dar încăperea era goală.

Se sparse încă o uşă, care dădea într'un gang. Alergară pe acesta încoace şi 'ncolo, ciocăniră pereţii şi nimeni nu bănuia că îndărătul unei uşi secrete de stejar, într'un dulap din zid, o tânără fată tremura de spaimă.

Şi nici nu bănuiau că se aflau în faţa unei uşi, care se deschidea printr'o simplă apăsare cu degetul şi deschidea drumul în ascunzătoarea conspiratorilor, cari zăceau ghemuiţi cu toţii într'o gaură din adâncime.

Jos, în casă, conducătorul detaşamentului dădea buzna în fiecare odaie. Deodată se deschise o uşă la capătul gangului. Era aceea de la odaia unde

prezicătoarea îşi primea clienţii.

Omul cu părul roşu — conducătorul — rămase locului la vederea frumoasei bătrâne.

— Cu ce vă pot servi? — întrebă Denise Barobleur, politicos.

— Scuzaţi! făcu celălalt, înclinându-se. — Aţi dat adăpost în casa aceasta unor conspiratori.

Bătrâna zâmbi şi zise:

— Nu ştiu nimic de asta. Trebue să fie o greşeală, domnul meu. De altfel, îmi îngădui să vă atrag luarea aminte că stau sub protecţia Statului francez.

— Ei, Pavlovici, vino 'ncoa! — strigă conducătorul către spionul care-i adusese aici. — Vezi c'ai fost mincinos?

Fostul lacheu se apropiă şi privi bănuitor la bătrână.

— Minţi, doamnă — zise el — trebue să fie aici cel puţin douăzeci şi cinci de persoane. Nu e nici o jumătate de ceas de când au mai venit două, un bărbat şi o femeie. Am văzut eu bine.

Denise Barobleur zâmbi:

— Se poate s'aveţi dreptate.

Apoi se apropiă de o uşă ascunsă sub o draperie şi o deschise. Se simţi un curent de aer rece şi se văzu cerul albastru al nopţii.

— Clienţii mei nu vor să fie văzuţi la ieşire şi de aceea se folosesc de o uşă dosnică, zise ea, cu o ironie fină. Drumul acesta duce în stradă, peste un podeţ îngust. Vă rog să vă încredinţaţi!

Conducătorul, însoţit de un alt revoluţionar, se duseră să cerceteze şi se 'ntoarseră după zece minute.

— Ne retragem, doamna are dreptate — zise el şi aruncă o privire întunecată spre fostul lacheu, care stătea cu dinţii încleştaţi.

*

Natasa văzu deodată o rază de lumină în ascun-

zătoarea ei. Pe dinaintea uşii secrete treceau bărbaţi încolo şi încoace.

Prin nişte găurele ce se vedeau numai pe dinnăuntru, ea îi putea observa pe oamenii aceştia, cari gesticulau şi înjurau. La mâneci şi la căciuli purtau panglici roşii. Păreau să fie şi ofiţeri, socotind după uniforme.

Deodată se făcu tăcere deplină. Abia după câtva timp se auzi un sgomot, — uşa se deschise şi în gang se ivi, cu o lampă în mână, ţăranca frumoasă, care zâmbi cu blândeţe Nataşei.

— Sărmană copilă, de sigur că ţi-a fost tare frică!

Prinţesa răsuflă uşurată.

— Nu chiar atât de tare, doamnă, — răspunse ea. — Dar aş fi avut de ce să-mi fie teamă, căci oamenii aceia au rostit ameninţări atât de grozave la adresa acelora pe cari vroiau să-i găsească în această casă!

— Dar n'au găsit pe nimeni şi nici nu vor găsi, — răspunse ţăranca. — Haide cu mine, — vei fi oaspetele meu astă-noapte. Rămâi aici şi mâine te vei putea întoarce acasă. Nu face pentru d-ta să umbli noaptea pe stradă.

Nataşa luă mâna necunoscutei şi o strânse cu recunoştinţă. Un gând îi fulgeră prin minte.

— Nu cumva... sunteţi d-voastră doamna Barobleur? — întrebă ea, şovăitor.

Frumoasa ţărancă surâse.

— Am, oare, mutră de prezicătoare? — întrebă ea.

— Iertaţi-mă... nu mi-am pus întrebarea asta. Mă miram numai că cunoaşteţi atât de bine această casă...

Ţăranca nu răspunse. Porni înainte şi o conduse pe Nataşa într'o adăiţă, apoi se retrase.

Tânăra prinţesă se aşează şi începu să chibzuiască la cele petrecute în seara aceea. După câtva

timp se dezbrăcă şi se întinse în pat, unde rămase multă vreme cu ochii deschişi.

Deodată tresări speriată. Un ţipăt de moarte îi ajunsese la ureche.

— Dumnezeule... ce s'a întâmplat? — murmură ea, înspăimântată. — A fost ucis cineva? Unde? Aici în casă, sau în stradă?

Işi încordă auzul, dar nu prinse nimic. Cu inima grea se lăsă din nou în aşternut şi în cele din urmă adormi.

Abia după câteva ceasuri cutezară conspiratorii să-şi părăsească ascunzătoarea. Ţăranca veni şi le zise că nu mai există nicio primejdie. Toţi răsuflară uşuraţi.

— Au părăsit strada revoluţionarii? — întrebă Wyrubova. — Nu s'or fi ascuns pe undeva?

— Nu, au plecat. M'am urcat în podul casei şi prin ferestruică am urmărit retragerea lor.

— Atunci e bine.

Wyrubova râse. Acum, când primejdia trecuse, buna dispoziţie revenise.

Urcară cu toţii sus şi plănuiră cum să părăsească locuinţa. Intâi urmau să plece doi bărbaţi mai curajoşi. Unul prin ieşirea din faţă, celălalt prin cea din dos.

Timetrius Halbah alese uşa din faţă, iar prin cealaltă urma să plece contele Braunfels, un fost căpitan de gardă.

Amândoi trebuiau s'o ia în susul străzii şi dacă nu erau opriţi, atunci urmau să se înapoieze. Dacă nu se întorceau, însemna că fuseseră prinşi.

Negrul îşi revenise în simţiri între timp. Râse vesel, căci căpăţâna lui rezistentă nu se prea resimţise de pe urma loviturii. Fusese o viclenie a lui că se prăbuşisee la pământ, prefăcându-se leşinat.

Inainte de a părăsi camera, Timetrius Halbah se 'ntoarse din uşă şi zise, îngrijorat:

— N'o văd pe prințesă!

— Așa e... prințesa nu e aici, spuse și Wyrubova.

Atunci se ivi țăranca și zise:

— N'aveți nicio grijă, căci doarme. Am găsit-o stând singură în odaia asta și nu lipsea mult să cadă în mâinile revoluționarilor, dacă nu interveneam eu, ascunzând-o într'un dulap tăinuit. Rămâne' aici până mâine, căci nu-i pot da drumul noaptea pe stradă.

Toți răsuflară ușurați. Timetrius Halbah și contele se despărțiră de ceilalți conspiratori și părăsiră casa.

Fostul ofițer ieși în stradă și începu să meargă agale, prefăcându-se nepăsător. Dar era numai ochi și urechi, ca un vânător iscusit.

Cineva venea fără sgomot în spatele lui. Timetrius se 'ntoarse brusc și se văzu în fața unui om cu chipul palid și ochi scânteietori.

Casa Wyrubovei era la vreo sută de metri.

— Ești arestat! — zise necunoscutul și se căzni să scoată din buzunar un pistol greu.

— Nu cred, răspunse fostul ofițer, calm.

Lăsă să-i alunece din mânecă un pumnal și se repezi asupra adversarului. Un țipăt sparse tăcerea nopții... Era strigătul de moarte pe care-l auzise Natașa din odăița ei.

Pavlovici, fostul lacheu, se prăbuși la pământ și după câteva clipe își dădu sufletul. Timetrius privi în jur și nevăzând pe nimeni ridică de jos cadavrul și merse cu el spre apa din apropiere, în care-l aruncă. Apoi se întoarse spre casa Wyrubovei, unde se 'ntâlni cu contele, care nu fusese reținut de nimeni.

Peste un ceas, ultimul conspirator părăsise casa.

108. O revedere neașteptată

In timp ce Sașa își frământa mintea, pentru a lua o hotărîre dacă să destăinuiască sau nu fap-

că Natașa mai era în viață, Boris Verodin păși tăcut alături de dânsa.

Luntrașul era și el preocupat de gândurile sale și mai ales, spusele agitatorului Urez făcuseră o impresie adâncă asupra lui. La urma urmei, omul avea, întrucâtva, dreptate. El, Boris, căzuse în mrejele pătimașei femei, dar aproape că nu-și dăduse seamă în ce chip. De sigur că-i purta recunoștință, căci Sonia îi salvase viața doar. Insă nu-și trădase ținta pe care o urmărea de atâta vreme? Și, apoi, își uitase oare iubita?

Nu, icoana scumpei sale Natașa va trăi veșnic în inima lui și nimeni n'o va putea întuneca vreodată.

Și când se gândi la Sonia Petrovici, chipul luntrașului se posomorî și mai mult. Istorisirea fostei cameriste avusese o mare înrâurire asupra lui și se hotărî să ceară socoteală Soniei dacă se va dovedi că, într'adevăr, ea pusese la cale arestarea bătrânei.

In acest timp, Sașa luă hotărîrea să vorbească cu Vasilieff. Dacă acesta încuviința, Boris Verodin avea să afle că iubita lui nu dispăruse în valurile Volgăi.

— Unde stai, matușca? — întrebă luntrașul, rămânând locului, căci își amintise de întâlnirea pe care i-o dăduse revoluționara.

Cu acest prilej, el putea să afle adevărul asupra arestării Sașei.

— In palatul familiei Gogineff — răspunse bătrâna. — Unde aș putea să locuiesc, altminteri? Știi doar că pe vremea când trăiau stăpânii mei, stăteam împreună cu ei în Capitală.

— Da, ai dreptate, nu m'am gândit la asta — zise luntrașul. — Vrei să te însoțesc până acasă? In orice caz, mâine am să viu pe la tine.

— Nu, las' că nimeresc eu și singură — zise bătrâna! — Dar ascultă-mă, n'ai putea să-mi dai adresa lui Vasilieff, căci aș vrea să vorbesc cu el?

Boris rupse o foaie din carnetul său și scrise adresa familiei Ulkitzki.

— Stăm cu toții împreună, zise luntrașul, întinzându-i hârtia. — Irina și cu mine locuim tot acolo.

După ce-și notă strada și numărul palatului Gogineff, tânărul își luă rămas bun dela însoțitoarea lui, prevenind-o încă odată să nu rămână prea multă vreme pe stradă. Apoi se îndreptă în grabă spre localul unde avea întâlnire cu Sonia, în timp ce mătușa lui se hotărî să se ducă la frumoasa țărancă.

Bătrâna trebui să aștepte cam mult până ce fu lăsată înăuntru. Negrul se ivi înaintea ei și o conduse într'o încăpere, unde atârna de perete fotografia unei femei minunate, cu un zâmbet fermecător.

— Cine să fie asta? — se întrebă ea, după ce rămase singură.

Deodată, se bătu cu palma peste frunte.

— Cum poate fi cineva așa uituc? — făcu Saşa zâmbind. — E doar același portret care se afla și în căsuța Anuşcăi! Numai că de pe aceea lipsea copilul. Pe semne că fotografia asta a fost făcută mai târziu. Dar nu mai încape îndoială că înfățișează pe frumoasa țărancă, atunci când era tânără.

— Ia te uită, mătușico, mă recunoști? — auzi, deodată, bătrâna, un glas prietenos îndărătul ei.

Și, întorcându-se văzu o doamnă foarte elegantă.

Saşa rămase ca încremenită; înaintea ei se afla frumoasa țărancă. După ce-și mai reveni în fire, bătrâna făcu o plecăciune adâncă — așa cum era obișnuită încă de pe vremea când slujea în palatul familiei Gogineff. Cealaltă îi întinse mâna, pe care Saşa abia se încumetă s'o strângă.

Cereți mâine numărul 60 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Nu fii atât de sfioasă, draga mea — zise distinsa doamnă. — Aş vrea să stăm de vorbă cât mai prieteneşte, aşa că nu mă prea împac cu umilinţa asta.

— Dar cum să vă numesc? — întrebă Saşa.

— Zi-mi, doar, doamna Tatiana.

— Bine, fie şi aşa.

— Dar unde ai fost atâta vreme? Te-am aşteptat de mult.

Ochii bătrânei sclipiră atât de viu, încat cealaltă se dădu cu un pas înapoi, cuprinsă de teamă.

— Nu, nu trebue să-ţi fie frică de mine, căci nu-ţi fac nimic — o linişti fosta cameristă. — Cu altcineva am să mă răfuiesc, pentru cele zece zile petrecute în fortăreaţa Petru şi Pavel.

— Cum, ai fost ţinută în închisoare? — strigă Tatiana. — Dar în ce fel ai ajuns acolo?

Bătrâna se încruntă.

— Datorită unei femei care face pe comunista, dar călătoreşte în automobile elegante — răspunse ea...

— Ah, e vorba de aceea pe care o bănuiai că ţi-a furat caseta?

— Da, aşa e. Am văzut-o cu un bărbat gras, într'o maşină foarte luxoasă. Şi dânsa m'a zărit pe mine. Apoi, burtosul a coborît şi a dat ordin să fiu arestată. Dar nu mai încape îndoială că ticăloasa aceea a pus totul la cale. Zece zile am lâncezit în celulă, până ce am izbutit, printr'un gardian binevoitor, să dau de veste nepotului meu Boris Verodin, care m'a pus în libertate.

Frumoasa femeie rămase pe gânduri.

— Şi dacă această Sonia Petrovici a furat totuşi, caseta? — zise ea, apoi.

— Cum de ai ajuns la asta? — făcu Saşa, mirată. — Doar mi-ai spus că nici nu poate fi vorba de dânsa şi că ai văzut la altcineva bijuteriile furate...

— Dar, între timp, lucrurile s'au lămurit — răspunse ea. A ieşit la iveală că Sonia Petrovici a vândut giuvaierurile persoanei în stăpânirea căreia se află ele acum.

Bătrâna tresări şi o sclipire de triumf se aprinse în ochii ei.

— Va să zică tot eu am avut dreptate! strigă dânsa. — Las' că o învăţ eu minte! am să cer arestarea ei! Acum înţeleg de ce a pus la cale întemniţarea mea în fortăreaţă. Pe semne că a mirosit că sunt pe urmele ei.

— Nu-ţi pierde cumpătul, draga mea, altminteri stricăm totul şi hoaţa ne scapă din mâini. Trebue s'o luăm pe neaşteptate, ca să nu se poată pune la adăpost.

Şi adăugă, cu tristeţe:

— Din păcate, nu prea ne putem bizui pe ajutorul poliţiei, căci cine ştie dacă aceasta o să se încumete să pornească ceva împotriva unei femei care se află în rândurile dintâi ale revoluţionarilor.

— Bine, dar nici tovarăşii ei nu vor îngădui ca o comunistă să aibă asemenea bogăţii şi casa ei proprie... Ştii doar că, după noua învăţătură, totul aparţine obştei...

Tatiana zâmbi.

— Astea-s poveşti, pe cari le istorisesc cei cari ataţă poporul. Nobilii nu mai au dreptul la bunurile lor, în schimb alţii au ştiut să pună mâna pe ele.

— Atunci, ce trebue să facem ca să intrăm în stăpânirea lucrurilor din casetă? — întrebă Saşa.

— Deocamdată nu e nimic de făcut. Am să chibzuiesc bine, apoi ne vom pune pe lucru. În orice caz, nu trebue să ne pripim.

Tatiana îşi aminti că bătrâna fusese adăpostită de cei doi servitori în fostul palat al familiei Gogineff. Dacă până acum nu aflase cui aparţinea casa, asta se datora numai întâmplării. Peste scurt timp însă, va descoperi adevărul, căci era de ajuns

să vadă o singură dată pe Sonia Petrovici sau să-i audă numele.

Cum se putea împiedeca aceasta?

Își frământă mintea, dar nu găsi niciun mijloc să iasă din încurcătură.

— N'ai vrea să rămâi la mine, draga mea? — întrebă Tatiana, în cele din urmă, nădăjduind că astfel va îndepărta pe bătrână de fostul palat al prințului Gogineff.

Saşa o privi uimită.

— Să rămân la dumneata? Nu, e cu neputință, stimată doamnă Tatiana. Am doar destui cunoscuți în Petrograd. Și, mai ales acum, după ce mi-am găsit nepotul, nu pot cu niciun chip să primesc propunerea dumitale.

Cealaltă cuprinse mâna fostei cameriste.

— Ascultă-mă, vrei să-mi făgăduiești ceva? — zise dânsa, cu glas rugător.

— Cu plăcere, doamnă Tatiana, numai să-mi fie cu putință.

— Imi făgăduiești că nu vei porni nimic împotriva acestei comuniste, oriunde și oricând ți-ar ieși în cale?

Bătrâna făcu o mutră posomorită.

— O să-mi vie foarte greu — răspunse ea, șovăind.

— Implinește-mi dorința — stărui Tatiana — e în interesul cauzei pentru care luptăm amândouă și pe care trebue s'o ducem la bun sfârșit. Hoața să nu afle că e descoperită. Așa dar, n'are niciun rost să-i cerem îndărăt caseta și ceea ce era înăuntru, căci astfel nu ajungem la niciun rezultat.

Fosta cameristă își dădu seamă că Tatiana avea dreptate și făgădui că va trece totul sub tăcere. Inainte de a-și lua rămas bun, misterioasa femeie zise zâmbind:

— Acasă te așteaptă o surpriză foarte plăcută, draga mea!

Saşa nu prea dădu atenție acestor cuvinte și

după ce strânse mâna frumoasei femei, părăsi încăperea căci în acea zi mai avea multe îndatoriri. Intâi vroia să vorbească cu Ipanoff, apoi trebuia să facă o vizită Irinei şi bunului moşier.

De acesta din urmă atârna dacă Boris va afla adevărul asupra soartei iubitei sale. Poate că Vasilieff renunţase la planul său de a uni pe Irina cu tânărul luntraş?

Saşa îşi iuţi paşii şi peste puţin timp ajunse la fostul palat al familiei Gogineff.

In chip cu totul ciudat, uşa nu era încuiată. Bătrâna nu ştia că, în acea seară, comunista poftise iarăşi la dânsa un număr de fruntaşi revoluţionari, la o „întrunire politică".

De fapt, însă, aceste adunări nu erau decât nişte chefuri în adevăratul înţeles al cuvântului şi înflăcăraţii „tovarăşi" jucau cărţi şi trăgeau la măsea până în zorii zilei, când părăseau minunatul palat, pentru a se înapoia pe la casele lor, unde dormeau până la amiază.

Saşa intră în palat şi încuiă uşa în urma ei. Apoi trecu pragul încăperii celor doi bătrâni şi dădu un „bună seara" prietenos. Deodată, ochii i se holbară şi, fără să rostească un singur cuvânt, bătrâna cuprinse în braţe pe Nataşa, care îi ieşise în întâmpinare, plină de bucurie.

109. — Visuri spulberate

Localul unde Boris Verodin trebuia să se întâlnească cu Sonia Petrovici, se afla în centrul oraşului şi, anume, în apropiere de sediul guvernului şi de clădirea unde se ţineau adunările soldaţilor şi muncitorilor.

In ultimul timp, acolo nu veneau decât revoluţionarii, cari îşi puteau îngădui o masă bună. Mai înainte era frecventat de ofiţerii din gardă, iar după aceea de cei cari făceau parte din par-

tidul guvernamental sau din celelalte partide burgheze.

Așa dar, rămăsese întotdeauna unul din localurile cele mai vizitate, căci proprietarul său știa să-și facă rost de cele mai bune delicatese.

Omul știa prea bine că însiși revoluționarii cei mai îndârjiți nu se dădeau înapoi dela ceva fin și un vin bun, astfel că și în vremea aceea localul său era întotdeauna plin.

Boris Verodin nu fusese încă niciodată acolo, așa că rămase uimit văzând un mare număr de tovarăși, dintre cari cea mai mare parte îi erau cunoscuți dela ședințele consiliilor.

Fruntașii revoluționari fumau țigări de foi și beau vinuri bune. Un miros plăcut domnea în încăpere.

Tânărul luntraș vroia să se îndepărteze, căci acest mediu era cel mai potrivit pentru a ațâța mânia lui împotriva Soniei Petrovici. Amărăciunea îl cuprinse. Cum cutezase oare pătimașa femeie să-i dea întâlnire într'un asemenea local? Nu putea dânsa să-și impună o viață simplă, așa cum se cuvenea unei revoluționare?

— Bună seara, Verodin... și aici? — îl salută deodată, un bărbat spătos, cu chipul grav.

Bakareff — acesta era numele său — urmă pe ton batjocoritor:

— Nici nu mă așteptam să te găsesc și pe aici.

— E pentru prima oară când trec pragul acestui local — răspunse Boris. — De altminteri nici n'am de gând să rămân, căci am venit numai să caut pe cineva.

— Atunci, poți să iei loc lângă mine — zise Bakareff. — Și eu sunt pentru întâia dată aici și anume, trimis de președintele viitoarei republici.

„Tovarășul Lenin a auzit că mulți dintre tovarășii noștri își petrec nopțile în acest local și mi-a dat misiunea să cercetez cum stau lucrurile. Să

vezi ce scandal o să se stârnească, atunci când o ieşi totul la iveală!

— Şi pe bună dreptate — încuviinţă Boris Verodin, ducând la buze paharul cu vin pe care i-l turnase tovarăşul său.

Cei doi revoluţionari vorbiră câtva timp despre evenimentele politice, amândoi fiind de părere că se vor petrece în curând lucruri însemnate.

Deodată Boris Verodin ciuli urechile, auzind un glas îndărătul său. Un bărbat adresase o întrebare unui chelner şi luntraşul auzise deslușit numele Soniei.

— Nu, nu mai e aici — răspunse chelnerul. Dumneata eşti tovarăşul Mencikovski? — adăugă el, apoi.

— Da; n'a lăsat nimic pentru mine?

— Ba da, biletul ăsta.

Luntraşul se întoarse cu băgare de seamă. O mare turburare pusese stăpânire pe el, auzind numele aceluia despre care preşedintele Comitetului Central îi destăinuise că era autorul arestării Saşei.

Mencikovski era şi el foarte turburat şi nu lua în seamă pe cei din jurul său, altminteri l-ar fi zărit pe Boris Verodin, cu toate că acesta îşi întorsese iarăşi faţa.

Burtosul scoase bileţelul din plic, aruncă o privire asupra celor câteva rânduri scrise, apoi clătină capul mulţumit, mototoli hârtia între degete şi o asvârli sub masă.

— Dar nici n'auzi ce-ţi spun — zise Bakareff, care se străduia să lămurească ceva lui Boris Verodin.

Tânărul revoluţionar tresări şi zâmbi încurcat.

— Da, ai dreptate, tovarăşe — se scuză el. — N'am fost atent la spusele tale, căci eram preocupat de o chestiune care mă priveşte personal.

— Eşti îndrăgostit, dragul meu — şopti celălalt. — Se ştie că frumoasa Sonia e a ta şi toţi te pizmuiesc pentru asta. Tovarăşa noastră te iubeşte

la nebunie. Dar bagă de seamă să nu-ți devie o povară, de care să nu te poți scutura atât de ușor.

— Fii liniștit! răspunse Boris, zâmbind cu amărăciune. — Suntem din același sat și de aceea prietenia noastră e mai strânsă decât între ceilalți tovarăși. Și, apoi, Sonia mi-a salvat viața... Nu știu dacă ai auzit ceva despre asta?

— Am auzit șoptindu-se câte ceva, dar nu știu nimic precis. Ia spune-mi și mie cum s'au întâmplat lucrurile, căci mă interesează! Dacă nu mă înșel, era vorba de prințul Potcikev?

Boris Verodin se ridică. Izbutise, în sfârșit, să tragă bilețelul spre el și să-l ia în mână, fără ca burtosul să observe ceva.

— Altă dată, tovarășe Bakareff, — zise el, întinzând celuilalt mâna. — Astăzi mai am de dus la capăt câteva chestiuni însemnate.

Cei doi își strânseră mâinile, apoi luntrașul dispăru din local.

Când ajunse afară netezi bilețelul și citi:

„Mă găsești în strada Ulantzki 32, în apropierea bulevardului Petru și Pavel.

Sonia".

Boris Verodin rămase cu ochii holbați la hârtie. Apoi, scoase din buzunar adresa pe care i-o dăduse bătrâna Sașa. Ciudat, era aceeași casă. Ce căuta Sonia acolo?

Fără să mai stea la gânduri, revoluționarul porni la adresa indicată și, după puțin timp, se afla înaintea unei clădiri impunătoare. Sus, la o fereastră, era lumină.

Boris urcă cele câteva trepte cari duceau spre intrare, apoi deschise ușa. Un miros plăcut domnea înăuntru. Scara era acoperită cu un covor gros, iar de pereți atârnau câteva lămpi.

— Frumoasă casă! — murmură el, rămânând locului, nehotărît.

Să se adreseze portarului? Acesta era, oare, palatul familiei Gogineff?

Deodată, păşi mai departe, vrând să afle ce se petrece sus.

După câteva clipe urcase treptele. Un bucătar cu scufie albă trecu pe dinaintea lui, ducând în mână o tavă pe care se afla o gâscă friptă.

— După cât se pare, ăştia de aici o duc foarte bine — îşi zise Boris, cu tristeţe. — Dar aş vrea să ştiu şi eu cine organizează astfel de ospăţuri. Prinţul Gogineff e mort, Natasa de asemeni...

Se îndreptă spre o uşă frumos sculptată, dindărătul căreia se auzea o muzică dulce. O deschise şi zări înaintea lui o sală feeric luminată, unde se aflau vreo treizeci de persoane, cari luaseră loc în jurul unei mese lungi.

Boris rămase înmărmurit, văzând, în mijlocul lor, alături de câteva chipuri cunoscute, pe Sonia Petrovici, care se uita la el ca la o nălucă.

Tânărul păşi mai aproape şi rămase înaintea mesei, cu braţele încrucişate pe piept.

In acest timp, frumoasa comunistă îşi venise în fire. Purta o rochie minunată, din garderoba Natasei; îi venea atât de bine, încât nimeni n'ar fi putut recunoaşte în această femeie pe fosta ţărancă jerpelită din satul de pe ţărmul Volgăi.

Sonia Petrovici era frumoasă şi avea o statură minunată. Ochii-i aprinşi de dorinţi se aţinteau asupra chipeşului tânăr.

Acesta, însă, o privi rece, plin de dispreţ, apoi se uită cu luare-aminte la omuleţul de lângă dânsa, care făcea feţe-feţe.

— Vreau să vorbesc ceva cu dumneata, între patru ochi, tovarăşe Mencikovski — se adresă Boris, misitului.

— Cu mine? — zise acesta, ridicându-se, cuprins de nelinişte.

— Da, cu dumneata, tovarăşe Mencikovski—întări Boris, apăsând pe fiecare cuvânt.

Sonia ascultase convorbirea dintre cei doi bărbaţi, şi se ridică şi ea. Simţea că o mare primejdie pluteşte deasupra capului ei. Aşteptase cu nerăbdare câteva ceasuri în localul unde trebuia să se întâlnească cu Boris, fără să bănuiască faptul că acesta se afla la Comitetul Central, unde vroia să vorbească cu Ilino.

Cum ajunsese tânărul aici? Ce vroia de la Mencikovski? Era gelos, oare? Un fior plăcut o străbătu la acest gând.

Dar nu, era cu totul altceva. Pe semne că aflase că burtosul pusese la cale întemniţarea Saşei în fortăreaţa Petru şi Pavel.

— Boris, nu vrei să iei loc? — zise ea, linguşitor, privindu-l ţintă în ochi.

— Nu, — răspunse el, cu asprime. — Ai auzit doar că vreau să vorbesc cu omul acesta.

— Bine, dar ce ai cu tovarăşul Mencikovski, care nu ţi-a făcut nimic?

Luntraşul nu răspunse şi se depărtă împreună cu burtosul.

— Proastă afacere, tovarăşă Petrovici! — zise Gernoff, care făcea şi el parte din Comitetul Central şi trecea drept un agitator priceput. — Dacă Verodin nu-şi ţine gura, va fi rău de noi.

Sonia înălţă din umeri. In acest moment se temea doar de un singur lucru: ca legătura pe care o înodase cu atâta măiestrie între ea şi frumosul luntraş să nu se destrame dintr'odată.

Boris Verodin se apropiă de burtos şi-l înşfăcă de piept. (Vezi ilustraţia de pe copertă).

— Ce ţi-a făcut bătrâna aceea, că ai pus la cale arestarea ei, acum zece zile, tovarăşe Mencikovski? — întrebă el, ameninţător.

Misitul fu cuprins de spaimă. Aşa dar, asta atâţase mânia lui Boris Verodin? Chibzui cu înfrigurare, apoi răspunse, silindu-se să zâmbească prietenos:

— Dacă e vorba de femeia care se numeşte

Saşa, pot să-ţi spun, doar, că am cerut să fie arestată, fiindcă un grup de muncitori mi-au adus la cunoştinţă că dânsa a batjocorit revoluţia, zicând că Lenin e un ticălos.

Boris Verodin zâmbi:

— Atâta tot, tovarăşe Mencikovski?

— Da; de altminteri, eu nici n'o cunosc şi, dacă vrei, am să port de grijă să fie pusă în libertate cât mai repede cu putinţă.

— Na, asta e răsplata minciunii tale — scrâşni luntraşul, cârpind burtosului două palme sdravene.

Degetele sale lăsară urme pe faţa lui Mencikovski, care rămase locului încremenit. Verodin se întoarse şi vroi să se depărteze, când Sonia se ivi în prag şi se apropiă de el.

— Boris, — îngână ea, drăgăstos — ce-i cu tine? De ce eşti atât de enervat?

— Lasă-mă, — răspunse tânărul, — încruntat. Aşa dar, astfel trăieşti tu? Ce cauţi în palatul ăsta, care, după cât ştiu, aparţine familiei Gogineff?

— L-am cumpărat.

Cei doi rămaseră câteva clipe faţă în faţă. O sclipire de bucurie şi triumf se ivi în ochii Soniei.

— Da, l-am cumpărat pentru tine... Aici vom locui împreună — zise ea.

— Şi de unde ai avut bani? — întrebă el, sfredelind-o cu privirea.

Revoluţionara plecă ochii în pământ, apoi răspunse, uitându-se în faţa lui.

— Asta... am să-ţi spun... când... voi fi soţul meu.

Boris Verodin clătină capul, cu hotărîre.

— Niciodată nu ţi se va împlini această dorinţă... Niciodată... o afirm în prezenţa acestui om, pe care tocmai l-am pedepsit pentru ticăloşia lui. Ştiu că a lucrat din porunca ta... Nu-mi pasă de unde ai pus mâna pe aceste bogăţii, dar sunt sigur că n'ai să te bucuri de ele. O adevărată revoluţionară n'are nevoie de avere. Insă tu nu urmăreşti

decât să duci o viaţă îmbelşugată. De aceea ai şi venit aici... Să-ţi fie ruşine!

Tânărul îi întoarse spatele vrând să se depărteze.

— Boris! — strigă revoluţionara, desnădăjduită. — Boris, nu uita că-mi datorezi viaţa, nu uita că te-am salvat din înfiorătoarea celulă...

El oftă şi ridică din umeri. Apoi, fără să-i mai arunce măcar o singură privire, coborî treptele.

Legătura dintre Boris Verodin şi frumoasa revoluţionară se destrămase.

110. — Durerile dragostei

După un somn odihnitor, în casa prezicătoarei, Natasa se trezi foarte târziu şi se îmbrăcă repede, căci vroia să ajungă cât mai curând acasă. Ipanoff şi buna lui soţie ar fi fost destul de îngrijoraţi din pricina ei.

Prinţesa deschise uşa şi rămase în aşteptare, nădăjduind că nu va întâmpina piedici în calea ei. Adeseori se auzeau paşi şi chiar glasuri. Erau clienţii prezicătoarei.

Casa începu să pară ciudată Natasei. De ce nu se mai arăta frumoasa ţărancă?

In sfârşit, cuteză să iasă în coridor, unde, spre spaima ei, fu întâmpinată de Negru. Dar acesta îi zâmbi cu bunăvoinţă şi-i arătă o uşă. Prinţesa îşi închipui că acolo va întâlni pe gazda ei, astfel că bătu de câteva ori în uşă, apoi trecu pragul. Insă, spre surprinderea ei, încăperea era goală. Doar în mijloc se afla o masă, pusă pentru o singură persoană. Ceaiul era pregătit, iar pe o farfurie se vedeau câteva franzeluţe rumene.

Prinţesa sorbi puţin din băutura fierbinte şi rămase iarăşi în aşteptare.

După câtva timp se ivi Negrul, şi la întrebarea ei unde se afla doamna care o poftise în ajun, acesta îi făcu semn din cap să-l urmeze.

Peste câteva clipe, Natașa se văzu într'o încăpere foarte slab luminată, unde la început nu deslușì nimic, dar încetul cu încetul deosebi o masă, îndărătul căreia se afla o femeie bătrână.

— Vino mai aproape, copila mea — se auzi un glas blând.

Prințesa se supuse cu inima strânsă de teamă.

— Unde sunt? — îngână ea. Vroiam să părăsesc casa, dar doamna care m'a condus aseară în încăperea unde am dormit, nu s'a ivit încă.

— Știu, copila mea — zise prezicătoarea, privind-o cu ochii ei mari, misterioși.

Natașa simți deodată o mare încredere în această femeie.

— Arată-mi mâna, — urmă Denise Barobleur.

Cealaltă se supuse și bătrâna privi îndelung în palma Natașei, pe care o mângâiă cu dragoste.

— Multe ai pătimit, copila mea, — zise prezicătoarea. — In tinerețe s'au abătut pe capul dumitale multe nenorociri.

„Văd un castel falnic, care se înalță pe o colină... Acolo ești stăpână... Părintele dumitale e un om aspru și neînduplecat... El vrea să te lege de un bărbat mai în vârstă, puternic dar crud.

„Atunci dragostea se furișează în inima dumitale tânără... Jos, pe țărmul Volgăi, luntrașii trag corăbiile grele și cântă ariile lor monotone. Unul din ei ți-a vrăjit inima. Dumneata, fiica unui nobil, te-ai îndrăgostit de un biet luntraș...

„Vine revoluția... Prințul pe care tatăl dumitale ți l-a ales de soț, seamănă pretutîndeni moarte și nenorociri... Mizeria se așterne în urma lui...

„Dar răzbunarea nu întârzie... Prințul e nevoit să fugă, fără a-și putea lua soția, pe care i-a răpit-o luntrașul.

Prezicătoarea se opri și dădu din cap, obosită.

Inima Natașei bătea năvalnic.

— Ești nevoită să fugi — urmă prezicătoarea. — Călătorești ziua și noaptea... Deodată, te vezi des-

[illegible]ărțită de iubitul dumitale... Crezi că a murit dar trăiește...

„Te-ai pregătit să duci la îndeplinire o misiune sfântă... ți s'a poruncit să faci un drum lung... vei fi nevoită să-l faci...

Această călătorie va fi încununată de izbândă? Viitorul se desfășoară negru înaintea mea... nu-l pot pătrunde... Soarta familiei pe care vrei s'o salvezi e nehotărîtă.

Prezicătoarea se opri iarăși, istovită.

Natașa ascultase ultimele cuvinte, tremurând. Știa ce vroia să spună Denise Barobleur. Era vorba de călătoria spre Tobolsk care avea de scop liberarea familiei imperiale.

Această călătorie va fi încununată de izbândă!

— Ai de pus vreo întrebare, copila mea? — zise bătrâna, cu glasul ei blând.

— Nu... vreau să plec...

Prezicătoare se ridică.

— Nu vrei să știi nimic despre acela căruia îi aparține inima dumitale?

Prințesa ridică mâinile ca și cum ar fi vrut să se apere de o primejdie nevăzută.

— Nu... nimic — murmură ea, chinuită. — Nu vreau să știu nimic... nu trebue să mă revadă... sunt dispărută pentru el.... moartă...

— Sărmana copilă! — zise bătrâna, și Natașa simți mâna ei moale desmierdându-i părul. — Această dragoste nu va putea fi înăbușită cu niciun chip..

— Da, așa e, murmură prințesa.—Niciodată nu voiu iubi un alt bărbat... dragostea mea va dăinui până dincolo de mormânt.

Prezicătoare o conduse la ușă, unde Natașa simți pe fruntea ei două buze calde și o binecuvântare îi sună în urechi.

Apoi, ca vrăjită părăsi casa, și ușa se închise fără sgomot în urma ei.

Nu trecu mult şi ajunse acasă, unde cei doi bătrâni o întâmpinară plini de bucurie.

— Ah, dacă ai şti ce spaimă am tras din pricina dumitale — zise Ipanoff. — Nici nu-ţi închipui ce îngrijoraţi am fost... Vezi, spuneam eu întotdeauna că o femeie nu trebue să se avânte singură pe stradă, în vremurile astea. Fără îndoială că ţi s'a întâmplat ceva neplăcut?

Natasa zâmbi, înduioşată de devotamentul acestor doi bătrâni.

— De astă dată, nu mi s'a întâmplat nimic — minţi ea. — Atâta doar, că am întârziat în oraş, astfel că am primit propunerea prietenilor mei de a înopta la dânşii.

Bătrâna aduse mâncarea, dar prinţesa nici n'o atinse, ci se retrase în odăiţa ei, vrând să fie singură. Vorbele prezicătoarei îi răsunau mereu în urechi. Misterioasa femeie, cu ochii mari, inteligenţi, îi desvăluise tot trecutul. Dar, ceea ce o îndurera mai mult, era destăinuirile cu privire la dragostea ei pentru Boris. Prinţesa nu vroise să-şi mărturisească, însă în ultimul timp, simţise că iubirea îi sfâşiase inima din ce în ce mai mult şi-şi dăduse seamă că, într'o bună zi, flacăra amorului o va mistui cu desăvârşire.

Apoi îşi reaminti scena când iubitul ei trecuse în maşină alături de frumoasa soră de caritate. Nu, să se fi înşelat, era cu neputinţă. Astfel nu putea să privească decât un îndrăgostit, Boris nu avusese ochi decât pentru însoţitoarea lui.

Nefericita se străduia să-şi stăpânească plânsul. Aşa dar totul se spulberase. Ea nu-l va mai revedea niciodată, nu-i va mai auzi glasul, nu va mai simţi îmbrăţişarea lui pătimaşă.

Gândurile Natasei se îndreptară iarăşi spre misiunea ei. Poate că aceasta o va duce la pieire? Poate că vă cădea jertfă revoluţiei?

Cereţi mâine numărul 61 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare. — 2 lei exemplarul.

In timpul acesta, cei doi bătrâni stăteau de vorbă în odaia lor.

— Astă seară o să se încingă iarăşi un chef, colo sus — zise Ipanoff.

— Lasă-i în pace — răspunse nevasta lui. Oamenii cari chefuiesc nu sunt cei mai răi. La urma urmei, de ce nu s'ar distra şi revoluţionarii? Doar şi-au primejduit capul, când au pornit mişcarea...

„Nimeni nu poate tăgădui că au avut mult curaj. Ia gândeşte-te ce ar fi păţit dacă lovitura dădea greş?

— Eu aş fi fost mai bucuros să se fi întâmplat astfel — zise bătrânul. — Ce minunate erau vremurile, când Ţarul se afla în fruntea ţării!

Nevasta lui clătină capul.

— Cu tine nu se poate ieşi niciodată la capăt — răspunse ea. — Nu erai întotdeauna nemulţumit împotriva jugului greu pe care trebuiai să-l duci? Iar acum ridici în slava cerului vremurite trecute şi domnia Ţarului... Şi tu ştii doar bine, că tătucul nu prea stătea la gânduri când trebuia să ridice cnutul împotriva supuşilor lui, sau să trimită în Siberia pe aceia cari îl supărau.

— Ştiam eu cu cine am de afacе... cu tine nu-i de vorbit! — încheiă discuţia bătrânul.

Nevasta lui clătină capul. Ştia dânsa de ce se necăjeşte bătrânul. Da, numai fiindcă prinţesa pribegea fără adăpost, în timp ce mândrul ei palat aparţinea unei comuniste.

Mai târziu, Natasa se ivi iarăşi în odaia lor şi ascultă spusele bătrânilor, dar nu scoase nicio vorbă. Deodată, uşa se deschise şi fosta cameristă intră în încăpere. Un strigăt de bucurie scăpă de de pe buzele Natasei, care se aruncă în braţele bătrânei.

— Aşa dar, eşti iarăşi aici, inimioara mea, — strigă Sasa. Ah, ce îngrijorată am fost când mi s'a spus că ai dispărut! Dar când te-ai înapoiat?

— Câteva zile după dispariţia dumitale — o lămuri Ipanoff.

— Şi cum ţi-a mers? — cercetă Saşa. Credeam că ai plecat din Petrograd.

— Nu mai lipsea mult — răspunse Natasa, nevrând să istorisească ceea ce se petrecuse cu dânsa.

— Va să zică, asta era surpriza de care îmi vorbise frumoasa ţărancă? — murmură bătrâna.

Stătură mult de vorbă, fiecare spunându-şi părerea asupra situaţiei. Saşa, însă, asculta numai pe jumătate. Neliniştea o cuprindea tot mai mult. De astă dată o chinuiau alte întrebări: Să destăinuiască lui Boris Verodin că prinţesa reapăruse? Nu însemna, oare, să lucreze împotriva planurilor lui Vasilieff, dacă aducea împreună pe Boris şi Natasa?

Trebuia neapărat să vorbească cu moşierul — şi cât mai repede cu putinţă.

— Ce spui tu la asta? — zise Natasa, deodată. Ştii că Sonia Petrovici a cumpărat palatul nostru?

— Cum... cine? — strigă bătrâna, cu chipul schimonosit de furie. — Sonia Petrovici a cumpărat palatul? Cred că m'a înşelat auzul...

Ipanoff însă, întări spusele Natasei.

Fosta cameristă ridică pumnii şi începu să blesteme de zor.

— Acum s'a dovedit că dânsa e hoaţa casetei — făcu ea, furioasă. — In sfârşit, nu mai poate tăgădui.

De astădată înţelese bătrâna de ce frumoasa ţărancă îi ceruse să-i dea făgăduiala că nu va întreprinde nimic împotriva comunistei când se va întâlni cu dânsa. Aşa dar, ea ştia că palatul aparţinea Soniei Petrovici?

— Ştia Vasilieff cine a cumpărat palatul? — întrebă Saşa.

— A aflat ceva mai târziu — răspunse bătrânul servitor.

— De ce n'ai cerut sfatul lui, copilo? — zise fosta cameristă, cu mustrare.

— Nu știam unde stă. De sigur că toți m'au ținut drept moartă.

— Dar mai târziu te-ai văzut cu el?

— Da.

Sașa dădu din cap. Așa dar, moșierul nu vroia ca luntrașul să-și revadă iubita, altminteri ar fi destăinuit prințesei că Boris se mai afla în viață.

— Hm, crezi că Boris a murit în valuri? — întrebă Sașa, adresându-se prințesei, care îi povestise tragica întâmplare.

— La început credeam și eu... mai târziu, însă, nu.

— Și de ce ți-ai schimbat părerea?

Văzând lacrimi în ochii fostei sale stăpâne, bătrâna se ridică și o conduse în încăperea alăturată, unde prințesa se aruncă la pieptul ei, izbucnind într'un plâns amarnic.

— Știu că trăiește, Sașa... l-am văzut chiar — zise ea, printre suspine. — Am renunțat la dragostea mea... căci alături de Boris se afla o femeie frumoasă, care purta uniforma surorilor de caritate. Și el o privea cu atâta dragoste, fără să mă ia măcar în seamă! Ah, Sașa, dacă ai ști ce nefericită m'am simțit atunci! Vroiam să mă arunc în apă, totuși n'am cutezat s'o fac, căci trebuia să sorb până la fund cupa amarului.

— Sărmana mea copilă! — murmură Sașa.

Atâta spuse doar, căci nu vroia să facă nimic înainte de a vorbi cu Vasilieff.

Fără să mai stea la gânduri, se pregăti de plecare, și părăsi casa, cu toate împotrivirile bătrânului Ipanoff.

Natașa vru s'o însoțească, dar bătrâna refuză cu hotărîre.

— Asta ar fi frumos! — exclamă ea, aproape supărată. — De mine, bufniță bătrână, n'o să se apropie nimeni. Tu, însă, porumbița mea, ești o

pradă spre care au să se asvârle cu toţii. Mă întorc peste cel mult două ceasuri.

111. — Planul moşierului

Vasilieff discuta cu un bărbat care trebuia să pornească la un drum lung. Era vorba despre Irina. Moşierul trebuia să mai rămână în Rusia. Ştia că se afla în cea mai mare primejdie, că putea să fie arestat în orice clipă, că valurile revoluţiei se înălţau tot mai mult, totuşi se hotărîse să nu părăsească ţara, căci trebuia să mai îndeplinească o misiune sfântă: eliberarea familiei regale.

Necunoscutul îşi luă rămas bun. După cât se părea, era foarte supus faţă de Vasilieff, căci îi sărută chiar mâna.

— Aşa dar, fii gata, Petroneff — zise moşierul — am să te chem când voiu avea nevoie de dumneata. Şi chiar dacă nu-mi va fi cu putinţă să-ţi dau de veste, tot ştii ce ai de făcut.

— Voiu fi gata oricând, — sună răspunsul.

Moşierul se duse în odaia Irinei, care tocmai citea o carte.

— Nu mai avem mult, copila mea, — zise el — în curând vei porni la drum.

— Şi Boris? — întrebă fata, cu teamă. — Rămâne aici?

— Ar fi un revoluţionar laş, dacă ar lăsa armele din mâini — răspunse Vasilieff. — Fratele tău nu poate părăsi ţara, căci trebue să luptę pentru aşa zisa libertate. Sau nu cumva te-ai aşteptat la altceva?

„De altminteri, aşa şi trebue să fie — urmă Vasilieff. — Oameni ca Boris Verodin sunt totdeauna piedeci pentru cei cari n'au cugetul curat; nimeni nu se va încumeta să-şi dea pe faţă pornirile rele, atâta timp cât Boris Verodin şi alţii ca el, vor fi în fruntea revoluţionarilor.

Irina se gândi la spusele prezicătoarei și inima i se sfâșiă de mâhnire.

— Și, din păcate, nici nu pot să *te* însoțesc măcar — urmă Vasilieff, părând că nici nu bagă de seamă turburarea Irinei. — Eu trebue să rămân aici pentru a-mi îndeplini misiunea. Pe tine, însă, nu te mai reține nimic în țară. Un bărbat, pe care ți-l voiu prezenta mâine, te va duce în străinătate. Il cheamă Petroneff și poți avea încredere deplină în el, căci e om de treabă și foarte credincios.

In cele din urmă, moșierul părăsi încăperea și se duse în odaia lui, unde rămase uimit, văzând o femeie care îi ieși în întâmpinare.

— Bună ziua, domnule Vasilieff — zise Saşa — căci ea era — întinzându-i mâna.

— Ah, ce surpriză plăcută — exclamă Vasilieff, înveselit. — Ce, nu ți-a mai plăcut în sat?

— Nu, domnule Vasilieff — răspunse bătrâna. — Nu mai aveam de ce să rămân acolo.

— Și vrei să te stabilești aici?

— Tot ce se poate...

Fosta cameristă se opri și aținti o privire cercetătoare asupra celuilalt.

— Am venit la dumneata într'o chestiune foarte însemnată, domnule Vasilieff — urmă ea, apoi.

— Și anume?

— E vorba de Irina... Doresc și eu, ca și dumneata, unirea lui Boris cu Irina. Am făgăduit surorii mele că voiu face tot ce-mi va sta în putință ca cei doi tineri să fie uniți pentru totdeauna. Anușca mi-a spus că și dumneata dorești din toată inima acest lucru.

— Da, așa e — încuviință moșierul, cu însuflețire. — Din păcate, Boris Verodin nu prea pare atras spre fermecătoarea lui soră vitregă. O iubește, de sigur, dar cu o dragoste frățească și nicidecum așa cum aș vrea eu.

Saşa clătină capul, în semn de aprobare.

— Şi, din această pricină ai renunţat la planul dumitale? — întrebă ea.

— Nu, deloc! — De altminteri, nici n'aş putea, acum, când...

Vasilieff se întrerupse şi rămase tăcut.

— Ştiu ce vrei să spui: acum, când prinţesa nu mai e în viaţă.

Moşierul răsufla anevoie şi plecă privirile în pământ.

— Da; asta vroiam să spun — murmură el. — Dar de unde ştii că prinţesa a murit?

— Chiar de la Boris.

— Ah, ai şi vorbit cu el?

— Da. Insă ce ai spune, domnule Vasilieff, dacă ai auzi că fosta mea stăpână mai trăieşte?

— Ce te face să crezi asta?—exclamă el, pălind.

— Ba, am şi vorbit cu dânsa şi mai ştiu că şi dumneata eşti informat că e în viaţă.

Moşierul îşi trecu mâna peste frunte, şi întrebă cu glas slab:

— De unde ai aflat?

— Asta n'are nicio însemnătate pentru dumneata. Fapt e că Boris nu se mai îndoieşte de moartea Natașei. De asemeni ştiu că ea a luat hotărîrea să-l lase în această credinţă.

— Cum, prinţesa a renunţat la Boris? — exclamă Vasilieff, turburat. — E cu putinţă, oare?

— Da, nici că se poate ceva mai simplu... Când a ajuns la Petrograd, după multe piedeci, Natașa era încredinţată că iubitul ei pierise în valuri, după cum şi el era încredinţat de moartea ei. Intr'o zi, însă, prinţesa l-a zărit într'o maşină, alături de o femeie pe care o privea cu dragoste nespusă. Atunci, Natașa bănui că şi-a găsit o altă iubită şi se hotărî să-şi înăbuşe dragostea.

„Acesta e motivul pentru care nu i s'a arătat. Prin urmare, ne e foarte uşor s'o lăsăm în această credinţă.

Vasilieff măsura încăperea cu paşi mari. Bătrâna

urmărea acelaşi ţel ca şi dânsul aşa dar se putea încrede în ea.

— Trebue să purtăm de grijă ca prinţesa să părăsească oraşul, cât mai curând — urmă Saşa. — Nepotul meu îmi cunoaşte adresa. Locuiesc la Ipanoff, în fostul palat al familiei Gogineff şi Nataşa e adăpostită tot acolo. Printr'o întâmplare, ar fi foarte uşor ca cei doi să se întâlnească.

Moşierul strânse mâna Saşei, pecetluind prin aceasta legătura lor, care avea de ţintă căsătoria lui Boris cu Irina.

— Nepotul meu ar putea veni chiar mâine în fostul palat al stăpânilor mei — urmă bătrâna. — Dacă cei doi tineri se văd cu acest prilej, atunci, se va lămuri totul...

— Da, aşa e — încuviinţă moşierul, îngrijorat. — De aceea, prinţesa trebue să părăsească palatul încă astăseară. Pentru mine nu există decât două mijloace ca să împiedec întâlnirea ei cu Boris. Cel dintâi ar fi s'o duc la un om care se bucură de toată încrederea mea. Il cunosc de mulţi ani şi anume, încă de pe vremea când...

Vasilieff îşi trecu mâna peste frunte, ca şi cum ar fi vrut să-şi alunge amintirile cari i se treziseră în minte

— Sub ocrotirea lui, prinţesa poate străbate tot pământul — urmă el, apoi. — Sunt sigur că mai curând îşi va jertfi viaţa decât să lase să se facă cel mai mic rău Natašei.

„Al doilea mijloc pentru a o îndepărta din Petrograd, nu-l pot desvălui deocamdată, căci trebue să rămână secret.

Vasilieff se gândea că ar putea înlesni plecarea Natašei spre Tobolsk. Dar întrebarea era dacă nu cumva şi Boris avea să plece într'acolo, spre a supraveghea paza prizonierilor imperiali.

In orice caz, prinţesa trebuia îndepărtată din palat. Dar unde s'o ducă?

Saşa îi veni iarăşi în ajutor. Ea nu bănuia ni-

mic din ceea ce se petrecuse cu prinţesa în casa prezicătoarei, astfel că se gândi la propunerea făcută de frumoasa ţărancă. Dacă aceasta dădea adăpost Natașei pentru câteva zile, atunci primejdia era înlăturată.

— O voiu duce chiar astăzi într'un loc, unde va fi foarte bine îngrijită, — zise ea. — Intre timp, dumneata poţi face pregătirile pentru plecarea ei din Petrograd. Cred că am s'o însoţesc şi eu, căci n'aş vrea s'o las singură.

— Şi unde vrei s'o duci? întrebă Vasilieff.

— In locuinţa unei doamne, pe care am cunoscut-o în satul meu. E o persoană foarte nobilă şi pare să trăiască aici, în Petrograd, la adăpost de orice neplăceri.

„Acum câteva zile mi-a propus să stau la ea şi eram chiar hotărîtă ca, mai târziu, să mă folosesc de propunerea ei; acum, însă, renunţ, în favoarea prinţesei.

Moşierul nu era curios din fire, astfel că fu mulţumit cu acest răspuns. In zilele următoare avea tot timpul să chibzuiască ce e de făcut pentru a se asigura soarta Natașei.

— Nu cumva ştii dumneata cine e aceea cu care era Boris când i-a văzut prinţesa? — întrebă Saşa curioasă.

— E fiica proprietarului acestei case — tot o prinţesă. O cheamă Vera Ulkitzki şi a renunţat la titlul de nobleţă. Inainte vreme, familia ei era foarte bine văzută la Curte. Fratele ei, Iesta, a fost deportat în Siberia, din motive politice, şi acolo s'a împrietenit cu Boris. Când s'au întâlnit iarăşi în Petrograd cei doi tineri au reînoit prietenia şi de atunci sunt mereu împreună. Vera, a fost soră de caritate în armata roşie a generalului Aratcin. Venind în concediu acasă, a făcut cunoştinţă cu Boris Verodin şi s'a îndrăgostit nebuneşte de el — ceea ce am băgat de seamă imediat. Totuşi, Boris nu împărtăşeşte simţimintele ei şi nu-i poartă decât o

prietenie sinceră. Prințesa Nataşa s'a înşelat, închipuindu-şi că lucrurile stau altfel.

— La drept vorbind, domnule Vasilieff, mă mâhneşte mult făgăduiala nechibzuită pe care am făcut-o surorii mele. Boris ţine la Irina ca la o soră şi ar trebui să-i lăsăm să-şi croiască singuri căile.

Moşierul dădu din cap, posomorît. In ultimul timp avusese şi el asemenea gânduri. Dar căsătoria lui Boris cu Irina fusese întotdeauna cea mai sfântă dorinţă a lui şi nu vroia să renunţe la ea, cu niciun chip.

— De ce ţii cu tot dinadinsul ca nepotul meu să ia de soţie pe Irina? — iscodi Saşa. — Ce-i drept, Anuşca mi-a vorbit mult de dumneata, însă n'am aflat niciodată ceva lămurit.

Vasilieff se îmbujoră la faţă, apoi zise, cuprinzând mâna bătrânei:

— Draga mea, nu fii supărată că nu-ţi răspund astăzi la această întrebare. Va veni timpul când voiu putea vorbi şi atunci dumneata vei fi cea dintâi care va afla taina pe care o port în suflet.

Fosta cameristă clătină capul, nedumerită. Curiozitatea o rodea, însă cunoştea şi dânsa taine, cu cari putea să se răzbune împotriva moşierului.

— Nu sunt curioasă din fire şi, apoi... fiecare îşi are secretele lui — zise ea, cu înţeles. — Puţin timp înainte de moarte, sora mea mi-a destăinuit ceva care trebue să rămână ascuns pentru dumneata. Am fost nevoită să-i făgăduiesc că nu voiu pomeni nimic despre asta.

Moşierul o privi cu interes, însă bătrâna înălţă din umeri, zicând:

— Ceea ce ai făgăduit, trebue să şi ţii, domnule Vasilieff. Dar, în treacăt fie zis, afacerea e în legătură cu tânăra şi frumoasa doamnă al cărui portret se afla în odaia surorii mele.

Vasilieff era foarte turburat, şi încercă zadarnic să-şi ascundă neliniştea.

— Ce a putut să-ţi spună mama Anuşca despre doamna aceea? — întrebă el.

— O, ceva foarte interesant — răspunse Saşa, cu un aer misterios. — De altminteri, din pricina ei am şi rămas în sat.

„Dar ştii că am petrecut zece zile în fortăreaţa Petru şi Pavel, de unde am scăpat abia azi? — schimbă ea vorba.

— Cum, ai stat în închisoare? — exclamă Vasilieff, surprins. — Dar de ce anume? Ce-ai făcut?

— Ei, că multe vrei să mai ştii — răspunse bătrâna. — Bănuiesc, însă, că vina mea a fost că vroiam să descopăr o hoaţă, care a mirosit gândul meu şi a pus la cale să fiu arestată. Dar las' că mă răzbună Boris... mi-a făgăduit chiar.

— Ciudat, foarte ciudat — murmură Vasilieff. N'ai vrea să fii mai lămurită?

— Inainte de a muri, Anuşca mi-a dat însărcinarea să caut o persoană în Petrograd sau Moscova şi să-i predau ceva. De sigur că sora mea şi-a simţit sfârşitul apropiându-se. De altminteri, a făcut uneori proorociri uluitoare, cari s'au împlinit întocmai.

„După moartea ei, mă hotărîi să-i îndeplinesc dorinţa şi să pornesc spre Petrograd şi Moscova. De aceea am şi rămas în sat, pe când dumneata ai fugit împreună cu Boris, Irina şi prinţesa.

„Din nefericire mi s'a furat caseta, pe care trebuia s'o duc acelei persoane. Şi, colac peste pupăză, persoana se ivi în satul meu. Firește că i-am povestit nenorocirea întâmplată şi în cele din urmă dânsa a plecat, după ce mi-a dat adresa ei din Petrograd, în timp ce eu am rămas în sat, nădăjduind să descopăr hoţul.

„Intr'una din zile, aflai că o comunistă înfocată, care plecase la Petrograd, ca delegată a sovietului din satul nostru, nu se mai înapoiase acasă. Tovarăşii ei mă informară că rămăsese în Capitală unde trăia pe picior mare.

„Numai dânsa și nimeni alta, a săvârșit îndrăznețul furt" — mi-am zis eu, pregătindu-mă de plecare. După puțin timp am ajuns în Capitală, unde am zărit-o pe stradă, într'o mașină. Apoi... am fost arestată.

„Cine știe ce-a îndrugat pe socoteala mea, ca să mă bage la răcoare! In fortăreață am dat de un gardian milos, care s'a îndurat de mine și a luat un bilețel către Boris Verodin; și el m'a scos de acolo.

„M'am dus numaidecât la nobila doamnă pe care o vizitasem înaintea arestării mele, și am aflat că și dânsa bănuiește că frumoasa comunistă e hoața casetei, deoarece un giuvaier, care se găsea înăuntru, fusese în stăpânirea ei.

Fără să-și dea seamă, Sașa destăinuise o parte din taină. Firește, însă, că nici prin minte nu-i trecea că Vasilieff era în oarecare legătură cu giuvaierul.

O mare neliniște puse stăpânire pe inima moșierului. Tainele cari îl învăluiau deveneau tot mai de nepătruns.

— De sigur că bănuielile dumitale se îndreaptă spre Sonia Petrovici? — întrebă el, repede.

După expresia ce se întipări pe chipul bătrânei, nu mai încăpea îndoială că moșierul nimerise.

— De unde știi dumneata asta? — întrebă Sașa, uimită.

— Nu-i prea greu de ghicit — răspunse Vasilieff. — In satul dumitale nu e decât o singură comunistă care a fost trimisă la Petrograd. Tot dânsa a cumpărat și palatul familiei Gogineff.

„Un lucru, însă, nu pot pricepe: cum a ajuns mama Anușca la aceste bogății?

— Le cunoști?

Vasilieff se îndreptă spre un dulap și scoase giuvaierul, pe care bătrâna îl privi cu ochii holbați.

— Așa dar, bijuteria asta prețioasă aparține

doamnei la care am fost nu de mult? — întrebă ea, apoi.

— Spune-mi, cine e această doamnă? — cercetă moșierul. — Nu-i așa că e vorba de o călugăriță din ordinul „Maicilor cenușii"? Hai, răspunde repede — stărui el, abia stăpânindu-și nerăbdarea.

— Nu, nu-i călugăriță, domnule Vasilieff — răspunse bătrâna. — Și, apoi, nu uita că n'am dreptul să vorbesc despre asta. Am jurat, doar, surorii mele, să nu pomenesc nimic asupra tainei pe care mi-a încredințat-o.

Celălalt privi întunecat înaintea lui.

— Firește că nu vreau să stărui, căci trebue să-ți respecți jurământul — urmă el, după un răstimp. — Dar, spune-mi, te rog, cunoști pe această femeie?

Zicând acestea, moșierul deschise medalionul și, arătă bătrânei fotografia călugăriței, pe care Sașa o privi cu luare aminte. (Vezi coperta).

Deși recunoscuse numaidecât pe frumoasa doamnă din casa prezicătoarei, ea se feri să trădeze ceva și zise cu nepăsare:

— Nu, n'o cunosc.

Moșierul rămase dezamăgit și privi cu tristețe, spre chipul ființei dragi.

Acum nu se mai îndoia că Sonia Petrovici furase caseta și scosese giuvaierul. Lămuririle ei, că-l cumpărase dela un soldat, nu erau decât minciuni.

Vasilieff nici nu se sinchisi, de ceea ce mai cuprindea caseta, căci nu-l interesa decât prețioasa bijuterie.

Acum își lămuri dispariția ei. Bănuiala asupra prințului Potcikev nu era întemeiată. După cât se părea, călugărița își însușise giuvaierul, apoi i-l trimisese înapoi; tot ea schimbase fotografia din medalion.

— Nu știu ce să mai înțeleg din toate astea —

murmură el, dus pe gânduri, uitând de prezența bătrânei. — Cine e călugărița, care m'a îngrijit și care seamănă atât de mult cu Tatiana? Dacă n'aș ști că scumpa mea soție a murit de mult aș crede că ea este, căci așa ar fi trebuit să arate, dacă ar mai fi în viață.

Moșierul măsură încăperea, cu pași mari. Cine era călugărița? Tatiana n'avea nicio soră — ea fusese singura fiică la părinți.

In acest timp, curiozitatea Sașei ajunsese la culme. Recunoscuse, dela cea dintâi privire, că frumoasa țărancă și călugărița erau una și aceeași persoană. De ce această travestire? Ce urmărea misterioasa femeie? Fosta cameristă se hotărî s'o întrebe la cel dintâiu prilej.

— Ai cunoscut pe călugărița din ordinul „Maicilor cenușii?" — zise ea, deodată.

Vasilieff încuviință din cap.

— Spune-mi, știi ce s'a petrecut în fostul palat al familiei Gogineff? — întrebă el, la rândul său.

— Da bătrânul Ipanoff, mi-a povestit că ai fost atacat și rănit foarte grav.

— Ei bine, atunci nu mai am nevoie să repet. Irina m'a îngrijit acolo, căci starea mea nu îngăduia să fiu transportat. Intr'o bună zi, se ivi și călugărița la căpătâiul meu. Eu eram încă în friguri și n'am văzut-o decât în clipele când aveam mintea limpede.

„Dar știi că Boris Verodin datorează multă recunoștință Soniei Petrovici, ai auzit că ea l-a scăpat dela moarte? Orice s'ar spune, femeia asta e plină de energie, curaj și îndrăzneală. Mulți bărbați ar putea lua pildă dela dânsa. De sigur că o să ajungă departe.

— Și cu toate astea, m'a jefuit! Dar am s'o silesc eu să-mi înapoieze caseta cu tot ce se afla înăuntru, altminteri mă plâng poliției.

Moșierul zâmbi.

— Nu prea cred să ajungi la vreun rezultat cu

reclamația dumitale. Tare aș vrea să văd și eu comisarul care să aibă curajul pe vremurile astea, să pornească ceva împotriva fruntașei comuniste! Iar printre tovarășii ei, în consiliile muncitorilor, soldaților și țăranilor, Sonia e și mai ocrotită. Peste scurt timp, sovietele vor lua puterea în mâini și, atunci cu atât mai puțin vom putea întreprinde ceva împotriva ei.

— Așa dar, o să rămână cu lucrurile furate.

— Da, cel puțin așa se pare, căci n'avem niciun mijloc să i le luăm înapoi... De altminteri, mai am o veste pentru dumneata. N'o să te bucure tocmai mult, dar suntem neputincioși cu toții. Știi că Sonia e iubita nepotului dumitale?

Fosta cameristă holbă ochii, părându-i-se că n'a auzit bine.

— Boris să se fi încurcat cu Țiganca? Nu, asta e cu neputință.

Și izbucni într'un potop de vorbe, pe care moșierul îl curmă:

— Liniștește-te, draga mea, căci în curând lucrurile au să se întoarcă în bine. Dacă ai povestit nepotului dumitale ceea ce ți-a făcut Sonia, de sigur că asta va fi începutul sfârșitului. Boris are o fire prea nobilă și cinstită, ca să stea multă vreme alături de o persoană care e în stare să săvârșească asemenea nelegiuiri.

Bătrâna își dădu seamă că moșierul avea dreptate și se potoli. O bucurie diabolică puse stăpânire pe ea. Dacă lucrurile stăteau așa cum spunea Vasilieff, atunci ticăloasa avea să-și ia răsplata în curând.

Sașa se uită la ceas. Se făcuse târziu, astfel că trebuia să plece.

— Așa dar, ne-am înțeles: prințesa va fi dusă chiar astă seară în casa cunoscutei dumitale? — întrebă moșierul.

Cereți mâine numărul 62 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul

Bătrâna încuviinţă cu însufleţire.

Pe drum însă, ea se gândi neîncetat la legătura ce putea să existe între Vasilieff şi frumoasa ţărancă ce se numea Tatiana şi îngrijise de dânsul, folosindu-se de uniforma unei călugăriţe.

Un lucru era sigur: portretul acestei femei se afla în căsuţa Anuşcăi. Cine era ea? Dar Saşa nu izbuti să deslege misterul.

In cele din urmă bătrâna ajunse în faţa palatului. O ură neîmpăcată se stârni în inima ei, împotriva frumoasei comuniste. Cum izbutise cerşetoarea asta obraznică să-şi cumpere o aşemenea casă?

— Halal de aşa stat, în care Ţiganii pot să-şi aibă palatele lor! — murmură ea. — Dar las' că nu-mi scapă! Noroc că, după cum mi-a spus ţăranca, hoaţa nu se poate folosi de documentele ce se aflau în casetă!

Bătrâna intră în casă. Sus se făcuse linişte. O lampă ardea în vestibul, aruncând umbre fantotomatice pe treptele acoperite cu covoare groase. După cât se părea, Sonia terminase cheful mai curând ca de obiceiu.

Tocmai apăsase pe clanţă, vroind să intre în odaia celor doi servitori, când şovăi câteva clipe, deoarece auzise glasuri venind dinăuntru. Sângele îi năvăli la cap şi, deodată, împinse uşa, dar păli văzând privelişteа ce i se înfăţişa înaintea ochilor.

110. — Inviată din morţi

Coborînd scara palatului Gogineff, după ce o părăsise pe Sonia, Boris Verodin căută să uite tot ce se petrecuse.

Simţea că n'o iubise niciodată pe frumoasa comunistă — fusese doar o singură flacără a pasiunii, care se stinsese tot atât de repede precum se aprinsese. Aproape că se ruşina acum de aventura sa.

Gândul i se duse din nou la iubita pe care o

pierduse în chip atât de fulgerător.

Sfinte Dumnezeu, ce-am pierdut eu! — exclamă el, plin de durere.

Rămase o clipă locului în vestibul și privi în jurul său... Aici trăise dânsa — aici se gândise la el când îl deportaseră în Siberia.

In casa asta îl implorase pe neîndurătorul ei tată, să nu i-l dea de soț pe prințul Potcikev, acel om pe care-l ura și de care se temea.

Oftând din adâncul pieptului vru să pornească mai departe, dar piciorul i se opri fără voie. Auzise un glas care i se părea cunoscut. O ușă se deschise și o făptură diafană se ivi în prag.

Boris Verodin își strânse pumnii... și-i duse la tâmple și rămase ca înlemnit.

— Ce...? Sunt treaz, ori visez? — murmură el, cu ochii holbați. — Au început să învie morții?

Intinse brațele și păși încetișor spre făptura diafană.

— Prea frumos... prea minunat e visul acesta! tremurară buzele sale.

— Boris... iubitule... nu e vis! îngână Natașa, în prada unei fericiri fără margini. Eu sunt, eu, în carne și oase.

— Tu... în carne și oase?

Mai făcu un pas și ajuns pe prag o cuprinse în brațe, își apăsă buzele pe ale ei, își striviră piepturile unul într'altul, într'o beție a simțurilor care le răpi judecata.

— Boris... ah... Boris al meu! — murmură dânsa, în vreme ce mâna lui îi mângâia fața.

— Trăiești... iubita mea, comoara vieții mele, fericirea mea? zise el cu glas ca din altă lume. — Trăiești? Cu adevărat, trăiești? Nu ți-ai găsit moartea în valurile reci ale Volgăi?

„Cum s'a întâmplat minunea asta? Ah! copilița mea, iubita mea Natașa, soarele meu, lumina mea! Abia pot îndura această fericire... sunt ametit... vorbeste, scumpo! Cum ai fost salvată?

Natașa se desprinsese din strânsoarea lui. I se păruse că auzise un sgomot în fundul încăperii și că zărise o umbră fugară.

— Vino, iubitul meu! zise ea și un fior de fericire îi brăzdă trupul. — Să intrăm dincolo!

Il trase după dânsa și Boris Verodin mai avu timp să vadă cum doi oameni tocmai dispăruseră printr'o ușă în altă încăpere. Rămase singur cu iubita sa.

Mut de fericire privi la dânsa, fără să se mai sature. Se făcuse și mai drăgălașe, și mai dulce de cum fusese odinioară.

O luă în brațe și se așeză cu ea pe un scaun,

— Acum, povestește, scumpa mea, povestește, porumbițo! o rugă el, apăsându-i capul pe pieptul său.

— Lasă-mă să gust mai întâi câteva clipe voluptatea revederii, scumpul meu Boris! —zise ea privindu-l cu ochi în cari se aprinseră văpăi. — Lasă-mă să mă liniștesc mai întâi, căci inima îmi bate să-mi spargă pieptul! Ah, Boris, acum aș vrea să mor, cu fericirea asta în suflet! Ce moarte mai frumoasă și-ar putea dori cineva!

— Prostuțo scumpă — odihnește-te și lasă-mă să-ți sărut părul. Nu vorbi nimic și lasă-mă să aspir parfumul trupului tău! Nici nu știu pe ce lume trăiesc... nici nu-mi vine să cred că te-am recăpătat, scumpă Natașo.

„Aceste câteva minute cântăresc cât săptămâni întregi de durere nemărginită, de disperare și chin. Ah, fetița mea încântătoare, odihnește-te și stai liniștită!

Multă vreme se ținură astfel îmbrățișați. Ii apăsase căpșorul pe pieptul său și ea privea în sus spre el, cu buzele întredeschise, prin cari scânteiau dinții albi ca zăpada. Ochii ei mari și minunați exprimau o fericire cerească

In cele din urmă Natașa își regăsi graiul. Se

ridică, îi prinse mâinile şi-i povesti cum fusese salvată de pescarii aceia.

El n'o întrerupse cu niciun cuvânt, căci glasul ei dulce părea o muzică divină, pe care ar fi putut-o asculta zi şi noapte.

Când sfârşi, el îi puse mâna în păr şi zise cu durere nespusă:

— Şi tu m'ai crezut mort?

Ea dădu din cap şi-şi şterse lacrimile ce-i umpluseră ochii.

— Ce alta puteam crede, scumpul meu Boris? întrebă dânsa.

— Aşa e, scumpa mea fetiţă. Dar povesteşte mai departe, căci ştiu atât de puţin! Ai mai fi îndurat mult — nu?

Ea se înfioră la gândul celor ce pătimise şi cu glas slab istorisi... Istorisi totul, fericită că-şi poate uşura inima în faţa singurului om pe care-l iubea.

El asculta fără să clipească şi numai pieptul îi tresălta din când în când. Suferea acum suferinţele ei din săptămânile ce se scurseseră şi mânia îl înăbuşea aproape când auzi de felul criminal cum se purtase prinţul şi unealta sa, căpitanul Semelov.

Natasa povesti cum ajunsese în casa Elenei Rotberg şi cum fusese martora acelor crime înfiorătoare. Povesti cum fusese răpită de ticălosul Semelov, apoi fuga ei şi reîntoarcerea la Petrograd, unde căzuse din nou în mâinile căpitanului. Nu trecu cu vederea nici noaptea petrecută la azil, cu tot cortegiul de grozăvii de care avusese parte. El nu putu s'o mai asculte şi exclamă sfâşietor:

— Taci! Mă chinuieşti de moarte, nefericita mea copiliţă. Când aud prin câte ai trecut mi se sfâşie inima.

Cu ochii împăienjeniţi, Natasa privi în gol.

— Credeai tu într'adevăr că te-am uitat— întrebă el cu duioşie, mângâind-o pe obraji.

— Ce-aş fi putut crede altceva? — zise ea, re-

ţinându-şi lacrimile. — Am văzut-o pe fata aceea frumoasă... şi te vedeam atât de drăgăstos faţă de ea... şi privirea ei... îmi spunea deajuns.

Boris Verodin îşi lăsă privirea în pământ.

— Crede-mă, — spuse el, îndurerat, nu m'am gândit niciodată să m'apropii de Vera Ulkitzki altfel decât ca un prieten. Ţi-o jur, Natasa. Suntem ca frate şi soră unul faţă de altul.

Ea îi mângâiă mâna şi-i depuse o sărutare fierbinte pe buze.

— Iartă-mă, scumpul meu Boris, c'am fost atât de bănuitoare! îl rugă ea. — O! de-aş fi avut mai multă încredere în tine şi de te-aş fi strigat, de câte suferinţe n'aş fi fost cruţată!

El deveni serios şi chipul i se posomorî dintr'odată:

— Spui că te-ai întâlnit cu Vasilieff, Natasa?

— Da, l-am întâlnit. Nu ţi-a amintit nimic despre asta? Şi el m'a lăsat în credinţa că eşti mort, — până te-am întâlnit pe stradă... Dar pentru ce a făcut asta? Ce i-am făcut eu lui? Ce interes avea să nu mă reîntâlnesc cu tine?

Boris Verodin avu deodată o bănuială şi murmură cu greutate:

— Il... voiu întreba.

Natasa îi puse mâna pe braţ şi-l rugă:

— Nu e aşa că nu te vei enerva... că nu-ţi vei pierde cumpătul? Domnul Vasilieff e doar un om de onoare...

— Fii liniştită, copila mea! zise dânsul. — Ştiu bine că e un om dezinteresat. Totuşi, n'a procedat cum s'ar fi cuvenit. Cel puţin ar fi trebuit să poarte de grijă să te pună la adăpost.

Ea clătină capul cu hotărîre.

— In privinţa asta trebue să-l apăr, Boris. El nu ştia unde mă aflu. şi probabil că mi-a pierdut urma.

— Să lăsăm asta acum, căci nu trebue să ne

amărîm cel dintâi ceas al vederii. Cine știe cât timp vom putea rămâne împreună, și...

Își rupse vorba. speriat, căci privind la chipul ei dulce, văzu pe dânsul o expresie de spaimă și groază.

— Vrei... vrei să mă părăsești iar. scumpul meu Boris? murmură ea, gata s'o înăbușe plânsul. — Nu vrei să rămâi cu mine? Poți fi oare atât de crud?

El încercă s'o liniștească:

— Tu ești doar fetița mea dulce și curajoasă. Scumpo, tu știi în ce situație se află acum marele popor rusesc! Cu toții trebue să ne jertfim puterile pentru binele norodului și eu voiu fi cel din urmă care să se dea în lături. Evenimente importante se vor produce și vor fi lupte grele.

„Conducătorii sărmanului nostru popor au nevoie de ajutoare de încredere, pentru ținta pe care o urmăresc. Tu nu poți cere ca eu să dezertez dela datorie, scumpa mea Natașa. Fii cuminte și răbdătoare! Nu te voiu lăsa singură dacă voiu trebui să te părăsesc. Îți voiu găsi un adăpost sigur și vai de acela care va îndrăzni să se atingă de un fir de păr din capul tău. Acum nu mai ai de ce te teme, căci ești sub ocrotirea mea.

Cu toate cuvintele acestea de îmbărbătare, ea plânse și se atârnă de gâtul lui.

— Nu mi-o lua în nume de rău, Boris, dar mi-e atât de teamă! Mă chinuie îngrozitor gândul unei despărțiri.

Deodată, însă, se simți străbătută de un fior de ghiață. Ce spusese dânsul? Fiecare trebue să-și facă datoria către popor?

Simți o mână rece apăsându-i inima... Și dânsa? Ce făcea dânsa? Nu făcuse oare un jurământ să vie în ajutorul împărătesei și a familiei sale? Nu făgăduise asta în chip hotărît?

— Ce e cu tine? — întrebă Boris, îngrijorat, simțind că mâna ei devenise rece de tot.

— Nimic... iubitule... probabil că e bucuria revederii, murmură ea.

El se mulţumi cu această lămurire şi o strânse iar la pieptu-i. Dar când privi în sus spre dânsa, văzu că ţinea ochii închişi şi era palidă ca o moartă. Se înspăimântă, căci o simţi atârnând moale în braţele sale.

— Sfinte Dumnezeule... bucuria revederii a ucis-o! exclamă el.

O strânse şi mai tare la pieptul său şi începu să-i cuvânteze cu vorbe dulci, până când, în cele din urmă, ea deschise ochii.

— O! scumpa mea Natașa, cât m'am speriat! murmură dânsul, şi-i închise gura cu un sărut.

Un sgomot se auzi acum îndărătul lor şi amândoi întoarseră privirile. Pe pragul odăii învecinate se iviseră cei doi bătrâni. Ipanoff nu mai înceta să facă plecăciuni respectoase, iar soţia sa îşi îndoia mereu genunchiul, cum era obişnuită de atâta vreme.

— Aceştia sunt bunul şi buna mea Ipanoff, zise Natașa către Boris. — Ani îndelungaţi au fost în serviciul tatălui meu şi al părinţilor lui; acum au încărunţit şi trebue să slujească altui stăpân.

Natașa se întristă, şi după o clipă se adresă bătrânilor:

— Acesta este viitorul meu soţ, — Boris Verodin.

Ochii ei avură o sclipire de mândrie rostind numele acesta.

Tânărul revoluţionar întinse mâna celor doi servitori şi-i salută călduros, mulţumindu-le că o primiseră pe Natașa lui la dânşii.

Uşa se deschise din nou şi în prag se ivi Saşa... Rămase atât de înspăimântată, încât nu putu scoate o vorbă.

Dar asta nu ţinu mult şi un zâmbet larg îi lumină chipul.

Natașa îi sări de gât și de fericire plânse cu hohote.

Fură clipe solemne, cum nu mai trăiseră acești oameni în viața lor.

Într'un târziu, Boris se pregăti să părăsească palatul.

— Haide, Natașo, să ne folosim de fiecare ceas pe care-l putem petrece împreună! zise el iubitei sale. Mă vei însoți la casa prințului Ulkitzki și deocamdată vei putea locui împreună cu Irina. Cât de mult se va bucura, văzându-te!

Și plecară...

113. — Rivalele

Nu se poate descrie starea Soniei când Boris Verodin coborî treptele, mândru și disprețuitor.

De bărbatul acesta era legată soarta ei. Dânsul nu trebuia să aparțină altei femei, niciodată. O va distruge pe aceea care va cuteza să i-l smulgă.

Frumoasa comunistă izbucni într'un râs isteric în vreme ce se apleca peste balustrada scării. Mai vedea umbra lui... De ce se oprise? De ce șovăia să părăsească palatul?

Nu bănuia că dânsul se lăsase în voia gândurilor, că mintea i se ducea la iubita care trăise aici atâta timp.

— Se duce la Ipanoff? murmură ea în neștire. — Ce caută acolo?

Auzi vorbe pe care nu le pricepu însă. Apoi urechea-i prinse un țipăt... și un sgomot de ușă care se închide.

Ca o pisică se repezi în jos. Instinctul îi spunea că se petrecuse ceva. Cu cine vorbise dânsul? Cine strigase?

Se furișă dealungul pereților vestibulului. Acolo erau două coloane de marmoră îndărătul cărora s'ar fi putut ascunde, când Boris va părăsi locuința lui Ipanoff.

Se aplecă şi privi prin gaura cheii... Aproape să scoată un ţipăt văzând priveliştea din încăperea aceea. Deveni palidă ca o moartă şi închise ochii câteva clipe, în vreme ce pieptul îi tresălta cu putere.

Era de conceput asta? Cum ajunsese aici prinţesa, care se odihnea acum fericită în braţele sale?

Furia o înăbuşea. Vedea cum dânsul o strângea la pieptu-i, — cum o săruta cu patimă, — cum o mânca aproape din ochi...

Nebună de gelozie, Sonia stătea acolo cu dinţii încleştaţi, vrând să vadă totul, să-şi umple inima cu ură distrugătoare...

Simţurile i se ascuţiră într'atâta încât auzi chiar ce se vorbea în odăiţă şi pricepu fiecare cuvânt. Infigându-şi unghiile în carne, scrâşni:

— O cât te urăsc, cât te urăsc! Te voiu strivi ca pe o năpârcă şi atunci nu-ţi va mai folosi la nimic frumuseţea, — atunci nu vei mai putea suci capul niciunui bărbat.

Văzu apoi cum se iviră în prag bătrânii Ipanoff şi din ochii ei ţâşniră scântei. Oamenii aceştia îşi vor primi răsplata, cu vârf şi îndesat.

Sonia izbucni într'un râs diabolic.

Deodată auzi un sgomot la uşa de la intrare. Ca o pisică se furişă repede îndărătul unei coloane. Dacă Saşa n'ar fi fost atât de cufundată în gânduri, de sigur c'ar fi zărit-o.

Abia intră bătrâna în locuinţa lui Ipanoff că Sonia ieşi iar la iveală şi îşi reluă pânda la uşă.

Când socoti că văzuse destul, se retrase.

In vremea asta, în sala mare de sus oaspeţii benchetuiau în lege. Numai grăsunului Mencikovski îi cam pierise pofta. Mergea agitat prin coridor şi îşi freca obrajii cari îl ardeau încă din pricina palmelor primite.

In inima lui era totuşi mai multă frică decât dorinţă de răzbunare. In timp ce tot privea peste

balustrada scării, căutând s'o vadă pe Sonia, se gândea ce sfârşit va lua chestia aceasta.

— Ce Dumnezeu face aia acolo jos? murmură el ca pentru sine. — S'a luat după dânsul? După ăsta aleargă ca o nebună şi pe mine nu mă învredniceşte nici măcar cu o privire prietenoasă.

Şi iar îşi frecă obrazul înroşit şi aruncă o privire în oglindă.

Pe scară se auzi un pas uşor. Grăsunul îşi întinse capul peste balustradă şi răsuflă uşurat zărind-o pe Sonia.

Ajunsă sus, ea se opri câteva clipe şi trase aer în piept.

— Haide! îi zise ea şi, cu un gest, îi porunci s'o ia înainte.

Intrară într'o încăpere mică.

— Ascultă ce-ţi spun! i se adresă ea. — Boris Verodin va părăsi în curând locuinţa lui Ipanoff, împreună cu prinţesa de Gogineff, fosta proprietară a acestui palat. Trebue să ştiu încotro se duc. Haide, grăbeşte-te, căci altfel le pierzi urma!

Fără să spună un cuvânt el se depărtă şi ajungând în coridor îşi puse blana şi căciula, astfel că nu mai era de recunoscut.

Sonia privi după el, întunecată. Incleştă pumnii şi rosti câteva cuvinte ameninţătoare, — dar după câteva minute era iarăşi gazda amabilă, care primea omagiile tuturor.

Insă, peste vreun sfert de ceas se ridică şi cu un zâmbet sarcastic zise:

— Serata noastră politică s'a sfârşit. In curând vă voiu mai invita, dragi tovarăşi.

Fără să se sinchisească de mutrele dezamăgite ale oaspeţilor, ea le întoarse spatele. Aşteptă în odaia ei până se 'ndepărtaseră cu toţii, apoi ieşi iarăşi la iveală.

Cu o furie de nedescris coborî scara şi dădu buzna în locuinţa bătrânilor Ipanoff, spre marea spaimă a acestora. Ochii ei aruncau scântei, dar

Saşa, care era şi ea acolo, nu se lăsă înspăimântată.

— Cine-i asta, Ipanoff? întrebă ea pe bătrân.

Bietul portar tremura ca varga.

— Voiu spune eu atunci, Ipanoff, îl scoase din încurcătură fosta cameristă.

Işi puse mâinile în şolduri şi înfigându-se în faţa Soniei, zise:

— Vreau să cred că mă cunoşti, tovarăşă Sonia. Ştii că eu am slujit mulţi ani în casa prinţului Gogineff şi aş mai fi slujit, poate, şi astăzi încă, dacă tu şi ticălosul tău tovarăş Adamovici nu l-aţi fi omorît pe stăpânul meu.

„Pe şchiop l-a luat dracul şi trag nădejde că-ţi va veni şi ţie rândul. Vei putea cocheta cu diavolii din iad, căci cred că vor avea atâta gust ca să nu te ardă în frigare.

„Şi acum am cu tine o vorbuliţă. Eşti o hoaţă ordinară şi ţi-ai însuşit o casetă care nu era nici a mea. Nu poţi nega, căci i-ai vândut domnului Vasilieff bijuteria care a fost în caseta aceea. Mâine mă duc cu nepotu-meu Boris Verodin la preşedintele Comitetului Central, ba chiar şi la Lenin, şi le voiu spune cine eşti.

„Iţi vei putea cruţa ruşinea asta, însă, dacă dai îndărăt totul, de bunăvoie. Voiu închide chiar un ochiu, renunţând la banii numerar cari au fost în casetă. Cu documentul ştii prea bine că nu poţi face nimic.

Sonia ascultase, zâmbind batjocoritor şi răspunse cu trufie:

— Se vede treaba c'ai înebunit, bătrâno! Nu ştiu de niciun fel de casetă şi juvaierul de care vorbeşti l-am primit de la nişte soldaţi.

Saşa tremura de mânie. Ştia că nu putea face nimic împotriva acestei femei drăcoase şi scuipând cu scârbă, îi întoarse spatele.

— Ipanoff, de ce-aţi primit-o la voi pe femeia asta şi pe prinţesa? întrebă comunista, cu glas ameninţător.

— Dragă stăpână — îngână bătrânul — doar nu puteam să-i arăt ușa doamnei Sașa, atunci când a venit să-mi ceară adăpost. Și cu atât mai puțin puteam face acest lucru față de prințesă, care a fost cândva proprietara acestei case.

— Așa credeți voi? răcni Sonia. — Eu sunt de altă părere... Sunteți în slujba mea, eu vă plătesc, vă dau locuință...

— Stai, tovarășă! se amestecă Sașa, furioasă. — Se pare că uiți că în Statul cel nou, așa cum îl vrea comunismul și cum îl predică și nepotul meu Boris Verodin, nu există stăpâni și slugi. Dar și chestia asta o vom lămuri mâine. Și acum te rog să-i lași în pace pe bătrâni, slujnică ticăloasă ce ești!

Un țipăt de furie scăpă din pieptul Soniei. Ne mai putându-se stăpâni, se năpusti asupra bătrânei.

Își greșise socotelile însă. E drept că o nimeri în față pe Sașa, dar aceasta își înfipse degetele în rochia ei de mătase și o făcu bucățele.

— Așa — îți voiu arăta eu că n'ai niciun drept să te înțolești cu lucrurile astea! îi strigă fosta cameristă.

Nebună de mânie Sonia începu s'o lovească cu pumnii în cap, în vreme ce bătrânii Ipanoff stăteau ca înlemniți, necutezând să facă nicio mișcare.

Cu pieptul umflat frumoasa revoluționară se retrase până la ușă și ochi-i luceau ca jăratecul.

— Afară! strigă ea. — Peste un ceas mă înapoiez și nu vreau să mai văd picior de voi!

Ușa se 'nchise cu sgomot și Sonia urcă scara în goană. Se îmbrăcă și când fu gata, tocmai se înapoiă Mencikovski.

— Ei? întrebă dânsa.

— Au dispărut în casa prințului Ulkitzki, răspunse misitul, care era leoarcă de sudoare.

— Și ai făcut cele trebuitoare, pentru ca locuința să fie supraveghiată? Prințesa nu trebue să dispară. Trebue să știu încotro se duce când va părăsi casa.

— Am tocmit doi nenorociţi, cari se schimbă unul pe altul. Dacă prinţesa va pleca undeva, ni se vesteşte imediat.

— Sunt mulţumită cu tine, zise Sonia, prietenos, şi desmierdă chelia; apoi, însă, văzând că el se îndepărtează, îi întoarse spatele.

In vremea asta, în locuinţa portarului cei doi bătrâni îşi strângeau bulendrele. Îşi luară doar câte o legăturică în spinare şi un pacheţel în mână — tot avutul lor. Toate celelalte trebuiră să le lase pe loc, căci erau ale stăpânei palatului.

Saşa mergea în urma lor, îmbărbătându-i. Bătrânii plângeau ca nişte copii, căci prea mare era durerea ce le sfâşia sufletul, văzându-se alungaţi din casa unde slujiseră atâţia amar de ani. Şi în capul scării stătea Sonia, ca îngerul răzbunării cu sabia de foc în mână. In inima ei nu sălăşluia pic de milă.

114. — Fericire şi durere

Spre seară, după ce îl părăsise Saşa, Vasilieff primi vizita unei doamne îmbrobodite. Abia după ce îşi luă basmaua de pe cap, el o recunoscu.

Era Wyrubova, conducătoarea conspiraţiei monarhiste.

— Ce te aduce la mine, doamnă? întrebă moşierul, neliniştit.

— O chestiune foarte însemnată, domnule Vasilieff, răspunse femeia. — Ştii d-ta că prinţesa Gogineff a ieşit iar la iveală?

— Da, ştiu, răspunse celălalt.

— Unde se află?

— In palatul părintelui ei, care însă nu-i mai aparţine. Dar îl va părăsi încă în seara asta, după cât ştiu.

— Şi încotro se va duce?

— Asta nu mai ştiu. Fosta ei cameristă a venit la Petrograd. A fost mai adineauri aici şi-mi spunea că vrea s'o ducă pe prinţesă la o doamnă unde

va fi la adăpost bun.

— Cere-i neapărat să-ţi lase adresa, ca s'o putem găsi când vom avea nevoie de ea, zise Wyrubova.

— Ce-i graba asta, aşa deodată? întrebă Vasilieff.

— Am stat azi de vorbă cu Kerenski, căci nu mai vroiam să tot bâjbâi în întunerec. Situaţia se prezintă cât se poate de prost. Catastrofa se poate produce din clipă în clipă. Garda de la Palatul de Iarnă a fost întărită, căci există teama de un atac al revoluţionarilor. Câteva maşini stau pregătite, pentru ca miniştrii să poată fugi în orice moment. Kerenski mi-a înmânat şase paşapoarte, între cari e şi acela al prinţesei Gogineff. Celelalte cinci sunt pe numele unor partizani ai noştri. Dar dacă guvernul actual va fi răsturnat, paşapoartele acestea nu vor mai avea nicio valoare.

Vasilieff dădu din cap, în semn că înţelege.

— Vrei să zici, aşa dar, că prinţesa trebue să plece cât mai curând cu putinţă? întrebă el.

— Da. N'avem niciun motiv să mai şovăim.

Moşierul rămase pe gânduri. Nu se hotărîse încă dacă s'o expedieze pe Natasa la Londra, sau s'o pornească spre Tobolsk. Asta depindea de faptul dacă se menţinea dispoziţia ca Boris Verodin să preia sarcina supravegherii gardei familiei imperiale din Tobolsk.

Trebuia s'o mai ţie cu vorba câteva zile pe Wyrubova, căci nu mergea altfel.

— Bine, zise dânsul. — Mă voiu pune în legătură cu prinţesa. Peste două sau trei zile vei căpăta răspunsul definitiv.

— Dar atunci va fi poate prea târziu! zise Wyrubova, desnădăjduită. — Ţarina mi-a scris din nou... o scrisoare nespus de tristă. Imi sângerează inima când o citesc. Are presimţiri de moarte, zice ea. Soldaţii o privesc cu ochii plini de mânie. De când colonelul Kobylinski a fost înlocuit cu un

Cereţi mâine numărul 63 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

altul, ei nu se mai simt în siguranţă. Tot mai mulţi Roşii şi lucrători capătă comenzi în armată.

— Trebue răbdare! zise Vasilieff, cu glas înăbuşit.

— Hahaha! râse Wyrubova. Asta o spui dumneata, care ştii prea bine ce înseamnă să fii ameninţat de aceşti ticăloşi? Nu-ţi mai aminteşti de tot ce-ai pătimit în celula No. 18?

— Nu trebue să-mi aduci aminte de asta, răspunse Vasilieff, întunecat. — Numai Ţarii m'au adus acolo. Ar fi trebuit să fiu astăzi cel mai îndârjit revoluţionar din toată Rusia. Dacă nu sunt, apoi să ştii că meritul nu-i al'Ţarilor. Ţarul Alexandru şi chiar Ţarul Nicolai au păcătuit mult faţă de mine.

— Dar Ţarul te-a graţiat...

— Asta n'o pricepi d-ta! o întrerupse moşierul. — Graţierea e la locul ei pentru vinovaţi, dar nu pentru nevinovaţi. Dar la ce bun să ne pierdem vremea desgropând toate astea! Am rămas încă un monarhist convins şi sunt pentru eliberarea grabnică a familiei imperiale. Uite mâna mea ca semn că vorbesc cinstit. Voiu discuta cu prinţesa în privinţa aceasta.

Wyrubova zâmbi fericită la cuvintele sale şi ochii îi erau plini de lacrimi.

Işi îmbrobodi iar capul şi ieşi în stradă, condusă de moşier.

Răpăitul unei mitraliere îi ajunse la ureche. Un fior îi străbătu trupul.

— Auzi? zise ea încetişor şi plină de teamă. — Poate că se şi trage asupra Palatului de Iarnă, ca să-i captureze pe miniştri!...

Vasilieff îi întinse mâna pentru despărţire, apoi se înapoiă în casă.

— Ce e de făcut? se 'ntrebă el. Cum e mai bine?

Vroia să chibzuiască bine lucrurile şi în primul rând vroia să mai stea de vorbă cu Boris

Verodin. Poate că știa deja dacă pleacă sau nu la Tobolsk.

Cufundat în gânduri, Vasilieff auzi deodată un pas greu pe scară. Bănuia că e Boris Verodin și vru să-i iasă în întâmpinare, ca să-l roage să vie pentru câteva minute în odaie la el... când ușa se deschise și Natașa păși pragul. Indărătul ei era Boris.

Moșierul rămase atât de surprins încât nu putu scoate o vorbă. Revoluționarul îl fixă cu priviri întunecate.

Revenindu-și Vasilieff se 'ndreptă spre prințesă și-i întinse amândouă mâinile. Natașa le strânse, mișcată. Stătură mult timp astfel, fără să spună o vorbă.

— Fii binevenită, prințesă! rosti în cele din urmă moșierul. Am aflat deja că ești aici... Fosta d-tale cameristă mi-a spus-o.

Natașa vroia s'o vadă pe Irina și cerându-și scuze părăsi repede odaia.

Cei doi bărbați rămaseră singuri.

— E bine c'ai venit, Boris, zise Vasilieff. Aveam de vorbit cu d-ta. In primul rând, te felicit că prințesa a reapărut...

Boris Verodin răspunse, întunecat:

— Vorbești serios, domnule Vasilieff?

Abia acum se trezi parcă moșierul. Ce să însemneze tonul acesta? se 'ntrebă el.

— Nu te 'nțeleg, Boris, zise el, clătinând capul.

Revoluționarul râse cu amărăciune:

— Eu pe d-ta mai puțin. Teai apropiat de mine sub masca prieteniei și cu toate astea te-ai dedat unui joc dublu. Vrei să negi asta?

Moșierul lăsă capul în pământ, ca un vinovat.

— Știu ce vrei să spui, grăi el. — Mă învinovățești de faptul că nu ți-am destăinuit că prințesa trăiește, că știu de prezența ei în Petrograd și că nu i-am spus nici ei că și d-ta ai izbutit să te salvezi din valurile Volgăi.

— Deoarece știi astea, nu-mi mai rămâne decât să te 'ntreb de ce-ai procedat astfel? zise Boris Verodin.

Moșierul își dădu seamă că nu mai are nici un rost să caute a ascunde ceva, de aceea zise, cu un zâmbet trist:

— Nu vrei să iei loc? Nădăjduiesc că mă vei înțelege, Boris, după ce-ți voiu fi spus totul.

— In primul rând te rog să-mi răspunzi la o întrebare, domnule Vasilieff: Ce-aveai de gând cu Natașa? Nu știai d-ta că o fată tânără și frumoasă e expusă la mari primejdii în orașul acesta mare, unde se 'nvârtesc acum atâtea elemente rele? Faptul acesta singur n'ar fi fost deajuns să te îndemne să-mi aduci la cunoștință că prințesa se află aici, — în loc să mă lași în credința că e moartă?

Moșierul își trecu mâna peste frunte și răspunse:

— Nu-ți pot povesti totul, Boris. Totuși, am veghiat asupra prințesei atât cât am putut. Gândul meu a fost s'o scot din țara asta în fierbere și să-i creiez în altă parte o viață liniștită.

— Dar cu mine să nu se întâlnească niciodată? făcu Boris, din ai cărui ochi scăpărau fulgere.

— Da... nu pot nega, ăsta a fost gândul meu.

— Ascultă-mă — reluă Vasilieff după câtva timp — nu-ți pot istorisi totul, dar cel puțin o bună parte. Poate că-ți va fi deajuns ca să pricepi procedarea mea și în același timp să mă ierți.

„Mama d-tale vitregă era bună prietenă cu mine. Această prietenie datează de mult și afară de asta mai e o legătură misterioasă între noi, despre care nu pot vorbi.

„Pe măsură ce tu și Irina vă făceați mari, s'a născut în noi dorința să vă unim pe unul cu altul. D-ta nu m'ai văzut pe mine, căci pe vremurile acelea mă țineam departe de oameni.

„Numai mama Anușca venea adesea cu Irina în sihăstria mea din pădure, unde o ajutam cu sfa-

turile. Astfel se făcu că ţi-a îngăduit să devii luntraş, deşi ai căpătat oarecare cultură de la popa din ţinut, care te-ar fi învrednicit să râvneşti la ceva mai mult.

„Ai apucat pe alt drum, însă, un drum care — sub influenţa războiului şi a revoluţiei — ducea peste munţi de cadavre. Din ce în ce mai mult se dovedea că ai devenit un bărbat întreg.

„Cu puţin înainte de sfârşitul neaşteptat al mamei Anuşka, am fost nevoit să-i făgăduiesc că dorinţa ei intimă — care, trebue să mărturisesc, a fost şi a mea — să se înfăptuiască. De asemeni, îţi pot spune că Saşa a dat aceeaşi făgăduială mamei d-tale vitrege.

„Ceea ce s'a întâmplat apoi, ştii. Soarta a distrus planul meu. Iubirea nefericită a Irinei pentru d-ta, a făcut-o să sufere mult. Şi această dragoste nemărturisită a bietei fete a ţinut trează în mine dorinţa de a atinge ţelul ce mi l-am propus, — adică de a vă vedea uniţi.

„Dar văd că totul a fost în zadar. Acum poate că mă vei pricepe mai bine. Iţi pot da totuşi făgăduiala, că socot drept o datorie a mea să veghez ca să nu i se întâmple nimic prinţesei.

Boris Verodin ascultase în tăcere. Când moşierul tăcu, tânărul îl învălui într'o privire lungă şi după câtva timp zise:

— N'ai procedat cum trebue, domnule Vasilieff. Preţuiesc motivele d-tale, dar nu recunosc că sunt drepte. Vezi bine că totul s'a întâmplat altfel. Ai întărit credinţa Irinei că voiu deveni soţul ei, — şi cu asta n'ai făcut bine. Biata fată va suferi mult din pricina dezamăgirii.

— Va trebui să sufere, căci nu-i încotro! zise moşierul cu hotărîre.

Şi, întinzând mâna lui Boris, adăugă:

— Vrei să mă ierţi? Vrei să-mi încredinţezi ocrotirea prinţesei când d-ta te vei zvârli în primejdii?

— Da, vreau, însă pun condiţia ca să nu te mai gândeşti să ne desparţi unul de altul, răspunse Boris Verodin, serios şi împăciuitor.

Moşierul îi dădu mâna, făgăduind. Cei doi bărbaţi se priviră lung în ochi.

Nataşa şi Irina intrară în odaie. Era greu de spus, care din cele două fete era mai drăgălaşă.

Ochii lui Vasilieff se umeziră când tinerele îl îmbrăţişară. Se simţea foarte vinovat faţă de Nataşa, — dar vroia să-şi ispăşească vina asta. Şi ca o întărire a acestui gând întinse înc'odată mâna lui Boris Verodin, iar acesta îl înţelese.

In seara aceea mai fu un om fericit, dar şi unul nenorocit: cei doi tineri Ulkitzki. Iesta făcu cunoştinţa tinerei prinţese şi ochii-i străluciră, căci îşi zise că acum Irina ştia că toate nădejdile ei cu privire la Boris se spulberaseră.

In sufletul tânărului dragostea plină de speranţă încolţea din nou. Era satisfăcut că Boris Verodin îşi regăsise fericirea.

Altfel se petreceau lucrurile cu Vera Ulkitzki. La vederea frumoasei Nataşa, tânăra fată îşi îngropă toate speranţele. Zâmbi prinţesei, dar inima ei era sfâşiată de durere. Se stăpâni însă cu o putere uimitoare.

Numai fratele ei părea să-i bănuiască zbuciumul. O întreba mereu dacă nu vrea să meargă la culcare, dar ea se împotrivi, cu un zâmbet mândru. Nu vroia să se arate slabă şi desnădăjduită.

Dar când se despărţiră, când mai rămase câteva clipe singură cu fratele ei, i se aruncă la piept şi în vreme ce dânsa căuta să-şi înăbuşe durerea, el o alintă pe păr şi murmură mângâietor:

— Sărmană surioară, cât trebue să suferi!

115. — Misiunea lui Boris Verodin

Pe când furtuna sufla pe străzile Petrogradului, îngrămădind zăpada în nămeţi mari, a doua revoluţie se apropia cu paşi tot mai repezi.

In Institutul Smolny aveau loc şedinţele executivei centrale ale sovietului menşevic. Atmosfera era nespus de încărcată. Ceea ce se bănuia cu luni în urmă, părea că se produce acum.

Nădejdea convocării Adunării Naţionale, pe care guvernul o tot amânase, se dovedea tot mai neîntemeiată.

In loc de asta, membrii bolşevici ai Sovietelor au lucrat tot mai stăruitor pentru convocarea unui al doilea congres sovietic, ştiind că delegaţii vor fi acum aproape numai bolşevici.

Timpul nu fusese lăsat să se scurgă fără folos. Gubernniile de la Nord erau cu deosebire reprezentate. Uralul, Siberia şi Sudul lipseau cu totul. Nici Cazacii de la Don nu trimiseseră reprezentanţi, pentrucă sovietul bolşevic nu-i înştiinţase. Dar soldaţii frontului de nord-est nu lipseau.

Cei mai mulţi delegaţi erau tineri ţărani voinici, cari sau dezertaseră de pe front, sau fuseseră trimişi acasă.

Era vorba să se stabilească un program unitar. Se urmărea cucerirea puterii de către sovietele lucrătorilor, ţăranilor şi soldaţilor.

Intr'o şedinţă secretă a Comitetului Central al partidului bolşevic, se luă hotărîrea a se îndemna lucrătorii Petrogradului, garnizoana oraşului şi marinarii din Cronstadt să aresteze guvernul lui Kerenski şi să proclame ca deţinător al puterii al doilea congres sovietic.

In acelaşi timp se formase un comitet revoluţionar militar, care cuprindea toate elementele bolşevice ale lucrătorilor, ţăranilor şi soldaţilor şi care se declarase independent de guvern. Acest misterios comitet revoluţionar militar, era supus direct puterii lui Lenin şi Trotzki.

Dar încă se şovăia. Conducătorilor le era teamă, pe de o parte, de propria lor putere, iar pe de altă parte nu se ştia încă în ce fel se vor purta unii

generali, cari până acum rămăseseră credincioşi guvernului.

Trupele comitetului revoluţionar militar nu erau formate din oameni disciplinaţi. Şi apoi, nu aveau destule arme ca să poată susţine cu succes o luptă.

In afară de asta mai exista temerea că foştii Aliaţi, precum şi Germanii, se vor declara duşmanii unui eventual stat bolşevic, căci frica de bolşevism era mai puternică, la toate ţările, decât aceea de pierderea unui războiu.

Pe de altă parte, însă, conducătorii bolşevismului, dacă mai şovăiau mult, puteau pierde cu desăvârşire puterea, şi ar fi trebuit s'o lase pe seama aventurierilor anarhişti, cari nu aşteptau decât să instigheze poporul la o baie de sânge. Şi asta ar fi însemnat distrugerea complectă a statului rus.

La congres luau parte şi Boris Verodin, prietenul său Iesta Ulkitzki, precum şi Sonia Petrovici. Frumoasa revoluţionară, care stătea aproape de fostul luntraş, arunca adesea spre el priviri pline de patimă. Dar tânărul părea că nici nu observă. Toată atenţiunea lui era îndreptată spre tribună.

Vorbea Lenin, care îşi expunea programul. Trotzki prezida. Câţiva membri ai sovietului, cari stăteau de partea guvernului, cutezau să se plângă că se luau hotărîri peste capetele membrilor guvernului. Dar aceştia erau luaţi în râs.

Lenin spunea:

— Trebue neapărat să încheiăm pace cu Germania, de aceea se impune un armistiţiu, după care trebue să urmeze tratative de pace. Apoi va trebui să se împartă moşiile şi lucrătorii din fabrici vor trebui să obţină controlul asupra fabricaţiei şi a exploatării. Fabricile să fie declarate ca bun comun al Statului. Proprietarii nu sunt altceva decât conducători ai exploatării şi pe picior de egalitate cu lucrătorii.

Cuvintele acestea fură întâmpinate cu ropote

de aplauze. Omuleţul chel, care până mai acum câteva luni trebuia să trăiască ascuns, era obiectul unui entuziasm de nedescris.

Era o şedinţă memorabilă şi fiecare din cei de faţă ştia că desnodământul se va produce în curând. Va izbuti oare guvernul lui Kerenski să se mai ridice? Va duce lupta până la sfârşit sau va depune armele?

Cine putea să ştie?

Inainte de sfârşitul şedinţei cineva îşi croi drum până la Boris Verodin. Era un om dela Comitetul Central. Boris Verodin primi ordinul să se prezinte la sediul acestuia după încheierea şedinţei.

Tânărul revoluţionar urcă la etajul al doilea. Acolo era sediul Comitetului Central, acea instituţie importantă care încă de mult lua hotărîri şi le aducea la îndeplinire peste capetele miniştrilor şi altor înalţi slujbaşi.

Ilino îl primi pe tânărul revoluţionar cu o caldă strângere de mână. De douăzeci şi patru de ore omul acesta nu dormise. Avea nervi de oţel. Lenin lucrase multe ceasuri cu dânsul.

Mandatele de arestare împotriva a numeroşi slujbaşi şi persoane indezirabile stăteau pregătite în sertare. Câteva mii de bărbaţi fuseseră aleşi pentru aducerea lor la îndeplinire.

— Cum merge, tovarăşe Verodin? întrebă Ilino şi-l învălui pe luntraş cu o privire cercetătoare.

— Mulţumesc, bine, tovarăşe. Ce mai nou?

— Ce s'a făcut cu eliberarea mătuşii d-tale? L-am invitat aici pe Mencikovski şi l-am interogat. El susţine morţiş că femeia i-a înjurat pe bolşevici.

Boris Verodin se făcu roşu de mânie. Dar se stăpâni şi zise:

— N'are niciun rost să ne pierdem vremea cu asta, tovarăşe Ilino. De altfel Mencikovski e mai puţin vinovat decât s'ar părea. Adevărata vină o

are o femeie, și anume: revoluționara Sonia Petrovici.

— Cuuum? făcu Ilino. — Așa să fie oare? Din isvor vrednic de crezare mi s'a spus că femeia asta frumoasă ar fi iubita dumitale.

Boris Verodin izbucni în râs, apoi făcu o mutră întunecată.

— E o greșeală, tovarășe Ilino, zise el. Cu persoana asta am tot atât de puțin de a face ca și d-ta. Și-o fi vârît în cap poate că sunt amantul ei, dar nu e așa.

— Ciudat! murmură Ilino și-l măsură pe revoluționar cu o privire pătrunzătoare.

Dar Boris Verodin susținu privirea și înălță din umeri.

— Ce să se întâmple cu Mencikovski? întrebă Ilino mai departe. — Vrei să dai urmare chestiunii? Să-l arestăm și să-l ducem în fața judecății?

Tânărul luntraș ridică mâna și zise:

— Omul e nevinovat, — lăsați-l în pace! N'aș vrea să-l nenorocesc, deși poate n'ar merita cruțare. După cum spuneam, nu e altceva decât o uncaltă.

Ilino scotocea printr'un sertar, iar Boris Verodin urmă:

— Cum se face, tovarășe, că unii revoluționari s'au trezit dintr'odată oameni avuți?

Ilino ridică privirea și râse batjocoritor:

— Am auzit și eu de așa ceva, răspunse el. Dar n'avea grijă, îi vom curăța noi pe acești revoluționari „burghezi". Deocamdată n'au decât să-și păstreze casele, dar ce s'o întâmpla mai târziu cu ei, e treaba noastră.

— Atunci sunt liniștit, zise Boris Verodin.

— Ai vreo bănuială precisă împotriva unei persoane? mai întrebă Ilino.

— Da; e vorba de persoana de care tocmai îți vorbisem, adică Sonia Petrovici.

— Ah, și ea?

Președintele Comitetului Central privi întunecat înaintea sa.

— Să se păzească! — zise el. Avem nevoie numai de oameni dezinteresați. Revoluția îi va curăța pe șacalii aceștia. — Dar acum să trecem la altă chestie!

„Ceea ce-ți voiu spune acum nu trebue să afle nimeni. Membrii comitetului n'au voie să vorbească despre asta. Știi d-ta unde se află sediul central al Băncii engleze?

— Da, știu...

— Bun! Ai fost vreodată pe acolo?

— Nu! răspunse Boris Verodin, zâmbind. N'am avut nimic de a face cu băncile, deoarece am fost om sărac întotdeauna.

— Asta nu face nimic. Ascultă încoace! Ni s'a adus la cunoștință că guvernul Kerenski încearcă să ne ia terenul de sub picioare, prin aceea că vrea să scoată afară din țară capitalurile bancare ale statului rus.

„Se vorbește de formarea unui tren special, cu ajutorul căruia banii să fie transportați în străinătate, prin Suedia. Cică ar fi multe milioane de ruble.

„Lucrul acesta trebue împiedecat cu orice chip și am căzut de acord că d-ta ești omul cel mai potrivit pentru a smulge generalului Potcikev suma aceasta enormă.

— Potcikev — prințul Potcikev... e însărcinat cu scoaterea din țară a banilor? murmură Boris Verodin, și în ochii-i albaștri se aprinse o lucire de furie.

Ilino observă aceasta și un surâs de mulțumire îi flutură pe chip.

— Văd că l-am ales pe omul potrivit, zise el. — Știu că-l urăști pe prinț — îl urăști poate mai mult decât noi, deoarece ai avut legături mai intime cu omul acesta.

— Ce știi d-ta, tovarășe Ilino? întrebă cu asprime fostul luntraș.

Președintele ridică mâna, împăciuitor:

— Nu te enerva, dragul meu, căci nu merită. Știm că fiica prințului Gogineff a fost cândva condamnată la moarte de un tribunal revoluționar și că d-ta ai eliberat-o în taină. Dar sentința de condamnare a fost ridicată aici, căci în orașe n'avem încă nicio Ceka.

Energicul președinte surâse revoluționarului și adăugă pe ton misterios:

— Se șoptește chiar că prințesa e căsătorită cu Potcikev.

— Cine spune asta? izbucni Boris Verodin.

— Ei, cine spune! Așa am auzit noi. Vreunul din delegați o fi scos svonul. Poate că e chiar frumoasa Sonia, mai știi!

— Să se păzească femeia asta! scrâșni luntrașul.

— După cum văd — zise Ilino, te-ai îndrăgostit serios de tânăra prințesă, altminteri n'ai fi atât de iritat, tovarășe Verodin.

— E logodnica mea... mă voiu căsători cu dânsa și nădăjduiesc că va deveni o tovarășă tot atât de bună precum sunt și eu.

— Ia te uită — știi că e interesant ce spui? Dar fă cum vrei, — binecuvântarea mea o ai dinainte. — Și acum să vorbim despre cealaltă chestie. Dă-mi voie să-ți spun că pentru asta e nevoie de curaj și îndrăzneală.

„Nicio rublă nu trebue să iasă din țară, căci avem nevoie de bani dacă vrem să facem revoluție. Avem spionii noștri și printr'înșii am aflat că sumele urmează să fie ambalate în lăzi cu muniții.

— Ce am eu de făcut? întrebă Boris Verodin.

— Cu ajutorul câtorva sute de oameni vei opri trenul. Trupa va fi aleasă de mine, dintre marinarii din Cronstadt, cari sunt cei mai vrednici de

încredere. Iţi vom da de veste imediat când va veni momentul. În scopul acesta trebue să ne stai la dispoziţie oricând, într'o locuinţă pe care ţi-o vom hotărî noi. Nu trebue să lipseşti de acolo mai mult de o jumătate de zi.

— Aşa dar, trebue să părăsesc locuinţa mea actuală?

— Firește. Iţi spuneam doar că trebue să fii mereu la dispoziţia noastră. Locuinţa în care trebue să te muţi se află aproape de tot de Institutul Smolny, şi are telefon. Aparţinuse unui tovarăş care a murit săptămâna trecută.

Când Boris trecu de el, individul răsuflă uşurat. Verodin.

— Dacă se poate chiar astăzi, — în tot cazul cel mai târziu mâine dimineaţă.

Boris îşi dădu încuviinţarea, apoi plecă.

Nu luă în seamă pe omuleţul gras care se afla în vestibul şi care-şi ştergea mereu năduşeala de pe frunte, mergând neliniştit încoace şi încolo.

Când trebue să mă mut acolo? întrebă Boris şurat.

Mencikovski — căci dânsul era — vârî capul pe uşa camerei alăturate. Un om cu pieptul larg şi barbă încâlcită îl întrebă ce pofteşte.

— Anunţă-mă tovarăşului Narickin, zise Mencikovski. — Spune-i că viu în chestiunea pe care o cunoaşte şi vreau să-i vorbesc câteva clipe. Dar vezi că e urgent, altminteri se poate să fie prea târziu.

Omul mormăi ceva ca pentru sine şi se îndepărtă.

Misitul strigă după el:

— Ascultă, Werboritz, ţine asta pentru tine. Vorbeşte-i încet!

Bărbosul luă repede bacşişul gras şi-l vârî în buzunar. Ştia că face o faptă nepermisă, şi dacă ar fi fost prins şi-ar fi pierdut slujba, ba poate s'ar fi ales şi cu o pedeapsă.

In vremea asta Mencikovski umbla agitat prin încăpere.

— Mai bine nu începeam cu femeia asta, mormăi el. — Acum sunt sclavul ei și trebue să-i ajut la intrigile ce le pune la cale. Mare minune dacă nu m'oiu nenoroci! Și când te gândești că nici făgăduielile nu și le ține! Sunt unealta ei și atâta tot. Niciodată nu-mi va aparține, asta-i sfânt.

După câtva timp bărbosul se înapoiă și zise încetișor:

— Tovarășul Narickin vine îndată, mai are de discutat ceva important cu președintele.

Mencikovski dădu din cap.

— Mă duc puțin afară, spuse el. — Aici e prea cald. Când vine trimite-l în coridor.

Grăsunul ieși repede și începu să se plimbe neliniștit. In cele din urmă apăru tovarășul Narickin, un om cu barbă neagră, cu figura inteligentă.

— Ce poftești, tovarășe Mencikovski? întrebă el. — Ai venit în chestia casei? adăugă, privind temător în juru-i.

Narickin fusese odinioară rabin la Odessa. La începutul războiului se alăturase partidului revoluționar și acum era comunist.

De un an de zile se afla în Petrograd. Era un orator înfocat, care însufleța mulțimile, și nu mai mai încăpea îndoială că sub viitorul regim va căpăta o slujbă înaltă, poate chiar un portofoliu ministerial.

Dar idealurile sale erau pătate de lăcomie. Ca atâția alți tovarăși ai săi vroia să aibă și dânsul o casă și-l însărcinase pe Mencikovski să-i facă rost de una.

— Am un palat minunat — ieftin de tot, tovarășe Narickin, șopti misitul.

Ochii celuilalt scânteiară.

— Un palat, un palat, zici? Câte încăperi?

— Cel puțin patruzeci. Trei etaje. E o minunată

construcție care... aparținuse unui prinț de viță veche.

— Prințul mai trăiește?

— Nu, e mort, astfel că nu poate ridica nicio pretenție asupra casei. Moștenitorii au plecat de pe aici.

— Când ne putem întâlni? întrebă repede Narickin.

— Aștept cu mașina mea la primul colț de stradă. Când poți veni?

— La ora unsprezece.

Cei doi bărbați își strânseră mâinile. Coborînd scara, Mencikovski mormăi:

— Dracul să le ia pe femeile frumoase! Nu mai știu ce să cred. Mă prind în mrejile lor și se folosesc de mine ca o unealtă sau mă storc de gologani. Sunt mulțumit când Sonia asta mă mângâie când și când pe obraz sau pe frunte — și eu vreau doar cu totul altceva...

In stradă burtosul se întâlni cu Sonia și amândoi merseră la masă. Frumoasa femeie ascultă ceea ce-i raporta misitul și-i îngădui chiar s'o cuprindă de mijloc. Dar când se'ntinse... îl îndepărtă cu un ghiont.

116. — Tovarăși îndrăgostiți

La ceasul convenit, Mencikovski veni să-l ia pe Narickin și-l duse la palatul Gogineff.

Fostul rabin din Odessa era, oarecum, mâna dreaptă a președintelui Ilino. Când era vreo conferință cu Lenin, Trotzki sau cu comitetul revoluționar, Narickin avea rolul de secretar. El întocmea procesele-verbale și era foarte conștiincios în privința asta. Stenografia foarte repede și stăpânea câteva limbi.

Un tremur de bucurie și iritare îl cuprinse când văzu minunatul palat, înconjurat de grădina imensă.

Cereți mâine numărul 14 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

— Ceva ca în basme! exclamă el şi-şi frecă mâinile. — Cred că n'o fi prea scump?

— Nici măcar ferestrele nu le vei plăti, zise Mencikovski, râzând.

— Atunci trebue să fie foarte ieftin.

Intrară înăuntru. Misitul avea în buzunar cheile palatului.

— Nu e locuit? întrebă Narickin?

— Ba da. Locuieşte într'însul o doamnă — mai bine zis o tovarăşă. Dar mi-a predat mie cheile, ca să nu fie deranjată de cumpărători.

— O tovarăşă? întrebă Narickin, în vreme ce urcau amândoi scara acoperită cu covoare de preţ.

Inainte ca Mencikovski să poată da un răspuns, se auzi de sus un glas de femeie:

— D-ta eşti, tovarăşe Mencikovski? Şi nu vii singur?

In acelaşi timp capul Soniei Petrovici se aplecă peste balustrada scării. Fostul rabin rămase o clipă ca înmărmurit.

— Asteia îi aparţine palatul? întrebă el. — Soniei Petrovici?

— Da, ea l-a cumpărat acum câteva săptămâni. Nu vrea să-l păstreze, căci i se fac imputări.

Narickin era foarte iritat. El se entuziasmase pentru Sonia. Cu prilejul vizitelor ce le făcuse la Comitetul Central, ea observase că el îşi pierdea cumpătul ori de câte ori dânsa îl privea.

Ea îi zâmbise adesea şi-i aţâţase patima. Işi spusese că Narickin îi putea face servicii mari. Ştia că are soţie şi copii la Odessa — dar asta nu avea ce să strice.

Evreul îi ţinu câtva timp mâna într'a lui şi se gândea cât i-ar fi de plăcut s'o cunoască mai de aproape.

După ce-i aruncă un zâmbet fermecător, Sonia se'ntoarse spre Mencikovski şi zise:

— Lasă-mă singură cu tovarăşul Narickin! De sigur că el vrea să cumpere casa?

— Da, așa este, răspunse mîsitul.

Și în gând adăugă:

— Blestemat să fie!

Apoi, mormăind, se ndepărtă.

Sonia intră în salon, urmată de Narickin, pe care-l invită să ia loc. Pe masă se afla o sticlă cu vin.

— Nu mai vreau casa asta, — zise frumoasa revoluționară, — căci e prea mare pentru mine. Astfel de locuințe sunt numai pentru acei cari se așteaptă la un fotoliu ministerial. Pentru d-ta, de pildă, tovarășe Narickin, e potrivită.

Evreul încuviință din cap. De vorbit îi venea greu, căci era amețit de farmecul femeii din fața sa.

Ea îl privi. Râse, și ochii ei se ațintiră într'ai lui.

Apoi ciocniră și dânsa începu să-i vorbească despre casă, dar el nu prea auzea. Atâta doar izbuti să reție: că ea îi ceda casa pentru cinci sute de lire sterline, adică întocmai cu cât o cumpărase.

Indrăgostitul Narickin îi luă mâna, mai mult în joacă, se aplecă și începu să-i sărute brațul, cu o patimă nebună. Și deodată căzu în genunchi și-i cuprinse piciorul.

Ea îl împinse de o parte, zâmbind:

— Dar bine, tovarășe Narickin, ce faci aici? Cum îți poți pierde mințile în felul acesta?

Dar tonul cu care rostise aceste cuvinte și privirile ei, erau mai mult o încurajare decât o respingere.

Narickin pricepu asta și deveni și mai furtunos. Dar Sonia urmărea altceva; vroia mai întâi să-i smulgă o taină.

— Eu credeam că voi de la Comitetul Central n'aveți timp pentru alte drăcii, glumi dânsa. — Văd însă că m'am înșelat.

— Dar de ce să nu simțim și dragostea, tovarășă Sonia? zise dânsul.

— Aĭ dreptate, tovarăşe. Mai cu seamă în vremurile astea grele, când Comitetul Central are de luat hotărîri atât de importante, nu trebuesc uitate nici iubirea şi vinul, aşa că... să bem! In sănătatea dumitale, tovarăşe Narickin şi pentru izbânda tuturor planurilor d-tale!

— Planurile nu vin de la mine ci de la Ilino, bâigui el, fără să-şi dea seama ce spune, şi ochii-i sticleau.

Sonia triumfă în sinea ei.

— Dar ce plănuieşte iar Boris Verodin? întrebă ea deodată. — Toată purtarea lui e atât de misterioasă! E însărcinat să-l prindă pe prinţul Potcikev, după cum mai primise cândva misiunea?

Narickin tresări. In frigurile beţiei şi ale patimii, îl cuprinse deodată o bănuială. Dar ea îi zâmbi cu atâta nevinovăţie, încât dânsul alungă îndată bănuiala, zicându-şi că n'avea niciun motiv de suspiciune. La urma urmei, ce motiv ar avea dânsa să-l iscodească?

— Verodin e un... îngână el. — E însărcinat să făptuiască un act de violenţă împotriva regimului actual... care vrea să dosească bani mulţi. Vor să taie orice resursă bolşevismului, să-i ia banii, ca să nu poată guverna. Asta trebue să împiedece Verodin.

— Dar e o prostie! Asta nu merge doar. Cum vor să facă aşa ceva? Toată Rusia e bolşevizată acum. Banii nu vor putea fi transportaţi nici măcar la câteva verste de Petrograd.

Revoluţionarul dădu din cap şi iar o privi bănuitor pe frumoasa femeie. Intreba prea multe şi asta îi bătea la ochi, cu toate că se cam ameţise. Işi dădu seamă că spusese aproape totul şi, devenind treaz pentru o clipă, privi iscoditor la Sonia. Dar uitând repede de toate, suspină şi o rugă să-l lase s'o sărute.

Din nou începu jocul de-a şoarecele şi pisica până când dânsul spuse chiar totul. Ea îşi exprimă

îndoială că Comitetul Central va fi încunoștiințat când va porni transportul de bani, dar atunci Narickin râse.

— Asta o face Ilino, spuse el. — E șiret ca o vulpe și își are spioni pretutindeni. Îi cunoștea pe oameni dinainte și se pricepe să-i prindă. Niciunul nu-i poate rezista. Dar și în slujba bolșevismului lucrează cu pumnalul și revolverul.

— Știu toate astea — zise Sonia — dar mă îndoiesc dacă lovitura îi va izbuti.

— Vom vedea, Sonia — răspunse Narickin. — Te voiu încredința cu curând că-l subprețuiești pe Ilino. Și apoi mai e și Verodin...

Se întrerupse brusc, făcu ochi mari și o iscodi pe frumoasa femeie.

— Ei, cum a fost? întrebă el cu glas schimbat. - Parcă aveai vreun gând cu Verodin?

Ea râse cu nepăsare:

— A fost odată, dar i-am dat pașaportul. E prea încrezut tipul și pe oameni dintr'aceștia eu nu-i pot suferi. Bărbații trebue să-mi cadă la picioare, să mi se închine. De alții n'am nevoie.

— Lui Verodin nici nu-i place dragostea, zise fostul rabin.

Sonia fu scuturată de un râs nervos și mânia o înăbușea gândindu-se cât de drăgăstos putea fi el când o cuprindea în brațe pe Natașa.

— Atât de mult te înveselește asta? întrebă Narickin.

Dar nu mai auzi răspunsul ei, căci Sonia îi pusese pe neobservate un praf adormitor în vin, astfel că abia mai putea ține ochii deschiși.

Dânsul vru s'o cuprindă, dar ea îi scăpă, astfel că alunecă de pe scaun și rămase întins pe podea, beat mort.

Sonia îl împinse cu piciorul de o parte. Știa că va dormi vreo zece ceasuri și când se va trezi nu-și va mai aduce aminte de nimic.

Țiganca îi ura pe toți bărbații cari se apropiau

de dânsa cu dragoste, dar pentru carî ea nu simţea nicio atracţie. Numai la unul ţinea — Boris Verodin, eroul, a cărui nepăsare faţă de ea o făcea să înebunească de furie.

Ii va izbuti oare planul pe care şi-l făurise? Nădăjduia din tot sufletul. — Şi dacă nu va izbuti, — dacă totul va da greş? Atunci... da, atunci va trebui să moară. Nu va cunoaşte nicio cruţare, căci nu va putea trăi cu gândul ca altă femeie să-i aparţină.

Începu să se îmbete cu gânduri de dragoste, îşi făuri visuri că e împreună cu el şi întinse braţele spre uşă...

Atunci se ivi cineva pe prag. Era grăsunul Mencikovski, căruia nu-i venea să-şi creadă ochilor. Consimţise ea, în sfârşit, să i se dea? Să-i acorde acea fericire de dragoste pe care i-o făgăduise de atâta timp?

Dar în clipa următoare veni desmeticirea. Ca un duş rece simţi el hohotul ei batjocoritor şi rămase locului prostit.

— Vei purta de grijă ca mâine dimineaţă să plece de aici, zise dânsa. — Individul e complect beat.

117. — Bucurii şi necazuri

Niciodată nu fusese Boris Verodin mai satisfăcut ca acum. Ideile sale de libertate urmau să se înfăptuiască, după atâta amar de vreme. Vor mai fi multe lupte grele, dar în cele din urmă trebuiau să învingă libertatea, egalitatea, fraternitatea.

Manifestul lui Lenin prin care făgăduia încetarea războiului, controlul lucrătorilor asupra fabricilor şi exproprierea moşiilor, avusese un ecou puternic. Telegraful împrăştia vestea în cele mai îndepărtate ţinuturi ale uriaşului imperiu.

Spiritul libertăţii se trezea pretutindeni. Din Crimeea până la mare, de pe front până la Moscova,

peste Urali și până hăt-departe în Siberia se dusese vestea înălțătoarei cuvântări a marelui revoluționar.

Firește, mulți tremurau și se gândeau cu teamă la soarta ce-i aștepta. Era cu putință să se înfăptuiască așa ceva?

Cuvântarea lui Lenin era o muzică divină care cucerise toate inimile, dar mulți se 'ntrebau, îngrijorați, dacă ideile expuse se vor putea realiza.

— Ne ducem de râpă cu toții, spunea burghezul. — Vom săraci și vom pieri în mizerie.

Convoiuri lungi șerpuiau pe străzi. Soldații întorși de pe front fluturau steaguri roșii. Treceau prin fața Palatului de Iarnă, unde era sediul guvernului, și cântau imnuri de libertate.

Prin câteva ferestre se vedeau țevile mitralierelor care fuseseră aduse la repezeală în palat. Santinelele nu încuviințau trecerea decât acelora cari aveau un permis cu nenumărate semnături. Marinarii din Cronstadt baricadau gangurile, iar lucrătorii din marile întreprinderi își băteau joc de soldații cari priveau la dânșii cu teamă.

— Ia spune, veți îndrăzni voi să trageți dacă ne-o veni poftă să intrăm acum în palat? întrebă un marinar și se înfipse cu pieptul deschis înaintea unui plutonier care avea sub comanda lui, în fața portalului principal, peste o sută de soldați înarmați.

Soldații nu prea păreau curajoși. Se vedea bine că simpatizau cu revoluționarii.

— Nu vom trage, răspunse plutonierul și-și mângâiă barbișonul. — Doar nu-i putem împușca pe frații noștri. N'am văzut destul sânge curgând?

Soldații fură împinși îndărăt fără să se împotrivească. Atunci începu să răpăie mitraliera. Gloanțele trecură deasupra capetelor și se loviră de zidul unei case de peste drum.

Lucrătorii neavând încotro, lăsară pe soldați în pace și se 'ndepărtară repede. Pe Neva trecea tocmai un vas de războiu și un distrugător. Amân-

două vapoarele veneau din Cronstadt. Lucrătorii şi soldaţii se apropiară de ţărm şi se uitară bănuitor la vasele cu punţile strălucitoare.

Deodată, ambele bastimente îşi îndreptară tunurile asupra Palatului de Iarnă şi în acelaşi timp fu înălţat un steag roşu.

Din spre ţărm răsunară atunci strigăte:

— Trăiască libertatea — trăiască egalitatea şi frăţietatea!

Marinarii coborîră pe uscat, unde fură copleşiţi cu întrebări.

— Fiţi liniştiţi, tovarăşi, — suntem cu voi! răspundeau ei. — Am fost chemaţi încoace de executivă. Vrem să apărăm revoluţia.

Strigăte însufleţite şi ovaţiuni se înălţară iar spre cer.

Boris Verodin avea în buzunar adresa noului sale locuinţe, ce-i fusese indicată. Se grăbi s'ajungă acasă căci, precum îi spusese preşedintele Ilino, nu trebuia să piardă timp.

Ceva îl neliniştea însă: dacă o va lăsa iar singură pe Natasa, nu va fi expusă ea unor noui primejdii?

Tânărul revoluţionar căzu pe gânduri. Nu, nu trebuia s'o lase singură pe iubita sa. Şi un fior de plăcere îi trecu prin trup când îşi spuse că va fi cu ea, numai el cu ea, într'o locuinţă. Dânsa era doar a lui, cu totul a lui.

Dar va merge oare cu el?

Deodată îi veni un gând, un gând salvator: va păşi cu iubita sa în faţa altarului. Vroia să se căsătorească cu dânsa, pentru ca legătura lor să fie consfinţită.

Şi cu hotărîrea asta în suflet porni în goană spre casa familiei Ulkitzki.

Când intră înăuntru îi găsi pe toţi în prada unei mari agitaţii. Nouile evenimente le ajunseseră

la ureche și bătrânul prinț cu soția lui își frângeau mâinile că nu părăsiseră încă Rusia.

Prințul Ulkitzki se dusese astăzi la sediul guvernului unde cu greu izbuti să intre. Trecând pe stradă văzu mulțimile agitate, steagurile roșii, ochii amenințători și mutrele amărîte ale revoluționarilor de toate soiurile.

De unde se iviseră deodată toți oamenii aceștia? Se părea că veniseră la Petrograd din toate ungherele marei împărății. Țineau cuvântări ațâțătoare pe străzi sau șușoteau între dânșii.

In fața Palatului de Iarnă, se adunaseră ca niște adevărate turme.

— Dați-ne pâine, dați-ne pământ! strigau în sus și înjurau cum numai poporul știe să înjure.

Se puteau vedea mulți bărbați în bluze de lucrător și căciuli de blană. Erau muncitorii din întreprinderile mari, cari încetaseră lucrul din pricină că nu se mai fabricau muniții și tunuri.

Prințul Ulkitzki găsi în cele din urmă un bun cunoscut care avea o slujbă importantă în guvernul provizoriu. Il rugă să-i dea un pașaport pentru el și soția sa, dar funcționarul răspunse, dând din umeri:

— Din păcate e prea târziu. Nu știm cât vom mai sta aici în Palatul de Iarnă. Se poate să fie chestie doar de câteva ceasuri. Trenurile scuipă tot mai mulți revoluționari în Capitală. Soldații de pe front vin cu miile în fiecare ceas și Petrogradul adăpostește astăzi de două ori mai mulți locuitori ca în mod obișnuit.

Se apropiă cu el de fereastră și arătă spre Neva, unde un vas de războiu îndreptase câteva guri de foc asupra Palatului de Iarnă.

— Vezi, prințe Ulkitzki? zise înaltul slujbaș. — Ieri nu erau încă aici și noi nădăjduiam în venirea unui vapor, al cărui echipaj e credincios guvernului, și pe care ne-am fi putut îmbarca la caz de nevoie.

„Ne-am înşelat însă. Vasul a venit, într'adevăr, dar numai ca să ne păzească şi să învingă împotrivirea noastră. Să nu crezi că vor sta la şovăială să tragă asupra Palatului de Iarnă.

— Dar ce e de făcut? întrebă prinţul, desnădăjduit.

— Aţi avut timp destul să părăsiţi Rusia, răspunse celălalt. — Noi ăştia din guvern nu puteam pleca, deoarece ar fi fost o laşitate din parte-ne. — In definitiv situaţia d-tale nu e atât de gravă. Aveţi doar doi copii cari sunt de partea mulţimii revoluţionare. Fiul d-tale s'a abătut din drumul lui şi acum asta vă poate prinde bine. El vă va putea apăra.

Prinţul plecă şi ajuns acasă avu o convorbire cu Vasilieff. Acesta îl mângâiă cu aceleaşi cuvinte cu care căutase să-l liniştească înaltul slujbaş:

— Fiul şi fiica d-tale te vor apăra.

Natasa şi Irina erau ca două surori. E drept că Irina plânsese toată noaptea, fără ca tânăra prinţesă să fi băgat de seamă ceva, — dar în cele din urmă se linişti. Mai îngropase odată iubirea ei pentru Boris şi astăzi o făcuse pentru a doua oară.

Rămânând singură în odaie, chipul Natasei se întristă deodată. In fericirea ei fără margini, uitase cu totul de ultimile evenimente. Abia acum, când se afla singură, îşi aduse aminte de ceea ce făgăduise.

— Dumnezeule! murmură ea. — Am făcut doar jurământ că voiu pleca la Tobolsk? Cum am putut uita asta?

Incepu să umble prin odaie încoace şi 'ncolo, frângându-şi mâinile. Abia acum îşi dădu seamă de grozăvia situaţiei sale.

Boris era luptător pentru libertate, era revoluţionar cu trup şi suflet. — Şi dânsa? Ea vroise să plece la Tobolsk, ca să vie în ajutorul familiei imperiale, ca să fie puntea de legătură între Ro-

manovi și prietenii acestora, pentru a se ajunge la liberarea prizonierilor.

Putea face asta? Se putea lega de Boris și de acum încolo? Nu era mai drept să dea totul pe față?

Frângându-și mereu mâinile, biata prințesă își dădu seamă că se afla într'o situație desnădăjduită.

Doar nu se putea ca, în același timp, să aparțină unui revoluționar și să aducă servicii conspiratorilor, ba chiar să fie dintr'ai lor.

Ce era de făcut?

In cele din urmă se hotărî să vorbească cu Vasilieff. El era om cu experiență și o va putea sfătui de bine. In bărbatul acesta se putea încrede cu desăvârșire.

Dar înainte ca să-și poată aduce hotărîrea la îndeplinire, ușa se deschise și Boris dădu buzna înăuntru. Imbujorându-se de bucurie, Natașa se aruncă la pieptul lui, uitând pentru moment de chinurile ce o frământaseră.

Prea mult îi dusese dorul, prea mult trăise despărțită de acela căruia îi dăruise toată inima ei. In trupul ei sălășluia dorința fierbinte a femeii coapte și adesea se 'ntorcea cu gândul la clipele de fericire pe care le trăise la pieptul iubitului, în noaptea aceea de dragoste deplină, în mărețul castel de pe Volga.

O! de-ar fi odată soția lui, ca să-i aparțină pentru toată viața! Și un suspin de fericire îi umflă pieptul la năzuința aceasta.

— Natașa mea scumpă, — dragostea mea, — fericirea mea, — viața mea! îngână el și o ridică pe brațele-i puternice, ca pe un copil. — Ah! cât ți-am dus dorul, copilă încântătoare! Nu vreau să te mai părăsesc niciun ceas de acum încolo, veșnic țin să rămân lângă tine.

„Ce văd... lacrimi? întrebă el, uimit. — Natașa mea plânge? Iubita mea are griji? Vorbește, vreau să te mângâi! Ce-ți lipsește, porumbița mea?

Ea se uită la el, zâmbind printre lacrimi.

— Nu e nimic altceva decât fericirea nespusă de a fi, însfârşit, alături de tine, răspunse ea, tremurând toată. — Ştii, scumpul meu Boris, uneori am presimţirea că soarta ne va aşeza în cale noui piedeci. N'ar fi mai bine să părăsim Rusia? Mă tem că revoluţia ne va face nefericiţi pe toţi, — vom trăi vremuri grele.

— Vorbeşti serios, scumpa mea? întrebă dânsul, întunecându-se. — Vrei să-mi ceri într'adevăr să-mi părăsesc ţara ca un laş, în loc să conlucrez la reconstruirea ei? Vrei oare să-mi fac veşnic imputări? Nu, Nataşa, tu nu poţi cere asta. Orice altceva, dar asta nu.

O cuprinse iar de mijloc, îi mângâiă obrajii şi părul. Şi dânsa, suspinând, îl îmbrăţişă cu putere, îşi sprijini capul de pieptul lui şi astfel rămaseră mult timp împreună, fără să scoată o vorbă. In schimb inimile lor vorbeau cu atât mai mult, băteau furtunos în unison şi simţurile lor se contopeau, într'o beţie pe care n'o pot simţi decât îndrăgostiţii. (Vezi coperta).

Intr'un târziu Boris se desprinse uşurel din braţele iubitei, căci Irina tocmai intrase în odaie. Văzând scena aceasta, nefericita fată îşi simţi inima străpunsă de durere. Dar se luptă din răsputeri să-şi învingă turburarea şi izbuti chiar să zâmbească fratelui ei vitreg.

Dânsul o strânse în braţe şi o sărută pe gură. In vreme ce ea se cutremura dureros de dulce la această apropiere, el nu simţi altceva decât iubirea fratelui pentru soră.

— Unde-i domnul Vasilieff, surioară? întrebă revoluţionarul. — Am de vorbit ceva cu el.

— L-am căutat şi eu, răspunse frumoasa blondină. — Vera mi-a spus însă că a părăsit casa dis de dimineaţă. Sunt îngrijoraţi toţi, căci se poate să i se fi întâmplat ceva.

Boris rămase pe gânduri. Nu mai putea să aş-

tepte — trebuia să se mute în locuința pe care i-o pusese la dispoziție Comitetul revoluționar. Vasilieff se putea înapoia abia spre seară sau chiar a doua zi.

Nu-i rămânea altceva decât să-și facă pregătirile. O clipă se gândi să vorbească cu Natașa, dar se răsgândi. Nu, mai bine să-i facă o surpriză, să aibă o bucurie mare.

Avea nevoie însă de doi martori pentru căsătorie. Unul va fi Iesta, prietenul credincios, celălalt Sașa, fosta cameristă a Natașei.

Fără să stea mult pe gânduri Boris intră în odaia lui Iesta. Acesta îi strânse mâinile bucuros și-l întrebă:

— Ce s'a întâmplat, Boris? Ai fost la congres? Cred că ne așteaptă zile agitate. Am auzit despre cele trei teze ale lui Lenin. E vorba să se adreseze un manifest către lucrătorii din toată lumea, îndemnându-i să ia în mână puterea. O! Rusia, — țara și poporul ei — Rusia a cărei cultură a fost privită cu dispreț, va arăta lumii întregi calea spre libertate.

„Noi vom lupta mai departe pentru idealurile noastre, pentru acele idealuri de dragul cărora am pătimit. Și când proletariatul va avea puterea în mâini, vor veni vremuri fericite, vor fi... — dar ce ai, Boris? — se 'ntrerupse deodată prințul, văzând că prietenul său face o mutră nerăbdătoare.

— Vroiam să te rog ceva, Iesta, zise tânărul revoluționar. — Iartă-mă că nu ți-am ascultat cuvintele cu interesul ce-l meritau... Ai dreptate însă... Revoluția izbucnește și eu voiu fi alături de tine.

Făcu o mică pauză, apoi urmă:

— Se poate să plec peste o zi sau două, Iesta, din însărcinarea Comitetului Central. Nu știu cât voiu lipsi, de aceea te-aș ruga ca în timpul acesta să veghezi asupra Natașei mele. Vrei?

— Mai întrebi, Boris? O voiu apăra și ocroti ca și cum ar fi sora mea.

— Iți mulțumesc, Iesta. Și acum, încă ceva: mâine... mă voiu cununa cu dânsa. Vrei să-mi fii martor?

Iesta îl privi câteva clipe înmărmurit, apoi zise, mișcat:

— Primesc. Unde va avea loc cununia?

— Uite cum stau lucrurile, dragul meu. Trebue să mă mut acum într'o locuință pe care mi-a indicat-o Comitetul Central, astfel că acolo vom face cununia. Vom merge mâine dimineață împreună. Vreau să-i fac o surpriză Nataşei, de aceea nu-i spun nimic astăzi.

Iesta întinse mâna lui Boris, apoi acesta plecă, deoarece trebuia să găsească un preot pentru a doua zi.

A doua zi dimineața Boris comunică prietenului său adresa nouei sale locuințe. Era o căsuță singuratecă, înconjurată de o grădină. Iarna făcea o impresie posomorîtă, — vara însă dimpotrivă.

Boris se duse la castelul Gogineff, căci vroia s'o ia pe Saşa, mătuşa sa.

Tânărul revoluționar nu dădu seamă la mulțimile de oameni adunate în stradă. Mergea cufundat în gânduri... Trecu tocmai pe lângă o gară în care intra un tren, din care coborîră șiruri nesfârșite de foști luptători.

Boris merse înainte și zări de departe palatul Gogineff. Tresări brusc, căci văzu ușa deschizându-se și un om ieșind de-a berbeleacul în stradă. Era un bărbat care i se părea foarte cunoscut. Își iuți pașii și se luă după el, până-l ajunse.

Individul mergea clătinându-se.

— Asta e doar Narickin de la președinția Comitetului Central! murmură revoluționarul, uimit. — De unde și până unde a ajuns el în palatul Gogineff?

Un zâmbet batjocoritor i se ivi pe buze apoi.

— S'a mângâiat repede frumoasa Sonia, își zise

dânsul. — Durerea ei pentru pierderea mea n'o fi fost prea mare.

Se 'ntoarse înapoi şi ajungând la palat găsi uşa încuiată. Sună, apoi bătu cu pumnul şi rămase în aşteptare.

Dar nu-i deschise nimeni. Mai încercă de câteva ori, dar cu acelaşi rezultat.

Mirat peste măsură, se îndepărtă.

Unde erau bătrânii Ipanoff? Unde era Saşa?, Cine se afla în palat? Era Sonia Petrovici singură? Il văzuse şi nu voise să-i dea drumul?

Toate aceste întrebări îi trecură prin minte, dar nu găsi niciun răspuns. N'avu timp să chibzuiască mult asupra lor căci trebuia să se înapoieze acasă, deoarece aranjase cu preotul pentru ora unsprezece.

118. — Spre zile senine

Boris Verodin se înapoiă, pe drumul cel mai scurt, în casa prinţului Ulkitzki, unde nădăjduia să dea de Vasilieff. Dar se înşelase. Moşierul nu se arătase încă şi toţi erau foarte îngrijoraţi din această pricină.

Pe masa din odaia sa, Boris găsi o scrisoare. Recunoscu scrisul numaidecât. Ce vroia Saşa de la el?

O deschise şi citi repede cuprinsul ei. Bătrâna îl înştiinţă că noaptea trecută părăsise fostul palat al familiei Gogineff, împreună cu cei doi bătrâni servitori şi se mutaseră în locuinţa Denisei Barobleur. Saşa nu pomenea nimic despre motivul acestei plecări, ci scria doar că aşteaptă cât mai curând vizita nepotului ei.

Boris se hotărî întâi să vorbească cu Nataşa, pe care o găsi singură în odaia ei. Irina se afla în bucătărie şi ajuta bătrânei prinţese Ulkitzki.

Cereţi mâine numărul 65 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare. — 2 lei exemplarul.

Cum îl văzu, Natașa, se aruncă de gâtul iubitului ei și-l sărută cu patimă.

— Am o veste îmbucurătoare, scumpa mea — zise luntrașul, privind-o înduioșat.

— Și anume ce? — murmură ea.

— Am luat hotărîrea să... te duc înaintea altarului.

Un strigăt de bucurie scăpă de pe buzele Natașei; dar în clipa următoare ea păli și se dădu înapoi.

— Ce-i cu tine? — întrebă Boris, neliniștit.

— Dar... nu te gândești că... am devenit soția prințului Potcikev?

— Nu, nu-i adevărat! — strigă Boris Verodin. — Crezi că dacă lucrurile ar fi fost astfel ți-aș fi făcut eu o asemenea propunere? Prințul Potcikev e vinovat de bigamie, căci, era căsătorit atunci când a păsit cu tine în fața preotului. Și chiar dacă soția lui nu mai trăiește, totuși căsătoria voastră nu mai e valabilă.

— Crezi că nu va putea întreprinde niciodată ceva împotriva noastră? întrebă Natașa cu teamă.

Boris Verodin scrâșni din dinți.

— Se va feri s'o facă deoarece noi vom dovedi vinovăția lui — zise el. Vasilieff va aduce înaintea tribunalului pe Timetrius Halbah, cumnatul prințului. Iar tu? Nu ești și tu martoră? Și apoi, gândește-te la ticăloșia pe care a vrut s'o făptuiască în castelul său. Nu, omul ăsta n'are niciun drept asupra ta. Legea e cu tine. Această căsătorie este fără valoare înaintea ei, iar înaintea lui Dumnezeu e nulă de mult.

Tânăra zâmbi fericită, însă Boris adăugă repede:

— Nimeni nu trebue să afle că dragostea noastră a fost pecetluită printr'o căsătorie. Deocamdată, nimeni să nu știe despre asta... nici măcar Vasilieff. Mă purtasem cu gândul să-l iau ca mar-

tor, dar fiindcă nu e aici, vom păstra tăcere și față de el.

„Unul din martori este prințul Iesta Ulkitzki, iar al doilea Sașa, care va putea rămâne lângă tine. Căminul nostru ne și așteaptă, iubito! Acolo, vom locui numai noi... Spune, nu-i minunat?

— Ah, Boris, dacă ai ști ce fericită sunt!

Apoi, luntrașul îi destăinui că o misiune însemnată îl va ține, pentru câtăva vreme, departe de oraș.

— Nădăjduiesc că nu va trebui să înfrunți iar vreo primejdie, iubitule? — întrebă ea, plină de teamă.

— Un revoluționar se află totdeauna în primejdie, draga mea... ar trebui să te obișnuiești cu asta.

— Ah, dar mă tem atâta de singurătate! — murmură Natașa, cu lacrimi în ochi, și aruncându-se iar la pieptul iubitului îl sărută cu patimă.

— Boris, soarele vieții mele, sunt sigură că aș muri ducă am mai fi despărțiți vreodată! — se tângui ea.

Luntrașul căută s'o liniștească, apoi vru să se depărteze pentru a înmâna lui Iesta cheia dela casă.

— Dar unde locuiește Sașa? — întrebă prințesa, deodată.

— La o doamnă, anume Denise Barobleur, Franțuzoaică după cât se pare. Cum a ajuns acolo, nu știu nici eu. Pe semne că cei doi Ipanofi s'au certat cu Sonia Petrovici, deoarece și ei au fost adăpostiți în aceeași casă. In orice caz, voiu vedea eu cum stau lucrurile. Poate că voiu izbuti să-i luăm la noi pe bătrânii servitori.

Natașa încuviință cu însuflețire.

Boris își mai îmbrățișă odată iubita, apoi se duse în camera prietenului său, pe care îl puse la curent cu hotărîrea lui și-l rugă să păstreze tăcere asupra ei.

După aceea luntrașul ieși iar în stradă. Feri-

cirea îl copleşise, astfel că nu luă în seamă nimic din ce se petrecea în jurul său. Din această pricină nu observă că era urmărit.

Tot mergând ajunse înaintea locuinţei prezicătoarei. Citi firmuliţa de la uşă, apoi clătină capul.

— Cum a ajuns Saşa aici? — se întrebă el, nedumerit.

Sună şi după câteva clipe se ivi şi Negrul, căruia Boris îi spuse ce doreşte. Servitorul porni înainte şi-l conduse într'o încăpere, unde trebuia să aştepte. După câtva timp Negrul apăru din nou şi-i făcu semn să-l urmeze. Nu mică fu mirarea tânărului revoluţionar când se văzu într'o încăpere slab luminată, unde nu putu deslusi nimic.

— Ce mai e şi asta? — zise el, supărat. — Nu vreau să fiu dus înaintea prezicătoarei, ci la mătuşa mea, care, după cât am auzit, locuieşte aici.

Un glas îl făcu să tresară. Venea dinspre mijlocul odăii, unde Boris deosebi o femeie stând la o masă.

— Te rog, vino mai aproape! zise prezicătoarea, căci ea era.

— Dar eu nu vreau nimic dela dumneata — strigă Boris. — Am cerut să vorbesc mătuşii mele, Saşa Verodin, care, după câte ştiu, locuieşte aici de ieri.

Bătrâna clătină capul în semn de încuviinţare şi-şi aţinti asupra tânărului ochii-i mari.

— Mătuşa dumitale va veni în curând — răspunse ea. — Intre timp am să-ţi spun ceea ce vrei să ştii...

— Dar nu vreau să ştiu nimic, doamnă — o întrerupse, nerăbdător, Boris. — N'am vreme de pierdut.

Bătrâna îi cuprinse mâna şi-l privi atât de stăruitor, încât luntraşul nu se mai împotrivi să-i facă un oroscop.

In timp ce prezicătoarea îi zugrăvea întâmplă-

rile prin care trecuse, Boris privea, ca vrăjit, la dânsa, care i se părea cunoscută.

Da, o mai văzuse cândva. Dar unde? Fără îndoială că trecuseră mulţi ani de atunci. Nu cumva Denise Barobleur fusese în satul lui şi avusese de aface cu mama Anuşca?

Deodată, îşi întrerupse gândurile şi ascultă cu luare aminte spusele bătrânei, care îi vorbea despre viitorul lui:

— Vei întâmpina multe primejdii în calea dumitale. Vei avea de suferit nenumărate desamăgiri. Totuşi, vei trece şi prin clipe fericite. Fereşte-te de femei şi, mai ales, de una care te urăşte tot atât de mult pe cât te iubeşte.

„Cerul vieţii tale e acoperit de nori negri. Văd lupte şi crime, grozăvii de neînchipuit... Ai un duşman înverşunat, care te pândeşte din umbră. In zadar te străduieşti să-l înlături... în cele din urmă vei fi învins.

Boris se făcu galben ca ceara. Işi retrase mâna şi vru să răspundă ceva, dar bătrâna dispăruse din încăpere şi o lumină albă se revărsă asupra lui. Tânărul se ridică şi părăsi camera.

Afară, dădu cu ochii de Saşa, care îi întinse mâna, plină de bucurie.

— Cum se face că am fost dus înaintea prezicătoarei? — întrebă el, aproape supărat. — Nu vroiam să vorbesc cu dânsa. Acum am pierdut iarăşi un timp preţios.

— Iţi pare rău că ai auzit ce te aşteaptă? — zise bătrâna. — Denise Barobleur a spus multor oameni lucruri care s'au împlinit întocmai. Ei, la să auzim, ce ţi-a proorocit?

— Să lăsăm asta, — răspunse luntraşul. — Trebue să-ţi vorbesc repede. Ce s'a întâmplat? De ce ai părăsit palatul Gogineff?

Bătrâna izbucni în râs.

— De ce? Iată cum stau lucrurile: Ţiganca a venit în odaia celor doi servitori şi i-a întrebat

cum se face că mi-a dat adăpost fără să ceară încuviinţarea ei. Pe semne că trăsese cu urechea, căci spumega de mânie. In cele din urmă ne-a dat afară pe toţi trei. Aşa fiind, m'am îndreptat încoace, fiindcă aici locueşte doamna care m'a vizitat în sat.

Boris clătină capul.

— Ascultă-mă, vei fi martoră la căsătoria noastră — zise el deodată.

— Cum... eu.., martoră.., la căsătoria ta cu Natașa? — bâigui fosta cameristă, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

— Da!

— Bine, dar ştii că prinţesa e soţia lui Potcikev.

— Taci! — strigă Boris Verodin. — Mai bine ascultă ce-ţi spun!

Se plecă spre urechea ei şi-i şopti:

— Prinţul Potcikev e un ucigaş. Când s'a căsătorit cu Natașa era însurat de doi ani. De curând şi-a omorît soţia şi nelegiuirea asta a ieşit la iveală numai datorită unei întâmplări. Dar va veni şi ceasul când am să-l trag la răspundere.

Saşa ascultase cu încordare.

— Cum... prinţul Potcikev... un ucigaş? — murmură ea, îngrozită.

— Da, aşa e. Acum, urmează-mă! Hai, trebue să ne grăbim, căci preotul nu vrea să aştepte... Vei avea iarăşi un adăpost. Vrei să rămâi la Natașa?

Tânărul îi vorbi despre căsuţa unde aveau să locuiască şi fosta cameristă se arătă foarte bucuroasă că va putea să rămână lângă buna ei stăpână, unde avea să-i aducă şi pe cei doi Ipanoff.

Boris şi mătuşa lui părăsiră casa prezicătoarei. Tânărul nu observă însă pe femeia care îl urmărise cu priviri pline de duioşie. Era ţăranca misterioasă care oferise adăpost Saşei.

Revoluţionarul veni acasă tocmai la timp. Ceilalţi erau gata. Iesta făcuse rost, în grabă, de nişte

flori. Preotul, un bătrân venerabil, făcu semnul crucii când luntraşul intră.

Prinţesa era palidă, însă ochii-i străluceau de fericire. Ea cuprinse mâna iubitului şi aţinti asupra lui o privire plină de dragoste şi devotament.

Apoi avu loc ceremonia, cu toată solemnitatea cuvenită.

La sfârşit, Boris cuprinse în braţe pe Natasa şi o strânse cu căldură la piept. Ea izbucni în plâns, dar lacrimile ei erau lacrimi de fericire.

119. — Sfârşitul unui spion

Parlamentul provizoriu se adunase în palatul Marynski din Petrograd. In sală domnea o încordare nespusă. Revoluţionarii de stânga priveau batjocoritor spre reprezentanţii partidului cadeţilor, cari mai ridicau capul, plini de mândrie. Ceea ce se ştia dinainte cu câteva săptămâni, ceea ce nu mai putea fi schimbat, ceea ce muncitorii şi soldaţii socoteau ca fapt sigur — mai era încă pus la îndoială. Cercurile guvernamentale nu vroiau să creadă că revoluţia a doua putea să izbucnească dintr'o clipă într'alta.

După cum Ţarul şi favoriţii săi nu vroiseră să creadă odinioară că vor fi părăsiţi şi că steaua lor începuse să apună, tot astfel oamenii aceştia laşi refuzau să creadă că soarta lor era pecetluită.

Kerenski aduse la cunoştinţa celor de faţă că se alcătuise o organizaţie denumită: „Comitetul militar revoluţionar". Acest comitet, însă, nu era altceva decât o bandă de trădători, împotriva căreia voia să pornească cu toată hotărîrea — ba, mai mult, preşedintele republicii afirmă că va da ordin ca membrii săi să fie arestaţi.

— Atunci, n'ai decât să vâri în temniţă întreaga armată şi toţi muncitorii! — se auzi un glas din rândurile comuniştilor.

— Da, sunteţi nişte trădători! — se răsti Ke-

renski, adresându-se spre partea din care auzise glasul. — Acum, însă, a venit momentul să intrăm în acţiune. Când veţi părăsi această sală, Comitetul va fi arestat. Ziarul „Rabotcy Put" nu mai apare, iar redactorii şi lucrătorii au fost alungaţi de către slujbaşii guvernului.

Hohote de râs îi răspunseră din rândurile comuniştilor.

Kerenski păli şi se uită spre ei, furios. Nici el însuşi nu dădea crezare cuvintelor lui, căci cei mai mulţi slujbaşi trecuseră încă de mult de partea revoluţionarilor. Funcţionarii dela poştă, telegraf şi chiar dela calea ferată ascultau de ordinele secrete ale diferitelor centrale comuniste.

Cu toate acestea, preşedintele republicii mai făcu o încercare să păstreze puterea în mâini, chiar dacă această putere era numai aparentă. Vorbi cu glas domol, îndemnând pe revoluţionari să înfrâneze poporul spre a nu împinge în prăpastie ţara. Dar nu i se răspunse decât prin râsete batjocoritoare.

— Ia uitaţi-vă la el, monarhistul ăsta vrea să ne facă morală! — strigă un fruntaş revoluţionar.

Cei de stânga părăsiră adunarea şi la plecare izbucniră urale la adresa proletarilor din toate ţările.

Kerenski mai rămase câteva ceasuri împreună cu partizanii săi. După cât se părea, cea mai mare parte din popor ţinea cu guvernul, căci revoluţionarii nu ocupaseră decât un sfert din locurile din sala de şedinţe. Dar în realitate lucrurile stăteau cu totul altfel şi Kerenski ştia prea bine că dacă s'ar face noi alegeri, bolşevicii ar lua trei sferturi din locuri.

In cele din urmă, Kerenski declară şedinţa închisă şi parlamentarii se împrăştiară în tăcere.

Preşedintele republicii mai nutrea o slabă speranţă. Un curier pornise spre cartierul general al trupelor lui Potcikev. Dacă prinţul avea la dispoziţie douăzeci de mii oameni, cu artileria trebuin-

cioasă, și se putea bizui pe armata sa, [illegible] să se facă o ultimă încercare pentru a înăbuși revolta.

Istovit, Kerenski se îndreptă spre apartamentul său, unde era așteptat de cineva.

Era un anume Popov Milkutin, care îndeplinea o slujbă josnică. Când se ivea înaintea lui Kerenski era de obiceiu bine îmbrăcat și bărbierit. Insă când lua parte la ședințele sovietului sau la adunările secrete ale revoluționarilor, purta căciulă de blană, cămașă rusească și barbă lungă.

In asemenea ocazii, nu se mai numea Popov Milkutin, ci Litcerov. Din câte se spunea, omul acesta era un nemernic care izbutise să se ridice în vremurile acelea turburi.

Popov Milkutin fusese în slujba Ohranei, poliția secretă a Impăratului, care făcuse atâtea victime în timpul regimului țarist. După răsturnarea regimului țarist, el știuse să se pună bine atât cu noul guvern cât și cu bolșevicii, astfel că fiecare din cele două tabere credea că e în slujba ei.

Firește că în ultimul timp Ohrana își încetase cu totul activitatea-i sângeroasă iar conducătorul ei, vestitul conte Raidceff, fusese nevoit să se ascundă, căci revoluționarii îi juraseră moartea.

— Ce-i nou, Milkutin? — întrebă președintele republicii. — Ai aflat iar ceva de seamă?

— Da, Excelență.

— Vorbește! Hai, nu mai șovăi! Vezi cât sunt de încordat... bănuiesc că dezastrul nu mai e departe...

— A sosit vremea să mă salvez pe celălalt mal — se gândi spionul. — Aici, cu guvernul, nu mai am nimic de câștigat. Insă, Popov Milkutin trebue să dispară fără urmă, altminteri pot să mă pomenesc într'o zi cu șireangul de gât! Poate că la bolșevici o să-mi meargă și mai bine ca la Ohrana?

Apoi, cu glas tare:

— Am aflat ultima hotărîre luată în ședința secretă a Comitetului Central. S'a decis ca muncitorii din

în fortăreaţa Petru şi Pavel. In şedinţa Comitetului militar revoluţionar au fost aleşi cei cari vor fi în fruntea mişcării. Al doilea congres al sovietelor va numi noul guvern.

Preşedintele republicii izbucni în râs.

— Nu mai eşti la înălţime, Milkutin! — zise el. — Ceea ce mi-ai spus dumneata acum, ştiu eu de câteva zile. Dar hotărîrile astea nu pot fi duse la îndeplinire cu atâta uşurinţă.

— Dar am mai aflat ceva — urmă spionul. — Cei mai mulţi soldaţi din cazărmi au trecut de partea revoluţionarilor şi le-au predat armele, cari au fost împărţite muncitorilor din Petrograd. Nu mai e mult şi vor trece făţiş în rândurile bolşevicilor... După cât se spune, generalul Krasnoff se află în apropiere de Capitală. De asemeni se pomeneşte şi numele prinţului Potcikev.

Kerenski deveni palid.

— Nu cumva te înşeli? — întrebă el, cu glas tremurător. — Ofiţerii au îngăduit ca soldaţii să predea armele?

Milkutin înalţă din umeri.

— Aşa trebue să fie, altminteri lucrurile nu s'ar fi petrecut astfel. Incă de câteva săptămâni, comuniştii au început să facă propagandă în cazărmi. Agitatorii au aţâţat pe soldaţi şi n'au fost împiedecaţi de nimeni.

— Atunci e prea târziu — murmură Kerenski, cu glas obosit.

Popov Milkutin se ridică. Omul acesta fără conştiinţă se simţea foarte liniştit. Guvernul Kerenski nu mai exista pentru el. Chiar dacă mai rămânea în fruntea ţării câteva zile sau săptămâni, nu mai avea însă nicio putere. Aşa dar, spionul trebuia neapărat să-şi caute un locşor printre revoluţionari.

Fără să mai stea la gânduri, se îndreptă spre Institutul Smolny, unde Sfatul Central se afla în-

trunit totdeauna. Planul pe care îl ticluise avea să-l ridice mult în ochii fruntaşilor revoluţionari.

Imbrâncind de o parte santinela, Popov Milkutin urcă scările în grabă şi dădu buzna în sala de şedinţe.

— Salvaţi-vă! Salvaţi-vă! — strigă el, gâfâind. — Kerenski a poruncit ca toate persoanele din această casă să fie arestate. Lenin, Trotzki şi Ilino vor fi împuşcaţi imediat ce se va pune mâna pe ei.

— De unde ştii dumneata asta? — întrebă Trotzki, încruntând sprâncenele şi privind cu neîncredere spre noul sosit.

— Vin tocmai acum din palatul guvernului... am izbutit să mă strecor înăuntru... căci sunt cunoscut.

Cei de faţă luară de sub masă granatele de mână. In acest timp, Trotzki vorbise la telefon şi dăduse o poruncă scurtă.

— Dumneata te vei aşeza colo, — zise el apoi ameninţător spre Popov Milkutin! — Nu vei face nicio mişcare, până ce nu vom avea dovada că ai spus adevărul!

Spionul păli şi murmură câteva cuvinte neînţelese, în vreme ce se îndrepta spre ungherul arătat.

— Vezi dacă nu cumva are arme la el — zise viitorul dictator, unui tovarăş.

Acesta percheziţionă pe spion, dar nu găsi la el decât un document purtând pecetea guvernului. Revoluţionarul îl desfăcu, apoi îl puse pe masă, înaintea lui Trotzki.

— Numirea dumitale ca funcţionar al Ohranei? — făcu, batjocoritor, acesta. — A, mai e ceva...

Uimit peste măsură, Trotzki îşi pironi privirea pe a doua hârtie care se afla împăturită în cea dintâi. Era o adeverinţă din partea Sfatului Central că posesorul ei se numeşte Litcerov. Intr'un colţ al acesteia era şi fotografia lui Popov, însă acolo purta barbă lungă.

Trotzki compară fotografia cu cea de pe documentul eliberat de poliţia secretă a Ţarului, apoi zise:

— Aşa dar, omul acesta e un anume Litcerov, care a lucrat în slujba Ohranei. — Nu mai avem nevoie de nicio lămurire asupra dispariţiei tovarăşilor noştri Zernovici, Oldesin şi Jilkov, cari n'au mai dat niciun semn de viaţă după ultima şedinţă a Comitetului. Tovarăşul Toma Warov a fost pescuit din Neva cu trupul străpuns de douăzeci de lovituri de pumnal. Şi el luase parte la acea şedinţă. Din fericire, noi am scăpat, dar numai printr'o minune.

Membrii sfatului începură să vorbească între ei, aruncând din când în când priviri ameninţătoare asupra trădătorului.

Acesta fu năpădit de o sudoare rece, căci îşi dădu seamă că-şi săpase propria lui groapă.

Un ceas mai târziu, intră în sală un marinar spătos, care anunţă că cinci sute de oameni de sub ordinele Comitetului militar revoluţionar aşteptaseră zadarnic sosirea trupei care avea să aresteze pe membrii Comitetului Central.

Trotzki aşeză înapoi sub masă cele două granate de mână. Ceilalţi făcură la fel. Apoi, viitorul dictator al Rusiei şopti ceva la urechea marinarului, care se adresă spionului:

— Urmează-mă!

Popof se aruncă la pământ, începu să se svârcolească, apoi izbucni în plâns cerând îndurare. Dar marinarul îl înşfăcă de braţ şi zâmbind spre membrii Sfatului Central, dispăru împreună cu spionul.

Două zile mai târziu, fu pescuit din Neva un cadavru dezbrăcat, care nu putu fi recunoscut, din pricina rănilor. Trupul fu îngropat într'un loc retras al cimitirului din cartier.

Kerenski căpătase iarăşi curaj, căci lua drept laşitate şi slăbiciune şovăiala revoluţionarilor, cari nu vroiau să pună mâna pe putere înainte de a avea izbânda asigurată.

De asemeni i se adusese la cunoştinţă că se alcătuise o organizaţie pentru apărarea patriei şi a libertăţii — din care făceau parte toţi aceia cari erau urîţi de revoluţionari, dar scăpaseră de urgia lor.

Această întocmire fu pusă sub comanda ofiţerilor cari rămăseseră credincioşi guvernului. Nimeni nu ştia din câţi oameni e formată şi sediul se stabili în palatul Academiei militare.

Kerenski, care era întotdeauna gata să creadă că lucrurile se vor îndrepta, îşi puse toate nădejdile în această organizaţie.

La o oră târzie din noapte, preşedintele republicii primi un curier, care îi înmână o scrisoare. Răsuflă uşurat după ce parcurse rândurile din plicul pecetluit, şi mulţumind prietenos trimisului, îl lăsă să plece. Cu toate că nu mâncase nimic toată ziua, Kerenski nici nu se gândi să ia cina şi aşteptă cu încordare sosirea persoanei, pe care servitorii trebuiau s'o lase să intre numaidecât.

— In sfârşit — murmură el, auzind o bătaie în uşă.

— Bună seara, Excelenţă! — îl salută un glas sonor.

Un bărbat învăluit într'o manta lungă, trecuse pragul încăperii. Doi ochi străpungători se aţintiră asupra preşedintelui.

— Bine că ai venit, prinţe — zise Kerenski. — Trimisul dumitale a fost aici acum vreo trei ceasuri. Te-am aşteptat cu multă nerăbdare, căci trăim în veşnică nesiguranţă.

Prinţul Potcikev — căci el era — încreţi frun-

tea, şi îşi scoase mantaua pe care o asvârli pe un scaun.

— Ce veşti aduci? — cercetă Kerenski, privind cu teamă la chipul vizitatorului. — Te-ai înţeles cu Krassnoff?

Prinţul dădu din cap în semn de confirmare.

— Dacă ticăloşii n'au arme, atunci s'a sfârşit cu ei — scrâşni dânsul.

— Dar din păcate sunt înarmaţi — replică preşedintele.

— Cum e cu putinţă?

— Şi-au luat arme din cazărmi. Soldaţii au trecut de partea lor. După cât se spune, au vreo zece mii de puşti şi câteva tancuri.

Potcikev se plimba prin încăpere cu pumnii încleştaţi şi chipul schimonosit de furie.

— Nu-mi lua în nume de rău, Excelenţă — zise el — dar nu înţeleg cum de n'aţi putut împiedeca una ca asta. Ar fi trebuit, atunci când mai era vreme, să izolaţi pe soldaţi şi să le luaţi armele.

— Ceea ce s'a întâmplat nu se mai poate schimba; avem, însă, o nouă nădejde. In Academia militară s'a stabilit sediul unei organizaţii care are de scop apărarea patriei şi a libertăţii şi din care fac parte toate partidele burgheze.

— Bine, dar ce contează asta faţă de mulţimea răsvrătiţilor! — răspunse prinţul Potcikev. — Dacă ar încerca să pornească lupta împotriva trădătorilor, ar da naştere la o zadarnică vărsare de sânge.

— Bine, dar ambasadorii statelor străine mi-au făgăduit şi ei ajutorul — zise Kerenski, repede.

— Ambasadorii? — făcu Potcikev, râzând. — Ce ajutor poţi căpăta de la ei? Astea sunt doar făgăduieli deşarte.

— Ei vor aduce la cunoştinţa revoluţionarilor că guvernul comunist — dacă va ajunge la putere — nu va primi niciun ban din străinătate.

— Slabă mângâiere — replică prințul, dând din cap. — Bolșevicii nu prea se sinchisesc de asemenea amenințări. Singurul mijloc de salvare ar fi ca aliații să trimită spre Petrograd un corp de armată. Dar asta nu e cu putință, așa că trebue s'o scoatem singuri la capăt.

— Știi de ce te-am rugat să vii încoace? — întrebă Kerenski.

— Nu.

— O parte din tezaurul statului se află depus în pivnițele sucursalei Băncei Angliei din Petrograd. Cea dintâi grijă a comuniștilor va fi să pună mâna pe cât mai mulți bani. Așa dar, trebue cu tot dinadinsul să ducem la adăpost comoara. Cel mai bun lucru ar fi s'o transportăm în cartierul general al armatelor albe. Ai putea să faci treaba asta?

Prințul rămase pe gânduri.

— Hm, nu-i rău, — zise el, apoi, ca pentru sine. — Inainte de toate, e o bună măsură de prevedere. Dar cum putem scoate banii din bancă? Nu va fi bătător la ochi, când se vor încărca lăzile?

— Am studiat planul în amănunțime și cred că va izbuti. In gară se află un tren, gata să plece în orice clipă. Locomotiva e mereu sub presiune, așa că n'o să mai pierdem vremea.

„Pentru ca să punem mâna pe tezaur, se va simula un atac în strada Sadova și, cu acest prilej, strada învecinată, unde se află sucursala Băncii Angliei, se va goli de lume. Intr'un ceas terminați cu încărcatul lăzilor și porniți repede spre gară, unde oamenii dumitale trebue să stea pregătiți spre a respinge un eventual atac. In orice caz, e nevoie de bărbați curajoși, cari nu se tem de nimic.

Potcikev clătină capul în semn de încuviințare și o sclipire de lăcomie se aprinse în ochii săi.

— Și ce se face cu banii? — întrebă el, apoi.

Cereți mâine numărul 66 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

— Înainte de toate, vei da premii oamenilor dumitale şi le vei plăti solda de patru sau de cinci ori. Ţinând seamă de acest fapt, ei nu vor mai dezerta cu atâta uşurinţă, ci vor prefera să rămână în armata noastră unde pot duce un traiu bun.

— Zău, sunteţi vrednic de toată admiraţia, Excelenţă — zise prinţul. — Tare aş vrea să văd şi eu mutrele trădătorilor când vor afla că banii au dispărut!

— Şi când vreţi să ducem planul la îndeplinire?

— Cât mai repede cu putinţă, căci n'avem vreme de pierdut. Comuniştii pot ajunge la putere dintr'o zi în alta. Până acum au şovăit, deoarece vroiau să aibă cât mai mulţi partizani.

— Cred că peste trei zile vom putea porni la lucru — răspunse prinţul. — Am să dau această însărcinare „detaşamentului groazei". Fiecare soldat care face parte din el e un adevărat tâlhar. Socot că nu e niciunul care să nu aibă cel puţin o viaţă de om pe conştiinţă. In orice caz, nimeni nu trebue să ştie că e vorba de bani, căci altminteri n'am încredere în ei. Am să le spun că lăzile sunt încărcate cu muniţiuni.

— M'am gândit şi la asta — răspunse Kerenski. — In tezaur se află, într'adevăr, şi câteva lăzi pline de muniţiuni.

Cei doi bărbaţi mai stătură de vorbă câtva timp, discutând amănuntele planului lor, apoi prinţul îşi luă rămas bun.

— Mai rămâi în Petrograd? — întrebă Kerenski, întinzându-i mâna.

— Deocamdată, da — răspunse celălalt. — Curierul meu mai e aici şi peste un ceas îl trimit înapoi în lagărul armatelor mele. Poimâine oamenii pot fi în Capitală. Din fericire „detaşamentul groazei" pus sub conducerea căpitanului Semelov, şi-a făcut tabăra chiar lângă gară.

— Să dea Dumnezeu ca încercare să izbutească! Asta poate fi salvarea noastră.

— In cazul de faţă, ar fi mai bine să chemăm pe Diavol în ajutor — murmură Potcikev, în timp ce se depărta.

Coborî scările; la ieşire se aflau numeroase santinele, cari abia îl salutară, deoarece nu-l recunoscură.

De teamă să nu fie oprit în drum, Potcikev porni pe jos, cufundat în gândurile sale. In ultimul timp, încolţise adeseori, în mintea lui, hotărîrea de a trece de partea revoluţionarilor, dacă aceştia îi vor garanta că nu va pierde nimic din averea lui.

Când ajunse în strada unde se afla locuinţa sa, un bărbat îi ataţinu calea.

— La ordinele dumneavoastră, Excelenţă! — zise acesta.

Şi, scoţându-şi căciula, adăugă:

— Am onoarea să mă prezint... căpitanul Semelov.

O exclamaţie de uimire scăpă de pe buzele lui Potcikev.

121 — Uneltiri de femei

Sonia Petrovici era frământată de mânie şi nelinişte, ne mai găsindu-şi astâmpăr nici ziua, nici noaptea. Ce o turbura, oare, atâta?

Această femeie avea o fire pătimaşă. Ea ştia să iubească sau să urască. Deocamdată ura pe Boris Verodin sau cel puţin îşi închipuia că-l urăşte. Ar fi fost în stare să-i împlânte, cu sânge rece, un pumnal în piept — totuşi în adâncul inimii ei nutrea alt simţimânt, care o chinuia nespus: dragostea.

Frumoasa comunistă începu să nu se mai simtă bine în palatul mare şi tăcut. Când rătăcea prin încăperile mohorîte i se părea că o urmăreşte umbra prinţesei Natasa. In asemenea clipe, luă hotărîrea s'o ucidă pe aceea care ştiuse să câştige dragostea

lui Boris. Numai gândul că va curma firul vieţii Natașei, îi mai aducea oarecare ușurare.

Lucrul nu era prea greu, deoarece se putea dovedi că aceasta intrase în legături cu monarhiștii. Până acum, guvernul închidea ochii atunci când era vorba de ei, căci Kerenski nu urmărea decât reîntronarea vechiului regim. Dar, peste scurt timp, lucrurile aveau să ia altă înfățișare. Guvernul provizoriu va fi alungat și revoluționarii vor putea porni cu înverșunare împotriva monarhiștilor.

Inainte cu câteva zile se pescuise din Neva cadavrul aceluia care, după spusele tovarășilor săi, condusese pe comuniști în casa prezicătoarei, în noaptea când se făcuse perchiziția despre care am amintit.

Bănuielile erau îndreptate asupra monarhiștilor și, cu toate că lucrul nu putea fi dovedit prea ușor, Sonia nădăjduia că va izbuti să arunce această crimă în spinarea Natașei. Afară de asta, prințesa Gogineff fusese condamnată la moarte, în satul ei. Dacă până acum nu se luase nicio măsură împotrivă-i, aceasta se datora numai faptului că poliția din Petrograd mai era în slujba guvernului; — dar totul se putea schimba peste noapte.

Mencikovski îi adusese tot felul de veşti cu privire la persoanele pe cari le urmărea Sonia. Inainte de toate, Boris trebuia despărțit de iubita lui și Țiganca era gata să facă orice jertfă pentru izbândirea planului ei.

Deodată, se auzi soneria. Sonia era singură în toată casa și începuse să-i pară rău că alungase pe cei doi bătrâni servitori, căci acum era nevoită să facă ea însăși toată treaba.

Coborî treptele și descuiă ușa. Burtosul Mencikovski trecu pragul. Capul îi dispărea aproape cu totul, între gulerul pe care îl ridicase până peste urechi și căciula de blană, pe care și-o îndesase bine. Doar ochii-i vicleni sclipeau dintre blănuri.

— Bine că ai venit, te-am așteptat de mult —

zise Sonia, în timp ce urcau treptele. — Ei, ai aflat ceva?

— Mult, foarte mult.

— Atunci, dă-i drumul.... unde sunt cei doi?

Mencikovski o sfredeli cu privirea şi-şi dădu seamă că femeia era roasă de gelozie. Lucrul acesta îl înfurie. Aşa dar, trebuia să ajute Soniei să-şi nimicească rivala? Era o ticăloşie, totuşi nu putea să procedeze altfel, dacă nu vroia să renunţe pentru totdeauna la speranţele sale.

— Ieri după amiază, Boris Verodin a fost chemat la Institutul Smolny, unde a avut o convorbire cu preşedintele Comitetului Central — zise misitul. — Trebue să fi fost vorba de ceva foarte însemnat.

— N'ai putut să afli pentru ce l-au chemat?

— Din păcate, nu. De câteva zile, paza se face cu multă străşnicie. Cea mai mică bănuială e deajuns, ca omul să fie înlăturat fără multă vorbă.

— Bine, dar d-ta ai atâtea relaţii? — replică Sonia.

Burtosul încuviinţă din cap.

— Să-l iscodesc pe Narickin? Nu ştiu ce gânduri are ăsta. Firește, îl cunosc bine, totuşi trebue să mărturisesc că nu l-am cercetat mai de aproape, fiindcă nu prea am poftă să-mi pun capul în joc...

Sonia zâmbi, mulţumită. Ea cunoştea prea bine pe bărbaţi şi nu se îndoia că fostul rabin se va înapoia la dânsa şi-i va cădea la picioare.

— Şi ce s'a mai întâmplat? — întrebă ea, nerăbdătoare.

— A doua zi, dis de dimineaţă, Boris Verodin a părăsit casa prinţului Ulkitzki şi a pornit spre locuinţa prezicătoarei Denise Barobleur, unde a intrat. După cât am auzit, această prezicătoare a câştigat multe parale dela nobili, pe vremea Ţarului. Se şoptea chiar că are nenumăraţi oameni, cari spionau tot ce se petrecea în cercurile înalte şi-i

dădeau apoi de veste, iar ea, la rândul ei, destăinuia aceste lucruri clienţilor.

Când misitul rostise numele prezicătoarei, Sonia ciulise urechile. Ce căuta Boris în casa Franţuzoaicei?

— Ai auzit şi tu că monarhiştii ţin adunări în casa acestei femei? — întrebă ea.

Mencikovski dădu din cap în semn de încuviinţare.

— Ştiu că tovarăşii au pătruns noaptea, pe neaşteptate, în locuinţa ei, dar n'au găsit nimic.

— Pesemne că cei cari urmăresc liberarea Ţarului au izbutit să spele putina — răspunse Sonia. — Cred că ai auzit că omul care a condus pe revoluţionari în casa prezicătoarei a fost găsit înecat în Neva? Cine să fi săvârşit această crimă, dacă nu conspiratorii?

— Tot ce se poate, dar ce ne pasă nouă de asta? — zise burtosul.

Sonia tăcu, preocupată de gândurile ei.

— Boris a rămas mult timp în casa prezicătoarei — urmă Mencikovski. — Când a plecat iarăşi, era însoţit de cineva. Ia ghici, de cine?

— N'am nici vreme, nici chef să desleg ghicitori — replică tânăra, cuprinsă de nerăbdare. — Hai, grăbeşte-te cu lămuririle, căci devii din ce în ce mai plictisitor.

— Era însoţit de bătrâna, a cărei arestare ai cerut-o.

Ochii revoluţionarei sclipiră şi de pe buzele ei scăpă o înjurătură grosolană, care nu se potrivea deloc cu înfăţişarea ei.

— Femeia asta ticăloasă, sgripţoroaica asta!— scrâşni ea. — Dar las' că nu-mi scapă dânsa! M'a jignit adânc, a îndrăznit să se năpustească asupra mea, însă voiu şti eu să-i dau răsplata cuvenită....

— Cei doi au intrat într'o căsuţă aşezată în mijlocul unei grădini — urmă burtosul. — Din întâmplare, cunosc căsuţa, căci acolo locuia unul din

ovarăşii noştri; ea servea întotdeauna de adăpost ersoanelor urmărite de guvernul provizoriu. Chiar enin şi Trotzki au fost găzduiţi acolo, la înapoie-ea lor în patrie. Căsuţa era goală de câtăva vreme, áci tovarăşul căruia aparţinea, a murit. Boris şi emeia au rămas înăuntru, iar ceva mai târziu am ăzut ieşind pe poartă un preot.

Sonia sări în sus, ca muşcată de şarpe.

— Un preot? — repetă ea, palidă. — Ce o fi ăutat ăsta acolo?

Burtosul înălţă din umeri.

— Nu ştiu — răspunse el.

— Trebue neapărat să aflu cine era preotul — strigă revoluţionara. — Până diseară vreau să unosc numele lui, căci trebue să-i vorbesc.

Mencikovski ridică mâna, făcând un gest liniştitor.

— Nu te enerva, dragă — zise el, sigur de sine. — Oamenii mei au fost destul de isteţi ca să-şi dea seamă că trebue să afle numele preotului şi l-au urmărit.

— Ah, atunci sunt mulţumită...

— Preotul se numeşte Andrevjev Orbanski şi face slujba în biserica Trinităţii.

Sonia îşi notă repede asta.

— Ai mai aflat ceva însemnat? — urmă ea.

Burtosul şovăi câteva clipe.

— Ei, ce-i cu tine? — De ce nu vorbeşti?

— Inaintea lor, au intrat în căsuţă alte două persoane şi anume: prinţesa Natasa de Gogineff şi tânărul prinţ Ulkitzki, care face parte dintre răsvrătiţi.

— De unde ştii asta?

— Unul din oamenii mei a supraveghiat casa prinţului Ulkitzki, în timp ce altul l-a urmărit pe Boris Verodin. Tânărul prinţ şi însoţitoarea lui au intrat într'o florărie, unde au cumpărat un buchet de flori, apoi au intrat în căsuţa despre care ţi-am vorbit şi acolo s'au întâlnit cu Boris Verodin, bătrâna femeie şi preotul.

Sonia umbla prin încăpere încolo și încoace, ca un leu în cușcă.

— Ce-ți închipui tu că s'a petrecut în căsuță? — întrebă ea, străduindu-se să-și ascundă turburarea.

— Cred că e vorba de o cununie.

— Da, așa îmi închipui și eu. In sfârșit, vom vedea noi. Asta e tot ce ați aflat?

Mencikovski clătină capul în semn de confirmare și o privi rugător, ca un câine care așteaptă o mângâiere din partea stăpânului său.

— Sonia... îți amintești... ce mi-ai făgăduit? — murmură el, cuprinzându-i mâna.

Revoluționara ar fi vrut să-l îmbrâncească deoparte, însă mai avea nevoie de el, astfel că se silî să fie cât mai prietenoasă.

— Nu prea sunt uitucă din fire, ai să-ți primești răsplata, dragul meu — răspunse ea. — Dar cred că înțelegi că acum n'am vreme pentru asta, căci trebue să-mi înfăptuiesc planurile. Inainte de toate, am nevoie de ajutorul tău...

Burtosul își apăsă buzele pe mâna ei, apoi pe brațul desgolit.

— Ei, n'ai auzit? — se răsti dânsa, retrăgându-și brațul. — Imi voiu ține făgăduiala. Acum, însă, trebue să ne punem iarăși pe lucru. Te vei duce la Institutul Smolny și-mi vei mijloci o convorbire cu Narickin. Cum vei face asta, te privește. Intre timp, eu am să stau de vorbă cu preotul, iar după un ceas mă înapoiez aici. Până atunci, trebue să-ți duci la capăt însărcinarea.

Mencikovski suspină. Așa dar, era nevoit să mai aștepte. Patima pentru această femeie, care îi aprinsese simțurile, îl chinuia cumplit. Afacerile și le lăsase în părăsire și asculta orbește poruncile frumoasei revoluționare, pentru care ar fi fost în stare să făptuiască chiar o crimă.

Jumătate ceas după [illegible], Sonia se afla înaintea preotului.

Andrevjev Orbanski, un bărbat plin de demnitate, privea tăcut la vizitatoarea sa, care intrase furioasă în încăpere.

— Trebue să-mi spui neapărat pentru ce ai fost în căsuța din piața Petru cel Mare? — zise ea, cu glas aspru.

Preotul zâmbi ușor, ghicindu-i bănuia rostul întrebării. Pe de altă parte, era hotărît să nu dea nicio lămurire, căci făgăduise că va păstra tăcere asupra cununiei pe care o oficiase.

— Cine ești dumneata și ce te îndreptățește să-mi pui această întrebare? — făcu el, privind-o cu luare aminte.

Sonia bătu cu piciorul în pământ.

— Sunt o deputată a sovietului — cred că asta îți e de ajuns! — se răsti ea.

Celălalt clătină capul:

— Ba deloc! Aș vrea să știu ce legătură există între demnitatea pe care o ocupi și întrebarea dumitale.

Revoluționara se apropiă de el.

— Știi că pot să te nimicesc, dacă nu vrei să te supui? — scrâșni ea, fulgerându-l cu privirea. — Peste câteva zile, poate chiar mâine, revoluționarii vor lua puterea în mâini și atunci va începe o epocă nouă, în care biserica va fi desființată. Lucrul cel mai bun ar fi să nu vă puneți rău cu muntașii revoluționari...

— Te înșeli, fiica mea — răspunse preotul, calm. — Icoana lui Dumnezeu nu poate fi ștearsă din inimile oamenilor, oricât s'ar strădui bolșevicii. Lumea va fi veșnic condusă de mâna Domnului. Dacă ajungeți la cârma țării, înseamnă că asta a fost voința celui de Sus.

Liniștea și siguranța cu care vorbea preotul,

făcură pe Sonia să-şi [illegible]ească furia ce o stăpânea.

— Bine, atunci am [illegible]-ţi spun eu ce s'a întâmplat! — zise ea. Ai cu[illegible]nat pe un oarecare Boris Verodin cu prinţesa Nat[illegible]sa de Gogineff.

Preotul o privi lung, dar nu răspunse nimic.

— Ei, spune, aşa e? — stărui revoluţionara.

Celălalt fu cuprins de milă pentru această femeie roasă de gelozie.

— Ştiu, eşti nefericită, copila mea — zise el, compătimitor, luându-i mâna. — Înţeleg prea bine ce te îndeamnă să mă iscodeşti. Dar nu uita că oamenii nu pot desface legăturile pe cari le-a pecetluit voinţa Domnului.

Tânăra îl măsură cu ochi scânteietori, apoi izbucni într'un hohot de râs.

— Cu toate astea, ştii şi dumneata, părinte, că tribunalele desfac căsătoriile cari, după părerea dumitale, sunt puse la cale de Cel de Sus. Apoi, cununia pe care ai oficiat-o astăzi n'are nicio valoare, fiindcă prinţesa mai e căsătorită. Fără îndoială că va fi pedepsită pentru bigamie, dacă lucrurile vor ajunge înaintea judecăţii.

Preotul se dădu un pas înapoi şi o expresie de spaimă se întipări pe chipul său. Apoi, însă, răsuflă uşurat. Nu, nu era cu putinţă! Femeia aceasta nu-şi mai dădea seamă ce spune şi de aceea rostise acea învinuire.

— Du-te şi nu mai învinovăţi oameni atât de nobili — zise el, cu glas mustrător. — Tânăra prinţesă e curată la suflet...

Sonia izbucni iarăşi într'un râs batjocoritor.

— Da, fiindcă ştie s'o facă pe mironosiţa! — strigă ea.

— Ia spune, cu cine a fost căsătorită prinţesa? — întrebă preotul.

— Cu... prinţul Potcikev. Cununia a avut loc vara trecută în castelul tatălui ei, de pe ţărmul Volgăi. Dacă nu crezi, n'ai decât s'o întrebi... Haha,

tare aș vrea să văd și eu mutra ei, când o auzi această întrebare!

Siguranța cu care vorbea, făcură pe preot să șovăie. Totuși, nu putea să aducă nicio schimbare, astfel că răspunse cu glas obosit:

— Chiar dacă ar fi așa, tot nu pot face nimic. Cei doi vor trebui să dea socoteală înaintea Domnului și a judecăților pământești.

Apoi se întoarse, căci nu vroia să mai aibă de afacere cu această femeie, frământată de gelozie.

La rândul ei, Sonia își dădu seamă că n'avea rost să mai rămână, căci își atinsese ținta.

După ce ajunse acasă, începu pregătirile pentru „întrunirea politică" ce urma să aibă loc în palat chiar în acea seară.

Cam după vreo trei ore începu să devie neliniștită și se uita mereu la ceas, și, din când în când, arunca o privire în stradă.

Pretutindeni fâlfâiau steagurile roșii, iar îndărătul lor se deslușeau chipuri lacome. Femei, copii și bărbați se amestecau în învălmășeală și se înghesuiau mereu înainte.

Deodată, convoiul se opri. Un polițist, care ieșise în întâmpinare, fu înconjurat de mulțime.

— Dragii mei, lăsați-mă să-mi văd de drum, n'am gânduri rele — zise el, cuprins de teamă. — Am ținut cu voi întotdeauna, însă nu puteam să mă împotrivesc poruncilor superiorilor mei.

— Nu minți, tâlharule! — strigară câteva femei. Omorîți-l!

Ceilalți îi smulseră sabia, dar până a nu se întâmpla o nenorocire, câțiva oameni inimoși se așezară înaintea lui.

— Ceea ce vreți să faceți e o curată nebunie, zise unul din ei. — Ia vino încoace, tovarășe... dă-mi chipiul și lasă-mă să te decorez. Apoi, însoțește-ne spre sediul guvernului.

Polițistul fu nevoit să-și pună o cârpă roșie în jurul chipiului și să pornească mai departe, cu mulțimea.

Câțiva camarazi de-ai săi, întâlniți în drum, avură aceeași soartă. Deodată, le ieși în cale o trupă de soldați, cu arma pe umăr; soldații făceau parte din armata guvernului și pesemne că fuseseră chemați în ajutor undeva.

— Dacă nu vă dați în lături, tragem! — strigă un Cazac, care se afla în fruntea lor.

— Ei, nu mișca! — răcni un marinar, apropiându-se de el. — Dacă ești om cu judecată, vino cu noi! Și voi, tovarăși, duceți armele la loc și urmați-ne!

Insă tânărul Cazac nu știa de frică. Fără să stea mult la gânduri, îmbrânci pe marinar înapoi și scoase revolverul dela brâu.

Mulțimea se înghesui în soldați și, cât ai clipi din ochi, aceștia fură dezarmați. O luptă se încinse între marinar și Cazac; deodată, se auzi un strigăt urmat de o detunătură.

In răcnetele de furie ale femeilor sălbătecite, Cazacul se prăbuși la pământ. Nenorocitul fu călcat în picioare și izbit cu paturile puștilor, astfel că, după puțin timp, nu mai rămase din el decât o masă de carne sângerândă, amestecată cu zdrențe.

Apoi convoiul se puse iarăși în mișcare, crescând din ce în ce mai mult. La un moment dat, un bătrân îmbrăcat într'o șubă caldă le ieși în întâmpinare. O femeie se apropiă de el.

— Ei, Radezwi, ia-i blana! — strigă ea, întorcându-se către un bărbat cu priviri îndobitocite. — Copiii mei au picioarele înghețate!

Individul se pregăti să lovească. Atunci bătrânul ridică mâinile și zise, cu glas tremurător:

— Nu mă omorîți, vă dau blana... Am urît și eu războiul, ca și voi... cei trei fii ai mei au căzut pe câmpul de luptă... acum am rămas sărac lipit pământului... Șuba asta e mâncată de molii și nu slujește decât să-mi acopăr soția, care zace bolnavă de doi ani... După cum văd, însă, voi o duceți și mai greu... Vă dau blana, dar lăsați-mă să scot

din buzunar rețeta, ca să pot cumpăra doctoria pentru nevastă-mea...

— Ia auziți ce frumos știe să cânte! — strigă femeia. — Dar minte, minte ca un nerușinat, priviți-l în față și o să vă dați seamă că n'a răbdat de foame, ca noi! Scoteți-i șuba... ei, Radezwi, n'auzi?

O altă femeie dădu un ghiont bătrânului, deasupra căruia se ridică iarăși pumnul individului cu priviri îndobitocite.

Deodată, se apropiă de ei un bărbat înalt și slab, cu părul lung, ciufulit.

— Ce faceți aici? — strigă el. — Astfel luptați voi pentru liberarea sărmanei noastre patrii? Nu vă e rușine?

Mulțimea se potoli ca prin farmec. Doar ici colo se mai auzeau murmure.

— Are dreptate! — strigă marinarul. — Trebue să-i dăm ascultare, ăsta e Urez, agitatorul.

Bătrânului îi șiruiau lacrimile pe obraji, când Urez îl duse de o parte. După ce convoiul se depărtă, el sărută mâna agitatorului.

— Du-te și cumpără doctoria pentru soția dumitale — zise Urez. — Dar ferește-te să mai ieși în oraș îmbrăcat cu șuba. Aștia nu știu să facă nicio deosebire, sunt sufletele negre ale revoluției a doua... Mulți nenorociți le vor cădea jertfă...

Bătrânul porni mai departe, în vreme ce Urez o luă pe alt drum.

In acest timp, nerăbdarea Soniei sporise la culme. De ce nu se mai arăta Narickin? Oare, nu mai avea dânsa nicio înrâurire asupra lui?

In acea clipă se auzi soneria. Revoluționara coborî în vestibul și, după ce aruncă o privire în oglindă ca să încredințeze dacă e destul de frumoasă, descuiă ușa.

Narickin păși pragul, foarte agitat.

— Te rog să nu fii supărată că n'am venit mai

devreme — se scuză el. — Dar acum domneşte o înfrigurare cum rar s'a mai văzut. Ilino nu-şi îngăduie nicio clipă de odihnă şi cere acelaşi lucru şi dela colaboratorii săi. Nici nu-ţi poţi închipui ce nervi au oamenii ăştia. Nu-i vorbă, că şi trecem prin vremuri nespus de primejdioase, căci o contrarevoluţie ne poate distruge în orice clipă.

Zicând acestea, fostul rabin urca treptele alături de Sonia, pe care o sorbea din ochi. Dânsa băgă de seamă turburarea lui şi se bucura din inimă, căci omul acesta avea să-i slujească la îndeplinirea răzbunării ei.

Plină de cochetărie, frumoasa Ţigancă aruncă asupra lui o privire, care îl făcu să-şi plece ochii în pământ, ca un om care se simte vinovat.

— Aşa dar, Mencikovski a izbutit să ajungă la dumneata, tovarăşe Narickin? — întrebă Sonia, când intrară în salon.

— Da, însă i-a fost foarte greu. După cum ţi-am spus, Ilino nu lasă pe nimeni înăuntru. Se teme că suntem înconjuraţi de spioni. Abia ieri a fost găsit în faţa clădirii un individ care susţinea că aduce acte foarte importante pentru noi. Necunoscutul lăsă jos lădiţa pe care o ducea pe umeri, apoi o luă la fugă. Santinelele îl urmăriră şi, deoarece individul nu vru să se oprească, ,traseră în el, omorîndu-l. Deschizând lădiţa, găsirăm înăuntru o cantitate atât de mare de dinamită, încât ar fi putut arunca în aer întreaga clădire.

— Fii liniştit, tovarăşe Narickin — zise Sonia — aici nu există nici granate, nici dinamită. Hai să luăm masa... vroiam să-ţi mai vorbesc odată în privinţa casei. Trebue neapărat să plec de aici, nu mai pot rămâne în palat. Dacă n'ai bani acum, ai să-mi plăteşti mai târziu.

Revoluţionarul luă loc, privind-o cu ochii aprinşi de dorinţă.

— Ce-i drept, casa îmi place, dar ce farmec va avea, dacă dumneata nu vei fi aici? Am să mă

plictisesc de moarte. N'ai vrea să locuieşti cu mine?

— Hm, la asta trebue să mă mai gândesc — răspunse ea, încet, mângâiându-i obrazul, cu braţul, în timp ce-i punea mâncarea în farfurie.

Narickin tresări, ca străbătut de un curent electric.

Pe când mânca, privirile-i erau îndreptate spre frumoasa femeie, care îi aprinsese simţurile. Sonia băgă de seamă turburarea lui şi o aţâţă şi mai mult, dându-i mereu să bea.

In cele din urmă, revoluţionarul n'o mai vedea decât ca printr'un văl. Totuşi buzele ei roşii, precum şi ochii-i minunaţi sclipeau înaintea sa şi îl făcură să-şi piardă judecata. Deodată, se aruncă la picioarele ei, îi cuprinse genunchii şi murmură cuvinte drăgăstoase, lipindu-şi faţa de rochia ei.

— Sonia... fii a mea... eşti singura femeie pe care am iubit-o în viaţă... Până acum n'am ştiut ce înseamnă dragostea... acum, însă, îmi dau seamă că mai există bucurii în viaţă... Sonia, dăruieşte-mi fericirea supremă!

Ochii comunistei sclipiră triumfător

— Tovarăşe Narickin, trebue să-ţi mărturisesc că nu-mi eşti indiferent — zise ea, dusă pe gânduri — totuşi, deocamdată, va trebui să mai aştepţi...

Zicând acestea, Sonia se aplecă spre el şi-l sărută cu patimă.

— Sonia, spune-mi... ce să fac ca să-ţi dovedesc că ţin la tine mai mult decât la viaţa mea? — baigui el, înebunit de dorinţă.

— Lucrul e foarte uşor, tovarăşe Narickin — răspunse dânsa.

— Vorbeşte, sunt gata să fac orice mi-ai cere...

Ea îl cuprinse în braţe şi zise:

— Cunoşti pe Boris Verodin. Vreau să-mi dai de veste, când Ilino îl va chema pentru ca să-i încredinţeze misiunea... sau nu cumva asta s'a şi întâmplat?

Cereţi mâine numărul 67 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

— Ce... ce-mi ceri? — murmură Narickin, depărtându-se, ca și cum s'ar fi trezit dintr'odată. — Cum, vrei să devin trădător, cu toate că știi prea bine că această faptă ar fi pedepsită cu moartea?

Sonia își mușcă buzele.

— Pleacă! — zise ea, poruncitor. — Mi-ai pricinuit o cumplită dezamăgire. Află că nu era vorba să-ți calci datoria și nici cauza noastră n'ar fi avut nimic de suferit dacă mi-ai fi împlinit cererea. Scopul meu era să nimicesc o persoană care locuiește împreună cu Boris Verodin și pe care o urăsc cu înverșunare. Când tovarășul nostru va fi chemat la Ilino, persoana în chestie va rămâne singură acasă și voiu putea să-mi pun planul în aplicare. Acum îți dai seama că bănuiala ta n'are niciun rost?

Narickin se uită la ea cu îndoială. Dar vaga iarăși privirile ei ademenitoare și simți răsuflarea-i caldă, care îl făcea să-și iasă din minți.

Nu, nu era în stare să i se împotrivească. Trebuia să se supună poruncilor ei, oricari ar fi fost acestea. Ne mai putându-și stăpâni turburarea, el o cuprinse în brațe și-și lipi buzele de gura Soniei, care se prefăcu a-i împărtăși simțimintele.

— Așa dar, vrei să-mi împlinești rugămintea? — întrebă ea, lingușitor.

— Da, tac orice, numai fii a mea! — gâfâi fostul rabin.

— Sunt a ta... și nu te voiu părăsi niciodată... căci te iubesc...

Astfel amăgi frumoasa femeie pe acest om, care până acum nu cunoscuse decât un singur țel în viață: desrobirea fraților săi asupriți. O femeie diabolică nimicise, prin cochetăria ei, prin simțimintele-i prefăcute, întreaga operă a vieții sale: dânsul căzuse cu totul în mrejile ei.

Cu mintea înfierbântată, beat de fericire, Narickin o luă în brațe și o duse în dormitor, unde

o așează în patul în care până atunci ea dormise singură...

23. — Începutul sfârșitului

Vasilieff nu se arătase încă. Nimeni nu era în stare să dea vreo lămurire asupra dispariției sale. Petroneff — căruia moșierul vroia să-i încredințeze pe Natașa și Irina ca să le treacă peste graniță — venea în fiecare zi și cerea să vorbească cu el.

Irina plângea adeseori, când era singură. Abia acum își dădea seamă cât de mult ținea la ocrotitorul ei. Nici chiar tatăl ei nu s'ar fi purtat mai drăgăstos cu dânsa. Dar unde se afla, oare, omul acesta misterios? Irina vorbi cu Iesta și sora lui, însă niciunul nu putu să-i dea vreo lămurire.

— N'ai vrea să-l întrebi pe Boris? — zise tânărul prinț. — Socot că el ar putea mai curând să-ți răspundă, decât eu sau sora mea.

— Da, am să-l întreb. Dar când se înapoiază?

Iesta rămase încurcat, neștiind ce să răspundă, căci făgăduise prietenului său să nu pomenească nimic despre căsătoria lui.

— Boris nu se întoarce curând? — întrebă Irina.

— Ba da... o să vie astăzi sau mâine — răspunse Iesta, și în același timp luă hotărîrea să vorbească cu Boris, pentru a-l ruga să facă o vizită surorii sale vitrege.

Irina rămase pe gânduri.

— Nu vrei să-mi destăinuiești ce s'a întâmplat? — întrebă ea, deodată, ațintind o privire sfredelitoare asupra tânărului prinț. — Unde e Natașa? De ce a plecat cu dumneata ieri dimineață și nu s'a înapoiat până acum? Unde a rămas în timpul nopții?

Prințul zâmbi stingherit și răspunse încurcat, căci nu prea era obișnuit să mintă.

— Prințesa Natașa se află într'un loc sigur —

zise el. — Fratele dumitale începuse să fie îngrijorat din pricina ei, crezând că aici nu mai e la adăpost.

Irina clătină capu-i blond și o brazdă adâncă i se întipări pe frunte.

— Nu, nu-i adevărat, Iesta — murmura ea. Dacă Natașa nu mai era la adăpost în această casă, atunci fratele meu m'ar fi luat și pe mine cu el.

— Te înșeli, Irina, — replică tânărul. — Boris știa că ești sub ocrotirea domnului Vasilieff... Crede-mă, dragostea fratelui dumitale e cea mai bună pavăză pentru prințesa Natașa. Și dumneata trebue să te simți la adăpost sub ocrotirea dragostei...

— Dar cine mă iubește pe mine? — întrebă Irina, cu ochii în pământ.

— Cum, l-ai uitat pe domnul Vasilieff?

— Da, ai dreptate. E foarte urât din partea mea că vorbesc astfel. Domnul Vasilieff se îngrijește de soarta mea ca un adevărat părinte.

— Și când el nu-i aici, Irino? — întrebă tânărul cu glas slab. — Atunci, îmi e îngăduit să iau asupra mea această misiune?

Fata îl privi cu luare aminte și rămase surprinsă, văzând roșeața care acoperise chipul distins al prințului.

O iubea oare?

Tresări, speriată. Nu, numai asta nu! Un singur om trebuia s'o iubească, și acesta era Boris Verodin. Dar, din nefericire, luntrașul era îndrăgostit de o altă ființă.

Iesta își recăpătase stăpânirea de sine și se uită iarăși, deschis, la frumoasa blondină.

Ingrijorarea Irinei se risipi. Nu, de sigur că se înșelase. Tânărul prinț nu se gândea decât la lupta pentru libertate; el nu era în stare să iubească.

Totuși, amintindu-și cum o salvase din mâinile birilor cari o prinseseră, îndoiala puse din nou stăpânire pe inima ei. Astfel rătăciră gândurile tinerei fete, până ce, în cele din urmă, se hotărî să-i adreseze câteva vorbe drăgăstoase.

— Iesta, știi prea bine cât de mult te respect și ce încredere am în dumneata — zise ea, cuprinzându-i mâna. — Te rog să mă crezi că sub scutul dumitale mă simt tot atât de liniștită, ca și sub al lui Boris sau al domnului Vasilieff.

Iesta îi sărută mâna și nu zise nimic. Se hotărî să părăsească locuința, spre a se duce să vorbească cu Boris despre Irina. Dar tocmai atunci primi ordinul să se înfățișeze la trupa din care făcea parte dela alcătuirea Comitetului militar.

Lupte înverșunate se desfășurau în jurul clădirii guvernului și a Institutului Smolny. De asemeni, se mai spunea că era nevoie de fiecare bărbat, căci vreo câteva regimente de gardă se înapoiaseră de pe front și refuzau să depună armele.

Iesta o luă la goană spre centrul orașului, uitând de orice alte preocupări.

In acest timp, Boris Verodin petrecuse o noapte de nespusă fericire.

A doua zi dimineața, cei doi soți se treziră, înfiorați încă de îmbrățișările din ajun.

— Ah, Boris, aș vrea să nu mai pleci niciodată de lângă mine — murmură Natașa. — Dar mi-e teamă că vei porni iarăși la luptă, că-ți vei primejdui din nou viața...

— Fii liniștită, draga mea — o mângâiă luntrașul. — In curând vrăjmașii noștri vor fi învinși și steagurile libertății și fraternității se vor desfășura pe tot întinsul țării. Sbirii Țarului și ai guvernuluit rădător vor fi asvârliți în temnite...

— Sau uciși — îi curmă vorba Natașa. — Da, veți deslănțui un măcel, cum n'a mai văzut omenirea. Intreaga Rusie se va transforma într'un cimitir uriaș...

Boris desmierdă, cu mâna tremurătoare, chipul ei drăgălaș, apoi urmă:

— Crezi într'adevăr că astfel se vor desfășura

lucrurile? Îți închipui că libertatea fraților noștri se va cuceri cu atâtea jertfe?

— Ah, Boris, dacă ai ști câte grozăvii am văzut, în puținul timp cât am fost singură! Firește, tu nu vei ridica mâna împotriva semenilor tăi, dar ceilalți au uitat ce înseamnă mila și îndurarea.

Fostul luntraș plecă privirile și un suspin adânc ieși de pe buzele sale. Inima îi spunea că temerile Natașei erau întrucâtva îndreptățite.

Deodată se auzi o bătaie în ușă. Prințesa se cutremură și se alipi de iubitul ei.

— Ce-i cu tine, scumpa mea? — întrebă dânsul, depărtând-o cu blândețe. — Ție teamă că ți se va întâmpla ceva, atâta vreme cât sunt lângă tine?

Ușa se deschise și Sașa se ivi în prag, aducând o scrisoare.

— Un om a adus acest plic și așteaptă răspunsul — zise ea.

Boris desfăcu scrisoarea. Știa despre ce era vorba, dar nu se trădă prin nimic, căci nădăjduia că peste câteva zile se va înapoia acasă. Până atunci, soția lui trebuia să aștepte.

„Tovarășe Verodin, vino imediat. A sosit clipa să-ți îndeplinești misiunea.

Ilino"

Luntrașul citi cu nepăsare cele câteva cuvinte, apoi vârî scrisoarea în buzunar și zâmbi Natașei, care îl privea cu teamă.

— S'a întâmplat ceva? — întrebă ea, cu glas tremurător.

— Nu, camarazii mă cheamă la sediul Comitetului Central, pentru o convorbire foarte însemnată.

Ea îl îmbrățișă, murmurând:

— Boris, tu nu-mi spui adevărul... îmi ascunzi ceva.

— Nu fii atât de neîncrezătoare, scumpa mea

— răspunse luntraşul, desmierdând-o. — In curând mă voiu înapoia acasă.

Nataşa încercă să-şi stăpânească turburarea, dar nu izbuti. Cu inima strânsă de teamă şi faţa scăldată în lacrimi, ea se alipi de dânsul.

Boris aruncă o privire spre Saşa, apoi se desprinse din îmbrăţişarea soţiei sale şi părăsi încăperea.

Spuse trimisului că va veni în curând la Comitetul Central şi, după ce adresă câteva rânduri lui Iesta Ulkitzki, se înapoiă în cameră, spre a-şi lua rămas bun dela Nataşa.

Tânăra îl îmbrăţişă cu dragoste, şi cu un oftat care cuprindea tot sbuciumul ei sufletesc, îl lăsă să plece.

— Incuie peste tot — şopti Boris mătuşii sale, când se văzu afară. — E cu putinţă să lipsesc câteva zile — între timp caută s'o mângâi şi ai grijă de dânsa.

— Fii liniştit, dragul meu — răspunse bătrâna — voiu şti eu să-i alin durerea. Domnul să te aibă în paza Lui!

Uşa se închise în urma lui Boris. Fosta cameristă răsuci cheia în broască şi se înapoiă în odaie, unde Nataşa zăcea pe podea, nemişcată, cuprinsă de un leşin binefăcător.

Din spre ţărmul Nevei se auzea răpăitul mitralierelor şi bubuitul tunurilor. Revoluţia izbucnise. Cum se va sfârşi oare?

124. Pregătiri...

Prinţul Potcikev se bucură nespus, văzându-l pe neaştoptate pe credinciosul său Semelov.

— Nu sta aşa ţeapăn, căpitane! — îl şopti el. — Prea bate la ochi şi nu ţin deloc să se afle cine sunt. Urmează-mă în locuinţa mea!

Potcikev o luă înainte şi după puţin timp, cei doi bărbaţi şedeau unul în faţa celuilalt. Semelov

slăbise mult în ultimul timp, din pricina rănii de la cap.

— Puțin mai lipsea și dădeam ortul popii, Excelență — începu el, cu glasu-i neplăcut. — Din fericire, doctorul satului, un om destul de iscusit în meseria lui, a izbutit să mă pună iarăși pe picioare. Chestia a fost foarte complicată, totuși am scăpat teafăr.

Semelov se opri și rămase cu privirile ațintite în gol.

— Apoi? — făcu prințul, care vroia să afle tot ce se întâmplase.

— Apoi, tot doctorul mi-a ajutat să fug și mi-a dat chiar și bani de cheltuială. Ticăloșii ăia vroiau să mă ucidă. Se pare că au înebunit dintr'odată, căci sunt mult mai îndrăzneți decât cei dela oraș. Mă tem că nu mai putem face nimic și vom fi siliți să ne retragem dinaintea lor.

— Eu, însă, am altă părere, căpitane Semelov. Nădăjduiesc că voiu mai avea prilejul să fac de petrecanie multora din trădătorii ăștia.

„Tiranul" privi cu îngrijorare spre comandantul său, apoi urmă să povestească:

— Doctorul mi-a făcut rost de o frânghie, cu ajutorul căreia am coborît din castel. După aceea am pornit cu barca pe râu și m'am oprit în orașul apropiat, unde rămăsei câteva zile. In cele din urmă m'am urcat pe bordul unei corăbii, deoarece vroiam să ajung în Capitală.

„Pe când stăteam pe covertă și mă uitam la turma de oi care se afla acolo, îmi ajunse la ureche un glas cunoscut. Mă întorsei spre partea dincotro venea glasul și, spre nespusa mea uimire, văzui un flăcău murdar, care nu era nimeni alta decât... prințesa Natașa, soția Excelenței Voastre.

— Această femeie nu e soția mea... ia aminte, căpitane! — strigă Potcikev, înfuriat. — Ea a fost amanta unui luntraș, apoi a îndrăznit să se căsăto-

rească cu mine. Iți dai seamă ce înjosire înseamnă asta?

— Da, Excelență — răspunse Semelov, plin de respect.

Apoi urmă:

— M'am pus în legătură cu proprietarul corăbiei și cu țăranul care însoțea turma și am izbutit să ademenesc porumbița într'o casă, unde i se spusese că locuiește o rudă a țăranului.

„Drace, niciodată nu mi-aș fi închipuit că prințesa asta e atât de ageră și încăpățânată. Înainte de a o putea împiedeca, sfărâmă oblonul ferestrei și sări într'o apă care curgea la temelia clădirii. Abia mai avui timpul să mă depărtez, căci oamenii se și adunaseră la strigătele ei. De atunci, n'am mai văzut-o... Asta e tot ce mi s'a întâmplat.

Prințul se gândi la convorbirea avută cu președintele republicii și i se păru că soarta îi scosese în cale tocmai acum pe căpitanul Semelov.

— De când ești în Petrograd? — întrebă el.

— De câteva săptămâni. In fiecare zi nădăjduiam să întâlnesc pe Excelența Voastră. Aș fi pornit spre cartierul general, dar nimeni nu știa unde au poposit trupele noastre. Apoi, toți știau de aici sunt revoluționari. Galoanele mi-au fost luate și m'au silit să-mi leg în jurul brațului o cârpă roșie.

Potcikev izbucni într'un râs silit:

— Același lucru l-au făcut și cu mine. Dar las; că ne răzbunăm noi; poate că va curge atâta sânge încât toți bolșevicii au să se înece în el.

— Hm, asta ar fi minunat, Excelență! — încuviință „Tiranul".

— Ascultă-mă, aveam neapărat nevoie de dumneata — reluă prințul. — Ai sosit tocmai la timp, căci am de lucru pentru detașamentul groazei.

Un fulger de bucurie sclipi în ochii adânciți în orbite ai căpitanului Semelov.

— Ah, înțeleg — zise el. — Trebue să intre-

primiem în numele guvernului, vreo expediție pentru pedepsirea unor trădători.

Potcikev clătină capul.

— Nu, de astădată e vorba de altceva. Cât despre expedițiile de pedepsire, trebue să fim foarte prevăzători. Nu știu câtă vreme o să mai stea la cârma țării guvernul actual, și s'ar putea prea bine ca, la un moment dat, să dăm mâna cu bolșevicii.

— Atunci, despre ce e vorba? — întrebă Semelov.

Prințul Potcikev chibzui cu iuțeala fulgerului, dacă să destăinuiască „Tiranului" că lăzile erau încărcate cu aur. Ce-i drept, Semelov îi era foarte credincios, însă cine putea să știe dacă în vremurile acelea, când totul fusese răsturnat cu josul în sus, fiorosul căpitan nu se va gândi numai la câștigul său? Și apoi, oameni de teapa celor din „detașamentul groazei" erau în stare de orice. Astfel că Potcikev se hotărî să păstreze tăcere asupra conținutului lăzilor.

— Într'una din serile următoare, veți trebui să transportați câteva lăzi cu muniții — zise el. — Trupa dumitale se află aproape de gară, așa că nu va fi prea greu; apoi veți merge doar vreo patru ceasuri cu trenul.

„Du-te în lagărul nostru și i-ați oamenii! Te întorci înapoi cât mai curând. Dar nu veni chiar pe Petrograd, ci oprește-te la câteva verste depărtate de oraș, ca să nu cădeți în mâinile bolșevicilor. N'aș vrea să ajungeți la luptă.

Căpitanul Semelov înțelese repede. Un singur lucru nu-l putea pricepe, însă: de ce atâta taină pentru câteva lăzi cu muniții? În cele din urmă, nu-și mai bătu capul cu asta. El porni la drum chiar în acea seară.

Boris se afla la Ilino, președintele Comitetului Central. În total, erau acolo cinci bărbați, printre cari și Lenin. Afară de acesta se mai aflau în în-

căpere un secretar al Comitetului, anume Zurikeff și tovarășul Narickin.

— Acela care mi-a destăinuit planul, e un om vrednic de toată încrederea — zise Ilino. — Soldați din armata lui Potcikev vor transporta banii încărcați în lăzi de muniții. S'a hotărît înscenarea unei încăierări în strada Sadova și, cu acest prilej, ulițele învecinate se vor goli de lume. In acest timp, funcționarii băncii vor încărca lăzile în patru autocamioane, cari vor porni imediat spre gară. Locomotiva se și află sub presiune, iar trenul va fi păzit de cel puțin două sute de soldați din armata albă. Așa dar, trebue să avem și noi același număr de oameni.

„M'am pus în legătură cu prietenii noștri dela calea ferată, cari au pregătit un tren, garat pe o linie moartă, la trei verste de oraș. Acesta va transporta oamenii dumitale, cari sunt în cea mai mare parte marinari și soldați întorși de pe front.

„Trenul cu soldații lui Potcikev va trece cam pe la unu prin dreptul locului, unde îl vor aștepta oamenii noștri. Acum dumneata vei hotărî plecarea în așa fel ca să ajungeți la vreme în pădurea unde se va da atacul.

„Dacă trupele albe nu se vor preda, veți deschide focul asupra lor. Dar mai întâi veți încerca să le atrageți de partea noastră, pentru ca să zădărniciți orice vărsare de sânge.

Boris Verodin ascultase cu luare aminte.

— Și, după aceea, ne vom înapoia în Capitală — întrebă el.

— Da, însă veți urma drumul care duce prin satele dela nord. Mecanicul locomotivei a primit instrucțiuni în această privință.

Luntrașul mai ceru câteva lămuriri, apoi se depărtă, sigur de izbânda oamenilor săi.

In acea zi, Narickin vru să plece mai curând ca de obiceiu. Chipul îi era palid și dinții-i clănțăneau.

Ilino îl privi cu luare aminte.

— Arăţi rău, tovarăşe Narickin! — zise el. — Ce-i cu dumneata? Nu te simţi bine?

Celălalt zâmbi, clătinând capul în semn de negare.

Preşedintele Comitetului Central îşi îndreptă atenţia în altă parte şi intră în vorbă cu unul din fruntaşi.

— Dacă punem mâna pe bani, vom putea rezista câtva timp în oraş — zise acesta din urmă. — Socot că într'una din zilele următoare ar fi bine să încercăm atacul.

Ilino încuviinţă în tăcere.

— Da, ar trebui să pornim cât mai curând la lucru, pentru ca mişcarea împotriva noastră să nu ia proporţii — zise el, apoi.

— Când o să se înapoieze Verodin cu banii? — întrebă fruntaşul.

— În orice caz, nu înainte de trei zile.

— Aşa dar, trebue să aşteptăm până atunci. Totuşi, se cere să fim cu ochii în patru şi, mai ales, să supraveghiăm cu luare-aminte gările, pentru a dezarma toate trupele care vor sosi.

— Asta nu e prea greu — răspunse Ilino.

— Un singur lucru mă neliniştesce — replică celălalt. — Comandantul trupelor de Cazaci, generalul Krassnoff, mai ţine încă cu guvernul. Până acum nu prea am avut de face cu Cazacii, dar, mă tem că aceştia vor lupta cu înverşunare împotriva noastră.

— De aceea m'am şi pus în legătură cu Krassnoff şi i-am oferit un loc de conducere în armată. Răspunsul trebue să sosească dintr'o zi într'alta.

— Şi Potcikev?

Ilino izbucni în râs.

— Când e vorba de ăsta, nu poţi şti niciodată ce să crezi, căci e viclean ca o vulpe. Totuşi, bănuiesc că nu trebue să ne temem de trupele sale. Generalul Araţcin mi-a dat de veste că în fiecare

zi, sute de soldaţi din armata lui trec în rândurile noastre. Dacă va cuteza să pornească un atac împotriva noastră, e mai mult ca sigur că va fi învins...

Cei doi tovarăşi îşi strânseră mâinile şi se despărţiră.

In acest timp, Narickin se furişa pe străzi, ca un hoţ. Când ajunse înaintea fostului palat Gogineff, rămase câteva clipe pe gânduri, şovăind să intre. Apoi, însă, patima lui învinse şi, apropiându-se de uşă, trase clopoţelul.

Sonia se ivi în prag şi-l întâmpină cu braţele deschise.

— Vino sus, iubitule — zise ea, cu o bucurie prefăcută. — Azi ai venit devreme — mult mai devreme decât mă aşteptam... Ah, înţeleg... mi-ai adus lămuririle pe cari ţi le-am cerut?

Narickin dădu din cap şi răspunse cu glas răguşit:

— Da, Boris Verodin îşi va îndeplini astă noapte misiunea lui.

Ochii ţigăncii scânteiară.

— Când... la ce oră?— întrebă ea, cu înfrigurare.

— Până în trei ceasuri, el trebue să fie la gară.

— Ah, atunci te rog să mă scuzi... sunt foarte grăbită...

Celălalt fu cuprins de teamă.

— Dar ce ai de gând să faci? — întrebă el, apucând-o de braţ. — Nu cumva m'ai mințit şi vrei să întreprinzi ceva împotriva lui Boris Verodin? Asta n'aş îngădui cu niciun chip!

Frumoasa femeie zâmbi.

— N'ai nicio grijă... nu i se va întâmpla nimic... răzbunarea mea e îndreptată numai împotriva prinţesei.

— Atunci, rămâi lângă mine, până ce Boris Verodin va părăsi oraşul.

— Bine, dar îmi destăinuieşti ce misiune î s'a dat? — făcu ea, cu glas linguşitor.

Narickin încercă să se împotrivească, dar Sonia stărui atâta, până ce află tot ce ştia şi el despre primejdioasa întreprindere a luntraşului.

In sfârşit, după ce străzile se mai dinistiră, dânsa izbuti să scape de Narickin. Acesta se cam întrecuse cu băutura, dar un praf pe care Sonia îl turnase în pahar, îşi făcea acum efectul pe deplin...

— Pe căi spinoase

Sonia Petrovici o luă la goană spre [illegible] locuia Boris cu iubita lui.

Cu ochii sclipind de ură, ea dădu târcoale căminului celor doi soţi, nădăjduind să descopere ceva; [illegible] era cufundat în tăcere şi locatarii casei [illegible] se lăsaseră odihnei.

— [illegible] acum voiu încerca să pătrund înauntru [illegible] ea.

Şi [illegible] propiându-se de intrare, bătu de câteva [illegible]. Nu trecu mult şi se deschise o fereastră, [illegible] ervazul căreia se ivi capul unei femei, [illegible] nia o recunoscu după glas. Era bătrâna [illegible]

— [illegible] nt... Irina — zise Ţiganca, prefăcându-şi [illegible]

Fosta cameristă se lăsă amăgită şi crezând că [illegible] de afacă într'adevăr cu nepoata ei, îi aruncă [illegible]

După câteva clipe, Sonia urcă treptele şi se [illegible] înaintea unei uşi în pragul căreia se ivise [illegible]râna, în cămaşă de noapte.

— Tu eşti copila mea? — zise aceasta, cu blân[illegible] — De ce vii atât de târziu? S'a întâmplat [illegible]

— Da, s'a întâmplat! — scrâşni Sonia, trântin[illegible] uşa în nas şi învârtind repede cheia, care

din întâmplare, era pe din afară.

Bătrâna începu să răcnească, izbind cu pumnii în ușă. Dar Țiganca rânji și ascultă cu luare-aminte la sgomotul care se auzise din spre altă parte a casei.

— Unde ești, Sașa? De ce țipi? — răsună un glas tremurător.

Sonia izbucni în râs.

Cărei ușă avea la partea de sus sticlă opacă.

După puțin timp, ușa fu deschisă și Natașa ieși din odaie. In clipa următoare, un strigăt de groază izbucni de pe buzele ei, când văzu chipul schimonosit de furie al Soniei Petrovici.

— Ce... ce cauți aici? — urmă prințesa, după ce-și mai reveni în fire.

— Ce caut aici? — Asta ai să vezi îndată. Înainte de toate, țin să-ți aduc la cunoștință că e de ajuns să fac un singur semn, pentru ca o trupă de soldați revoluționari să pătrundă în ... să. Știi, doar, că sunt delegata sovietului nostru.

— Dar ce ți-am făcut? — îngână Nat..., plină de teamă. — De ce ai venit aici în toi... nopții?

Sonia isbucni în râs.

— Unde o Boris Verodin? — întrebă deodată, cu glas tăios.

— Nu... nu știu.. a plecat de câteva ...asuri... Dar ce ai cu el?

— Așa dar, nu-i aici? — urmă Țiganca, fără să ia în seamă întrebarea celeilalte.

— Nu, a părăsit locuința.

— Cu atât mai bine... N'ai să-l mai revezi niciodată.

Natașa scoase un țipăt și își apăsă mâinile pe piept.

— De ce... de ce să nu-l mai revăd? — întrebă ea, cuprinsă de groază.

— Ai făptuit o nelegiuire — răspunse Sonia. — Te-ai căsătorit, deși aveai un soț și, anume pe prințul Potcikev.

Cereți mâine numărul 68 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Tânăra femeie se prăbuși la pământ și începu să plângă cu fața îngropată în mâini.

— Nu cumva vrei să tăgăduiești? — se răsti revoluționara.

Prințesa ridică spre ea ochii-i înroșiți de plâns.

— Nu, n'am făptuit nicio nelegiuire — zise dânsa. — Prințul Potcikev e...

Se întrerupse deodată. Să trădeze acestei femei că Potcikev se căsătorise sub alt nume și era un ucigaș?

Nu, trebuia să treacă sub tăcere aceste fapte. Ascunzându-și din nou fața în palme, Natașa urmă să plângă încetișor.

— Adu toc și hârtie! — porunci Sonia, fără să se sinchisească de turburarea bietei femei.

Și, deoarece prințesa șovăia, adăugă cu glas amenințător:

— Hai, mișcă-te, altminteri chem oamenii să te aresteze!

Prințesa își șterse lacrimile și îndeplini cererea revoluționarei. Apoi scrise ceea ce aceasta îi dictă:

„Subsemnata, prințesă de Gogineff, recunosc prin aceasta că, în vara anului 1917, m'am căsătorit cu prințul Nicolai Potcikev în castelul tatălui meu, de pe țărmul Volgăi. Cu toate că n'aveam dreptul să contractez o a doua căsătorie, m'am măritat totuși, în luna Noembrie a aceluiași an, cu luntrașul Boris Verodin.

Natașa de Gogineff"

Sărmana femeie încercase de câteva ori să-și înduplece vrăjmașa, însă aceasta rămase nepăsătoare la rugămințile ei, astfel că se văzu nevoită să termine declarația.

Apoi căzu într'un scaun, istovită și tremurând din tot trupul. Cum izbutise să pătrundă în casă această femeie? De unde știa dânsa tot ce se întâmplase?

Lacrimi fierbinți alunecară pe obrajii nefericitei prințese. Abia plecase iubitul și nenorocirile începeau iarăși.

— Și acum, fii cu luare-aminte la ceea ce-ți spun — urmă Sonia Petrovici. — N'ai niciun drept asupra lui Boris Verodin, care îmi aparține mie, fiindcă i-am salvat viața. Mă înțelegi?

Nataşa o privi cu ochii holbați, fără să fie în stare să scoată un singur cuvânt.

— Vei părăsi orașul, după ce vei jura să nu mai ieși niciodată în calea lui Boris — continuă revoluționara. — Am să-l fac să creadă că ai murit. Bătrâna care locuiește aici trebue instruită în așa fel ca să nu mă trădeze. Dacă nu te supui poruncilor mele, vei pieri împreună cu Boris Verodin.

— Fac orice mi-ai cere, numai cruță-l pe Boris... nu vreau să i se întâmple vreun rău din pricina mea.

— Atunci e bine. Văd că ești înțelegătoare...

Deodată, Sonia întoarse capul, căci auzise un sgomot îndărătul ei. Vru să strige, dar numai un geamăt îi scăpă de pe buze. Bătrâna cameristă se ivise în prag, cu revolverul îndreptat asupra ei.

— Ce cauți aici, ticăloaso! — scrâșni Saşa. — Să te împușc? Nu, ar fi păcat să stric un glonț pentru tine. Hai, cară-te, căci otrăvești aerul cu răsuflarea ta.

Zicând acestea se apropiă de Sonia, care își dădu seamă, după atitudinea dârză a bătrânei, că orice împotrivire ar fi fost zadarnică.

Revoluționara se retrase, urmărită pas cu pas de credincioasa slujnică. După ce ușa se închise în urma ei, Saşa răsuflă ușurată. Ajunsese la capătul puterilor. Istovită, se rezemă de perete, apoi, după ce mai prinse puțin curaj, împinse zăvorul și urcă iarăși treptele spre camera Natașei.

— Te-ai speriat, porumbița mea? — întrebă dânsa, desmierdând-o cu dragoste. — Vezi, așa tre-

bine să te porți cu asemenea oameni. Însă cu toată ticăloșia ei, femeia asta e vrednică de admirație. Gândește-te prin câte a trecut ea, de când a plecat din sat!

— Ah, Saşa, aş vrea să mor — îngână prințesa, rezemându-şi capul de pieptul bătrânei. — De ce trebue să sufăr atâta? De ce a plecat Boris şi m'a lăsat singură?

— Nu te necăji, draga mea. De acum încolo n'o să ți se mai întâmple nimic. — Ticăloasa asta a dat dovadă de multă isteţime şi puţin mai lipsea ca să-şi ducă planul la îndeplinire. Când am auzit bătăi în uşă, am deschis fereastra şi am întrebat cine este. Auzind că e Irina, n'am mai stat la gânduri şi i-am aruncat cheia. După ce izbuti să pătrundă în casă, ticăloasa mă încuiă în camera mea. Din fericire, aceasta are un mic balcon de pe care mă cățărai în încăperea alăturată. Firește, n'a fost tocmai uşor pentru mine, însă atunci când e vorba de porumbiţa mea, sunt în stare să fac orice. Acum, ia te uită la revolver!

Saşa râse din toată inima, că „revolverul" nu era decât o cheie mare, veche, cu ajutorul căreia izbutise, însă, să ție la respect pe primejdioasa femeie.

Dar Nataşa părea că nu împărtăşeşte de loc bucuria bătrânei.

— Ai auzit ce învinuire mi-a adus? — întrebă ea, ascunzându-şi faţa în mâini. — Femeia asta îşi va îndeplini amenințarea şi mă va denunța poliției.

— Am văzut şi am auzit totul, căci eram la uşă — răspunse Saşa. — Ascultă-mă pe mine şi nu-ți face sânge rău. Pe vremurile astea, oamenii au de făcut lucruri mai însemnate decât să dea ascultare unei plângeri oarecare.

— Dar amenințarea cu privire la Boris?

Bătrâna se posomorî. Ştia, din proprie experiență, că Sonia era în stare de orice. Acela care îi stătea în cale, era înlăturat fără milă. Însă Bo-

ris va ști el să-și apere pielea.

In timp ce Saşa încerca să-şi mângâie stăpâna, patru soldaţi revoluţionari se apropiaseră de casă, însoţiţi de Sonia, care era hotărîtă să aresteze pe Natașa şi s'o transporte în fortăreaţa Petru şi Pavel.

Tânăra prinţesă se speriă din nou, auzind bătăi în uşă.

— Au venit... vor să mă aresteze!—bâigui ea. — Ajută-mă, Saşa, nu mă lăsa în puterea acestei femei, care mă va ucide...

Tremurând ca varga, Natașa se agăţaşe de gâtul bătrânei.

Loviturile de jos răsunau tot mai puternice.

Deodată, camerista se apropiă de masă, luă hârtia pe care stăpâna ei îşi scrisese mărturisirea şi o vârî în buzunar, cu gândul s'o distrugă mai târziu.

— Vino — zise ea, apoi, luând pe Natașa de braţ. — Inainte de a pleca, Boris mi-a arătat o ieşire tăinuită. După cât se pare, casa asta n'a prea slujit la scopuri cinstite.

Cele două femei coborîră treptele în grabă, se înveşmântară în blănuri groase, apoi porniră în jos...

Natașa trăgea cu urechea la loviturile cari răsunau de sus. Deodată se auzi o trosnitură. După cât se părea uşa fusese spartă.

— Unde trebue să ajungem? — murmură Natașa după câtva timp, văzând că drumul coboară mereu. — Mai avem mult de mers?

— Nu ştiu nici eu — răspunse Saşa. — Dar fii liniştită, Boris mi-a zis că gangul duce într'o colibă care se află în partea dindărătul casei... Ah, bagi de seamă că începem să urcăm?

— Da, tocmai asta observasem şi eu — încuviinţă prinţesa, uşurată.

Câteva trepte se iviră înaintea lor, iar la capătul acestora dădură de un chepeng. După câteva sforţări, cele două femei izbutiră să-l ridice şi, în-

curând, se aflau într'un chioșc, în care razele lunii pătrundeau prin geamul spart. Casa se zărea la o depărtare de câteva sute de metri.

Bătrâna deschise ușa și aruncă afară o privire cercetătoare. Încredințându-se că nu le amenință nicio primejdie, străbătură grădina și păsiră în stradă, tocmai în clipa când o lumină apăru la una din ferestrele clădirii. După câtva timp se amestecară în mulțimea care forfotea pe o stradă principală.

— Încotro mergem? — întrebă Natașa, după ce hoinăriseră vreun ceas.

— Știu eu! — făcu bătrâna. Vroiam să pornim spre casa prințului Ulkitzki, dar mi-e teamă că ticăloasa a pus oameni să supravegheze străzile cari duc într'acolo.

Aceeași teamă se trezise și în sufletul prințesei.

— Să mergem la o cunoștință de-a mea — zise Sașa, hotărîtă.

— La cine anume?

— E vorba de o femeie foarte misterioasă — răspunse bătrâna, zâmbind. — Uneori e îmbrăcată ca țărancă și, totuși, e o doamnă nobilă.

— Ah, nu cumva locuiește în casa prezicătoarei Denise Barobleur? — întrebă Natașa.

— Ba așa e. O cunoști?

— Da, am făcut cunoștință cu ea chiar acolo. E o ființă foarte bună.

Cele două femei își urmară drumul în tăcere și după scurt timp, ajunseră înaintea casei unde locuia Wyrubova. Ușa fu deschisă repede și amândouă răsuflară ușurate, când aceasta se închise în urma lor.

— Am vrea să vorbim cu frumoasa țărancă — zise bătrâna aruncând Negrului o privire plină de încredere.

— Din păcate, doamna nu e acasă — răspunse uriașul.

— Nu s'ar putea să rămânem aici, până ce se înapoiază? — întrebă Natașa. — De astă dată suntem nevoite să primim ospitalitatea locatarilor acestei case, căci am rămas fără adăpost.

Negrul dispăru, dar se înapoiă repede și, arătând celor două femei o cameră, zise:

— Stăpâna vă atrage luarea-aminte că suntem supraveghiați de revoluționari.

— Dumnezeule, atunci trebue să plecăm și de aici! — murmură Natașa.

Negrul înălță din umeri și-i șopti câteva cuvinte la ureche.

— Mă întorc îndată — zise prințesa, adresându-se Sașei. — Nu te îngrijora din pricina mea. Trebue, doar, să stau de vorbă cu cineva.

După plecarea Natașei, bătrâna se ridică, mânată de curiozitate și vru să deschidă ușa; însă aceasta era încuiată pe din afară. Cuprinsă de teamă, începu să strige și să bată în ușă, până ce se auziră pași apropiându-se. In curând Negrul se afla înaintea ei.

— De ce faci atâta gălăgie? — întrebă el, încruntat.

— Fiindcă m'ați încuiat aici. Si apoi, aș vrea să știu unde se află prințesa.

— Stai liniștită, căci se va înapoia numaidecât — răspunse servitorul, depărtându-se.

Ușa fu încuiată din nou, însă bătrâna își dădu seamă că lucrul cel mai bun ar fi să aștepte în liniște.

In acest timp, Natașa intrase în camera Wyrubovei, căreia i se dăduse de veste de neașteptata vizită. Fosta favorită a Țarinei trimisese încă înainte cu o zi un om la casa prințului Ulkitzki s'o cheme pe Natașa, dar servitorul n'o găsise acolo.

Wyrubova stătea, cu ochii plânși, la birou și scria o scrisoare Impărătesei.

— Te aștept de două zile — începu ea, — adresându-se Natașei. — Nu mai avem timp de pier-

dul, trebue să porneşti la drum cât mai curând. Vei fi însoţită de patru bărbaţi, dintre cari trei sunt ofiţeri. Al patrulea e domnul Solovieff, care s'a pus în legătură cu episcopul Germogen din Tobolsk şi vrea să ia în căsătorie pe fiica lui Rasputin.

Inima prinţesei svâcnea cu putere. Wyrubova însă, era prea copleşită de durerea ei, ca să bage de seamă turburarea celeilalte.

— Vei trece drept soţia unuia din ofiţeri — urmă ea. — Paşapoartele au şi fost întocmite, astfel că nimeni nu-ţi va face vreun rău. După ce vei ajunge în Tobolsk, te vei adresa episcopului Germogen, care a pregătit calea pentru ajungerea scopului nostru.

Mintea Natașei lucra cu înfrigurare. Ce să răspundă acestei femei? Soarta familiei imperiale atârna de izbânda planului lor. Dacă refuza misiunea, se pierdea un timp preţios. În cele din urmă, luă hotărîrea să pornească la drum, după ce va fi lăsat câteva rânduri pentru Boris, fără să-i destăinuiască ţinta călătoriei.

— Ţarina a fost informată că vei veni acolo şi se bucură foarte mult, căci te iubea din totdeauna — adăugă Wyrubova.

Aceasta era singura mângâiere în durerea nemărginită care pusese stăpânire pe inima Natașei. Gândul că va pricinui o bucurie Ţarinei, îi mai insuflă curaj. Tocmai vroia să se depărteze, când glasuri puternice răsunară la uşă. După cât se părea. Negrul se certa cu cineva.

— Vino, prinţesă — şopti Wyrubova. — Trebue să ne ascundem, căci dacă ne găsesc aici, totul e pierdut.

Natașa o urmă în neştire. Coborîră şi urcară câteva scări, apoi străbătură un gang lung care ducea în jos.

Sonia Petrovici fierbea de mânie. Niciodată nu şi-ar fi închipuit că bătrâna Saşa ar putea da dovadă de atâta curaj.

Totuşi, era hotărită să ducă lupta mai departe, punând la cale arestarea prinţesei, sub învinuirea că ar fi luat parte la o conspiraţie pentru eliberarea Ţarului. Bizuindu-se pe legăturile ei, Sonia nădăjduia să şteargă orice urmă a Nataşei, astfel că toate căutările lui Boris ar fi rămas zadarnice.

Pătimaşa femeie se apropiă de un grup de soldaţi revoluţionari, cari se încălzeau la foc. Conducătorul acestora, un individ cu trăsături aspre, aruncă priviri lacome asupra ei.

— Hm, frumoasă femeie! — îşi zise el. — Şi, după cât se pare, nu e mândră de loc.

— Tovarăşi, vreţi să-mi ajutaţi să arestăm o monarhistă, care locuieşte în apropiere? — zise Sonia.

Soldaţii se uitară unii la alţii.

— Haideţi, tovarăşi... nu putem refuza cererea acestei femei frumoase — răspunse conducătorul lor.

Patru bărbaţi o însoţiră şi, după puţin timp, grupul ajunse la locuinţa lui Boris Verodin. Deoarece nimeni nu răspunse la bătăile lor, uşa fu spartă şi soldaţii pătrunseră înăuntru. Scotociră casa cu deamănuntul, dar cele două femei pieriseră ca în pământ. Spumegând de furie, Sonia se văzu nevoită să dea drumul soldaţilor. Apoi porni spre locuinţa prinţului Ulkitzki, unde bănuia că se ascunseră fugarele.

Peste un ceas ajunse la ţintă. Deodată, o făptură se desprinse din beznă şi se apropiă de ea, privind-o cu luare-aminte.

— Faci parte din oamenii lui Mencikovski? — întrebă ea.

— De ce vrei să ştii asta? — replică necunoscutul.

— Ascultă-mă, poți avea toată încrederea în mine. Ține câteva ruble și spune-mi dacă acum vreun ceas ai văzut intrând aici două femei.

— Nu, n'a intrat nimeni — răspunse omul, strecurând banii în buzunar.

Sonia se depărtă în grabă, frământată de gânduri negre. Așa dar, suferise o înfrângere chiar de la început. Totuși, nu desnădăjdui, ci rămase la hotărîrea ei de a-și nimici rivala.

Nimeni nu bănuia planul diabolic care se țesu în mintea Țigăncii. După ce ajunse acasă, se îndreptă spre camera ei, vrând să se pună pe lucru, căci trebuia să pornească mai departe chiar în noaptea aceea.

Prințul Potcikev venise în Capitală chemat de Kerenski, însă mai erau și alte motive cari îl hotăriseră să facă acest drum. Conducătorul armatelor albe nu uitase festa pe care i-o jucase frumoasa Țigancă, și știa că Boris Verodin fusese eliberat din închisoare. De asemeni, i se adusese la cunoștință sfârșitul tragic al guvernatorului.

Hotărît să se răfuiască cu Sonia, prințul porni spre palatul acesteia și pătrunse înăuntru cu ajutorul unei chei false. Pretutindeni domnea o tăcere de mormânt și casa părea nelocuită. Aruncă o privire în încăperea portarului, unde lucrurile erau răvășite, ca și cum cineva ar fi plecat în grabă, apoi urcă treptele și ascultă cu încordare. Deodată se auzi un sgomot, iar în clipa următoare o ușă se deschise.

— In sfârșit, ești iar înapoi, Sonia...

Cel care rostise aceste vorbe, se întrerupse și privi năuc la Potcikev.

Prințul își frământa creierul pentru a-și aminti unde mai văzuse pe acest om. Deodată, se făcu lumină în mintea lui, căci avea fotografiile fruntașilor revoluționari.

— Ce cauți aici? — întrebă Narickin, căci el era.

Potcikev aţinti asupra lui o privire iscoditoare şi-l văzu ducând mâna la buzunar.

— Dacă nu mă înşel, casa aparţine frumoasei *Sonia Petrovici?* — întrebă prinţul, calm.

— Da, dar ce legături există între dumneata şi dânsa?

— *E iubita mea.*

— Atunci, mori, câine! — strigă Narickin, scoţând revolverul din buzunar.

Insă Potcikev i-o luase înainte. Glonţul său nimeri în plin şi revoluţionarul se clătină câteva clipe, apoi se prăbuşi la pământ.

Prinţul se apropiă de el, îi puse revolverul în tâmplă şi trase din nou. Ascultă câtva timp dacă nu se aude vreun sgomot, apoi luă pe umăr trupul neînsufleţit şi-l duse în dormitorul Soniei, unde îl aşeză în pat.

Ca şi cum nu s'ar fi întâmplat nimic, Potcikev se îndreptă apoi spre masă, unde se afla o sticlă cu vin, se tolăni într'un fotoliu şi începu să bea.

După câtva timp se auziră pe scară paşi grăbiţi.

— Asta e dânsa — murmură prinţul, ridicându-se îndărătul unui paravan, unde aşteptă până ce Sonia intră în odaie.

— Ei, Narickin, unde eşti? — strigă ea, privind în jur.

— Bună seara, frumoasa mea — se auzi în acea clipă un glas.

Sonia întoarse capul şi rămase cu ochii holbaţi la făptura care se ivise dindărătul paravanului.

— Dumneata, prinţe Potcikev? — bâigui ea nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

— *Intocmai* — răspunse celălalt, făcând o plecăciune. — Dar îţi atrag atenţia să laşi mânuţele în jos şi să nu faci nicio mişcare, căci altminter voiu fi nevoit să te mângâi cu un glonţ... Şi, de o biceiu, nimeresc bine...

Sonia îşi dădu seamă că n'avea niciun rost s:

se împotrivească.

— Văd că sunt în puterea dumitale, — zise ea. — Dar cum ai pătruns aici, prinţe Potcikov?

— Întocmai ca şi dumneata: pe uşă.

Sonia vorbise tare într'adins, nădăjduind că Narickin o va auzi şi-i va veni în ajutor. Fără îndoială că revoluţionara ar fi fost mai puţin liniştită, dacă ar fi ştiut că fostul rabin zăcea în pat, ucis de glonţul lui Potcikev.

— Îmi închipui că ai venit să te răzbuni, prinţe Potcikev — zise ea, zâmbind.

— Da, exact... şi, poate că acum voiu avea şi prilejul să mă bucur de ceasurile de dragoste pe cari mi le-ai făgăduit.

— Asta niciodată! — strigă ea. — Mai bine mă las tăiată în bucăţi, decât să-ţi aparţin dumitale.

— Ia te uită — făcu Potcikev, batjocoritor. — Da, firește ţi-ar fi de ajuns cei doi amanţi. Burtosul ăla, ca o minge, de care te foloseşti în fel şi chip; apoi, bolşevicul ăla negru, care a fost urmărit de autorităţi şi a lâncezit mulţi ani în temniţă. Dacă nu mă înşel, îl chemă Narickin.

Revoluţionara clătină capul, nepăsătoare.

— Ascultă-mă, am venit ca să te ucid — urmă Potcikev, jucându-se cu revolverul.

Sonia tresări, căci se temea de moarte. Şi, afară de asta, să moară tocmai acum, când avea în mâini documente, cu ajutorul cărora putea să dobândească bogăţii nemăsurate? Un gând salvator îi străbătu mintea.

— De ce vrei să mă ucizi? — întrebă ea. N'ar fi mai bine dacă m'ai lua în slujba dumitale? De pildă acum, aş putea să-ţi destăinuiesc ceva foarte însemnat.

— Şi cam ce anume?

— N'ai primit dela Korenski însărcinarea să ridici lăzile cu bani depuse la sucursala Băncii Angliei şi să le duci în cartierul general al trupelor albe? — întrebă ea.

Potcikev se făcuse galben ca ceara şi o privi cu ochii holbaţi.

— Cine... cine ţi-a spus asta? — bâigui el.

Dar Sonia era prea şireată ca să-i dea lămuririle cerute.

— Ascultă-mă, n'ai vrea să mai afli un lucru tot atât de însemnat? — urmă revoluţionara.

— Nu, nu vreau să aflu nimic altceva.

— Chiar dacă ar fi vorba de soţia dumitale, care s'a căsătorit ieri cu luntraşul Boris Verodin?

Potcikev încleştă pumnii, iar ochii ameninţau să-i iasă din orbite.

— Nu, nu e cu putinţă! — strigă el. — Prinţesa Natasa s'a măritat cu mine vara trecută, în castelul tatălui ei de pe ţărmul Volgăi.

— Şi cu toate astea, de ieri e soţia lui Boris Verodin. Ceremonia religioasă a fost oficiată de un preot, anume Orbanski, dela biserica Trinităţii. Dacă vrei, n'ai decât să te încredinţezi.

Potcikev o privi cu neîncredere. Dar femeia aceasta vorbea cu atâta siguranţă, încât îndoiala lui începu să dispară.

— Ce ştii despre transportul de bani?—întrebă el, în cele din urmă, venindu-şi în fire. — Cum ai aflat asta?

Sonia zâmbi:

— In afară de mine, mai ştiu şi alţii... de pildă, membrii Comitetului Central.

— Nu mă mai chinui! — strigă Potcikev, scos din sărite. — Spune-mi tot ce ştii!

— Dacă nu mă înşel, ai venit aici cu gândul să mă ucizi — răspunse ea. — Firesţe că sunt hotărită să-ţi împlinesc cererea, însă numai dacă te obligi să nu-mi faci nimic.

Prinţul rămase pe gânduri, urmărind fiecare mişcare a femeii dinaintea lui.

— Şi cine îmi garantează că ceea ce vrei să-mi destăinuieşti este într'adevăr de mare însemnătate? — întrebă el, apoi.

— N'ai să izbuteşti să duci comoara în tabăra dumitale...

— Dacă spui adevărul, atunci sunt hotărît să te cruţ..

— Lasă arma de o parte şi vei afla tot ce te interesează — zise Sonia.

— Nu, trebue să ai încredere în mine — răspunse Potcikev. — Iţi dau cuvântul meu de onoare, că nu ţi se va întâmpla nimic, dacă destăinuirile dumitale vor fi atât de preţioase încât să-mi îngăduie să pun comoara la adăpost.

Ţiganca îl privi cu neîncredere.

— Un prinţ Potcikev nu şi-a călcat niciodată cuvântul — adăugă el, cu mândrie.

De astă dată, Sonia se hotărî să-i dea crezare, şi-i povesti tot ce ştia despre transportul banilor, precum şi faptul că revoluţionarii plănuiseră un atac împotriva trenului.

Prinţul ascultă cu luare-aminte.

— Dacă ceea ce mi-ai spus, e adevărat, atunci trebue să recunosc că mi-ai făcut un mare serviciu — zise el, apoi. — Nu cumva ştii cine se află în fruntea expediţiei?

— Ba da, e un om pe care îl *cunoşti* foarte bine. Ţi-l dau în mână, fiindcă îl urăsc... ma' jignit adânc şi, de aceea trebue să moară.

— Boris Verodin! — strigă prinţul, triumfător. — Acesta e singurul om în stare să întreprindă expediţii atât de primejdioase. Dar las' că-i venim noi de hac! Am să-i pregătesc o moarte, care va băga grozza în tovarăşii lui.

Sonia se înfioră. Aşa dar, fusese nevoită să-şi răscumpere viaţa, trădându-l pe Boris Verodin. Patima pentru frumosul tânăr puse iarăşi stăpânire pe dânsa. Nu, trebuia să-l salveze cu orice chip.

— Dar dacă m'ai minţit? Dacă ai născocit această poveste numai ca să-ţi scapi viaţa?—întrebă Potcikev, sfredelind-o cu privirile.

— In cazul ăsta, vei găsi prilejul să te răzbuni,

prinţe Potcikev! — răspunse revoluţionara, cu hotărîre.

— Bine, îţi dăruiesc viaţa, dar dacă se va dovedi că m'ai înşelat, nu vei scăpa de glonţul meu, ori unde te-ai ascunde.

„Acum mă duc ca să zădărnicesc planul luntraşului şi să pun mâna pe el. Intre timp, am să-i pregătesc o moarte cum n'a născocit încă nicio minte omenească. Bucuria mea va fi de două ori mai mare dacă izbutesc să prind şi pe iubita lui.

Un minut după aceea, prinţul străbătea în grabă străzile Capitalei, chibzuind cu înfrigurare cum să împiedece planul vrăjmaşilor săi.

Sonia, însă, se gândea cu inima strânsă de teamă, la Boris Verodin, pe care-l împinsese în prăpastie, cu toate că îl iubea la nebunie.

27. — O descoperire îngrozitoare

Sonia Petrovici nu ştia nici ea dacă ura şi dorinţa de a distruge pe Nataşa erau mai puternice decât dragostea ei pentru Boris Verodin. Işi închipuise că nimic n'ar fi putut-o uşura mai mult decât să se răzbune pe iubitul ei, de când acesta o făcuse de ruşine.

Dar se înşelase. Il iubea încă pe fostul luntraş cu aceeaşi patimă ca înainte. Nu se mai întreba acum dacă el o iubea sau nu, — singurul ei gând era să-l salveze, căci dânsul se afla în mare primejdie. Prinţul Potcikev nu va lăsa să-i scape prilejul de a se răfui cu acest bărbat, pe care îl ura ca pe nimeni altul.

Frumoasa femeie făurea planuri peste planuri, — pe cari însă le părăsea imediat, deoarece niciunul nu era bun. Cum să-l salveze? se întreba necontenit, frângându-şi mâinile cu disperare.

Stătea încă îndărătul uşii prin care tocmai ieşise în stradă prinţul. In cele din urmă urcă treptele, obosită, şi intră în salon.

Cereţi mâine numărul 69 tuturor chioşcarilor şi v[illegible] zătorilor de ziare. — 2 lei exemplarul.

In prada unei neliniști grozave începu să umble încoace și încolo, frământându-și creerul. In sfârșit, o idee bună îi fulgeră prin minte. Narickin, de care uitase cu totul, trebuia să-i vie în ajutor.

Dar unde era el? Nu putea pricepe lipsa lui. Il crezuse în casă, dar în loc de asta fusese printul aici.

Deodată, tresări. Privirea i se îndreptă fără seamă repede că e a lui Narickin și făcu o mutră uimită.

Se repezi afară și văzu pe cuierul din coridor blana fostului rabin.

— Narickin, unde ești? strigă ea, cuprinsă de teamă. — Răspunde!

Dar nu se auzi decât ecoul glasului ei.

Inima îi bătea să-i spargă pieptul și chipul i se schimonosi.

Nu-i rămânea altceva de făcut decât s'aștepte. Trebuia să-l roage pe Narickin să facă totul spre a-l salva pe Boris Verodin.

Deodată, tresări. Privirea îi se îndreptă fără voie spre dormitor, a cărei ușă era deschisă. Văzu patul și o mână care atârna în jos de sub plapomă. Răsuflă ușurată.

— Cum de nu m'am gândit la asta? — murmură ea. — S'a îmbătat iarăși și a adormit.

Il strigă pe nume, odată, de două ori, de zece ori. Apoi păși în odaie, se apropiă de pat și apucă mâna adormitului, dar îi dădu drumul, cu un țipăt. Ii bătu deodată la ochi că era atât de bine învelit până la cap.

Trase jos plapoma și în clipa următoare scoase un răcnet de groază.

Doi ochi sticloși se uitau la ea, — doi ochi într'un chip de mort. In jurul buzelor înghețase un surâs și părul era lipit de fruntea asudată.

— Narickin! strigă ea cu groază nespusă. — — Ești mort, Narickin? Ce-ai făcut... sau... printul acela te-a...

Își reveni repede în fire și după ce privi o clipă spre cadavru se întoarse.

În loc să fi putut căpăta ajutor de la acest om, dânsul o adusese într'o situație și mai proastă. Nu-i părea rău de el, căci nu-l iubise; nici măcar simpatic nu-i fusese.

Dar avusese nevoie de dânsul ca să-și aducă la îndeplinire planurile, și-i va fi greu să găsească pe cineva cu care să-l înlocuiască. Omul acesta îi fusese supus și ar fi putut afla totul prin el. Acum era mort însă...

Abia în clipa aceasta îi dădu în gând că ar putea fi învinovățită de crimă. Narickin era prea cunoscut, ca să nu se pornească cercetări pentru a se afla ce se întâmplase cu el.

Cum să scoată cadavrul din casă? Aceasta era întrebarea care se punea acum.

În spatele palatului era o grădină mare. Ar putea săpa o groapă acolo și nimeni nu va bănui ceva.

Coborî scara și când deschise ușa ce dădea în curte, un vânt rece o izbi în față. Nu prea cercetase până acum grădina, dar știa că lângă zidul din fund se afla un chioșc și presupunea că acolo va găsi vreo sapă sau cazma.

Deschizând ușa chioșcului, Sonia intră înăuntru și dibui prin întuneric. Într'adevăr, găsi o sapă pe care o luă cu înfrigurare și ieși afară.

Privi în juru-i, căutând să răzbată prin beznă. Lângă zid era locul potrivit. Își propuse să sape groapa sub un copac gros.

Dar când înfipse unealta în pământ, își dădu seamă că nu va izbuti să sape o groapă, căci terenul era prea înghețat.

Toate sforțările ei rămaseră zadarnice și în cele din urmă se înapoiă în casă.

Situația devenea tot mai disperată și pe lângă asta o chinuia gândul la Boris Verodin. Dar și ura împotriva Nataşei începu s'o frământe.

Fata asta frumoasă îi scăpase... Va trăi în tihnă alături de bătrâna aceea, care de sigur că n'o va părăsi o clipă. Trebuia să mai aibă o ascunzătoare, afară de casa prinţului Ulkitzki.

Deodată îi veni un gând. Moncikovski spusese doar că Boris Verodin fusese în casa prezicătoarei şi o luase de acolo pe bătrâna Saşa, spre a o duce la iubita sa, în căsuţa care aparţinea tovarăşului decedat.

Cum de nu-i venise în minte asta? Fără îndoială că cele două femei se înapoiaseră în casa prezicătoarei, — şi la gândul acesta Sonia avu o tresărire de triumf.

Ea ştia că se făcuse nu de mult o percheziţie la Denise Barobleur, pentru a se aresta membrii unei conspiraţii monarhiste. Şi casa mai era şi acum sub observaţie.

Sonia avea toate motivele să pătrundă acolo. Se pregăti repede pentru a pleca şi după ce mai aruncă o privire spre cadavru părăsi odaia şi coborî în grabă scara.

Ce se va întâmpla cu mortul n'o preocupa deocamdată, astfel că începu să alerge pe străzi, cu inima oarecum uşoară. Era atât de înfrigurată, încât aproape nu ştia ce făcea.

Deodată se ivi o patrulă de gardişti roşii, sub conducerea unui bărbat pe care-l cunoştea şi care, la rândul lui, o cunoştea şi dânsul.

— Tovarăşe Gryşenko, încotro? întrebă ea.

Celălalt îi întinse mâna camaradereşte.

— Curăţim nişte cuiburi — răspunse el — unde s'au stabilit membrii „Comitetului pentru apărarea patriei şi a libertăţii". Afară de asta căutăm nişte ofiţeri care s'ar fi ascuns în casa unei femei cu numele de Denise Barobleur. Se svoneşte că ofiţeri cari s'ar fi ascuns în casa unei femei cu mâine. Ni s'a dat de veste de acolo că liberarea familiei imperiale e plănuită de o mână de ofiţeri monarhişti.

Ochii Soniei sclipiră.

— Atunci mă pot alătura de voi, zise ea. — Am şi eu de căutat o persoană suspectă în casa aceea. E vorba de o prinţesă, o fostă doamnă de onoare a Ţarinei, care face parte, probabil, din conspiraţie.

— Asta ar fi o lovitură, spuse Gryşenko, vesel. Vino cu noi! Dacă vom găsi porumbiţa, o luăm fără multă vorbă. Haha, ce aşteaptă celulele fortăreţei Petru şi Pavel!

Sonia urmă patrula şi după câteva minute se ivi casa prezicătoarei. Conducătorul privi faţada şi chibzui.

— Dacă nu mă 'nşel — zise dânsul — e aceeaşi casă în care am mai căutat-o în câteva rânduri pe Ana Wyrubova, — ştii, fosta favorită a împărătesei Alexandra Feodorovna.

„In vremea din urmă a dispărut ca în pământ. Dacă nu se află aici, atunci a plecat în Siberia, ca să-şi continue acolo activitatea nefastă.

Câţiva soldaţi izbiră cu putere în uşă, cerând să fie lăsaţi să intre. După câtva timp li se deschise şi în prag se ivi, ca de obicei, Negrul. Gryşenko îi puse revolverul în piept.

— Vorbeşte, bestie neagră: unde sunt conspiratorii? răcni el.

— Nu ştiu pe cine credeţi, răspunse Negrul, calm. — In casa asta nu se află acum decât doamna Barobleur şi o femeie în vârstă care a găsit adăpost la ea. Afară de asta, stăpâna mea a dat adăpost şi la doi bătrâni, soţ şi soţie, cari au fost mulţi ani în slujbă la nişte nobili, dar când casa a fost vândută, noua proprietară i-a alungat fără milă.

Fără să mai asculte vorbele Negrului, gardiştii dădură buzna în casă, în vreme ce Gryşenko porunci:

— Deschide toate uşile! Şi ia aminte câine de negru! Dacă găsim în casa asta o singură per-

soană mai mult decât ne-ai spus, să-ți iei rămas bun dela viață.

Uriașul nu răspunse și nicio fibră nu tresări pe chipul său. Deschise toate ușile, precum i se poruncise.

— Aici locuiesc cei doi bătrâni, zise el, arătând spre o ușă din fund.

— Deschide! strigă Gryșenko.

Dindărătul ușii se auziră pași, apoi o voce slabă întrebă:

— Ce poftești? Eu și soția mea suntem în pat.

— Deschideți, altminteri găurim ușa cu gloanțe! răcni șeful.

Sonia ciuli urechile, căci glasurile i se păreau cunoscute. Ușa fu deschisă și în prag se ivi bătrânul Ipanoff, ținând, cu mâini tremurânde, poalele unui halat pe care și-l pusese în grabă.

Privirea lui căzu deodată pe frumoasa Țigancă și, ridicând mâinile, exclamă, gata să cadă în genunchi:

— Aveți îndurare, n'am luat nimic din casa dv.

Sonia Petrovici se rușină față de acest bătrân, cu care fusese atât de crudă și'i zise:

— Lasă-l în pace, tovarășe Gryșenko, căci îl cunosc. A fost intendent al palatului meu și nu s'a făcut vinovat cu nimic.

— Dar odaia tot trebue s'o scotocim, răspunse conducătorul patrulei. — Se prea poate să se fi ascuns cineva acolo.

Sonia făcu un pas înainte, și se adresă bătrânului:

— Ascultă, tată Ipanoff, dacă ai ascuns cumva pe cineva în odaie, atunci spune, căci altminteri poate fi rău de d-ta. Mai cu seamă dacă știi ce se petrece în casa asta, te-aș sfătui să dai totul pe față.

Cuvintele acestea îl intimidară și mai mult pe bătrân, care începu să-și frângă mâinile.

— Vrei să negi că prințesa Gogineff a fost în

casa asta? întrebă Sonia, străpungându-l cu privirea.

—Nu, nu e adevărat, eu nu știu nimic, susținu bătrânul cu tărie. — N'am mai văzut-o pe prințesă de când a părăsit palatul.

Soldații din patrulă intrară înăuntru și bătrânul îi urmări cu privirea cum scotoceau peste tot. În pat stătea soția lui, uitându-se cu spaimă la neomenoșii indivizi.

Dar aceștia nu găsiră nimic, astfel că părăsiră încăperea, trântind ușa.

— Oh, Doamne, Dumnezeule! se tângui femeia. — Ce se va întâmpla cu noi? — Ce rost mai are să trăim în asemenea împrejurări?

— Fii liniștită, draga mea! zise bătrânul, mângâindu-i părul alb. — Noi nu putem schimba vremurile și singura noastră nădejde e în Cel de Sus. El ne va apăra de rele.

In vremea asta soldații pătrunseră și în celelalte încăperi, până se opriră în fața ușii îndărătul căreia se afla Saşa. Aceasta auzise deja despre ce era vorba. Insă n'avea de ce să-i fie teamă, căci și ea era o „tovarășă". In orice caz, era hotărîtă să nu se lase batjocorită.

Deschise ușa și 'ntrebă aspru:

— Ce este?

Dar în aceeași clipă o zări pe Sonia Petrovici și o cuprinse o furie nemărginită.

— Tu ești? răcni dânsa. — Te-ai ascuns îndărătul bărbaților, ca să te poți lăsa în voia poftelor tale! Ce, nu ți-e deajuns că m'ai jefuit și că ți-ai cumpărat cu acești bani palatul foștilor mei stăpâni? Ia vino încoa să-ți scot ochii, diavoliță!

Sonia se simțea îndemnată să se năpustească asupra bătrânei, dar socoti că e mai bine să se stăpânească, așa că zise numai către însoțitorii ei:

— Femeia asta e nebună. Ia uitați-vă la ea, — astea nu-s gesturi de om cu judecata întreagă. Și de unde să fi avut ea banii pe cari susținea că

i-am furat eu? Nu e prima oară că mă învinovăţeşte de astfel de ticăloşii.

Saşa făcu câţiva paşi spre dânsa şi strigă:

— Şi cu toate acestea ai furat caseta. Da, tu ai fost hoaţa, nimeni altul nu putea să fie! Şi voi — se întoarse dânsa spre soldaţi — să vă fie ruşine că ascultaţi de această Ţigancă, deoarece este o canalie şi nimic altceva.

„Pe mine, însă, să mă lăsaţi în pace! Dacă nu ştiţi până acum, atunci aflaţi că sunt mătuşa lui Boris Verodin. Nu-s decât vreo câteva zile de când m'a scos din închisoare, unde m'a vârît ticăloasa asta care e cu voi, pentrucă-i stăteam în cale. Ea a căutat să se apropie de nepotul meu şi pentrucă nu îngăduiam asta, a vrut să mă înlăture.

Conducătorul soldaţilor asculta pe jumătate necăjit, pe jumătate vesel, izbucnirile de furie ale bătrânei. La urmă întrebă:

— Este adevărat că dânsa e mătuşa lui Boris Verodin?

— Asta e singurul lucru adevărat, — toate celelalte sunt minciuni, răspunse Sonia, tremurând de mânie. — Şi-a vârît în cap că o urmăresc, în realitate, însă, pe mine nu mă interesează decât prinţesa Goginceff, a cărei servitoare e ea. Şi pun rămăşag că prinţesa se află totuşi în această casă.

Saşa se înverşună şi urmă să înjure, când i se scotoci camera. Dar nici aici nu se găsi vreo persoană străină, astfel că fu lăsată în pace.

Cercetările fură continuate şi soldaţii ajunseră şi la odaia prezicătoarei. Negrul luase o ţinută hotărîtă, aşezându-se în uşă.

— Pleacă de aici! strigă Gryşenko.

Dar uriaşul stătea ca un zid, iar ochii îi scânteiau.

Cine ştie ce s'ar fi întâmplat dacă în clipa aceea nu s'ar fi ivit Denise Barobleur.

— Ce doriţi aici în casa mea? întrebă dânsa, calm. — Ştiţi că sunt Franţuzoaică şi stau sub

protecția țării mele.

Gryșenko făcu o mutră întunecată și zise:

— Nu vă vom supăra mai mult decât va fi nevoie, doamnă. Nici noi Rușii nu suntem barbari, dar nu putem îngădui s'ascundeți conspiratori aici în casă. Unde se află prințesa Gogineff?

Bătrâna făcu o mutră uimită, apoi zise cu hotărîre:

— In casa mea nu se află nicio persoană cu acest nume.

— Nu e adevărat! protestă revoluționarul. — Știm că este aici.

Prezicătoarea zâmbi misterios și se adresă Negrului:

— Ali Mehmed, se află aici doamna pe care o caută dumnealor?

— Nu e aici, fu răspunsul.

Șeful patrulei se uită întrebător la Sonia Petrovici. Aceasta n'o lăsase din ochi pe Franțuzoaică. Ceva o atrăgea spre această femeie, dar nu-și putea da seamă ce anume.

— Ei, ce este? întrebă Gryșenko, încetișor, pe Țigancă. — Se pare într'adevăr că nu e aici.

— Atunci n'are niciun rost să mai căutăm, răspunse Sonia, dând din umeri. — Acum nu mai cred nici eu c'ar fi aici.

In vreme ce se retrăgeau, soldații mai auzeau înjurăturile Saşci. Râseră și Grișenko zise către însoțitoarea lor:

— Bătrâna nu-i dintr'alea care se lasă bătute. Păzește-te de ea, tovarășă Petrovici! Eu unul cred că e în stare chiar să-ți scoată ochișorii frumoși, după cum se lăudase.

— Chiar până acolo nu va ajunge, căci eu nu mă tem de ea, zise Sonia, cu dispreț.

Ieși afară în urma celorlalți, iar în prag rămase o clipă în loc și privi în jur. In spatele ei se aflau Negrul și prezicătoarea.

— Mai doriți ceva? întrebă Franțuzoaica. —

Vreun oroscop, poate? Serveşte adesea.

Sonia clătină capul. Murmură ceva ca pentru sine, apoi zise aşa într'o doară:

— Dacă vrei, poţi să-mi îndrugi ceva.

Se înapoiă în casă şi o urmă pe bătrână în odaia roşietic luminată.

128. — Drumul în noapte.

Boris Verodin avea în buzunar planul pentru a pune mâna pe transportul de bani. Se îndreptă spre gară şi în drumul său întâlni tot soiul de indivizi suspecţi, veniţi din toate unghiurile ţării.

In gară, tânărul luntraş întâlni un bărbat care i se prezintă sub numele de Bolşek. Era preşedintele sindicatului căilor ferate şi lui i se datora faptul că slujbaşii acestei instituţii importante îşi mai îndeplineau serviciul.

Acesta era acum un element de seamă, căci avea în mână uriaşa organizaţie a căilor ferate. Cuvântul lui avea greutate şi când vroia dânsul toate trenurile mergeau sau se opreau.

Bolşek era de partea acelora cari urmau să vie la putere. Actualii guvernanţi ştiau asta şi încercaseră să înlăture din slujbă pe omul acesta.

Dar nu le merse, căci se produse o grevă generală la căile ferate, astfel că fu lăsat la locul lui.

— Ştii despre ce e vorba, tovarăşe Bolşek? întrebă Boris Verodin.

— Am în mână ordinul Comitetului Central, răspunse cel întrebat.

— S'au făcut toate pregătirile, pentru ca lucrurile să se petreacă fără vărsare de sânge?

— Te vei putea încredinţa de asta la noapte, tovarăşe Verodin. In locul unde trebue să se efectueze luarea în primire a transportului de către voi, şinele vor fi deşurupate şi înainte ca soldaţii guvernului să-şi revină în fire, vor trebui să fie

macaţi.

Boris Verodin încuviinţă, mulţumit, apoi porniră amândoi dealungul peronului şi în curând lăsaseră în urmă gara. Trenuri cu locomotive pufăinde treceau pe dinaintea lor, gemând sub greutatea oamenilor cu cari erau încărcate.

La miezul nopţii se iviră pe o linie laterală un număr de vagoane trase de o locomotivă sub presiune.

— Stai, cine e acolo? întrebă un glas şi cei doi bărbaţi văzură o baionetă sclipind înaintea lor. Era în mâinile unui marinar cu brasieră roşie.

— E în regulă, prietene. Eu sunt, Boris Verodin, răspunse acesta.

— Fii bine-venit — zise marinarul şi strânse mâna tânărului.—Suntem cu toţii la posturile noastre, tovarăşe Verodin, — o sută şi optsprezece bărbaţi, toţi tineri unul şi unul.

Cei trei porniră dealungul trenului. Marinarul deschise câteva uşi de vagoane şi anunţă că Boris Verodin sosise.

— Trăiască Verodin, conducătorul nostru! exclamară marinarii, cu glas scăzut.

— Când a trecut trenul cu soldaţii guvernului? întrebă fostul luntraş pe marinarul care-l însoţea.

— Acum o jumătate de ceas.

— Cred că e timpul, zise Boris către Bolşek. — Intr'un ceas trenul trebue să se înapoieze.

Cei doi bărbaţi trecură şinele şi ajunseră într'un loc unde se înălţa un morman de pietre.

— Am ajuns, zise Bolşek. — Aici trebue să oprească trenul. Ceva mai încolo e macazul, cu ajutorul căruia trenul nostru e trecut pe cealaltă linie. Aici e locul cel mai favorabil.

Boris şi Bolşek merseră mai departe şi ajunseră la un macaz. Bolşek lămuri cum trebue manevrat trenul şi încheiă triumfător:

— Inainte ca soldaţii guvernului să afle despre ce e vorba, noi vom fi făcut treaba şi Comitetul Central va putea fi mulţumit de noi.

Cei doi bărbaţi se înapoiară la locul unde era grămada de pietre şi începură să care bolovanii pe sine. Treaba asta dură o jumătate de ceas, apoi Bolsek înfipse, mai la o parte, un felinar într'un băţ şi-l aprinse. Lumina căzu pe baricada de pietre. Mecanicul trenului trebuia să vadă piedeca aceasta şi să oprească trenul.

Cei doi oameni se înapoiară pe acelaşi drum şi când ajunseră în dreptul trenului, locomotiva se puse în mişcare. Porni în noapte, îndreptându-se spre Petrograd.

— Vreau să sper că linia e închisă? întrebă Boris Verodin, îngrijorat. — Ia gândeşte-te ce s'ar întâmpla dacă un tren spre Capitală ar fi pe linia asta şi s'ar ciocni cu noi!

— Îngrijorarea dumitale n'are rost, răspunse Bolşek. — Conform dispoziţiei mele, linia a fost închisă până mâine la prânz.

Trenul se opri cu mult înaintea Capitalei. Oamenilor li se dădu poruncă să nu vorbească. Mecanicul se aşezase pe scara locomotivei şi îşi fuma liniştit pipa. Ştia despre ce e vorba.

Bolşek se apropiă de el şi-l întrebă, cu ton glumeţ:

— Ai curaj, tovarăşe Taravici?

Omul râse şi răspunse:

— Dac'or veni în urmă noastră îi dau drumul ca fulgerul. Eu nu mă tem.

— Foarte bine. Dar nu se vor lua după noi, căci le va trece pofta când or veni în atingere cu gluzele noastre albastre. Ba presupun chiar că vor la-bir cu fugiţii. Şi atunci firesţe că-i vom lăsa în plata Domnului, căci n'avem niciun interes să ne luăm la luptă cu dânşii.

O santinelă se apropiă şi zise cu glas înăbuşit:

— Îmbarcaţi-vă repede, căci dacă nu mă înşel se apropie un tren. Trebue să fie „al nostru".

Se produse o mică învălmăşeală printre marinarii cari coborîseră din vagoane şi fiecare se îna-

poiă la locul său, luând armele în mâini. Locomotiva pufăi şi micul şir de vagoane se puse în mişcare, aproape fără sgomot.

Boris Verodin şi Bolşek luaseră loc în ultimul vagon. Stăteau pe platformă şi priveau în urmă, în întunerec. Căutau să recunoască ceva, dar nu văzură decât sclipiri de lanterne din când în când.

— Nu auzi nimic, tovarăşe Bolşek? întrebă Boris.

— Se apropie un tren din colo, răspunse celălalt. — Se pare însă că farurile locomotivei au fost stinse. Nu e ciudat?

Boris Verodin nu răspunse. Se uita ţintă pe una din liniile alăturate. Nu se apropia oare un tren din întunerec? De ce nu fuseseră aprinse farurile? Ce însemna asta?

Ochii îi ardeau. Dar nu se înşelase. Cu cât îşi încorda mai mult vederea, cu atât mai lămurit se desprindea silueta unei locomotive grele, cu un şir lung de vagoane. Dar nicio lumină.

Cei doi bărbaţi discutară agitaţi asupra acestui fapt, căci nu puteau pricepe ce-l îndemnase pe mecanic să meargă cu farurile stinse.

Cele două trenuri alunecară acum unul prin faţa celuilalt, despărţiţi de şase perechi de şine. Veni un macaz şi trenul în care se aflau marinarii se apropiă cu două linii de celălalt.

— Trebue să mă duc pe locomotivă, zise Bolşek. — Rămâi aici, Verodin! D-ta ai comanda şi eşti indispensabil aici.

Fostul luntraş nu răspunse. Auzul său fin prinsese încă ceva: auzise un sgomot suspect îndărătul trenului, ca şi cum s'ar apropia un al doilea tren.

Incetişor îşi desprinse arma dela braţ şi, cu ochi lucitori, privi în noaptea neagră. In dreapta se întindea o pădure.

Deodată, sgomotul misterios se auzi îndărătul ultimului vagon. Boris îşi încordă şi mai mult privirea şi atunci izbuti să vadă o drezină, care venea

câţiva metri în urma trenului. Intr'însa se afla singură persoană care — după cât putea să vadă ărul — gesticula cu braţele.

Boris Verodin şovăi... Să oprească trenul?

Dar înainte să poată lua o hotărîre se întâmră două lucruri. Pe drezină luci o lumină care ină un chip palid, la a cărei vedere lunşul scoase o exclamaţie de surpriză. In acelaşi p o salvă spintecă văzduhul.

. — Solii revoluţiei

Sonia Petrovici întinse prezicătoarei mâna, în me ce pe buze îi plutea un surâs batjocoritor. r cu toate astea nu-şi putea opri un tremur uşor.

Era enervată şi începuse să-i pară rău că se ase înduplecată. Dar nu vroia să s'arate fricoasă, aceea zise:

— Grăbeşte-te, doamnă, căci n'am timp. Dacă i să-mi dovedeşti ştiinţa d-tale, spune-mi mai ii ceva din trecut.

— A arunca o privire în trecut e greu — răsise Denise Barobleur — şi nu totdeauna izbu: în aceasta. Dar la d-ta am o imagine limpede intea ochilor.

„Eşti născută în stepă şi tot acolo ţi-ai petrecut ilăria. Printre animale şi oameni ai fost un copil libertăţii.

„In neamul d-tale a fost un bărbat alb, care se cândva în sânul civilizaţiei. Dela acesta ai ăţat multe. El te-a înzestrat cu daruri ale spilui şi înţelepciunii, ţi-a ascuţit simţurile, te-a ăţat să scrii şi să citeşti.

„Apoi părinţii d-tale s'au aşezat într'un loc stadumneata ai crescut mare, dar acasă domnea eria. Aveai puţină mâncare, în schimb căpătai ltă bătaie.

„Tatăl muri, apoi mama. Satul te-a crescut şi dat de lucru. Ai devenit frumoasă şi sălbatecă;

în inima dumitale sălăşluia ura şi iubirea. Urai oamenii şi iubeai pe unul singur.

„Acesta, însă, nu-ţi dădea nicio atenţiune, ba, chiar te dispreţuia. Plecă în războiu şi când se întoarse fu deportat în Siberia ca urmare a răzbunării unui prinţ.

„Se înapoiă însă în satul său şi d-ta îl urmăreai cu ochi, căutai să-i ameţeşti simţurile. Insă el era mândru şi nu vedea nimic, sau se făcea că nu vede.

„Apoi veni prăbuşirea. Furia revoluţiei cuprinse ţara şi cei de jos deveniră stăpâni".

Sonia tresări de iritare ascultând cuvintele bătrânei. La început crezuse că-i glumă, dar în curând îşi dădu seama că totul e adevăr. Ce să însemneze asta oare? De unde ştia bătrâna lucrurile acestea?

— Spune mai departe! stărui dânsa cu glas răguşit. — Vreau să ştiu totul, totul!

Prezicătoarea dădu din cap şi ochii-i se aplecară din nou în palma frumoasei femei. Privi liniile mâinei şi oftă.

Deodată ridică repede capul şi pe faţa ei se zugrăvi o expresie misterioasă.

— Văd lucruri care se potrivesc numai cu un om rău, zise ea. Văd o casă arsă... d-ta scormoneşti prin cenuşă şi ruine. O iei la fugă în noapte, cu o casetă în mână. Nu pot şti cui aparţine obiectul acesta, dar o femeie bătrână e foarte nenorocită, plânge şi-şi frânge mâinile.

„Vai de dumneata... ţi-ai însuşit bunul altuia... eşti pe cale să făptuieşti o crimă... Vrei...

Dar prezicătoarea nu mai putu urma, căci mâna Soniei îi încleştase gâtul şi în vreme ce-l strângea cu putere, scrâşni cu furie nestăpânită:

— Cine eşti tu, femeie misterioasă, — cine te-a informat despre toate acestea? Căci să nu cumva să crezi că iau în serios aşa-zisa ştiinţă a ta! Totul este înşelătorie, totul e...

Cereţi mâine numărul 70 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Bătrâna izbutise să scoată un țipăt și în clipa următoare Sonia Petrovici se simți înhățată și trasă de o parte. In fața ei stătea Negrul, cu ochi scânteietori.

— Ce faci? strigă acesta, amenințător. — Vrei să săptuiești o crimă?

Frumoasa femeie răsufla anevoie. Dar încetul cu încetul își veni în fire. Prezicătoarea dispăruse și lumina cenușie a zilei pătrundea în odaie.

Cu pași grăbiți părăsi casa și abia când ajunse în stradă își dădu seamă ce făcuse. Nu lipsise mult și bătrâna ar fi devenit o victimă a mâniei sale.

In vreme ce gonea pe străzi, mintea ei lucra ca înfrigurare. Cine era femeia aceasta? Avea într'adevăr darul să privească în trecut și în viitor? Așa trebuia să fie, căci altminteri cum ar fi putut spune atâtea adevăruri?

Din nou o copleși îngrijorarea pentru soarta lui Boris Verodin. Trebuia să întreprindă ceva pentru salvarea lui. Pe prințesă o va găsi ea mai târziu, pentru a împiedeca întâlnirea celor doi îndrăgostiți.

Ilino era singurul bărbat în care putea avea încredere. Dânsul trebuia să găsească o cale. Deși nu știa încă în ce fel îi va lămuri faptul că întreprinderea fusese trădată, porni imediat spre Institutul Smolny.

Dar găsi clădirea cufundată în întunerec. Înainte cu jumătate de ceas, Ilino părăsise cel din urmă sediul Comitetului Central. Nimeni nu știa unde se dusese.

Sonia se hotărî atunci să se ducă să vorbească cu Lenin, care locuia într'o casă de pe bulevardul Kamenovstrov, în apropiere de podul Trotzki.

Cunoștea casa, care aparținea cunoscutei baletiste Kșezinskaia. Lenin era prietenul acestei femei, care jucase în totdeauna un rol politic.

Nu trecu mult și ajunse la locuința corifeului

revoluționar. Îi bătu la ochi faptul că în apropierea podului văzu grupuri mai numeroase de soldați, cari purtau brasiere roșii, dar nu dădeau impresie că ar face parte din rândurile revoluționarilor.

Deodată, Sonia se trezi încercuită de un număr mare de soldați. Văzu arme sclipind și din străzile laterale dădeau năvală tot mai mulți militari.

— Acolo locuiește câinele! zise cineva, cu furie, arătând spre casa Kșezinskaiei. — Îl vom scoate afară și-l vom tăia în bucăți.

O bănuială grozavă puse stăpânire pe sufletul Sonici. Aceștia erau soldați ai guvernului, cari se îmbrăcaseră în uniforme de ale Roșilor.

Deodată, ea se simți apucată de braț. Privi în jurul ei și văzu un soldat care-i zise cu asprime:

— Cară-te de aici căci împușcăturile vor începe în curând. Nu va fi vina noastră dacă vei fi nimerită. Mai la urma urmei ce cauți d-ta pe stradă, la ora asta?

Frumoasa femeie se smulse din strânsoarea soldatului și șterse putina.

Soldații veneau din toate părțile, din ce în ce mai mulți. Erau vreo patru—cinci sute. Ofițerii dădeau ordine, cu glas înăbușit. Străinii prîpășiți pe acolo erau alungați.

Sonia nu putea să meargă nici înainte, nici înapoi. Era împresurată din toate părțile.

Deodată se ivi, în sunete de trompete, batalionul de femei, care era destinat apărării lui Kerenski. Era format din țărance voinice, cărora li se dăduse instrucția militară.

Deodată detună o împușcătură. Ca la o comandă se deschiseră câteva ferestre în casa unde locuia Lenin. Lucrul se petrecuse atât de încet încât numai câțiva soldați văzuseră și auziseră.

Țevile mitralierelor abia se zăreau, căci ieșeau puțin de tot în afară, prin ferestre.

— Înainte marș! tună un glas, lăsând un ecou dealungul străzii.

Dar greşiseră socotelile. In vreme ce un grup numeros se îndreptă spre uşa casei, începu răpăitul câtorva mitraliere.

Efectul fu surprinzător. Incepu o goană nebună, mulţi căzură la pământ, ciuruiţi de gloanţe.

Indărătul ferestrelor se iviră făpturi spătoase în uniforme marinăreşti. Se aplecară în jos şi un glas puternic strigă în stradă:

— Peste două minute începem să tragem de zor; cine va rămâne în stradă e expus să fie ciuruit de gloanţe.

Soldaţii nu se aşteptaseră la aşa ceva, ei îşi închipuiseră mult mai uşor cucerirea casei cu pricina. Şi deodată îşi dădură seamă că aveau în faţa lor o mică fortăreaţă.

In câteva clipe strada fu pustie. Cel mai iute, de picior fu batalionul femeilor; acestea nicăinu mai aşteptară comanda şefului, ci porniră în pas alergător înapoi spre Palatul de Iarnă, spre a relua paza lui Kerenski.

Sonia îşi găsise un adăpost în gangul unei case. Mai aşteptă câtva timp după ce soldaţii fugiseră, apoi plecă şi ea. Nu mai avea niciun rost să caute să intre în casa lui Lenin, cu atât mai mult cu cât se putea ca acesta să nici nu fie acolo.

In disperarea ei se gândi la grasul Mencikovski. Acesta trebuia să-i vină în ajutor. Işi închipuia unde se află el, — de sigur la prinţesa Suralin, aşteptând-o pe ea.

Frumoasa revoluţionară avu norocul să găsească o trăsură, care o duse la casa prinţesei.

Mencikovski nu juca, ci se aşezase la o măsuţă, în tovărăşia unei sticle cu vin, în care căuta să-şi înece amarul. Ţinea însă privirea mereu îndreptată spre uşă.

Un suspin de fericire îi umplu pieptul când o văzu intrând pe Sonia. Ii ieşi repede în întâmpinare şi-şi dădu frâu liber bucuriei, rostind cuvinte fără şir. Veni şi prinţesa, care-i zâmbi drăgăstos fru-

moaseĭ comuniste, căci știa că aceasta este o atracție pentru salonul ei.

— Mai slăbește-mă! zise Sonia lui Mencikovski, care vroia s'o conducă la măsuța sa.

— Ce ai? întrebă burtosul, mâhnit. — Ți-am făcut ceva oare?

— Tu firește că nu, răspunse ea. — Dar n'am timp de pierdut. Am venit să-ți vorbesc. Trebue să părăsim îndată casa, căci e ceva urgent.

Mencikovski nu cutează să se împotrivească, deși el ar fi vrut să-și petreacă vremea altfel.

„Ce și-o fi pus iarăși în gând? se întrebă el, îngrijorat.

Fără să mai șovăie își îmbrăcă blana, își înfundă căciula pe cap și o urmă. Ieșind în stradă urcară amândoi în trăsura cu care venise Sonia.

— Spre gară! zise ea.

— Ce vrei să faci la gară? o întrebă Mencikovski. Acolo e doar primejdios... împușcăturile pot începe dintr'un moment într'altul.

— Nu mi-e teamă de asta! Ascultă mai bine ce am să-ți spun! Boris Verodin a primit o misiune importantă — trebue să împiedece o însărcinare a lui Potcikev. Prințul însă a aflat de asta astfel că fostul luntraș plutește în mare primejdie.

— Și ce-ți pasă dumitale? făcu burtosul.

— Mai întrebi? răcni ea. — Îți închipui oare că pot îngădui să se întâmple așa ceva?

Mencikovski plecă capul, ca un acuzat, și zise:

- Nu... dar cum putem să-i ajutăm noi?

Sonia îi povesti totul și încheiă astfel:

— Nu știu ce trebue făcut pentru salvarea sa, dar un lucru e sigur: trebue să facem ceva. Mă bizui pe înțelepciunea ta și aștept să-mi dai un sfat.

Mencikovski rămase pe gânduri, apoi zise:

— Părerea mea este să vorbim în gară cu cei din sfatul muncitorilor și să trimitem o drezină după tren. Omul care va face asta va primi o răsplată bună dela mine.

— Zadarnîc. De asta mă voiu îngriji eu, răspunse Sonia, cu hotărîre.

— D-ta? D-ta? făcu burtosul, aproape îngrozit.

— Da, răspunse ea, calm. — Voiu încerca să ajung trenul. Dar pentru d-ta am altă însărcinare, dragul meu... Te vei duce la locuința mea și vei face să dispară un bărbat de acolo.

— Să fac să dispară un bărbat? repetă el, uimit. — Cine e acela? De ce nu-l alungi? Nu vrea să plece?

— Nu, căci nu poate.

Mencikovski tot nu pricepea. Atunci ea îi prinse capul între mâini și-i șopti în ureche:

— Bărbatul e mort — de aceea nu poate pleca.

Burtosul o privi îngrozit și rămase cu gura căscată.

30. — Cursa morții

Sonia își pierdu răbdarea.

— Tot nu pricepi, Mencikovski? se răsti ea la burtos. În locuința mea se află un bărbat mort, care trebue dus de acolo. Și asta trebue s'o faci dumneata.

— A murit individul? întrebă misitul, cu glas slab.

Țiganca izbucni în râs și răspunse:

— Întreabă-l pe prințul Potcikev — el îți va spune.

— Nu prea înțeleg, murmură celălalt, cu sufletul la buze.

— Nici eu nu prea pricep, dar ceea ce știu, îți voi istorisi. Ascultă deci:

„Astă seară când am venit acasă, mă așteptam să-l găsesc acolo pe Narickin. L-am căutat pretutindeni, însă nu l-am găsit; în schimb... se ivi deodată în fața mea prințul Potcikev.

„Cum ajunsese în casă, nu știu — probabil, însă, cu ajutorul unor chei false. D-ta cunoști în-

tâlnirea mea cu dânsul, din trecut.

„El nu putuse să uite ce-a păţit atunci şi când mă văzu acum, mă ameninţă cu moartea. Sunt încredinţată că n'ar fi şovăit o clipă să-şi pună ameninţarea în practică, dacă... dacă nu i-aş fi trădat ceva. Tăcu o clipă, apoi urmă:

— Imi dărui viaţa, aşa dar, şi părăsi palatul. După plecarea lui am început să-l caut pe Narickin şi... i-am găsit cadavrul, în patul meu. Bănuiesc că...

Burtosul o întrerupse şi o apucă de braţ.

— Narickin omorît? îngână el, înspăimântat. — Narickin? O! asta e rău de tot! Cum a ajuns el la tine în casă? Ce căuta el singur acolo?

— ...A fost împuşcat de prinţul Potcikev, căruia i-a ieşit înainte, îşi sfârşi Sonia fraza întreruptă. — Am încercat să-i sap o groapă în grădină, dar n'am izbutit, din pricină că pământul e prea îngheţat. Cadavrul trebue, însă, să dispară din casa mea, — cred că pricepi asta?

— Da, pricep, murmură misitul.

— Te socot destul de inteligent, ca să ştii ce-ai de făcut, urmă frumoasa femeie. — Ce-ar fi să treci cu maşina pe acolo, să-l încarci şi să-l arunci apoi în Neva?

Mencikovski dădu din cap. Nu era în stare să rostească niciun cuvânt, atât de mult îl cutremurase vestea aceasta. Ştia de câtă trecere se bucura Narickin şi că dispariţia lui va fi observată repede. Dar de ce să-l fi ucis prinţul? Deveni deodată bănuitor.

Oare crima nu fusese săvârşită chiar de Sonia, care iscodise apoi povestea cu vizita prinţului?

Frumoasa Ţigancă păru să-i ghicească gândurile, căci zâmbi dispreţuitor şi zise:

— Să nu te preocupe faptul dacă am minţit sau am spus adevărul. Aş putea să-ţi dovedesc că n'am spus o minciună, dar nu găsesc de trebuinţă asta. Aş putea şi să fac plângere împotriva prinţului, dar socot că e mai bine să tac şi să înlătur

cadavrul, — căci altminteri ar fi cu putință să fiu bănuită și vârîtă la închisoare.

— Nu... nu, la închisoare nu trebue să intri! murmură Mencikovski, ameţit de dragoste. — Voiu înlătura în taină cadavrul lui Narickin, așa cum îmi ceri.

— Atunci suntem înțeleși, zise Sonia, mulțumită. A! după cum văd, am ajuns. Hai să ne grăbim, ca să n'ajung prea târziu!

Mencikovski intră cu ea la un consilier al sindicatului lucrătorilor cu care se înțeleseră foarte repede. El vru să-i mai dea un om Soniei, dar dânsa refuză, vrând să guste singură triumful.

Toți trei merseră împreună o bucată de drum, până la o rampă lângă care se aflau mai multe vagoane. O drezină fu adusă pe linia de unde pornise trenul în care se afla Boris Verodin.

Consilierul dădu câteva instrucțiuni Soniei, apoi împinse drezina, care porni în bezna nopții.

Mencikovski se înapoiă în fața gării, se urcă în mașina sa și porni spre oraș. Era stăpânit de un simțimânt de nespusă groază și fiori reci îi treceau prin trup când se gândea ce s'ar putea întâmpla dac'ar fi prins cu cadavrul în mașină. Cine l-ar crede dacă ar spune adevărul, și, pe de altă parte, îi era îngăduit să-l spuie?

Mașina opri în fața palatului Gogineff. Strada era pustie. Burtosul deschise ușa principală, intră și, în vreme ce urca scările, își ștergea fruntea acoperită de sudoare. Ajunse în salon și privi cu teamă spre dormitor; apoi intră în el, își adună toate puterile și cu mâini tremurânde dădu la o parte plapoma de pe pat.

— O! sărman de tine! se văicări burtosul, privind în ochii sticloși ai fostului rabin. — Cine și-ar fi închipuit să te întâlnesc în halul ăsta! Te vor căuta pretutindeni și nimeni nu va bănui în ce chip ai dispărut.

Apoi începu să dezbrace cadavrul și cu timpul

dispăru groaza de care fusese năpădit. Când mortul fu complect gol, îl înveli într'o pătură de culoare închisă.

Gemând şi răsuflând anevoie, Mencikovski coborî treptele cu povara sa şi când ajunse în vestibul o lăsă jos, lângă perete, şi deschise uşa. Privi afară în noapte şi văzu câţiva bărbaţi cari se opriseră lângă automobil.

Bietului misit i se muiară picioarele când auzi vorbele lor.

— Uite aici o maşină a unui burjui, zise unul. — Ia hai să i-o luăm!

Dar celălalt părea să fie de altă părere, căci îl trase cu dânsul pe camaradul său, deşi acesta spunea:

— Alţii să umble cu maşina şi noi să flămânzim!

Burtosul răsuflă uşurat când cei doi porniră mai departe. Mai privi odată dealungul străzii, după care cuteză să iasă afară.

Nu se vedea ţipenie de om, dar spre răsărit mijea de zi. Se aşeză la volan şi porni spre ţărmul Nevei.

Opri într'un loc mai ferit şi luând pe umăr trupul neînsufleţit se târî până la marginea apei, unde îi dădu drumul încetişor.

Cu ochii holbaţi, cu faţa schimonosită de groază, Mencikovski privi la cercurile pe cari le făcea apa pe locul unde fusese afundat cadavrul. Apoi, abia ţinându-se pe picioare, se înapoiă la maşină, sări într'însa şi ca mânat de duhuri rele porni în goană înapoi pe drumul pe care venise.

In vremea aceasta, Sonia Petrovici gonea în noapte pe drezină. Felinare semnalizatoare fugeau pe dinaintea ei şi deodată auzi înainte-i, dar ceva mai la o parte, lovituri înăbuşite şi pufăituri. Câteva scântei se înălţară în aer, căzând iar jos, unde se stingeau. O pereche de şine sclipeau în noapte.

— Ăsta e trenul cu soldaţii republicii, murmură frumoasa revoluţionară.

Triumfa în sinea ei, căci dacă izbutea să întreacă trenul cu trupele guvernamentale, atunci ajungea îndată din urmă trenul celălalt, în care se aflau revoluţionarii.

Îşi adună toate puterile şi pedală cu toată forţa; era lac de sudoare, deşi gerul îi biciuia faţa.

Dar trenul cu soldaţii guvernamentali nu rămânea în urmă. Dacă o vedeau era pierdută.

Deodată, însă, trenul îşi încetini mersul, până se opri cu totul. Sonia fu nevoită şi ea să se oprească pe acelaşi loc, căci altfel ar fi fost observată.

Din precauţiune se piti îndărătul unui vagon de marfă de pe linia alăturată. Cât de bună fusese prevederea aceasta îi fu dat să vadă ceva mai târziu. Din ascunzătoarea ei, Sonia văzu desprinzându-se câteva făpturi de lângă şirul întunecat de vagoane şi păşind spre drezină. Vorbeau încet, dar ea auzea toate cuvintele.

— Pun rămăşag că e drăcia aia care de un sfert de ceas ţine pas cu trenul, zise un soldat.

— Te-ai înşelat, camarade — răspunse alt glas. — Vezi doar că nu-i niciun om aici.

— Ai dreptate — mormăi cel dintâi, — dar sigur nu sunt. Am văzut căruţa aia alergând mereu pe lângă noi.

— Poate s'o fi ascuns călătorul, zise celălalt soldat şi aruncă o privire spre liniile pe cari se aflau vagoane multe.

— Nu cred să fie aşa. Haide, n'avem vreme de pierdut. Căpitanul ne-a ordonat să ne înapoiăm îndată dacă nu e nimic.

Sonia îşi auzea bătăile inimii. Tremura de spaima de a nu fi descoperită în ascunzătoarea ei. Abia când văzu că soldaţii se urcă iar în tren, răsuflă în voie.

Dar acum se simţea desnădăjduită, căci drezina fusese văzută.

Locomotiva pufăi şi se puse în mişcare.

Abia dispăru trenul din vedere, că Sonia se urcă iar pe drezină şi porni mai reparte. Auzea trenul celălalt, dar nu-l vedea. Nu putea fi prea departe încă. Deodată se ivi din nou şi un semnal luminos lumină slab şirul de vagoane.

Sonia simţi că drezina începu să alerge din ce în ce mai repede şi cu toate sforţările ce le făcea nu putu s'o oprească. Cobora o pantă.

Din spre tren auzea sgomot de frâne strânse. Sonia gonea mereu, punându-şi în joc viaţa. Se ivi o curbă şi trenul dispăru iarăşi.

Frumoasa femeie răsuflă uşurată. Privi ţinta înaintea ei şi trebui să-şi încordeze toate puterile ca să nu amorţească. Trenul cu revoluţionari nu mai putea fi departe. Trebuia să-l ajungă înainte ca cel cu soldaţi să fi ajuns la ţintă.

După un sfert de ceas i se păru că vede iar trenul. Atunci auzi înaintea ei un sgomot de roate ce alergă pe şine şi din beznă se ivi un vagon care se legăna încetişor încoace şi în colo.

— Slavă Domnului! murmură dânsa. — In sfârşit, am ajuns trenul.

Răsuflă în voie şi-şi şterse năduşeala de pe frunte.

Pe platforma din spate a ultimului vagon văzu o făptură nemişcată. Işi zise că trebuia să se facă observată, dacă omul n'o văzuse încă. Aprinse un chibrit şi strigă o vorbă într'acolo.

In acecaşi clipă începură să răpăie împuşcături şi gloanţele izbiră pereţii vagoanelor. Se auziră blesteme şi ţipete de răniţi şi muribunzi.

In spaima de care fu cuprinsă, Sonia lăsă în voie drezina, care se ciocni de ultimul vagon al trenului dinaintea ei. Ajutată de omul de pe platformă, ea se săltă pe aceasta şi recunoscu imediat pe cel lângă care se afla.

— Ce s'a întâmplat? întrebă Boris Verodin, în

vreme ce o a doua salvă cutremură văzduhul. — De unde și până unde ai ajuns aici?

Nu așteptă răspunsul însă, ci exclamă:

— Așteaptă, mă înapoiez îndată!

Se făcu nevăzut și în aceeași clipă o lumină palidă alunecă dealungul trenului. Era un reflector pus în funcțiune din trenul celălalt. Urmă o a treia salvă și noui strigăte dovediră că gloanțele nu-și greșiseră ținta.

Boris Verodin, alergând din vagon în vagon, dădu de Bolșek.

— Suntem trădați! îi strigă el. — Mecanicul trebue să dea toată presiunea, căci ne prăpădim cu toții dacă mergem înainte alături de trenul celălalt.

Bolșek se făcu nevăzut.

Revoluționarii se ghemuiră jos și cu o hotărire dârză se pregătiră pentru lupta pe viață și pe moarte.

La asta nu se așteptaseră. Li se spusese că într'un anumit loc de pe linie trebuiau să sară din tren și să ia prizonieri pe soldații din trenul celălalt. La o luptă nu se gândiseră.

Și acum iată că lucrurile se petrecuseră altfel.

Boris Verodin dădu fuga înapoi pe platforma ultimului vagon și o găsi pe Sonia sprijinindu-se de peretele acestuia, palidă ca un cadavru.

— Ce s'a întâmplat? întrebă dânsul. — Haide, povestește repede! De ce-ai venit? Cine te-a trimis?

— Ați fost... trădați! izbuti să zică ea. — Soldații guvernamentali știau că vor fi atacați. Probabil că prințul Potcikev se află în trenul lor. A adus mai mulți oameni decât se stabilise la început.

— La dracu! Cum e cu putință asta? scrâșni Boris. — Cine poate să fi fost trădătorul?

— Nu... nu știu! răspunse Sonia. — Salvează-te Boris, de dragul tău am venit încoace. Era cât pe aci să fiu descoperită în drum și am scăpat numai

datorită faptului că m'am ascuns îndărătul unui vagon de marfă.

— Ai vrut să mă salvezi, spui? întrebă el, privind-o în chip ciudat.

Dar două salve de împuşcături le întrerupseră conversaţia.

— Ascunde-te în vagon! îi strigă el şi se făcu iar nevăzut.

Locomotiva dăduse toată presiunea şi gonea acum pe şine cu viteză ameţitoare. Celălalt tren rămase însă cu mult în urmă, ceea ce era ciudat. Se defectase oare maşina?

Boris Verodin răsuflă uşurat. Prima primejdie mare trecuse.

Tânărul voia tocmai să se ducă să-i vadă pe răniţi, când o detunătură grozavă sparse văzduhul. Vagoanele se ciocniră unul de altul şi la capătul dinainte al trenului ţâşni un val de foc. O forţă misterioasă ridicase de pe şine locomotiva, care se răsuci ca un şarpe.

Bucăţi grele de fier fură zvârlite cât colo, căzând înapoi la pământ sau găurind pereţii vagoanelor.

Se produse o panică de nedescris. Boris Verodin, care se afla în vagonul al treilea, nu-şi dădea seamă care era pricina exploziei. Presiunea aerului fu atât de puternică, încât luntraşul fu apăsat de pereţii vagonului şi-şi pierdu răsuflarea.

— Aici e iadul! răcni cineva. — Să scape cine poate!

In aceeaşi clipă o nouă salvă răpăi şi răcnete de groază ieşiră din piepturile revoluţionarilor.

— Afară... în pădure.. porcii vor să ne încercuiască! strigă un marinar înalt şi smulse uşa.

Din trenul celălalt săriseră jos mulţi soldaţi. Alergau peste şine, conduşi de un bărbat cu chipul palid. Infipseseră baionetele în puşti şi răcneau cât îi ţinea gura. Reflectoarele luminau privelişte. Vreo

cinci sute de soldaţi se năpustiră asupra celor câţiva revoluţionari.

Dar aceştia nu se predară fără luptă.

— Aici, la mine! strigă, cu glas puternic, un bărbat spătos.

Era Boris Verodin. Avea răspunderea trupei şi nu vroia s'o lase să se prăpădească cu totul. Un sfert din oamenii săi erau deja morţi sau scoşi din luptă.

In vreme ce se retrăgea cu ai săi spre pădure, tot luptând, vreo cincizeci de soldaţi săriră în trenul revoluţionarilor şi-i ciopârţiră pe răniţi.

Răcnetele de durere ale nenorociţilor nu-i mişcau de loc pe aceste fiare, căci ei stăteau sub conducerea căpitanului Semelov. Prinţul Potcikev dăduse pe seama acestuia nimicirea revoluţionarilor, cu ordinul să nu scape decât unul singur: Boris Verodin, pe care vroia să-l aibă viu.

131. — Un început îndrăzneţ

Sonia Petrovici constată cu groază ce catastrofă adusese trădarea ei, printre revoluţionari. Ea stătea nemişcată pe platforma ultimului vagon, cu sufletul chinuit de groază. Când locomotiva explodă, venind în atingere cu un cartuş de dinamită pus pe şine, frumoasa femeie fu zvârlită de pe vagonul unde stătuse până atunci.

Se piti îndărătul unui morman de fierărie, de unde urmări, cu ochii holbaţi, lupta inegală pe viaţă şi pe moarte.

Vedea totul, căci reflectoarele soldaţilor guvernamentali luminau din plin toate fazele luptei.

Văzu şi cum revoluţionarii de sub conducerea lui Boris Verodin fugeau spre pădure, dar — o! grozăvie! — marginea pădurii se însufleţi deodată şi ca un zid de nepătruns se iviră sute de oameni, cari se năpustiră asupra marinarilor.

Aceştia se întoarseră. Se folosiră de tren ca

acoperire din spate, căci nu le mai rămânea altceva de făcut.

Soldaţii de pe linia ferată înaintară atunci spre dânşii. Revoluţionarii erau complect încercuiţi, şi Boris Verodin părea să bănuiască cum că se apropie sfârşitul. Dar, tot aşa precum trăise, vroia să şi moară ca un erou. Viu nu-l vor prinde.

Intr'o mână ţinea revolverul, în cealaltă o granată şi astfel încercă să-şi croiască un drum. Dacă izbutea să străpungă zidul format de soldaţi, atunci era salvat. In pădure nu putea fi prins atât de lesne.

— După mine, tovarăşi! strigă el cu glas tunător.

Granata de mână sbură printre soldaţii din faţa lui. Alţi doi camarazi zvârliră primejdioasele arme.

Efectul fu distrugător. Valul năvălitor se dădu înapoi şi se produse o spărtură.

Boris Verodin îşi întoarse privirea şi-i văzu pe camarazi luptând în spatele său. El stătea lângă tren, împreună cu zece soldaţi şi se apăra vitejeşte. Explozia granatelor de mână îi făcu mai precauţi pe soldaţii guvernamentali, cari nu mai cutezau să se apropie prea mult.

— Predaţi-vă! răcni un glas.

Boris Verodin ciuli urechile şi i se păru că recunoaşte vocea.

— A! ticălosul acela de Semelov, incendiatorul şi asasinul! scrâşni el.

Fără să şovăie o clipă, se năpusti înainte şi se trezi cu două baionete în piept. El le împinse în lături şi ridică o puşcă dela pământ.

Gloanţele sburau deasupra lui, dar nu-l nimeriră. Doar o sgârietură la braţ îi provoca dureri.

Lovea cu puşca orbeşte, în dreapta şi'n stânga şi deodată văzu că duşmanii se dau înlături din faţa lui. Acum drumul îi era deschis, putea fugi.

Cereţi mâine numărul 71 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Pădurea era la vreo douăzeci de metri de fugă. Tânărul luntraș ajunse la ea, împreună încă patru luptători. Pentru moment se aflau adăpost, căci dindărătul copacilor nu puteau fi s și pe de altă parte puteau opune împotrivire u atac. Probabil că soldații guvernamentali își dură seama de asta, căci renunțară la urmărire.

— Al d-ta ești, tovarășe Bolșek! zise Bo simțind o mână pe umăr. — Am pierdut partida probabil c'am fost trădați.

Privi printre copaci spre trenul care fusese răsit de soldați și văzu cum aceștia respinge tot mai mult pe revoluționari. Un plan de o drăzneală nebunească îi trecu prin minte. Tr era pierdută și niciun ajutor numai era cu putir Șopti câteva cuvinte lui Bolșek, care-l privi cu oc holbați.

— Ai înebunit, tovarășe Verodin? făcu ace vrând să-l oprească.

Dar fostul luntraș nu se lăsă. Putea oare să înapoieze singur la Petrograd și să raporteze pre dintelui Comitetului Central că tovarășii săi și găsit moartea și numai el singur scăpase cu vi fără să fi adus la îndeplinire misiunea?

Nu, asta n'o putea face.

Părăsi ascunzătoarea și, aplecându-se, se fur dealungul brâului pădurii. Intorcându-se odată, proape fără voie, zări pe cineva îndărătul lui privindu-l cu doi ochi de foc.

Era Sonia Petrovici, care-l urmase.

— Ce vrei să faci, Boris? întrebă'ea, cu spain — Vrei să-ți jertfești viața? Ce rost ar avea ast Nu vezi că totul e pierdut? Tu și oamenii tăi : pierdut partida. Te-ai împotrivit ca un leu și s'a putut face nimic. Fugi și raportează președin lui că ți-ai făcut datoria!

— Lasă-mă în pace! răspunse Boris Verodin. Pleacă și pune-te la adăpost, — nu vreau să te m văd aici!

— Boris, rămâi! imploră dânsa. — Planul tău nebunesc nu va putea izbuti niciodată, — îţi pui în joc viaţa în mod zadarnic.

Dar el n'o mai auzea. Cu sărituri mari alergă peste şine şi izbuti s'ajungă până la locomotiva trenului duşman.

Mecanicul se speriă văzând un bărbat spătos ivindu-se deodată înaintea lui. Abia mai avu vreme să scoată un ţipăt uşor, când Boris Verodin îl izbi cu revolverul în frunte, culcându-l la pământ. Apoi îl zvârli cât colo şi îşi încordă auzul în noapte. Impuşcături răzleţe răsunau. Se părea că soldaţii se aflau în urmărirea revoluţionarilor.

Trenul făcea impresia că e pustiu. Boris o luă dealungul lui şi văzu patru vagoane plumbuite în urma locomotivei. In acestea trebuiau să fie banii. După ele veneau alte cincisprezece sau douăzeci de vagoane.

Tânărul erou se vârî între al patrulea şi al cincilea vagon, încercând să desfacă cuplajele. După câteva minute treaba se făcu. Din câteva sărituri ajunse înapoi la locomotivă şi îşi făcu vânt pe dânsa. Atunci, însă, se iviră câteva făpturi întunecate.

Fostul luntraş ridică revolverul, dar în aceeaşi clipă auzi un glas:

— Nu ne recunoşti, Boris?

Era iarăşi Sonia Petrovici.

După ce tânărul se făcuse nevăzut, ea îi lămuri repede pe bărbaţii cari până atunci fuseseră împreună cu el

— Nu trebue să-l lăsaţi singur! zise ea, implorător. — Gândiţi-vă că asta poate însemna moartea lui.

— Haideţi! spuse Bolşek, care se afla şi dânsul acolo. — Dacă nu se poate altfel, atunci să murim împreună cu el.

Ajunseseră la tren tocmai când Boris vroia să pornească locomotiva.

— Urcaţi! le strigă dânsul. — Ei se întorc. Im-

puşcaţi-i, dacă ne urmăresc.

— De asta să n'ai grijă! răspunse Bolşek şi î: încărcă revolverul.

Ceilalţi doi camarazi ai săi făcură la fel.

Boris umblă la manivelele locomotivei, ca se puse în mişcare, trăgând după ea cele patı vagoane alăturate.

Locul luptei rămase tot mai în urmă. Răcnete din ce în ce mai îndepărtate, dovedeau că soldaţ guvernamentali se înapoiaseră.

Boris Verodin oftă îndurerat. O tristeţe adânc era întipărită pe chipul său. Mâinile i se încleştaı pe bara de fier dinaintea lui.

Privi afară dealungul şinelor... In cele patr vagoane se afla o sumă enormă. Va izbuti el oaı să aducă înapoi transportul la Petrograd şi să pună la dispoziţia Comitetului?

Inaintea locomotivei se zăreau bolovanii p cari îi îngrămădiseră ei pe şine, ca să opreasc trenul cu soldaţii guvernamentali. Acum trebuia s oprească şi să înlăture pietrele. Treaba fu îndepl nită în cinci minute, apoi locomotiva porni iarăşi

Boris predete lui Bolşek conducerea acesteia iar el se aşeză pe scăunaşul de lângă tender şi-ş îngropă faţa în mâini.

Simţi deodată o mână pe cap şi ridicând pri virea o văzu pe Sonia, care se uita la el cu privir aprinse.

Fostul luntraş îi întinse mâna şi zise:

— Eşti o femeie vitează. Cum s'a făcut de-a venit încoace? Cine ţi-a vorbit despre misiune mea?

Sonia îşi pregătise o poveste, pe care o spus acum:

— Am fost informată de Narickin, pe care l-am întâlnit pe stradă. M'a rugat să mă duc la gară ş să pornesc cu o locomotivă în urma trenului vo stru. Spunea că auzise cum că guvernul aflase de planul vostru de a pune mâna pe muniţiuni. Tre-

bue să fi fost vreun trădător la mijloc.

„Ajungând la gară n'am găsit însă nicio locomotivă, astfel că m'am urcat pe o drezină și am pornit în urma voastră. Ceea ce s'a petrecut apoi, știi.

Bolșek opri locomotiva. Afară de dânsul se mai aflau acolo trei camarazi și Boris Verodin.

— Avem două drumuri pe care putem apuca, tovarăși, zise el. — Ne stă în putință să plecăm până la orașul apropiat și să schimbăm macazul, dar riscăm să fim opriți, acolo, căci nu știu dacă stația aceea e de partea guvernului, sau ține cu noi.

„A doua posibilitate e să dăm drumul trenului în fluviu, ceea ce va aduce cu sine, firește, pierderea muniților.

Boris Verodin chibzui, apoi întrebă:

— In drum nu putem schimba macazul?

— E greu, răspunse Bolșek. — Sunt aproape sigur că soldații ne urmăresc pe linie. N'au alt drum decât acesta. Mă tem că vor presupune că ne înapoiăm cu trenul și ne vor opri atunci.

Boris Verodin se uită la ceasornic.

— Avem un avans de vreo trei ceasuri, zise el. — Vom merge înainte, poate găsim altă cale de scăpare. Ce-ar fi, de pildă, dac'am goli vagoanele în mijlocul pădurii și am aduce lăzile la un loc sigur, unde să nu poată fi găsite de soldați?

— Propunerea nu e rea, răspunse Bolșek, dar eu nu cunosc un astfel de loc. Casa pădurarului e cu mult în urma noastră.

— Dacă nu mă înșel, se află o mânăstire aproape de localitatea Oltșarskoi, pe lângă care trebue să trecem, își dădu cu părerea unul din marinarii aflați pe locomotivă. — Oprind acolo putem descărca lăzile și să le ducem la mânăstire. Mai locuiesc doar câțiva călugări bătrâni într'însa.

— Nu ne vor trăda, oare? întrebă Boris.

— Se vor feri să facă asta, răspunse mari-

narul. — Propun să-i punem să jure, căci oamenii aceştia mai curând vor lăsa să li se smulgă limba decât să-şi calce jurământul.

După o scurtă consfătuire se luă hotărîrea de a se aduce la îndeplinire propunerea aceasta.

Trenul goni mai departe, trecând prin câteva sate şi după câtva timp se ivi şi mânăstirea, care se afla în pădure. Zidurile-i cenuşii se înălţau deasupra vârfurilor copacilor.

Locomotiva opri. Boris Verodin vroia să se ducă singur la mânăstire, dar Sonia îl apucă de braţ şi-l rugă fierbinte:

— Lasă-mă să merg cu tine, Boris!

El rămase o clipă nehotărît. Femeia aceasta îi făcea milă. Pentru a doua oară îi făcuse un mare serviciu şi el nu putea să-i mulţumească în felul cum vroia dânsa.

Incuviinţă cererea Soniei şi ea porni alături de el.

La jumătatea drumului, Boris se opri şi întorcându-se spre tovarăşa sa îi zise cu imputare:

— De ce ţi-ai pus în gând să vii cu mine?

— Pentru că te iubesc, Boris — răspunse ea, cu înflăcărare — pentru că nu pot trăi fără tine — te iubesc la nebunie.

El îi luă mâna şi o ţinu strânsă într'a lui, pentru ca ea să nu se poată apropia prea mult.

— Nu pot împiedeca asta! zise el compătimitor. — Dar trebue să pricepi că iubirea nu poate fi silită, Sonia. Ştii doar că sunt legat, că iubesc o altă femeie.

— Ştiu numai că tu îmi aparţii, răspunse ea, tremurând de patimă. — Şi mai ştiu că m'ai iubit cândva. De ce te-ai îndepărtat de mine? Ţi-am salvat viaţa şi am pretenţii asupra ta. Ţi-am mai spus odată că prin minte poţi câştiga un mare ducat. Nu fii prost, Boris. Lasă totul şi distruge podurile în urma ta, Boris!

El dădu din cap cu hotărîre şi răspunse:

— Ai mai făcut odată astfel de aluzii, Sonia. In ce chip vrei s'ajungi în stăpânirea unui mare ducat? Nu-mi închipui că vorbeşti serios. Şi, pe de altă parte, crezi că bogăţiile m'ar putea ispiti pe mine — că m'ar putea îndemna să devin trădătorul poporului meu? Nu, vreau să lupt alături de el, ca să ne câştigăm libertatea.

„Pe mine nu mă interesează banii şi bunurile, dispreţuiesc bogăţiile, căci ele nu fac fericit pe om.

— Iţi vei schimba odată părerile, răspunse ea, mohorîtă. — Gândeşte-te, Boris, ce ţi s'a întâmplat astăzi! O simplă întâmplare te-a scăpat dela moarte. Nu e asta un semn al soartei? Vino cu mine, Boris, rupe legăturile pe cari le ai, până nu e prea târziu!

— Nu! răspunse el cu hotărîre. — Nu te osteni, Sonia, căci nu vei izbuti să-mi schimbi părerile! Sunt un luptător pentru libertate şi astfel vreau să trăiesc şi să mor. Şi acum îţi voiu mai spune ceva.

O privi cu seriozitate şi urmă:

— M'am legat — nu mai sunt liber — am o soţie pe care o iubesc, pentru care îmi jertfesc viaţa.

Sonia îşi muşcă buzele. Simţea un fior rece înfigându-i-se în inimă.

Se prefăcu speriată, de parcă n'ar fi ştiut nimic de căsătoria lui.

Cu capul în pământ păşi mai departe alături de el. Şi din nou se trezi ura în sufletul ei şi se gândi: „Vai de tine, prinţesă Natasa, dacă îmi mai încrucişezi odată drumul vieţii! Voiu împiedeca ca să te mai întâlneşti cu dânsul".

Boris crezu că ea se declarase mulţumită cu lămurirea lui şi se bucură de aceasta. Ii luă mâna şi zise cu căldură:

— Vei găsi cândva un bărbat care ţi se va potrivi mai bine, Sonia, şi atunci mă vei uita. Nu fii copilă şi scoate-ţi din cap gândul dela mine!

Frumoasa femeie suspină, strânse buzele cu

furie și ochii-i scânteiau; dar el nu văzu nimic.

Ajunseră la poarta mânăstirii și Boris Verodin bătu cu patul revolverului într'însa. Dură mult până se ivi cineva. Era un bărbat cu barbă căruntă și ochi inteligenți, cari priveau dindărătul unei perechi de ochelari. Purta o rasă cafenie, legată cu un șnur la mijloc.

— Am de vorbit ceva cu d-ta, părinte, zise Boris Verodin, și intră.

— V'ați rătăcit cumva și căutați adăpost? întrebă călugărul, privind cercetător dela unul la altul.

— Nu, altceva mă aduce aici, răspunse tânărul. — Cheamă-l pe stareț, căci trebue să vorbesc cu el!

Omul zâmbi trist și răspunse:

— Nu-ți pot îndeplini dorința, căci sunt singur aici. — Frații mei au pornit spre Răsărit de când vremurile și oamenii au devenit atât de neliniștiți. Îngrijesc de mânăstirea asta, atât cât îmi stă în putință.

Boris îl străpunse cu privirea și zise poruncitor:

— Condu-mă în pivnița mânăstirii!

— În pivniță? Ce vreți să faceți acolo? întrebă celălalt, mirat peste măsură.

— Trebue să caut o ascunzătoare.

Călugărul nu răspunse, ci făcu doar un semn cu mâna și porniră cu toții înainte, pe un gang lung. Cu o cheie, bătrânul deschise o ușă, îndărătul căreia se ivi o deschizătură întunecoasă. El păși înainte, ținând în mâna dreaptă, ridicată, o torță.

Coborîră multe trepte și când ajunseră jos, călugărul zise:

— Aici este pivnița care, după cum vedeți, nu e prea mare.

Boris Verodin cercetă totul și dădu și de o încăpere fără ușă, un soiu de gaură, pe care o examină mai cu luare-aminte.

— Știi să taci, părinte? întrebă el pe călugăr, măsurându-l cu privirea.

— Meseria noastră e să păstrăm tăcerea, răspunse celălalt.

— Atunci jură-mi că nu vei trăda ceea ce se va petrece în noaptea aceasta în mânăstire. — Suntem trimişii liberatorilor poporului rus! adăugă el, ameninţător. — Cred că ştii ce însemnează asta?

Călugărul încuviinţă, fără să spună un cuvânt. Apoi ridică mâna şi rosti cu solemnitate un jurământ, cu care Boris Verodin se declară mulţumit.

— N'am timp de pierdut, zise luntraşul. — Ai vreo targă, sau un cărucior să-mi împrumuţi?

— Avem şi una, şi alta. E vorba de vreun bolnav?

— Nu, părinte. Aducem un număr mare de lăzi. Vei fi păzitorul acestora, căci au un conţinut preţios pentru noul regim.

Boris se apropiă de urechea bătrânului şi-l şopti:

— Sunt lăzi cu muniţiuni.

Călugărul se speriă, apoi oftă:

— Nu mă pot împotrivi. Dacă vrea Domnul, facă-se voia Lui!

Sonia rămase acolo, în vreme ce Boris se îndepărtă repede. Aşeză targa pe cărucior şi porni înapoi spre linia ferată.

Când ajunse acolo se deschiseră vagoanele şi lăzile fură descărcate. Abia când se crăpă de ziuă isprăviră treaba şi trenul golit stătea gata de plecare.

Bolşek se uită la ceas şi făcu o mutră îngrijorată.

— Peste un ceas se face ziuă deabinelea — zise el — şi atunci vom fi văzuţi. Propun să dăm drumul locomotivei cu vagoanele să meargă în voia soartei. La câţiva kilometri de aici se va sfărâma izbindu-se de tampoanele de pe vreo linie moartă.

Boris încuviinţă propunerea, căci dacă veneau soldaţii înainte de a se fi transportat toate lăzile, întreprinderea lor dădea greş.

Bolșek dădu drumul locomotivei care porni cu viteză mare, dispărând la orizont.

După multă trudă veni și rândul ultimului cărucior, pe care cei câțiva bărbați îl împinseră în pădure. Hotărîră să rămână peste zi la mânăstire, ca să se odihnească.

După ce aduseră totul în pivniță, Boris Verodin rămase singur acolo și-l chemă pe călugăr, căruia i se adresă:

— Ai făcut un jurământ, părinte. Acum te rog să zidești gaura aceasta. Afară de d-ta și noi, nimeni nu știe că lăzile se află în pivniță. Știu că vei tăcea.

Scoase o foaie de hârtie din carnetul cu notițe și urmă:

— Îți voiu da jumătate din foaia asta! Numai acela care îți va aduce jumătatea cealaltă e în drept să ia în primire lăzile.

Călugărul luă hârtia, o vârî în buzunar și urcând înapoi scara, împreună cu Boris, zise:

— Vă voiu da acum mâncare și băutură, atâta cât se găsește în vremurile astea grele.

— Puțin lapte și pâine ne ajunge, zise fostul luntraș. Dar ia spune, cât timp va dura până va fi zidită gara?

— Am învățat meșteșugul zidăriei, astfel că în câteva ceasuri treaba va fi gata.

Cei patru bărbați se așezară la masă. Lumina cenușie a zorilor pătrundea prin fereastră. Călugărul se ivi din nou și arătă revoluționarilor câteva odăițe în care se puteau odihni.

Bătrânul tocmai vroia să se înapoieze în pivniță, când se auzi un sgomot înăbușit afară.

— Ce-a fost asta? întrebă Boris și-l privi pe călugăr.

— Cineva cere să intre, răspunse acesta.

— Te voiu însoți eu — zise fostul luntraș. — Trebue să-i văd pe aceia cari vor să intre în mânăstire.

Merseră împreună până la poartă, dar abia priv prin ferestruica de acolo, că se dădu repede înapoi, cu o exclamaţie de surprindere.

132. — Lupta până la nimicire

Părăsind palatul Gogineff, prinţul Potcikev porn repede la drum. Nu era de pierdut nicio clipă, căc era vorba să se împiedece atacul plănuit de bo şevici împotriva transportului de bani.

Prinţul se duse la gară şi izbuti să expedieze o telegramă la cartierul general, ordonânnd să se trimită de patru ori mai multe trupe decât fuses vorba la început.

Cu aceste pregătiri izbuti atacul. In locul unde sărise în aer locomotiva revoluţionarilor, prinţul lăsase un detaşament mic de soldaţi, cari se ascun seră în pădure. Aceştia puseseră dinamită pe linie

In cursul luptei îndârjite revoluţionarii fură în cercuiţi şi ucişi. Numai Boris Verodin şi cei patru marinari cari erau cu el, scăpaseră.

Când Semelov vizită locul luptei rânji fioros Dădu ordin soldaţilor să sape în pădure o groapă comună, în care să fie îngrămădiţi bolşevicii.

Cea mai mare parte a oamenilor se înapoiară la tren, când, deodată, se produse larma.

— Ce-i asta? întrebă Potcikev, care mergea alături de Semelov, în spatele soldaţilor.

— Mii de bombe! Trenul a dispărut, Excelenţă! exclamă căpitanul.

Prinţul scoase o înjurătură zdravănă şi îşi iuţi paşii.

— Dar văd că trenul meu e acolo, zise el îndată răsuflând uşurat.

Curând însă avea să se încredinţeze că se înşelase amarnic. I se raportă că primele patru vagoane cu locomotiva fuseseră decuplate.

Prinţul păli de moarte când află vestea aceasta.

— Cine să fi făcut asta, căpitane Semelov? întrebă el, iritat peste măsură.

Chestiunea se lămuri repede, căci în vremea asta mecanicul își revenise în simțiri și povesti ce se întâmplase..

— A fost Boris Verodin, dușmanul meu de moarte, murmură Potcikev. — Din nou omul acesta îmi năruiește planurile. Trebue să-l urmărim, căpitane Semelov.

— Ne vom lua după fugari în marș forțat, răspunse „Tiranul". La prima cabină de acar vom telefona ca trenul să fie oprit în gara apropiată.

— Da, da, fă cum e mai bine!

Îți făgăduiesc zece mii de ruble dacă readuci conținutul celor patru vagoane. Și, încă zece mii de ruble în plus dacă mi-l aduci pe Boris Verodin aici, viu sau mort.

Semelov își mângâiă barba și râse drăcește.

— Veți fi mulțumit cu mine, Excelență, zise el.

Apoi își instrui repede oamenii și trupa se puse în mișcare.

După câteva ceasuri, Semelov ajunse la cantonul de cale ferată. Un bărbat îmbătrânit în slujbă îi ieși în întâmpinare. Era foarte turburat, căci tremura din tot trupul, astfel că Semelov îl întrebă amenințător:

— Ce s'a întâmplat? Ai ceva pe cuget? Dacă ești și tu unul din blestemații de trădători, atunci uită-te la copacul de colo și alege-ți craca de care vrei să fii spânzurat.

— Mă bănuiți pe nedrept, domnule căpitan — răspunse cantonierul. — Cât despre mine, puțin îmi pasă ce se întâmplă la Petrograd sau în lume. Îmi văd aici de slujba mea și nici n'am timp să mă ocup de politică. Am avut doi feciori, cari au murit pe câmpul de luptă.

— Atunci, de ce te-ai turburat când ne-ai văzut? — se răsti căpitanul.

— Pentrucă tocmai acum am primit din oraș o

veste grozavă. Mi s'a telefonat, întrebându-mă dac[ă] nu cumva am văzut un tren trecând pe aici. La [o] depărtare de patru verste de oraș a deraiat un tre[n] care s'a sfărâmat în bucăți. Vestea a fost dată d[e] cantonierul de la numărul treisprezece. Din fer[i]cire, trenul era gol, așa că nu sunt victime omenești.

Semelov tresări.

— Cum, nu sunt victime omenești? — făcu e[l]

— Nu, niciuna — răspunse bătrânul.

— Câte vagoane avea trenul?

— Patru.

Căpitanul scoase o înjurătură.

— Atunci, lucrurile s'au lămurit — strigă el. — Ticălosul ne-a tras pe sfoară. Dar unde o fi du[s] lăzile?

Rămase câtva timp cu privirile ațintite în gol[ul] apoi zise:

— Pune-mă în legătură cu cantonul care a da[t] de veste nenorocirea.

Bătrânul îi împlini cererea și Semelov vorbi cu cantonierul respectiv, care întări spusele celui[a] lalt.

— N'ai văzut trenul trecând pe aici? — în[tre]bă el.

— Nu, domnule căpitan. Ce-i drept, am auzi[t] pufăitul unei locomotive, dar asta nu m'a mirat.

Semelov se sfătui cu un tânăr ofițer. Nu exista decât o singură explicație: dacă lăzile nu mai erau în tren, atunci trebue să fi fost descărcate mai înainte. Așa dar, nu putea fi vorba decât de un loc pe unde trecuse trenul.

— Domnule locotenent, vei porni spre locul nenorocirii, însoțit de patruzeci de oameni — porunci Semelov. — În drum vei cerceta toate așezările omenești, în căutarea lăzilor. Dacă îți vei împlini datoria, Excelența Sa va ști să te răsplătească.

— Am înțeles, domnule căpitan — răspunse tânărul. — Unde să vă dau raportul?

— Ai să te înapoiezi aici, după ce vei fi lăsat jumătate din oameni să păzească lăzile — dacă le vei găsi, firește.

— Prea bine, domnule căpitan!

Cei patruzeci de oameni porniră înainte, sub conducerea locotenentului, în timp ce restul trupei, împreună cu Semelov, se înapoiă în lagăr.

După ce străbătură două sate, oamenii căpitanului ajunseră, a doua zi dimineața, aproape de mănăstire. Dar nimic nu trăda că lăzile fuseseră descărcate acolo. Totuși, căpitanul luase hotărîrea să cerceteze totul cu băgare de seamă, astfel că porni spre mănăstire pe același drum de care se folosiseră revoluționarii, pentru a duce lăzile la adăpost.

133. — O nouă crimă a lui Semelov

Călugărul privi grav spre Boris Verodin, când acesta se îndepărtă de ușă. După cât se părea, cei de afară erau oameni de cari se temeau oaspeții mânăstirii.

Privi și el prin deschizătură și zări chipul „Tiranului" îndărătul căruia se aflau soldați.

In același timp bătăile în poartă se repetară.

— Să deschid? — întrebă în șoaptă călugărul, adresându-se lui Boris Verodin.

Acesta scoase revolverul și, plecându-se spre urechea gazdei sale, zise:

— Ferește-te să faci asta, părinte! Ofițerul de dincolo este unul din cei mai mari ticăloși de pe lume. Nu știu dacă ești în curent cu ultimele întâmplări petrecute în țară și dacă ai auzit despre prințul Potcikev. Acesta e cel mai înverșunat vrăjmaș al poporului, iar căpitanul din fața porții e mâna lui dreaptă.

„Depărtează-te și lasă totul în seama mea! Cred că ne-a sosit sfârșitul... Nu uita jurământul pe care l-ai făcut... dacă murim în lupta care se va porni

peste câteva minute, atunci datoria dumitale va fi să destăinuiești Comitetului Central revoluționar ascunzătoarea lăzilor.

Călugărul încuviință din cap și după privirea lui gravă se putea cunoaște că-și va respecta jurământul.

Cei de afară deveniră tot mai stăruitori.

— Dacă nu deschideți, vom pătrunde cu forța! — strigă Semelov.

In același timp, scoase revolverul și slobozi în poartă un glonț, care, din fericire, nu răni pe niciunul din cei doi bărbați.

Tovarășii lui Boris Verodin se apropiară de el, cu armele în mâini.

— Nu puteți evita lupta, care va avea un sfârșit tragic pentru voi? — murmură călugărul.

Boris zâmbi cu tristețe.

— Vrei să ne predăm, Sfinția ta? — zise el. — Doar știm prea bine că vom fi puși la zid.

„Așa dar, nu ne rămâne decât să luptăm până la ultima suflare.

Apoi, adresându-se Soniei, urmă:

— Păcat de tine, tovarășă Petfovici... N'ai vrea să încerci să scapi?

Revoluționara îl străfulgeră cu privirea.

— Viața mea îți aparține ție, Boris... și, apoi, să nu-ți închipui că cei de afară mă vor cruța. Același sfârșit mă așteaptă și pe mine dacă voiu cădea în mâinile lor.

— Fie cum vrei tu! răspunse Boris, cu tristețe. — Eu nu-ți-am vrut decât binele.

Un gând salvator păru că fulgerase prin mintea călugărului. El făcu semn luntrașului să-l urmeze într'un ungher al coridorului și-i șopti:

— Există un singur mijloc de scăpare. Mânăstirea are un cavou tăinuit, a cărui intrare nu poate fi descoperită. Ascundeți-vă acolo și, în timpul ăsta, voiu deschide poarta și voiu răspunde la întrebările soldaților.

Cereți mâine numărul 72 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

— Şi n'ai să ne trădezi? — întrebă luntraşul, aţintind asupra călugărului o privire sfredelitoare.

Acesta zâmbi cu tristeţe.

— Faceţi cum credeţi! răspunse el. — Dacă nu aveţi încredere în mine, mă retrag spre a mă ruga pentru voi.

Tânărul nu mai şovăi, ci primi ajutorul oferit.

Bătrânul porni înainte, în vreme ce loviturile şi împuşcăturile de afară deveneau tot mai dese.

După ce urcară o scară îngustă, revoluţionarii se văzură într'o încăpere luminată de o candelă, care se afla deasupra unui altar mic. Frigul pătrundea printr'o ferestruică de sus.

Călugărul se apropiă de altar şi, după câteva clipe, acesta se dădu într'o parte, lăsând să se vadă o scară ce ducea în adâncime.

Revoluţionarii coborîră, în timp ce altarul reveni la locul său.

— Aşteptaţi puţin! zise Boris, când ajunseră jos. — Vreau să mă încredinţez dacă altarul poate fi mişcat şi de aici, altminteri suntem cu totul la cheremul călugărului.

In vreme ce luntraşul urcă treptele, ceilalţi rămaseră locului.

O lespede grea, care, după cât se părea, era soclul altarului, astupa deschiderea. Toate încercările sale de a mişca piatra, rămaseră zadarnice. In cele din urmă, Boris coborî iarăşi lângă tovarăşii săi, cari aprinseseră lămpile de buzunar şi se încredinţaseră că erau în catacombele mânăstirii. La dreapta şi la stânga stăteau înşirate cosciuge, din care cea mai mare parte putreziseră. Unele se desfăcuseră, lăsând să se vadă osemintele dinăuntru.

— Dacă părintele nu se mai arată, să ştiţi că

No. 75 al romanului
VRAJA MILIOANELOR
va costa 4 Lei

rămânem aici ca niște șobolani prinși în capcană — făcu Bolșek.

— Asta încă n'ar fi nimic — interveni unul din marinari. — Dacă se arată însoțit de soldați, chestia devine mult mai complicată. Semelov ăsta are metode să deslege limbile celor mai încăpățânați oameni. Am auzit multe despre el. Dacă e adevărat, nu știu nici eu.

— N'are niciun rost să ne batem capul ca să ghicim ce gânduri are călugărul cu noi — zise Boris. — Mai bine hai să cercetăm locul, poate găsim vreo altă intrare în cavou.

Deodată, luntrașul simți un trup moale lângă el și două brațe îi înlănțuiră gâtul.

— Boris, dacă aș muri împreună cu tine, mi s'ar părea că moartea e o fericire! — murmură Sonia Petrovici.

Tânărul încercă să se libereze, dar nu izbuti. Rămase deci liniștit, compătimind din inimă pe această femeie frumoasă, care nu vroia să înțeagă că el aparține alteia.

In acest timp călugărul se îndreptă spre poartă, unându-și îmbrăcămintea în neorânduială, ca să lea impresia că abia atunci se trezise din somn.

Deodată, însă, poarta cedă sub apăsarea solaților. Călugărul se opri, înodându-și șnurul în rul rasei, apoi privi cu îndrăzneală spre cei cari ătrunseseră în mânăstire.

Căpitanul șovăi o clipă; după aceea ridică revolverul, strigând:

— De ce n'ai deschis imediat?

— Eram tocmai la utrenie — răspunse călugărul, liniștit. — De unde puteam să știu că soldații vor să intre în singurateca noastră mânăstire? Dela izbucnirea războiului, niciun om n'a mai călcat pragul acestui lăcaș, unde locuiesc ngur.

— Găsesc că te-ai rugat cam mult — zise Se-

melov, apropiându-se și rotind ochii prin bolta pe jumătate cufundată în întunerec. — Spuneai că nimeni n'a călcat pe aici de multă vreme? Hm, asta nu prea cred să fie adevărat, căci știu bine că acum câteva ceasuri au intrat aici niște oameni, pe cari îi urmărim. Așa dar, spune-mi unde se află ei și nu ți se va întâmpla nimic.

Călugărul se cam turbură la aceste cuvinte, însă Semelov nu băgă de seamă.

— Nu pot decât să repet ceea ce am zis mai înainte — răspunse bătrânul. Am petrecut iarna singur în mânăstire și tot singur voiu rămâne până până la sfârșitul războiului.

„Tiranul" bătu din picior.

— Cercetați mânăstirea! — porunci el oamenilor săi. — Dacă izbutiți să dați de ticăloși, știți ce aveți de făcut. Numai unul singur va fi cruțat, căci acela trebue să ne destăinuiască undeva ascuns lăzile.

Soldații se împrăștiară prin sfântul lăcaș. Călugărul descuiă toate chiliile, care fură cercetate cu amănunțime.

Semelov spumega de mânie, apropia mereu revolverul de tâmpla călugărului, încercând să-i smulgă vreo mărturisire. Dar acesta nu se sinchisi de amenințări, căci renunțase de mult la viața pământească și, apoi își dădea seamă că Semelov era un ticălos, astfel că era și mai hotărît să nu trădeze pe oaspeții săi.

— Locotenent Osiri! — strigă deodată căpitanul, unuia din oamenii săi. — Urmează dumneata cercetările, căci eu vreau să stau nițeluș de vorbă cu Sfinția Sa.

— La ordinele dumneavoastră, domnule căpitan — se auzi răspunsul.

— Să intrăm aici! — se adresă Semelov călugărului, cu un glas care nu prevestea nimic bun.

Patru soldați se postară la ușă, cu armele pregătite, iar cei doi intrară într'o chilie întunecoasă.

— Mânăstirile astea au și încăperi tăinuite — începu „Tiranul" așezându-se pe marginea patului de lemn. — N'ai vrea să mi le arăți și mie?

Călugărul clătină capul și zise:

— Vă înșelați, domnule căpitan. Cel puțin eu nu știu nimic despre existența vreunei încăperi tăinuite. N'avem decât o capelă, unde ne închinăm lui Dumnezeu, și odăițele pe cari le-ați văzut.

Semelov se juca cu revolverul.

— Hm, o să fiu nevoit să întorc foaia, căci cu binele n'o scot la capăt — zise el. — Ia spune-mi și mie, cum se face că o țărancă a văzut mai mulți soldați cari se îndreptau spre mânăstire?

Călugărul rămase tăcut, încredințat că Semelov minte. In împrejurimi nu se afla nicio așezare omenească, astfel că era cu neputință să fi întâlnit o femeie pe aici, și încă noaptea.

— Ei, ce s'aude? — stărui căpitanul, luând drept o mărturisire tăcerea călugărului.

— Nu pot să adaug nimic la ceea ce am spus — replică celălalt, cu toate că bănuia soarta care îl aștepta.

Semelov chemă soldații înăuntru și le porunci să ducă armele la ochi.

Unul din aceștia suspină și o lacrimă se ivi în ochii săi.

In acea clipă, locotenentul se năpusti în chilie, ținând în mâini o căciulă și o șubă, pe cari se vedea semnul distinctiv al revoluționarilor.

— Le-am găsit într'una din chilii — raportă el.

— Drace! — scrâșni Semelov, recunoscând insigna marinarilor din flota rusească.

El știa, de asemeni, că trenul urma să fie atacat de marinari.

— Număr până la trei! — strigă „Tiranul". — Dacă trădătorul nu mărturisește, descărcați armele în el!

„Una... două... trei!

Patru detunături răsunară una după alta.

— Doamne, fii îndurător... cu ei! — murmură bietul călugăr, alunecând la pământ.

Nu murise încă, deşi primise trei gloanţe.

Căpitanul făcu un semn poruncitor oamenilor săi, cari se îndepărtară.

— Avea în ochi o strălucire dumnezeiască! — murmură unul din ei.

Semelov încuiă uşa, apoi se apropiă de călugăr, pe care îl izbi cu piciorul, zicând:

— Mărturiseşte, câine! Unde i-ai ascuns?

Nenorocitul aţinti asupra „Tiranului" o privire rugătoare. Gura i se închise şi un zâmbet se ivi pe chipul său, schimonosit de durere.

— Iartă-i, Doamne, că nu ştiu ce fac! mai îngână el.

De astă dată, furia lui Semelov atinse culmea. Fără să mai stea la gânduri, scoase revolverul şi slobozi câteva gloanţe în trupul muribundului. După ce se încredinţă printr'o privire că acesta îşi dăduse sufletul, înfiorătorul om părăsi chilia şi porni ca un turbat prin încăperile sfântului lăcaş.

Dar în cele din urmă, îşi dădu seamă că toate sforţările sunt zadarnice, căci nimeni nu izbutise să găsească vreo urmă a celor căutaţi..

— Aduceţi gaz! Şandramaua asta va fi dată pradă flacărilor! — porunci el oamenilor săi. — Bănuiesc că trădătorii se află în mânăstire. Hahaha, ce-o să mai năduşească atunci când flăcările îi vor cuprinde din toate părţile!

„Detaşamentul groazei" se puse pe lucru. sub supravegherea comandantului său.

Cea dintâi flacără ţâşni în ultima chilie. Soldaţii urmăriră cum focul se întindea la celelalte încăperi şi-l alimentară cu tot ce găsiră la îndemână.

In răstimp de jumătate ceas, partea dindărăt a mânăstirii fusese cuprinsă de flăcări şi un fum gălbui se înalţă spre cer.

Soldaţii primiseră întăriri şi formaseră un cerc

în fundul clădirii incendiate spre a împiedeca fuga revoluționarilor despre cari căpitanul Semelov bănuia cu drept cuvânt că se mai află în mânăstire.

El însuși, împreună cu o mică parte din oamenii săi, se mai afla în mânăstire, urmărind cu o bucurie drăcească, opera distrugătoare a flăcărilor.

Deodată, șovăi, căci în partea dindărăt a clădirii se iviseră câteva făpturi fantomatice, învăluite de fum.

— Foc! — strigă Semelov.

Soldații duseră armele la ochi, câteva detunături răsunară și doi revoluționari se prăbușiră la pământ.

Apoi, Semelov și oamenii săi se retraseră până la poarta mânăstirii, căci fumul devenise înăbușitor.

134. — Clipe de groază

Revoluționarii ținură sfat în catacombele mânăstirii. Nu puteau rămâne mult timp acolo, căci n'aveau merinde și afară de asta, domnea un miros nesuferit.

La început încercară să găsească altă ieșire din temnița lor. Cu ajutorul lămpilor de buzunar, cercetară zidurile și pardoseala.

Sonia nu se depărta de lângă Boris și mai mult ca oricând era hotărită să facă orice ca să-l prindă iarăși în mrejile ei. Și, cu cât creștea patima pentru frumosul tânăr, cu atât se întețea și ura împotriva prințesei Natașa.

Intre timp, Bolșek înlăturase unul din coșciugele ce se aflau într'un ungher.

— Veniți încoace! — strigă el. Dacă nu mă înșel, am descoperit o deschidere acoperită cu o lespede grea.

Ceilalți se apropiară și se dovedi că Bolșek avea dreptate. Piatra fu înlăturată după multe sforțări, și dedesubtul ei se ivi o deschidere pătrată,

de unde porneau în adâncime niște trepte de lemn. Un miros greu tăia răsuflarea fugarilor cari se priviră cu groază.

Sonia Petrovici își învinsese spaima, și încercase să ridice capacul sicriului. Spre uimirea ei, acesta nu era bătut în cuie, iar înăuntru se aflau doar câteva hârtii îngălbenite de vreme. Boris Verodin le luă în mână și se încredință că erau niște anunțuri mortuare. Dedesubtul fiecărui nume se afla câte o frază mai lungă.

— Nu cunosc limba asta. Se pare că e latină — zise el, clătinând capul.

Fugarii coborîră în adâncime, sub conducerea luntrașului. Treptele erau umede, astfel că trebuiau să fie cu multă băgare de seamă, ca să nu alunece, căci scara n'avea balustradă.

După ce coborîră vreo zece metri, aerul devenise atât de greu, încât aproape că nu mai puteau să răsufle. Boris Verodin aprinse lampa, dar în clipa următoare, se dădu înapoi îngrozit, căci chiar în apropierea lui se afla un schelet, care părea că-i rânjește. (Vezi coperta).

Totuși, luntrașul, își reveni repede din spaima lui și, apropiându-se de schelet, băgă de seamă că acesta era ferecat cu lanțuri, atât de scurte încât să îngăduie doar nenorocitului să se așeze pe o lespede lipită de zid... O inscripție cioplită în perete se afla deasupra lui.

„Părintele Grisento, fost colonel în regimentul de gardă al împăratului Pavel I. A călcat prescripțiile ordinului nostru și, după ce a lâncezit un an în pivnița mânăstirii, a plătit cu viața greșeala sa.

„Laurentianus, starețul mânăstirii".

Revoluționarii se uitară unul la altul, îngroziți. Inaintea lor se aflau dovezile unei tragedii care se desfășurase în urmă cu mulți ani.

Frământată de curiozitate, Sonia pornise mai

departe şi dădu de un al doilea schelet, în aceeaşi poziţie.

De astădată era vorba de un fost aghiotant al Ţarului Alexandru al II-lea, care se încumetase să-şi ridice ochii spre iubita împăratului.

— Groaznic! — murmură frumoasa femeie, scuturată de fiori, strângându-şi blana în jurul trupului.

Revoluţionarii porniră înainte şi după câtva timp constatară că vreo doisprezece călugări, cari ocupaseră în viaţă funcţii însemnate, intraseră în ordinul mânăstirii şi călcaseră prescripţiile acesteia. Nenorociţii fuseseră ferecaţi în lanţuri şi lânceziseră în înfiorătoarele celule, până ce Domnul se îndurase de ei şi-i chemase în împărăţia veşnică.

— Documentele pe care le-am găsit sus, în sicriu, par să fie privitoare la aceşti nenorociţi — zise Boris Verodin. — Fanatismul l-a împins pe stareţ la săvârşirea celor mai groaznice fapte pe cari şi le-ar putea închipui mintea omenească.

Catacomba fu cercetată cu amănunţime, în căutarea unei ieşiri, dar pretutindeni dădură de ziduri groase, fără nicio crăpătură.

In cele din urmă, fugarii se înapoiară în ascunzătoarea de dedesubtul altarului. Câteva împuşcături îi făcură să tresară.

— Călugărul ar fi trebuit să ne însoţească — zise Bolşek. — Atunci poate că soldaţii s'ar fi retras mai repede.

Se încercă iarăşi să înlăture altarul, şi după multe sforţări, acesta se dădu într'o parte. Sgomote puternice ajunseră la urechile fugarilor, iar încăperea era plină de fum.

Fără să stea la gânduri, Boris Verodin se năpusti spre uşă pe care o deschise.

— Ticăloşii au dat foc mânăstirii! — strigă el, trântind uşa la loc. — Asta'e opera lui Semelov.

— Trebue să ne scăpăm viaţa! — zise Bolşek, cu hotărîre. Poate că soldaţii au plecat!

— Nu prea îmi vine să cred — răspunse luntraşul. — Totuşi vom încerca să ne strecurăm de aici. Dacă nu izbutim, vom fi nevoiţi să rămânem în ascunzătoarea noastră.

— Şi să murim în chip înfiorător — adăugă un marinar, scrâşnind din dinţi. — Dacă aşa stau lucrurile, aş prefera să fiu ucis de un glonte, decât să mor de foame sau ars de viu.

Boris Verodin îşi plimbă privirile în jos.

— Aveţi armele încărcate? — întrebă el.

Şi, fără să mai aştepte răspuns, se repezi înainte, hotărît să moară mai bine, decât să se lase prins de urmăritorii săi. Sonia Petrovici îl urmă numaidecât.

Înaintând cu greu prin fum şi flăcări, fugarii izbutiră să străbată coridorul şi ajunseră la poartă. Aici, însă, fură întâmpinaţi de duşmanii lor, în fruntea cărora se afla căpitanul Semelov.

O salvă sfâşie aerul şi două strigăte — unul la dreapta, iar altul la stânga lui Boris — îl încredinţară că soldaţii nu-şi greşiseră ţinta. Doi marinari se prăbuşiseră la pământ. In clipa următoare se auzi o nouă salvă.

— Înapoi, pe aici nu putem străbate! — răcni Boris. — Veniţi după mine!

Tânărul nu ştia câţi din tovarăşii săi mai rămăseseră în viaţă. Simţea, doar, că cineva îi cuprinsese mâna şi-l urma în goană. Un suspin de uşurare scăpă de pe buzele sale, când uşa capelei se închise îndărătul lor.

Cu toate că încăperea era plină de fum, aerul mai putea fi respirat.

— Câţi mai suntem? — întrebă Boris.

Numai Bolşek îi răspunse. Doi marinari lipseau, iar al treilea se prăbuşise la picioarele Soniei, lovit de un glonte.

Luntraşul se uită desnădăjduit în jurul său. Deodată, privirile-i, se opriră pe fereastra încăperii.

Fără să scoată un cuvânt, se întoarse spr[e] Bolșek, care înțelese și dădu din cap în semn d[e] încuviințare.

— Da, trebue să încercăm — zise acesta, h[o]tărît.

Se urcă pe umerii tovarășului său și deoarec[e] nu reuși să deschidă fereastra, izbi cu pumnul î[n] geam. In acea clipă, răsunară iarăși câteva detu[r]nături și nenorocitul se prăbuși de pe umerii lu[i] Boris.

Sonia se plecă deasupra trupului său. Rănitul dădu ochii peste cap și o dâră de sânge se prelinse de pe buzele sale.

— Moare! — îngână Sonia, cu groază.

— Da, mor... — gâfâi nenorocitul.

Vru să mai spună ceva, dar nu izbuti. Glonțul îl lovise drept în inimă. Peste câteva minute, își dădu sufletul.

Afară se auziră strigăte.

Boris Verodin se întoarse. Fumul era acum atât de des, încât abia mai puteau să răsufle. Deodată, se plecă spre marinarul rănit, vrând să-l transporte în încăperea dedesubtul altarului. Insă, nenorocitul își dăduse sufletul.

— Vino, Sonia — zise luntrașul, cu o duioșie nespusă — vino să murim împreună, așa cum ai vrut... Ți-aș fi dorit altă soartă...

Tânăra îl cuprinse de braț și amândoi coborîră tăcuți în bolta cu coșciuge.

Ajungând acolo se așezară pe ultima treaptă și priviră îndurerați în bezna care îi învăluia. Sonia își rezemă capul de pieptul tovarășului ei, și șopti:

— Mă iubești, Boris?

Un zâmbet trist se ivi pe buzele luntrașului. De ce îi punea mereu aceeași întrebare, cu toate că știa prea bine că inima lui aparținea alteia? Vru să-i răspundă cu asprime, dar nu se încumetă s'o mai îndrumeze acum, când erau la un pas de moarte.

— Da, te iubesc, Sonia — răspunse el, mângâindu-o cu blândețe.

Un strigăt de bucurie izbucni de pe buzele patimașei femei, care îl îmbrățișă cu patimă.

Ce-i păsa ei de moarte? Ce însemnătate avea faptul că deasupra lor flăcările își urmau opera lor distrugătoare? Boris Verodin îi mărturisise că o iubește... Și el nu mințea niciodată.

— Scumpul meu Boris, soarele vieții mele! murmură tânăra, plină de fericire.

Boris simțea bătăile inimii ei, simțea tremurul care frémăta într'însa. Numai o statuie ar fi rămas nepăsătoare în fața acestei iubiri pătimașe. Ceasurile lor erau numărate; poate că boala avea să-i înghioape chiar în acea zi sub dărâmăturile ei. De ce să n'o facă fericită pe aceea care își primejduise viața pentru el? O tristețe nespusă îl cuprinse, gândindu-se la Natașa. Nu, ea nu-i va lua în nume de rău dacă va dărui Soniei câteva clipe de fericire.

Luntrașul se plecă spre femeia de lângă el și o sărută așa cum o sărutase pe Natașa... o îmbrățișă, așa cum își îmbrățișase iubita... apoi... dânsa i se dărui toată, în catacomba aceea sinistră, în timp ce grinzile trosneau deasupra lor, iar oamenii prințului Potcikev stăteau la pândă, așteptându-și prada care le scăpase până acum.

Sonia se trezi după câteva ceasuri. În prima clipă nu-și dădu seamă unde se află, căci un întunerec adânc domnea în jurul ei.

Deodată, mintea-i fu străbătută de un fulger, când simți pe Boris alături de dânsa. Luntrașul adormise și el pe trepte.

Ea se alipi de dânsul și răsuflarea ei caldă îl trezi.

— Cât timp am dormit, iubito? — întrebă el.

— Ah, Boris dacă ai ști ce fericită sunt! — murmură dânsa. — Abia acum îmi dau seamă ce

frumoasă e viața și ce înseamnă să fii iubită.

Luntrașul oftă din adâncul inimii. Gândul la Natașa începu iarăși să-l frământe. Sărmana avea să-l aștepte în zadar, căci el nu putea să se mai reîntoarcă. Desnădăjduit, Boris își sprijini capul în palme și rămase tăcut..

In acest timp, Sonia izbutise să se ridice și depărtându-se de lângă el urcă treptele ce duceau spre altar, nădăjduind să găsească vreo scăpare.

Deodată, luntrașul se trezi din visarea lui și-și dădu seamă de lipsa tovarășei sale. O strigă pe nume și Sonia îi răspunse din capul scării, apoi coborî lângă el.

— Ce căutai acolo sus? — întrebă luntrașul.

— Vroiam să descopăr mecanismul care mișcă din loc altarul.

— Totul e în zadar, Sonia — zise el, cu tristețe. — Deasupra noastră e o mare de flăcări, care ne-ar învălui pe dată, dacă am părăsi ascunzătoarea.

Sonia se ghemui lângă tovarășul ei, a cărui liniște o molipsi și pe ea. Acum nu se mai temea de moarte. După câtva timp, atipi din nou. Tânărul își scoase șuba și o puse sub capul ei, apoi urcă treptele.

In ultimul timp răsunară trosnituri puternice, care dovedeau că zidurile începuseră să se prăbușească. Trebuia deci cu orice chip să găsească o scăpare, altminteri erau sortiți să fie îngropați sub dărâmături.

După multe sforțări, tânărul izbuti să înlăture altarul. Un nor negru de fum îi tăiă răsuflarea, astfel că împinse lespedea la loc.

Clătinându-se pe picioare, coborî iarăși în boltă și povesti Soniei care se trezise, că temerile sale se dovedeau îndreptățite.

— Dacă încercăm să ieșim pe aici, suntem pierduți — încheiă el, cu tristețe.

Se scurse încă o noapte. Foamea începu să-i chinuiască. Boris răbda în tăcere, dar îl chinuia

gândul că Sonia trebuia să sufere alături de el.

— Mai am două gloanțe — zise dânsul, deodată, luând revolverul în mână. — Dacă socoți că ai ajuns la capătul puterilor, dacă vrei să sfârșești cu viața, te rog să mi-o spui, draga mea...

O trosnitură înfricoșătoare îi făcu să tresară.

— Cred că ne-a sunat ceasul din urmă... Trebue să murim! — zise Boris.

Sonia se cutremură. Ce moarte îi era hărăzită! Nu, mai bine să piară de glonțul lui! Astfel vor părăsi împreună această lume și nimeni nu va afla vreodată ce se făcuse cu ei.

Trosnitura se repetă și ei se lipiră de zid, pregătindu-se de moarte. Boris ridicase arma și ținea degetul pe trăgaciu.

— Iartă-mă... fii gata! — șopti el, atrăgând pe Sonia la pieptul lui.

— Sunt gata... scumpul meu! — răspunse ea, cu hotărîre.

— Ai mult curaj... Crezi în Dumnezeu?

— Înainte vreme, credeam. Dar când am văzut câte nedreptăți se petrec în lume, am tăgăduit existența Lui... Poate că am procedat greșit..

— Să ne rugăm! — zise el.

Își împreunară mâinile și tânărul începu să se închine cu glas tare. Mai știa încă „Tatăl nostru", așa cum îl învățase mama Anușca. Deodată, se întrerupse și-și trecu brațul pe după umerii Soniei. De sus începuseră să cadă pietre și moloz. Deasupra lor se formase o deschizătură pricinuită de prăbușirea altarului.

Un nor gros de fum umplu încăperea unde se adăpostiseră.

Cu toate că își dădea seamă că totul era zadarnic, Boris vru să mai încerce totuși să se salveze.

— Vino, Sonia! — murmură el, în timp ce fumul îl înecă aproape.

Sonia îi cuprinse mâna și se lăsă condusă pe

trepte, care, din fericire, rămăseseră întregi. Pe la jumătatea scării, ea se opri, ne mai putând să se țină pe picioare. Luntrașul o luă în brațe și ajunse sus, gâfâind.

Căldura era de nesuferit. Ușa capelei fusese mistuită de flăcări, iar dincolo se întindea o mare de foc.

Sonia rămase nemișcată, astfel că fu silit s'o ducă în brațe prin coridor, care, în chip cu totul ciudat, nu fusese astupat de dărâmături.

Ajunsese în apropierea porții, când o bârnă aprinsă căzu peste ei, trântindu-i la pământ. Tânăra se trezi din leșin, și începu să țipe, înebunită de durere, căci bârna îi pârlise fața, iar vestmintele-i luaseră foc. Boris sări repede în picioare și duse mâna la frunte, unde fusese lovit. Nu-și mai dădea seamă ce se petrece cu el, însă un singur lucru știa bine: tovarășa lui fusese cuprinsă de flăcări. Cu toate că-și arse mâinile, încercă să înăbușe focul și izbuti.

O cuprinse apoi în brațe pe biată femeie și porni în goană spre poartă. Deodată, se opri iarăși.

— Lasă-mă să mor... Boris — se tângui ea. — Ah, sufăr îngrozitor... nu... nu mai pot„

Tânărul fu cuprins de milă. Aruncase doar o privire asupra chipului ei și rămăsese îngrozit văzând rănile pricinuite de arsuri.

Cu sforțarea disperării, Boris se năpusti pe poartă. Ce-i mai păsa dacă soldații se aflau acolo? Moartea prin gloanțele lor ar fi însemnat pentru el o ușurare.

Coborî câteva trepte și abia mai avu putere să depună la pământ trupul Soniei. Gândurile i se încâlcirâ în minte și se prăbuși alături de tovarășa lui, fără să mai aibă timp să vadă doi bărbați cari ieșiră din pădure și se apropiară privind cu teamă în jurul lor. Unul din ei, cel mai tânăr, purta haine militare.

Cereți mâine numărul 73 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

— Ah, ia te uită la ei! — zise cel mai în vârstă, cuprins de milă. — Femeia asta trebue să fi fost foarte frumoasă, însă arsurile au desfigurat-o. Socot că ar fi fost mai bine de ea, dacă ar fi murit în flăcări.

— Astea sunt victimele prinţului Potcikev — zise celălalt. — Cred că ar fi timpul să punem capăt ticăloşiilor sale.

— Despre asta putem vorbi şi mai târziu. Acum trebue să facem o targă din crengi, ca să-i transportăm în colibă pe nenorociţi.

— N'ar fi mai bine să aduc scara din grajd? — întrebă soldatul.

— Da, ai dreptate — răspunse celălalt, repede. — Dar mai adu şi o saltea de pae sau nişte bulendre.

— Peste zece minute sunt înapoi — zise soldatul şi dispăru printre arborii luminaţi de flăcări.

După scurt timp se înapoiă. Bătrânul făcu o mutră îngrijorată.

— După cât se pare, amândoi au fost asfixiaţi de fum — zise el.

Apoi, cu ajutorul celuilalt, depuse trupul Soniei pe targa improvizată şi se adânciră în pădure. Peste un sfert de ceas se înapoiară şi luară şi pe Boris Verodin, care nu dăduse încă niciun semn de viaţă.

135. — Fuga preşedintelui

Ultima noapte a guvernului Kerenski fu aceea când prinţul Potcikev transportase lăzile cu bani.

Preşedintele nu-şi găsea odihnă, căci nu primise încă nicio veste cu privire la atacul plănuit îm-

No. 75 al romanului
VRAJA MILIOANELOR
va costa 4 Lei

potriva fruntaşilor revoluţionari. Tremura din tot trupul, gândindu-se la răzbunarea acestora, dacă lovitura ar fi dat greş. In cele din urmă se îmbrăccă, strânse documentele sale cele mai de seamă şi le vârî într'o geantă, iar altele le puse în valiză.

Zorile începuseră să se ivească la răsărit şi o tăcere adâncă domnea pretutindeni.

Kerenski se apropiă de fereastră şi privi afară. Ceaţa se întindea deasupra Nevei, la ţărmul căreia erau ancorate ccâteva canoniere şi vasul „Aurora". Ţevile tunurilor se iveau ameninţătoare din negura care se ridica tot mai sus.

Se vor îndrepta ele asupra Palatului de Iarnă, sau obuzele lor vor sluji la înăbuşirea celei de a doua revoluţii? Cine putea să răspundă la această întrebare?

Preşedintele începu să măsoare încăperea cu paşi mari. Deodată se opri şi un surâs apăru pe buzele sale, gândindu-se la întreprinderea prinţului Potcikev. Banii aveau cea mai mare putere, mai ales în acele vremuri; şi, în noaptea aceea, el izbutise să salveze comoara guvernului.

— Dar unde or fi miniştrii? — se întrebă deodată Kerenski. — Trebuiau doar să se întrunească aici dis de dimineaţă! Nu cumva m'au părăsit, fugind fără mine?

Sună servitorul şi-l întrebă dacă membrii guvernului nu se arătaseră încă.

— Nu, Excelenţă — răspunse omul.

— Du-te repede şi caută să afli unde sunt Excelenţele lor!

Deodată o vie agitaţie se stârni în palat şi paşi grei răsunară pretutindeni.

— Ah, bine că nu mai domneşte tăcerea aceea apăsătoare — murmură preşedintele, răsuflând uşurat.

Abia rostise aceste vorbe, că nenumărate împuşcături răsunară în apropiere.

Kerenski păli şi se apropiă de fereastră. Cano-

nierele rămăseseră nemişcate şi ferestruicele lo păreau nişte ochi cari privesc cu tristeţe în de părtare. Pe punţi nu se zărea ţipenie de om.

Servitorul îi aduse curierul şi ziarele de dimi neaţă şi Kerenski întinse mâna spre unul din ele Dar în aceeaşi clipă scoase o exclamaţie de sur prindere. Era „Rabotci Put", care fusese interzis faptul că gazeta apărea din nou era cea mai bună dovadă că guvernul stătea prost.

Plin de nelinişte, preşedintele răsfoi jurnalu şi citi în grabă câteva articole, prin cari se aducea grave învinuiri guvernului şi-l ameninţau să renunţe la putere dacă nu vroia să fie alungat.

In cele din urmă deschise o scrisoare, al căre cuprins spori şi mai mult turburarea lui. I se a ducea la cunoştinţă că fusese spionat şi se aflase că el dăduse ordinul ca tezaurul să fie transporta din Capitală; preşedintele Comitetului Central îi mai destăinuia în cuvinte batjocoritoare că lăzile cu aur vor cădea în mâinile revoluţionarilor.

— Nu, asta nu e cu putinţă! — strigă Kerenski Prinţul Potcikev trebue să-şi fi dus la îndeplinire misiunea.

Totuşi, fu cuprins de îndoială. Cum de aflaseră vrăjmaşii săi despre transportul preţioaselor lăzi?

In acest timp, împuşcăturile se răriseră. După cât se părea, avusese loc o luptă înverşunată. Dar în curând Kerenski primi lămuririle ccari îi lipseau.

Un bărbat intră în încăpere. Era un consilier din Ministerul de Interne.

— Ei, domnule Kyrenko? — întrebă preşedintele, silindu-se să zâmbească. — Ce se aude?

— Stăm prost, — răspunse noul sosit. — Academia militară a fost atacată de revoluţionari, căci aceştia aflaseră că organizaţia „pentru apărarea şi liberarea patriei" îşi are sediul acolo. Pătura de mijloc s'a pus la dispoziţia aliaţilor noştri, însă Roşii i-au atacat pe neaşteptate. Ordinul a venit de la Institutul Smolny unde s'au stabilit fruntaşii

lor. „Organizaţia militară revoluţionară“ creşte enorm. Toţi lucrătorii din uzinele Putiloff şi alte făbrici mari s'au înscris în ea.

— Domnule Kyrenko, socot că ne-a sunat ceasul din urmă, — zise preşedintele. — In curând vom fi nevoiţi să renunţăm la tot.

Consilierul înalţă din umeri. In aceste clipe nu mai păstra respect pentru şeful său, care se pregătea să fugă în chip laş.

— Trebue să aşteptăm desfăşurarea evenimentelor, — zise el.

— Nu, atunci va fi prea târziu — răspunse Kerenski, repede.

— Socot că vedeţi toate prea în negru, Excelenţă — răspunse consilierul. — Deocamdată s'au plătit pe o lună salariile funcţionarilor noştri. După cum ştiţi, revoluţionarii n'au bani, astfel că toţi slujbaşii de la căile ferate, poştă, telegraf şi telefon vor părăsi posturile lor, dacă guvernul actual ar fi răsturnat. Asa dar, puteţi aştepta în linişte, Excelenţă.

— Du-te şi vezi ce rezultat a avut lupta care s'a dat la Academia militară — zise Kerenski, care nu putea să împărtăşească optimismul consilierului.

Acesta se depărtă tăcut.

Preşedintele primi alte veşti. Partidul social-revoluţionar — din care făcea parte şi el — şi menşevicii, redactaseră un protest împotriva crazimilor făptuite de revoluţionari. Aceştia, însă, nici nu se sinchisiră, ba chiar luară în bătaie de joc pe partizanii guvernului.

Intr'un târziu, Kyrenko se ivi din nou. Era alb ca varul şi tremura din tot trupul.

— Ei? — făcu preşedintele, bănuind ceva rău. — Ce ce aude? Cum s'a desfăşurat lupta?

— Stăm prost, Excelenţă... mult mai prost decât îmi închipuiam — răspunse celălalt.

— Hai, vorbeşte — stărui Kerenski, cu glas răguşit.

— Oamenii noştri s'au apărat cu vitejie şi au pus în funcţie cele două mitraliere, cari au adus mari pierderi în rândurile duşmanilor; în cele din urmă aceştia nu mai ţinură seamă de ordinele conducătorilor şi o luară la fugă, dispărând în parc.

„Din nefericire, tocmai atunci se iviră marinarii de pe Neva, cari aveau cu ei două tunuri. Câteva obuze fură slobozite spre Academia militară, apoi ticăloşii dădură năvală...

Consilierul îşi ascunse faţa în mâini.

— Mai departe! — stărui Kerenski.

— Am foarte puţin de adăugat — urmă Kyrenko. — Cât ai clipi din ochi, se sfârşi cu organizaţia „pentru apărarea şi liberarea patriei". Şi, acum vine ce-i mai rău... Jumătate din cadeţii noştri au fost împuşcaţi. Ceilalţi au fost transportaţi în fortăreaţă Petru şi Pavel.

„După părerea mea, revoluţia s'a terminat în Capitală, aşa că a sosit clipa să fugim.

— Şi crezi că vom izbuti?

— De ce nu? Doar aţi dat de veste generalului Krasnoff, care trebue să fie pe drum cu trupele sale. Cred că a şi ajuns la Gatcina.

— Dacă nu ne-a trădat şi el — murmură preşedintele, cu amărăciune. — Da, ai dreptate, trebue neapărat să fugim. Unde sunt membrii guvernului?

— Nu vă sinchisiţi de ei, Excelenţă — răspunse Kyrenko. — In clipele astea fiecare se gândeşte să-şi salveze pielea lui. Cred că şi ei au şters putina...

— Atunci, dă ordin să se pregătească maşina!

Consilierul se depărtă şi coborî treptele în grabă. Kerenski păşi spre fereastră, ca şi cum ar fi vrut să mai privească odată, înainte de despărţire, oraşul al cărui stăpânitor fusese timp de şase luni.

Trupa formată din femei trecu în mars pe dinaintea clădirii. Deodată, această trupă i se păru lui Kerenski foarte caraghioasă. Ea fusese hărăzită să-l apere. Ce-ar fi putut face bietele femei impo-

triva bărbaţilor cutezători?

Consilierul intră din nou în odaie.

— Acum avem cel mai bun prilej — zise el, turburat. — Membrii guvernului au fugit peseinne, căci maşinile lor nu mai sunt aici.

Preşedintele scoase o înjurătură la adresa colegilor săi, apoi părăsi încăperea, ţinând subsuoară geanta cu acte, iar în cealaltă mână pledul de călătorie. Consilierul luase valiza.

Kerenski urcă în maşină, urmat de consilier. Şoferul trase perdelele.

O poartă dosnică se deschise şi automobilul porni spre gară, în goană.

Imediat după aceea, garda guvernului ocupă palatul. Insă soldaţii citiseră afişele împărţite de revoluţionari şi conţinutul acestora îi înflăcărase. Ei erau hotărîţi să nu mai ocrotească guvernul, care le pricinuise atâtea dezamăgiri şi, înainte de toate, nu vroia să încheie pacea. De aceea, când se iviră Roşii, ea se predete, fără nicio împotrivire. Ofiţerii fură luaţi prizonieri şi duşi în fortăreaţa Petru şi Pavel, în timp ce soldaţii, cari se puseseră la dispoziţia răsvrătiţilor, fură lăsaţi în libertate.

Kerenski, însă, ajunse cu bine la gară. Işi ridică gulerul paltonului şi păşi pe peron, alături de consilier. Ştiau că, în curând, trebuia să pornească un tren spre Gatcina.

Cele treizeci de minute părura o veşnicie celor doi fugari. In sfârşit, trenul trase pe linie. Pasagerii erau, în cea mai mare parte, soldaţi.

Kerenski şi însoţitorul său ocupară un „compartiment de serviciu" şi numai şeful trenului ştia că preşedintele republicii ruseşti se află în acest compartiment.

Trenul se puse în mişcare, însă se opri după puţin timp. Pasagerii fură nevoiţi să coboare, căci întâlniseră un tren cu revoluţionari, cari aveau ordinul să împiedece pe generalul Krasnoff de a intra în Capitală. Linia fu ocupată de trupe şi abia după

patru ceasuri, trenul putu să-şi urmeze drumul. Dar nu străbătuse nici douăzeci de kilometri, când se opri iarăşi. Şinele fuseseră scoase.

Trenuri cu soldaţi gălăgioşi cari se înapoiau de pe front, se opriră de partea cealaltă.

Kerenski coborî şi trecu peste şine, căci după câte se spunea, peste un ceas trebuia să treacă pe o linie laterală, un tren care era în drum spre Gatcina.

Tăcut, el păşea alături de consilier, iar îndărătul lor mai veneau vreo treizeci de călători

Deodată, convoiul se opri, căci răsunaseră câteva detunături, iar flăcări mari se înălţară spre cer din pădurea apropiată.

O trupă de soldaţi se înşirase dealungul căii ferate, şi, cu arma la picior, priveau spre arborii deşi.

— Ce-i asta? — întrebă preşedintele, adresându-se însoţitorului său.

Acesta se apropiă de un ofiţer şi-i şopti ceva la ureche. Celălalt privi bănuitor spre Kerenski, care coborî puţin gulerul paltonului. Ofiţerul îl recunoscu şi raportă, luând poziţia:

— Câţiva revoluţionari s'au refugiat într'o mănăstire. Deoarece n'au putut fi descoperiţi, s'a pus foc clădirii. După cât se pare, e vorba de un om care a adus mari pagube statului.

Kerenski întrebă cine era comandantul trupei.

— Prinţul Potcikev! — fu răspunsul.

— Şi unde este el?

Cel întrebat arătă spre un grup de ofiţeri cari se aflau ceva mai departe.

Preşedintele şi însoţitorul său porniră într'acolo.

- Dumneata aici, Excelenţă? — strigă Potcikev, uimit, la vederea lui Kerenski.

Acesta clătină capul.

— Guvernul provizoriu a încetat de a mai exista — zise el, turburat. — Revoluţionarii vor alcătui un sfat al comisarilor poporului. Astăzi aces-

ta urmează să fie ales în al doilea congres al delegaților.

– Așa dar ați fugit? — întrebă Potcikev.

– Da, dragul meu.

Prințul se încruntă. Acum se schimbase și situația sa. Omul acesta josnic se gândea foarte serios dacă n'ar fi mai bine să treacă de partea revoluționarilor. In acest caz, i-ar fi folosit mult dacă ar fi arestat pe fostul președinte al republicii. Kerenski păru să bănuiască ce se petrecea în mintea prințului, căci zise:

— Aș fi rămas în Capitală, dacă m'aș fi putut bizui pe o armată puternică. Totuși, lucrurile se mai pot îndrepta. Generalul Krasnoff a pornit încoace de pe frontul de nord. Cu ajutorul soldaților săi, nădăjduiesc să mă înapoiez la Petrograd.

— V'a spus el asta, Excelență? — întrebă Potcikev, batjocoritor.

— Ba mi-a făgăduit-o în mod solemn — răspunse Kerenski, repede. — Și n'am niciun motiv să mă îndoiesc de spusele sale.

— Hm, atunci e bine, — făcu Potcikev.

„Tare mi-e teamă că te înșeli — își zise el în sinea lui. — Generalul Krasnoff se va feri să-ți dea ascultare în mod necondiționat. Socot că și el va aștepta, ca și mine, să vadă dincotro bate vântul.

Impușcături răsunară din spre pădure. Nori deși de um se ridicară deasupra arborilor.

— Ce s'a petrecut acolo? — întrebă Kerenski, arătând spre flăcările cari se înălțau din mănăstire.

Potcikev făcu o mutră posomorită.

— Vă amintiți de însărcinarea pe care mi-dat-o, Excelență? — zise el.

Președintele încuviință din cap.

— A fost o trădare la mijloc — urmă celălalt. — Revoluționarii știau despre chestia transportului. Dar am aflat și eu că o trupă de marinari pornise în întâmpinarea mea, pentru a-mi lua lăzile. S'a

încins o luptă, în urma căreia cea mai mare parte a dușmanilor a căzut, iar cei câțiva ticăloși cari au mai rămas în viață, au fost nevoiți să fugă.

„Din nefericire aceștia au izbutit să desprindă vagoanele în care se aflau prețioasele lăzi. Când am băgat de seamă, era prea târziu, și nu mai puturăm să-i urmărim, căci aruncaserăm în aer locomotiva trenului care transportase pe dușmanii noștri.

Totuși, ne-am luat după fugari și, pe drum, găsirăm cele patru vagoane și locomotiva, care fuseseră sfărâmate. Lăzile, însă, nu mai erau acolo.

„Ticăloșii s'au adăpostit în mânăstire și, deoarece nu i-am putut găsi, am dat foc clădirii.

— Și lăzile? — întrebă Kerenski, speriat. — Știi doar prea bine ce însemnătate au ele...

— Bănuiesc că sunt în mânăstire. După ce șandramaua va fi mistuită de flăcări, va fi ușor să le descoperim.

Președintele oftă, adânc mâhnit.

— E vorba de multe milioane, cari ne pot fi foarte folositoare — zise el. — Nu uita asta, Excelență.

In timp ce stăteau de vorbă, se opri un alt tren care se înapoia de pe front. Prințul păru îngrijorat, văzând mulțimea de soldați, care se revărsă din șirul nesfârșit de vagoane. O patrulă condusă de un tânăr ofițer, se apropiă de el.

— Cine e comandantul vostru? — întrebă ofițerul, cu glas amenințător.

Potcikev făcu un pas înainte, cu ochii scânteietori de mânie.

— Nu știi cum trebue să te porți în fața unui general? — strigă el.

Ofițerul râse cu dispreț, și zise:

— Hm, o să fii nevoit să te împaci cu soarta, dragul meu. Ce-i drept, nu sunt decât fiul unui profesor, dar oamenii aceștia îndrăzneți, cari fac parte din regiment, m'au ales președintele sfatului lor.

In numele acestora am venit încoace. Ce faceţi aici? De ce arde mânăstirea?

Prinţul îşi frământă barbişonul, în timp ce chibzuia. Trupa era de două ori mai numeroasă decât a lui şi destul de bine înarmată. Ba, pe fereastra unui vagon se vedea ţeava unei mitraliere.

— In mânăstirea de colo s'au adăpostit duşmanii noştri — răspunse aghiotantul prinţului, căruia acesta îi făcuse un semn din ochi să urmeze convorbirea.

— Urcaţi-vă în tren! — porunci ofiţerul, după ce convorbirea luă sfârşit.

Prinţul văzu cu groază că jumătate din soldaţii lui urmară pe revoluţionari. O înjurătură sălbatecă scăpă de pe buzele lui. Dar înjosirile nu luaseră încă sfârşit.

— Ascultaţi ce vă spun! — strigă ofiţerul, adresându-se oamenilor rămaşi în jurul prinţului. — In cinci minute să părăsiţi locul acesta şi să nu vă mai arătaţi. Rămânem încă un ceas aici şi voiu primi cu braţele deschise pe toţi aceia cari vor să să treacă de partea noastră, spre a se pune la dispoziţia noului regim.

— Nemernicii! — scrâşni Potcikev, văzând că un alt grup din soldaţii săi se alătură revoluţionarilor.

In cele din urmă îşi dădu seamă că trebuia să se depărteze; altminteri risca să rămână fără niciun soldat.

Prinţul dădu ordinul de plecare, după ce trimisese un curier la mânăstire pentru a da de veste lui Semelov să se retragă imediat.

„Tiranul" se supuse şi făcu un ocol, spre a nu se întâlni cu soldaţii înapoiaţi de pe front. Apoi, porni în marş forţat spre Gatcina, unde urma să dea de Cazacii generalului Krasnoff.

Comandantul acestora se mai afla pe front şi, după cât se spunea, trimisese numai două regimente, care să ocrotească guvernul.

Potcikev luă comanda supremă. Toate trupele sale fură retrase din zona de luptă, căci prințul voia să pornească spre Capitală. Dacă guvernul provizoriu nu izbutea să mai pună mâna pe putere, atunci Potcikev era hotărît să treacă în rândurile revoluționarilor.

136. — Mărturisirea lui Mencikovski

O mare neliniște domnea în sânul Comitetului Central, din pricina lui Boris Verodin și misiunii lui. Revoluționarii aveau neapărată nevoie de mari sume de bani, căci băncile particulare își închiseseră ghișeele iar în tezaurul Băncii Naționale nu se mai afla nicio copeică.

Luntrașul era cunoscut ca un om de încredere. Își dusese oare la capăt, misiunea care i se încredințase? Și unde erau cei o sută de marinari? De ce nu se arăta niciunul din ei, cu toate că ar fi trebuit să se înapoieze în ziua precedentă?

Ilino se sfătui cu comisarii poporului și luară hotărîrea să mai aștepte.

Președintele Comitetului Central mai era îngrijorat și din pricina lui Narickin, care plecase înainte cu trei zile și, de atunci, nu se mai arătase nicăieri.

— Mi-e teamă să nu fi căzut în mâinile dușmanilor noștri — zise unul din fruntașii revoluționari.

— Dar îl cunosc prea puțini oameni, observă Ilino.

— Adversarii noștri știu cine trebue înlăturat din cale. Eu însumi nu mă simt în siguranță.

In ziua următoare se prezentă un luntraș, care își făcea serviciul pe un bac de pe Neva. Intre timp, portretul lui Narickin fusese publicat în toate gazetele revoluționare.

— Ce-i cu dumneata, tovarășe? — întrebă Ilino.

— Am pescuit cadavrul unui bărbat, care pare

să fi fost ucis — răspunse luntrașul.

Și, scoțând un ziar, îl despături și arătă fotografia lui Narickin, zicând:

— Asta e, tovarășe președinte. Nu e schimbat de fel.

— Mă duc cu dumneata — spuse Ilino, cutremurându-se. — Poate că te înșeli, totuși.

Cei doi bărbați se urcară într'o mașină și, dupa jumătate ceas, ajunseră la casa luntrașului. Cadavrul zăcea pe o bancă din fața ușii.

Ilino recunoscu imediat pe credinciosul său tovarăș. Privirile sale rămaseră câtva timp ațintite asupra trupului neînsuflețit, apoi se depărtă, oftând.

In vremea asta, Boris Verodin și oamenii sai nu dădeau niciun semn de viață. O bănuială se trezi în mințile câtorva din fruntași. Nu cumva tânărul își însușise banii și fugise peste granită, împreună cu oamenii lui? Ce-i drept, suma era destul de mare ca să-i îmbogățească pe toți.

Ilino se puse în legătură cu Reckin, președintele consiliului marinarilor, care îi pusese oamenii la dispoziție.

— Nu-l cunosc pe Boris Verodin decât din auzite, dar nu-l cred în stare să făptuiască o asemenea nelegiuire — zise acesta, când Ilino îi împărtăși bănuiala sa.—Și apoi, îți închipui că printre marinari nu s'a găsit niciunul care să se împotrivească trădării?

— Ai dreptate, tovarășe Reckin — zise Ilino. — Pe vremurile astea, îți trece prin minte tot felul de năzbâtii. Tare mi-e teamă să nu se fi întâmplat vreo nenorocire.

— Asta bănuiesc și eu — încuviință celălalt. — Păcat că drumul a fost ocupat de soldații lui Krasnoff, altminteri am fi putut face cercetări.

Când se înapoiă în biroul său, Ilino află că Bolșek, care însoțise pe Boris Verodin, dispăruse și el.

Așa dar, nu mai încăpea nicio îndoială că o [illegible]ocire se întâmplase îndrăzneților oameni.

Ilino primi o scrisoare anonimă, prin care i [illegible]deau câteva lămuriri cu privire la moartea lui [illegible]kin. Autorul scrisorii arăta că, în urmă cu [illegible] zile, un automobil în care se afla un bărbat [illegible] trecuse în goană pe țărmul Nevei. La un mo[illegible] dat, mașina se opri și omul coborî din ea, [illegible]când pe umeri un obiect lung, pe care îl aruncă [illegible] apă. Imediat după aceea, necunoscutul dispă[illegible] cu mașina, al cărei număr era arătat în scri[illegible]oare.

Fără să stea mult la gânduri, Ilino porni cer[illegible]iri care duseră la rezultatul că automobilul a[illegible]ținea lui Mencikovski.

Președintele Comitetului trimise după acesta, [illegible] era foarte cunoscut în rândurile revoluționa[illegible]r.

Mencikovski veni; avea ochii înroșiți de plâns [illegible] față supță. Ultimele întâmplări avuseseră o mare [illegible]urire asupra lui.

El se gândea mereu la Sonia Petrovici, între[illegible]du-se unde se află dânsa.

Ilino sfredeli pe misit cu privirea, apoi în[illegible] cu asprime:

— Ce ai făcut cu Narickin?

Mencikovski se dădu, fără voie, cu un pas [illegible]dărăt.

— Nu... nu știu... nimic, tovarășe Ilino — [illegible]gui el.

— Nu știi nimic?

Președintele se apropiă de el și punându-i mâna [illegible]umăr, zise cu glas tăios:

— Ți-ai rostit sentința de moarte, căci s'a sta[illegible] că dumneata l-ai împușcat pe Narickin, apoi [illegible] aruncat cadavrul în Neva.

— Fie-vă milă! — strigă burtosul, tremurând. [illegible]u, nu-i adevărat... nu l-am ucis eu....

Ilino izbucni într'un hohot batjocoritor și, în-

crucişând mâinile pe piept, începu să se p
cu paşi mari pe dinaintea burtosului.

— Spune-mi tot ce ştii! — porunci el,

Mencikovski şovăi. Dacă destăinuia că
Petrovici îl însărcinase să arunce cadavrul în
atunci iubita lui era pierdută. Totuşi, n'ave
cotro, trebuia să mărturisească totul.

— Da, e adevărat, eu am aruncat în
trupul lui Narickin — îngână dânsul — dar
l-am ucis... ci l-am găsit mort.

— Şi unde l-ai găsit?

— In casa Soniei Petrovici... dar nici e
l-a omorît....

Ilino se înfipse înaintea lui.

— Tocmai pe mine vrei să mă înşeli? Nu ci
îţi închipui că sunt atât de prost?

— Ah, e îngrozitor... murmură burtosu

Apoi, plecându-şi privirile în pământ, p
tot ce se întâmplase.

— Sunt prieten cu Sonia Petrovici, căre
mijlocit cumpărarea unei case — fostul pala
gineff.

— Dar de unde are tovarăşa noastră
bani ca să-şi poată cumpăra o casă? — î
Ilino.

— Asta nu ştiu... dar pare să fie foart
gată.

— Bine, mai departe!

— Tot prin mijlocirea mea, Sonia a făc
noştinţă cu tovarăşul Narickin şi s'a împri
cu el.

— A iubit-o? — întrebă Ilino, cu înfrig

— Nu ştiu cari au fost legăturile dintre
răspunse misitul, oftând. — Acum cinci zile
nia a venit la mine foarte turburată şi mi-a
s'o însoţesc la gară. Pe drum, mi-a destăinu
Boris Verodin trebue să îndeplinească o mi
foarte primejdioasă, despre care ştia şi prin

**Cereţi mâine numărul 74 tuturor chioşcarilor
zătorilor de ziare. — 2 lei exemplarul.**

cikev. Acesta își pusese în gând să nimicească pe Verodin și oamenii săi.

„Sonia pornise în urma tovarășului nostru, spre a-l preveni de primejdia ce-l amenința. Vrui s'o însoțesc, dar ea se împotrivi și înainte de despărțire îmi destăinui o taină înfiorătoare: Narickin zăcea mort în patul ei. Din păcate, Sonia nu putea să depună o plângere împotriva ucigașului, care era prințul Potcikev, căci atunci ar fi fost nevoită să facă o mărturisire neplăcută. De aceea îmi dădu însărcinarea să înlătur cadavrul.

„M'am dus imediat la casă ei, și mă încredințai că ceea ce-mi spusese era adevărat.

„Imi dădeam seamă cu nu era frumos ce făceam, dar mi-era milă de sărmana Sonia. Și apoi, Narickin tot mort rămânea.

„Dezbrăcând cadavrul l-am înfășurat într'un cearșaf. Aceasta a fost cea mai groaznică clipă din viața mea...

„Iată adevărul, tovarășe Ilino... Dacă am greșit, sunt gata să-mi ispășesc vina.

Ilina îl privi cu asprime.

— Ce părere ai dumneata despre toată chestia? — întrebă el. — Cum a aflat Sonia Petrovici că tovarășul nostru e amenințat de o primejdie?

Mencikovski făcu o mutră desnădăjduită.

— Asta am să ți-o spun eu — urmă Ilino cu hotărîre. Narickin a destăinuit Soniei Petrovici însărcinarea pe care o primise Boris Verodin. Femeia, la rândul ei, din gelozie, probabil, a trădat secretul prințului Potcikev, pe care cine știe de unde l-o fi cunoscând. După ce și-a dat seamă de nelegiuirea făptuită, Sonia a fost cuprinsă de remușcări și a vrut să-l salveze pe Boris Verodin.

No. 75 al romanului
VRAJA MILIOANELOR
va costa 4 Lei

tot ca l-o fi împușcat pe Narickin, ca să n'o poată trăda.

„Această femeie e foarte primejdioasă. Abia acum îmi amintesc că dânsa a pus la cale arestarea mătușii lui Verodin... Ah, stai, n'ai fost dumneata acela care a depus plângerea împotriva bătrânei?

— Da, așa este — recunoscu burtosul. — Sonia mi-a dat această însărcinare.

Ilino măsură încăperea cu pași mari, apoi sună.

— Duceți-l în fortăreața Petru și Pavel — porunci el soldatului care intră în odaie, arătând spre Mencikovski. — Dar vă pun în vedere că trebue păzit cu cea mai mare străşnicie.

— Indurare, tovarășe Ilino! — bâigui misitul, cu lacrimi în ochi. — Vreau să repar totul.

— Oameni de teapa dumitale nu merită îndurare — răspunse Ilino cu asprime. — Revoluția are nevoie de tovarăși credincioși. Dumneata ți-ai călcat îndatoririle și va trebui să-ți ispășești greșeala. Tribunalul revoluționar va hotărî pedeapsa care ți se cuvine.

— Asta... înseamnă moartea — îngână Mencikovski.

Președintele Comitetului Central îi întoarse spatele și burtosul părăsi încăperea, abia ținându-se pe picioare.

După puțin timp, membrii Comitetului Central fură chemați la o consfătuire de Ilino, care le expuse mărturisirea arestatului.

— Narickin a fost un tovarăș credincios până ce a făcut cunoștință cu această femeie. Acum, nenorocitul și-a ispășit vina — încheiă el.

Ceilalți încuviințară spusele președintelui.

— Dar ce s'o fi făcut cu lăzile? — întrebă unul din ei. — Avem neapărată nevoie de bani ca să ne plătim oamenii.

— Poate că Boris Verodin a izbutit totuși să ducă la capăt misiunea lui — zise Ilino. — In orice

caz, nu ne rămâne decât să aşteptăm desfăşurarea lucrurilor

137. — Spre Siberia

Când Natașa ieşi în cele din urmă, împreună cu Wyrubova, din ascunzătoare, ea făgădui fostei doamne de onoare a Ţarinei să plece imediat în Siberia.

Frumoasa prinţesă se plecă în faţa soartei, căci nu se putea altfel. Boris o va ierta când se va întoarce.

Dar unde se afla el oare? Poate că se înapoiase acasă şi o căuta pe dânsa.

Lacrimile începură să-i şiruiască pe obraji.

— De ce plângi? — o întrebă Wyrubova. — Ţi-e teamă, prinţesă? Trebue să-ţi alungi frica, deoarece eşti în slujba iubitei noastre familii imperiale. Iţi vor purta recunoştinţă pentru ceea ce vei face.

Scrise câteva rânduri pentru Împărăteasă şi le înmână Natașei, care avea să le predea când va ajunge la ţintă.

— Aş vrea să-mi iau rămas bun dela bătrâna mea cameristă, — zise tânăra prinţesă.

— Unde este ea? — întrebă Wyrubova. Ştii că ofiţerii pot sosi din clipă în clipă, aşa că trebue să fii pregătită. Se svoneşte că mâine, poimâine, bolşevicii vor pune mâna pe putere şi până atunci trebue să fii pe drum, căci s'ar putea ca paşapoartele să nu mai fie valabile. Ba nu e exclus să fiţi şi arestaţi.

— Camerista se află aici în casă, — a venit cu mine, — răspunse Natașa.

— Atunci grăbeşte-te, prinţesă!

Natașa ieşi în coridor şi de acolo se duse în odaia unde rămăsese Saşa.

— Bine c'ai venit, prinţesa mea! zise bătrâna. Incepusem să mă îngrijorez. Unde ai fost? De ce-mi faci supărări? Dacă te-ar fi găsit şi te-ar fi ares-

tat? Tiganca aia ticăloasă nu ştie ce-i mila. Gelozia a făcut dintr'însa o adevărată fiară.

Natașa se aruncă la pieptul bătrânei şi zise, mişcată:

— Ah, Saşa, mă simt atât de tristă!

— Dar de ce? Nu sunt eu cu tine? Şi crezi oare că Boris te va părăsi? El este ocrotitorul tău şi te poţi bizui pe dânsul.

— Dar vezi că plănuiesc o călătorie lungă, de care Boris nu trebue să ştie nimic, dragă Saşa.

— Cum? exclamă bătrâna, făcând ochi mari. — Unde vrei să pleci?

— Asta nu pot şi nu trebue să-ţi spun.

— Mie nu trebue să mi-o spui? Mie, care sunt ca o mamă faţă de tine şi care nu-ţi doresc decât binele?

— Nu se poate, Saşa, — nu fii supărată, căci mă leagă un jurământ.

— Ciudat! murmură bătrâna. — Dar eu nu mă las dusă, aşa, cu una, cu două. In primul rând să-mi spui unde ai fost în vreme ce oamenii ăia grozavi au pătruns aci cu blestemata de Ţigancă?

— Nu mă întreba căci trebue să tac.

Saşa o privi cu compătimire. O cuprinse cu braţul şi zise mângâietor:

— Biata copilă! Acum ai un soţ şi vii să-mi spui că pleci în călătorie! S'o înţeleagă alţii, că eu nu te mai pricep!

Dar văzând că nu capătă niciun răspuns, urmă:

— Când pleci? Şi cu cine? Cel puţin eşti bine ocrotită?

— In privinţa asta, poţi fi liniştită, căci mă însoţesc patru bărbaţi. Sunt oameni onorabili cari ştiu cum să se poarte cu o femeie.

— Dar ce va spune Boris?

— Iţi voiu da câteva rânduri pentru el. Spune-i atât cât ştii! Dar făgăduieşte-mi că-i vei transmite salutări din partea mea şi că-i vei spune

că-l iubesc mult și că aștept cu nerăbdare să-l revăd.

— Firește că voiu face întocmai, porumbița mea, dar ce are el din toate astea?

Natașa se așeză la masă și începu să scrie; după ce sfârși, întinse Sașei scrisoarea.

— Nu știu cât timp voiu lipsi, zise ea, reținându-și lacrimile. Dar spune-i lui Boris că tot astfel cum trebue să-și îndeplinească el misiunea, sunt și eu nevoită să mi-o îndeplinesc pe a mea. Nu se poate altminteri. Mă bucur de pe acum de revedere și-l rog să nu-și primejduiască prea mult viața, ca să putem trăi fericiți împreună.

Bătrânei îi stăteau lacrimile pe gene și nu putu rosti niciun cuvânt.

In cele din urmă izbuti să îngâne:

— N'aș putea... cel puțin... să te însoțesc până la gară?

— Nu, nici asta nu merge, Sașa, răspunse tânăra, cu hotărîre. Rămâi aici și caută să-l vezi pe Boris! Probabil că te voiu aduce la mine când voiu simți nevoia.

— Asta ar fi lucrul cel mai cuminte — răspnuse Sașa. — Vezi de-mi dă de veste cât mai curând.

Natașa ieși afară. Vru să intre iarăși în odaia Wyrubovei, când frumoasa țărancă îi ieși înainte. Aceasta îi întinse mâna și întrebă:

— Aș putea să-ți vorbesc prințesă?

— Cu plăcere, doamnă, răspunse Natașa.

Intrară amândouă într'o cameră și, țărancă se așeză pe un scaun, invitând-o și pe tânăra femeie să ia loc.

— Mai ai ceva să-mi spui înainte de a pleca în călătorie, prințesă? întrebă cealaltă, după ce rămase tăcută câteva clipe.

— Știți că... plec în Siberia? întrebă Natașa, mirată.

— Da.

— Nu știu ce-aș avea să vă zic, afară de cuvintele de rămas-bun, răspunse prințesa.

— Ceva salutări pentru cineva nu vrei să dau?

Natașa roși.

— De asta se va îngriji fosta mea cameristă, răspunse ea, încurcată.

— Ei, atunci îți doresc drum bun, spuse Țaranca, zâmbind. — Și când familia imperială va fi la adăpost, întoarce-te! Îmi făgăduiești?

— Nimic nu mă va mai reține atunci în Siberia, răspunse Natașa. Ah, de-aș fi deja atât de departe!

— Nu va trece mult, copila mea. Fii curajoasă și totul va ieși bine. Aduci o jertfă, dar trebuie s'o faci. Vrei să-mi scrii?

— Cu plăcere, doamnă. Pe ce adresă?

Țăranca chibzui câteva clipe, apoi răspunse:

— Scrie pe adresa doamnei Denise Barobieur, care-mi va preda scrisoarea. Dar să fii cu băgare de seamă! Să nu scrii nimic, sau foarte puțin, despre izbânzile d-tale! Trebue să ne ferim de bolșevici.

— Dar spune-mi, te rog, prezicătoarea are și ea de face cu monarhiștii? întrebă Natașa.

— Deloc! răspunse frumoasa femeie, zâmbind. — Ea e numai o prietenă a monarhiștilor, și atâta tot. Înainte vreme avusese mult de face cu Curtea, căci clienții ei erau din clasele cele mai înalte.

Natașa întinse mâna țărăncii și zise:

— Trebue să mă grăbesc, doamnă, căci se apropie timpul plecării. Pornim la drum chiar astă noapte.

— Atunci călătorie bună și Cerul să te ocrotească!

Tânăra prințesă simți deodată brațele celeilalte cuprinzându-i gâtul și o sărutare fierbinte pe gură. Când se desprinse din îmbrățișare i se păru c'o vede plângând.

După câteva clipe Natașa era pe sală și se îndreptă spre odaia Wyrubovei. Intrând, găsi acolo patru bărbați și-și dădu seamă că erau tovarășii ei de călătorie.

Le fu recomandată și unul din ei, Grigore Șuwolaff, trebuia să treacă drept soțul ei.

El o privi lung pe Natașa și aceasta avu un simțimânt de teamă. Erau încă doi foști ofițeri, precum și Solowiev, ginerele lui Rasputin, pe care prințesa îl cunoscuse cu alt prilej.

Ea fu nevoită să-și mărturisească sincer, că toți patru îi inspirau prea puțină simpatie, însă n'ar fi putut să-și spună de ce.

Wyrubova le dăduse și bani, — fiecăruia câte zece mii de ruble. Scrisoarea pentru Tarina Alexandra, Natașa o purta în sân.

Afară aștepta o mașină care-i duse la gară. Tânăra prințesă auzea împușcături și țipete în stradă, însă nu știa că în noaptea aceasta se hotărâ soarta marei impărății rusești, că regimul provizoriu încetase să existe, că miniștrii dăduseră bir cu fugiții încă în zorii zilei și că Kerenski, prietenul Tarului și al familiei acestuia, lăsase puterea din mâini.

Natașa se ghemuise într'un colț al mașinii și-și simțea inima strânsă știindu-se alături de omul care trecea drept soțul ei pentru tot timpul călătoriei. Ochii lui negri, străpungători, nu se deslipeau de pe chipul ei.

In gara de unde plecau trenurile spre Siberia nu prea era mare însuflețire. Trenul lor zăcea ca un șarpe uriaș pe șine și din când în când scotea un pufăit sgomotos.

Erau pe drum de patru zile. Adesea trenul se oprea în plină câmpie și uneori așteptau ceasuri întregi până pornea înainte. Controlori cu chipurile aspre intrau prin vagoane și măsurau din cap până în picioare pe fiecare călător. Dar pașapoartele ce-

lor cinci persoane erau în ordine, așa că nu li se făcu nimic.

Intr'o localitate mică în care nu se vedea decât un singur coș de fabrică, fură nevoiți să coboare, la cererea câtorva bărbați cari purtau bluze albastre. Pe cap aveau căciuli și arme le atârnau în spinare.

Călătorii fură conduși în fața comitetului lucrătorilor și soldaților și cu prilejul acesta se dovedi că Solowiev era un vorbitor dibaciu.

— Ce vreți dela noi? se răsti el. — Am plecat la drum din însărcinarea guvernului, pentru ca să căutăm merinde. Ne vom plânge împotriva d-v.

Și pentru că ceilalți nu știau ce să facă, Solowiev le smulse din mână pașapoartele pe cari le dăduse și strigă iar:

— Conduceți-ne la sovietul local, ca să nu mai pierdem vremea pe aici! Trebue să plecăm mai departe cu același tren cu care am venit.

Dar ceilalți cerură să aștepte până dimineața, ca să poată fi aduși în fața sovietului, și călătorii, neavând încotro, se supuseră.

Li se dădu o cameră și o santinelă fu așezată la ușă.

A doua zi dimineață sovietul ținu ședință. Cei patru bărbați, și prințesa fură aduși în fața lui. Un bărbat cărunt, cu înfățișarea inteligentă, le ceru hârtiile și le examină cu amănunțime. După aceea, zise prietenos:

— A fost o prostie din partea acelora cari v'au arestat. Dar trebue să ne scuzați, căci am primit ordin să nu lăsăm să treacă persoane cât de cât suspecte și să supunem unei cercetări amănunțite toate trenurile cari se îndreaptă spre Ural sau spre Siberia.

— Și de ce asta, mă rog? întrebă Solowiev. — Noi suntem călători pașnici și mergem la Irkutsk. Lucrăm din însărcinarea guvernului.

— Bine, bine, — răspunse bărbatul și ochii-i

călătorii alunecară asupra celor cinci persoane.

Vedeți însă c'a ieșit svonul cum că în orașele din apropierea Tobolsk-ului s'au stabilit ofițeri tineri, cari și-au pus în gând să-l libereze pe Țar. Au primit ordin strict din Tobolsk să oprim orice persoană care face o impresie suspectă.

— Și noi facem impresie suspectă? întrebă un bărbat din grupul călătorilor.

— Nu sunt în măsură să apreciez, răspunse președintele sovietului. Dar să știți că veți fi opriți mai în toate localitățile.

— Frumoasă perspectivă! mormăi Solowiev. În felul acesta vom ajunge la țintă cam peste trei luni. Nu se poate face nimic?

Președintele chibzui câteva clipe, apoi zise:

— Vă voiu da o adeverință, ca din partea sovietului local, cum că suntem încredințați de nevinovăția d-v. În felul acesta nici nu mai aveți nevoie de pașapoarte.

— Dacă veți face asta vă vom fi recunoscători, răspunse Solowiev.

Președintele luă loc la masă și ceru din nou pașapoartele, apoi scrise numele pe o foaie de hârtie și adăugă câteva cuvinte.

După ce li se înmână documentul acesta, călătorii se îndreptară spre gară, unde găsiră un tren cu care își continuară drumul.

După alte cinci zile ajunseră la primul orășel de dincolo de Urali.

Natașa se simțea grozav de părăsită. Câmpiile pustii, pe cari nu se zăreau decât arareori un sătuleț, o întristau nespus.

Trenul se golea din ce în ce mai mult. Biata prințesă adormise.

După o oprire de jumătate de ceas într'o stație pustie, trenul se puse iar în mișcare și Natașa tresări speriată. Din cei patru bărbați nu se mai afla lângă ea decât Grigore Șuwolaff „soțul" ei.

— Unde e domnul Solowiev — unde sunt ceilalți domni? întrebă prințesa, înspăimântată.

Omul dădu din umeri și răspunse:

— S'au dus în sat de unde nu s'au înapoiat încă. Vor trebui să aștepte trenul următor.

Natașa păli. Nu izbuti să rostească niciun cuvânt și i se păru că zărește pe chipul bărbatului o bucurie ascunsă. Ce avea de gând'el oare?

Dar se liniști oarecum văzându-l că-și sprijină capul de perna canapelei și adoarme.

Natașa începu să chibzuiască cu înfrigurare. Mai aveau de călătorit două zile până vor ajunge la Tjumenj, unde urmau să rămână deocamdată. De acolo trebuiau s'o lase mai încet. Ea, Natașa, urma să încerce să intre în legătura cu familia imperială prin vreo viclenie.

Tot gândindu-se la cele ce se vor întâmpla, tânăra prințesă aținpi. Se trezi însă brusc, cu un țipăt slab, căci Grigore Șuwolaff se aplecase asupra ei și ochii-i întunecați zvârleau scântei. Murmură câteva cuvinte de scuză și înclinându-se — amabil ca totdeauna — adăugă:

— M'a cuprins deodată îngrijorarea pentru d-v., prințesă și vroiam să vă controlez respirația.

Mai mult nu zise și Natașa socoti și ea că e mai bine să tacă.

In seara zilei următoare ajunseră la ultima stație înainte de Tjumenj. Era un sat mare cu căsuțe acoperite cu stuf. In timpul nopții căzuse prima zăpadă și asta sporea înfățișarea mohorită a ținutului.

Din nou se urcă un controlor în tren. Grigore Șuwolaff scoase din buzunar pașaportul și-l întinse acestuia.

— Și doamna e soția d-v., domnule Șuwolaff? întrebă omul.

— Firește, răspunse fostul ofițer. — Confirmă și tu asta, Natașa!

Prințesa surâse, dar se făcuse albă ca varul.

Șuwolaff regreta că n'avea la dânsul adeverința pe care o căpătase dela președintele sovietu-

lui din satul în care fuseseră arestaţi. Până atunci documentul acela prevăzut cu ştampila le fusese de mare folos.

— Trebue să coboriţi, zise controlorul. Nu-mi pot lua răspunderea de a vă lăsa să vă urmaţi călătoria.

Grigore protestă, dar totul fu în zadar şi fu nevoit să se dea jos din tren, împreună cu „soţia" lui.

Fură duşi la casa primarului comunei, care hotărî să rămână acolo până a doua zi dimineaţă, când se întrunea sovietul local.

— Vă pun la dispoziţie odaia mea, zise primarul, cu amabilitate. — Aveţi răgaz zece ore.

Natasa se înfioră când ajunse în faţa uşii. Era o încăpere mică, cu un singur pat.

— N'aş putea avea altă...

Grigore Şuwolaff o apucă de braţ, tăcându-o să-şi întrerupă vorba. Apoi, când primarul ieşi afară, se răsti la tânăra sa tovarăşă de drum:

— Vrei să strici totul prin nechibzuinţa dumitale?

Natasa tăcu. Se aşeză pe un scaun şi privi cu teamă nespusă la fostul ofiţer.

După câtva timp cuteză să vorbească:

— Ştii că nu pot rămâne cu d-ta într'o cameră, domnule Şuwolaff.

— Şi de ce nu, prinţesă? întrebă celălalt, cu îndrăzneală. — Sunt atât de respingător încât nu mă poţi suferi?

Şi de astă dată Natasa socoti mai nimerit să nu răspundă. Şuwolaff o mai întrebă dacă nu vrea să se culce în pat şi la refuzul ei se aşeză mai bine în scaun, unde adormi.

Natasa începu să numere minutele şi ceasurile. Era abia miezul nopţii şi ea nu mai putea sta pe scaun. Pe lângă asta în odaie domnea un frig de ghiaţă, şi lampa se stinsese.

Oboseala o doborî în cele din urmă pe biata femeie şi aţipi.

Deodată auzi un sgomot şi, când deschise ochii, simţi două mâini căutând-o pe întunerec. Scoase un ţipăt şi, în acelaşi timp, sări în sus.

— Cum îţi îngădui, mizerabile! strigă ea şi începu să lovească cu mâinile.

Grigore Şuwolaff scoase o înjurătură.

Îşi pierduse cumpătul cu desăvârşire. De zece zile, de când călătoreau împreună, patima clocotea în pieptul său. Trebuia s'o aibă pe frumoasa prinţesă, trebuia să-i murmure la ureche cuvinte de dragoste, să-i sărute guriţa, s'o strângă cu putere la pieptul său. Da, trebuia, chiar de-ar fi fost să se prăpădească.

Dar îşi greşise socotelile. Nataşa era puternică atunci când era vorba să se împotrivească unui om obraznic, care-i înşelase nădejdile şi încrederea ce şi-o pusese în el.

Ea îl împinse înapoi, apucă un obiect, la întâmplare, şi i-l zvârli în faţă. Dânsul îşi duse mâna la ochi şi scoase un răget de durere.

Atât cât îi îngăduia întunerecul din odaie, Nataşa văzu că nu putea ajunge la uşă, din pricină că bărbatul acela sălbăticit stătea în drumul ei. Atunci se repezi la fereastră şi o deschise, fără să-şi dea seamă bine ce face. Dintr'un salt fu pe cerceveaua acesteia, apoi sări jos, în necunoscut. Fulgi mari de zăpadă o învăluiră din toate părţile şi când simţi pământ tare sub picioare începu să alerge în neştire.

Gonea necontenit, cu răsuflarea tăiată, mânată de frica de a nu fi ajunsă de omul acela.

Deodată, însă, nu se mai putu ţine pe picioare. Zăpada cădea tot mai deasă, aşternându-se în straturi groase, cari în curând îi ajunseră până la genunchi.

O teamă fără margini o cuprinse. Ce făcuse? Cum putuse fi atât de neprevăzătoare? Trebuia să-şi găsească sfârşitul în pustietăţile astea ale Siberiei?

Își împreună mâinile în semn de rugăciune și începu să strige după ajutor. Dar chemările ei rămaseră zadarnice, căci niciun om nu se afla prin propiere.

Și în vreme ce se prăbuși în zăpada moale, în vreme ce fulgii îi mângâiau obrajii și, se așezau pe vestmintele ei, — dânsa murmură de câteva ori în șir numele aceluia pe care-l iubea cu toată ardoarea inimii ei tinere.

38. — Arestați

Infrigurarea atinsese culmea la Petrograd.

Irina, sora lui Boris Verodin, se prăpădea de grijă pentru fratele ei. De câteva zile nu-l mai văzuse și nici nu auzise nimic despre el și se întreba cu groază unde putea să se afle, — și unde era Natașa, soția lui iubită?

Se simțea atât de stingherită și părăsită biata fată! Iesta Ulkitzki — și el — era aproape tot timpul pe drum. Evenimentele îl însuflețeau atât de mult încât nu se mai preocupa aproape de nimic altceva.

In zilele acestea Iesta Ulkitzki uită până și de dragostea lui nenorocită, pentru frumoasa Irina. Simțea cel puțin o mângâiere în felul acesta.

In ultimele zile se auzeau despre tot soiul de atacuri împotriva celor ce vroiau să ia puterea. Dar revoluționarii nu erau deloc dispuși să lase sceptrul din mână. Luau contra-măsuri și se înnoiau, o listă conținând un mare număr de monarhiști și prieteni ai guvernului Kerenski. Se svonea că „Kerenskanii" — adică generalul Krassnoff, generalul Potcikev și alți câțiva, așteptau cu douăzeci de mii de oameni la Gatcina și organizau de acolo marșul asupra Capitalei.

Dacă erau numai svonuri sau ba, nimeni nu putea să controleze. In orice caz, Comitetul militar revoluționar — constituit din lucrătorii fabri-

cilor din Petrograd şi alte oraşe mari — se sili să formeze, în scopul apărării Capitalei, o armată mare, care să fie în măsură să opună împotrivire contra-revoluţionarilor.

Pe lista amintită se aflau şi Vasilieff, precum şi soţii Ulkitzki.

Locuitorii căsuţei mici dela marginea oraşului nu fură, deci, prea miraţi când într'o bună zi se ivi o patrulă puternică şi declară arestaţi pe cei doi bătrâni.

In casă nu se aflau decât soţii Ulkitzki şi Irina. Vera se dusese iarăşi în cartierul generalului Aratckin, deoarece luptele reîncepuseră. Cât despre Iesta, cine ştie pe unde se afla.

Irina se închise în odaia ei şi începu să se roage fierbinte, implorând Cerul, să i-l trimită pe fratele ei, care să le vie în ajutor.

Prinţul Ulkitzki era prea mândru ca să cerşească milă. Se declară gata să-i urmeze pe oamenii cari formau patrula şi zise batjocoritor:

— Dacă e o vină să fii om cinstit şi să fi servit cândva cu credinţă pe împărat, atunci sunt într'adevăr vinovat.

— Taci! se răsti la el şeful patrulei, care avea sub comanda sa şase oameni.

Apoi, încercând să deschidă uşa dela camera Irinei, întrebă:

— Cine se află în odaia asta?

— Sora unui revoluţionar, răspunse prinţul. — La arestarea noastră nu mă pot împotrivi, dar pe fata aceea v'aş sfătui s'o lăsaţi în pace, altminteri s'ar putea s'aveţi de îndurat urmări proaste. Fratele ei se numeşte Verodin, şi probabil că va face parte din cârmuirea viitoare.

— Verodin? Nici nu-l cunosc, răspunse şeful patrulei.

Apoi, întorcându-se spre oamenii săi, întrebă:

Cereţi mâine tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare numărul 75, care în mod excepţional va costa 4 lei exemplarul

— A auzit careva din voi despre unul Verodin?

Ceilalţi dădură din cap, în semn de negare. Era şi lesne de înţeles, căci toţi oamenii aceştia veniseră abia de câteva zile din Moscova.

Irina deschise uşa şi rămase în prag, cu ochii înroşiţi de plâns, dar de o frumuseţe răpitoare.

Şeful îşi linse buzele şi ochii-i scânteiară. Luându-şi poziţie de cuceritor, întrebă ritos:

— Cine eşti dumneata?

— Mă numesc Irina Verodin.

— Vii cu noi!

— Eu?... Dar de ce? făcu biata fată, plângând. Ce-am făcut? Cine sunteţi d-v. şi cu ce drept aţi pătruns aici?

— Asta o vei afla în fortăreaţa Petru şi Pavel, răspunse şeful. — Dacă n'ai făptuit nimic rău vei fi liberă.

Irina îşi dădu seamă că zadarnic s'ar împotrivi, aşa că se hotărî să meargă.

Casa fu scotocită mai departe pentru a se da de Vasilieff, care nu fu găsit însă.

Afară se mai aflau şi alţi prizonieri, cari împreună cu Irina fură conduşi la vestita fortăreaţă Petru şi Pavel, unde li se dădu o singură celulă la toţi.

Tânăra fată se reculese repede. Când i se aduse mâncarea ceru să fie dusă în faţa judecătorului de instrucţie.

Gardianul se îndepărtă, făgăduind să-i îndeplinească cererea.

Cam pe la două noaptea el se înapoiă şi-i ceru să-l urmeze. Fu introdusă într'o odaie în care se afla un bărbat la o masă. Era acelaşi care o arestase şi care acum se prezentă drept comisar de instrucţie Wossilasko.

— Eşti bănuită de a fi simpatizat cu monarhiştii, îi zise el, muiând tocul în cerneală şi măsurând-o pe Irina de sus până jos, cu o privire ce o făcu să se înfioare.

Dânsa bägă de seamă că omul era acum foarte bine îmbrăcat, că-şi pieptănase părul şi se bărbierise. Zâmbi cu un aer de cuceritor şi-şi potrivi cravata.

— N'am nimic de-a face cu monarhiştii, zise Irina.

— Asta poate spune oricine. Cu ce dovedeşti?

— Nu mă sinchisesc de niciun fel de partid, fie el monarhist, sau revoluţionar. Atât ştiu doar, că Boris Verodin este unul din cei mai înflăcăraţi revoluţionari. Interesează-te la Comitetul Central şi acolo vei afla cine e el.

Wossilasko clătină capul încărcat de păr, în semn că se îndoieşte de spusele fetei.

De fapt, însă, între timp luase informaţiuni şi aflase că Boris Verodin e, într'adevăr, unul din cei mai cunoscuţi revoluţionari şi că arestarea surorii sale constituia un abuz.

Dar nu lăsă să se observe asta, şi procedă la un interogatoriu, punând felurite întrebări, la care Irina răspunse cât se pricepea.

Deodată se ridică de pe scaun şi zise cu demnitate:

— Eşti liberă — voiu da ordin să ţi se dea drumul îndată.

Tânăra răsuflă uşurată şi părerile ei se schimbară în bine cu privire la omul care o arestase.

Un gardian o conduse prin coridoarele întunecate, apoi coborî nişte scări şi se trezi în faţa porţii, neştiind încotro să apuce.

Era noapte rece şi întunecoasă. Cum să ajungă acasă la ora aceasta înaintată? Şi ce să facă acasă, unde nu mai era nimeni?

Deodată o cuprinse frica şi începu să alerge. Cineva venea în spatele ei. Se întoarse, dar nu văzu pe nimeni — totuşi auzi paşi omeneşti şi când şi-i iuţea pe-ai ei, celălalt făcea la fel.

In cele din urmă ajunse la podul de peste Neva din faţa Palatului de Iarnă. De cealaltă parte

stăteau făpturi care se încălzeau în jurul unui foc. Erau marinari, lucrători cu brasiere roșii și țărani cu cușme în cap.

Trebuia să treacă pe lângă dânșii, căci nu se putea altfel. Porni înainte și deodată auzi iar pași îndărătul ei. Irina începu s'alerge cât o țineau picioarele, dar și urmăritorul n'o slăbea. Intorcând capul, cu frică, văzu un om care arunca o umbră lungă pe pământ. Ea coti într'o stradă, la întâmplare și-i eama din sufletul ei creștea necontenit.

O trăsură trecu pe dinaintea ei și i se păru că zărește înăuntru o figură cunoscută.

Alergă înainte, abia ținându-se pe picioare și din nou coti într'o stradă întunecoasă. Atunci trecu iar o trăsură pe lângă ea. Nu era aceeași?

In cele din urmă se ivi strada în care se afla casa locuită de familia Ulkitzki.

— Slavă Domnului! murmură biata fată.

Deodată, un bărbat înalt și slab i se puse în drum. Ea scoase un strigăt ușor și vru s'o ia înainte, dar atunci o voce liniștitoare îi atinse auzul.

Irina se opri. Bărbatul o privi cu ochi blânzi și întrebă:

— Nu mă mai cunoști?

Fata simți că roșește și răspunse cu sfială:

Ba da... vă cunosc. M'ați ocrotit acum câteva săptămâni, pe când... pe când mă duceam în casa unei prezicătoare.

Agitatorul Urez — căci el era — încuviință din cap.

— De unde vii la o oră atât de înaintată? întrebă el, mirat.

— Locuitorilor din casa aceasta li s'a întâmplat o nenorocire, răspunse Irina. Revoluționarii au fost aici și au făcut arestări. Căutau monarhiști și atunci au luat cu ei pe soții Ulkitzki și pe mine. Altcineva nu se mai afla în casă.

Chipul lui Urez se posomorî.

— Unde e fratele d-tale, Boris Verodin? în-

trebă el. — Il caut de mult timp, căci trebue să stau de vorbă cu el.

Irina oftă și lacrimi i se iviră în ochi.

— Dac'aș putea răspunde la întrebarea asta! zise ea cu tristețe. — Și eu îl caut de câteva zile. A plecat fără să spună încotro se duce.

Urez stătu pe gânduri câteva clipe, apoi zise:

— Voiu veni mâine pe aici. Dacă nu se va fi înapoiat până atunci, voiu porni cercetări. Dacă a primit vreo sarcină de îndeplinit, atunci trebue să știe cei în drept când se întoarce.

Irina se însenină la față și suspină ușurată.

— Ah! îmi veți face un mare serviciu dacă vă veți interesa de fratele meu, zise ea.

Urez îi întinse mâna și se îndepărtă, în vreme ce ea intră în casă.

Când păși pragul avu un simțământ de neliniște. Urcă scara și deschise ușa dela odaia ei. In aceeași clipă se simți înhățată și ușa fu trântită cu sgomot. Rămase atât de înspăimântată încât nici măcar să țipe nu fu în stare.

Privi înmărmurită la omul din fața ei, al cărui chip era luminat de lampa de pe masă. Cum intrase el aici? Își duse mâna la frunte, ca pentru a se încredința că nu visează, apoi zise, cu glas tremurător:

— Ce cauți d-ta în casa asta? Cum ai îndrăznit să pătrunzi aici în toiul nopții?

Comisarul de instrucție Wossillaski — căci el era — râse batjocoritor, apoi zise:

— Crezi oare că degeaba te-am salvat de la închisoare? Am venit ca să-mi cer răsplata. Dacă nu ți-aș fi luat apărarea ai fi putut sta mult și bine în fortăreața Petru și Pavel și nimeni nu s'ar fi sinchisit de d-ta.

Irina se reculese. Își dădu seamă că se află în mare primejdie. In mijlocul nopții se afla singură în casă și nimeni n'ar fi putut-o auzi dacă striga după ajutor.

Chibzui cu înfrigurare ce e de făcut şi nu-l scăpă din ochi pe bărbatul din faţa ei.

— Nu e adevărat ce spui d-ta! — strigă ea. — Nu s'ar fi putut să mă ţie mai mult acolo, căci n'am făcut nimic rău. Şi când se va înapoia fratele meu, nu vei scăpa de pedeapsa cuvenită.

— Oho, porumbiţo, ai început să mă ameninţi? Pe mine, comisar de instrucţie la Ceka? Asta ar putea să te coste scump.

„Dar de ce nu vrei să te porţi frumos cu mine? Ne vom înţelege de minune noi amândoi.

— Pleacă de aici, sau strig după ajutor! exclamă Irina, când celălalt vru s'o cuprindă în braţe.

El izbucni într'un hohot de râs.

— Poţi să ţipi cât poftesti, copila mea, dar de auzi nu te va auzi nimeni, căci mi-am luat cu măsurile mele de apărare. Crezi oare că mi-aş fi dat oboseala să te urmăresc prin tot oraşul dacă n'aş fi ştiut că voiu putea fi singur cu tine în casa aceasta?

— Mizerabile! scrâşni Irina.

Acum ştia cine a fost acela al cărui paşi îi auzise în urma ei. Ticălosul acesta se luase după dânsa şi văzând că n'o ajunge se urcase într'o trăsură.

Şi acum, ea nu găsea cum să-l alunge de acolo şi se părea că va trebui să i se supună... El o urmări până în ungherul unde se refugiase dânsa, o cuprinse în braţele-i puternice şi o strânse la piept.

Irina scoase un ţipăt care răsună în toată casa dar totul rămase tăcut ca mai înainte. Biata fată se văzu pierdută.

139. — Grijile Wyrubovei.

Frumoasa ţărancă, sau doamna care îşi luase rolul de soră de caritate, avea griji mari. Ţinea în mână o scrisoare prin care era prevenită să dis-

pară cât mai repede cu putință, căci casa era păzită cu străşnicie.

Misterioasa femeie alergă cu scrisoarea la Wyrubova.

— Ce s'a întâmplat? întrebă aceasta.

Cealaltă îi întinse scrisoarea şi fosta doamnă de onoare a Ţarinei păli. După ce citi înapoiă scrisoarea ţărăncii şi întrebă:

— Cine ţi-a trimis-o?

— Habar n'am. Dar am atât de mulţi prieteni încât nu mă prinde mirarea.

Wyrubova o străpunse cu privirea, apoi întrebă iar:

— Şi în cercurile fiorosilor bolşevici?

— Da, răspunse frumoasa femeie, zâmbind misterios.

— Găsesc asta foarte ciudat, răspunse fosta doamnă de onoare şi încruntă fruntea. — N'ai vrea, în sfârşit, să lepezi masca pe care o porţi? Cine eşti, la drept vorbind? Nu-mi pot alunga neliniştea că într'o bună zi ne-ai putea trăda.

— Ceasul meu n'a sunat încă, doamnă Wyrubova, răspunse cealaltă. — Taina mea n'are ce să-ţi folosească şi cât priveşte de încredere, poţi avea oricâtă în mine. Trebue să-ţi reamintesc de acel domn Vasilieff, al cărui trecut e cu mult mai misterios decât al meu. Şi el simpatizează cu bolşevicii, deşi nu face parte din rândurile lor.

— Da, însă domnul Vasilieff a dovedit că e un partizan serios al cauzei noastre.

— Şi eu nu?

— Cu d-ta nu ştim ce să mai credem. — Dar ia spune, cum îi mai merge doamnei Denise Barobleur?

— Pentru dânsa am venit încoace. A plecat din nou şi m'a însărcinat să-ţi spun c'ar fi bine să părăseşti casa aceasta. Dacă nu ştii încotro, atunci să pleci la Moscova, unde vei găsi o primire bună.

— Ce să fac la Moscova? întrebă Wyrubova.

Țăranca zâmbi și răspunse:

— Nu va dura prea mult și guvernul va fi la Moscova. Se bat cu gândul să facă iarăși capitală din fostul oraș al Țarilor. Bolșevicii vor să se instaleze în Kremlin.

— Când se înapoiază doamna Barobleur?

— Poate nu se mai înapoiază deloc.

— Ah... ți-a spus ea d-tale asta?

— Cam așa. Dar m'a rugat să nu ți-o destăinuiesc dintr'odată. Nu-ți mai poate oferi adăpost în casa asta penttru bunnul motiv că nu mai ești în siguranță aici.

— Asta nu e atât de lesne de făcut, zise fosta favorită a Țarinei. — Monarhiștii știu că aici se împreună ițele conspirației și în altă parte le va fi greu să mă găsească. Se poate întâmpla să se ia hotărâri însemnate peste noapte și atunci nu mai știe nimeni unde să dea de mine. Mai bine să rămân până se înapoiază doamna Barobleur.

— Asta nu merge! răspunse țăranca, cu hotărîre

— Dar dumneata unde te vei duce când voiu părăsi eu casa? întrebă Wyrubova.

— Asta n'o pot spune. Probabil, însă, că voiu pleca în străinătate, la Londra, de pildă. Poate că de acolo voiu putea întreprinde ceva pentru sărmana noastră familie imperială, dacă n'o fi la adăpost până atunci.

— Ai ceva relații la Curtea engleză? întrebă Wyrubova, mirată.

— Asta nu vă pot spune, doamnă. Pot face însă foarte mult pentru familia Țarului.

— Ești o femeie ciudată, zise fosta doamnă de onoare, necăjită. — Și la cine să mă duc când voiu ajunse în Moscova?

— La mânăstirea „Surorilor cenușii". Acolo vei fi la adăpost bun. Surorile sunt cu trup și suflet pentru familia imperială și printre ele se află chiar câteva mari ducese.

— La mânăstirea „Surorilor cenușii"? murmură Wyrubova. — Să găsesc acolo adăpost pe baza poruncii unei alte persoane... adăugă ea, pierdută în gânduri.

Și după câteva clipe:

— Bine, voiu face pregătirile trebuitoare și voiu dispare de aici, dacă așa vrea doamna Barobleur. Dar aș fi dorit mult să mai stau odată de vorbă cu ea. De ce venea atât de rar la mine în ultimul timp? Inainte vreme, când d-ta nu erai încă în această casă, stăteam adesea de vorbă, împreună.

— A îmbătrânit, răspunse țăranca. — Simte nevoia să se odihnească. Clientela din vremea Țarismului nu se va mai întoarce și ea vrea să-și trăiască ultimele zile în cercul rudelor. Și-a cumpărat un castel mic în Franța și acolo vrea să trăiască și să moară.

Wyrubova mai puse câteva întrebări, apoi zise că peste câteva zile va fi gata să părăsească locuința.

— N'ai auzit nimic de domnul Vasilieff? întrebă misterioasa țărancă.

— Nu, a dispărut fără urmă. Și eu îl aștept, căci nu știe nimic despre ultimele noastre hotărîri, și nici că prințesa Natașa a pornit spre Siberia.

— Numai de nu i s'o fi întâmplat ceva rău! zise cealaltă, plină de grijă.

— Nu cred. — Dar ce interes ai d-ta în lucrul acesta?

— Tot atâta cât d-ta și ceilalți.

Wyrubova nu răspunse, iar țăranca se îndepărtă.

— Ciudată femeie! murmură fosta favorită. — Fără îndoială că face parte din cercurile înalte. Nu înțeleg însă de ce nu vrea să se dea pe față. Cine-o fi? Ce interese o leagă de familia imperială?

In vremea asta țăranca se închise în camera ei și începu să scrie scrisori.

Deodată, auzi bătăi în ușă, se duse de deschise și Sașa se ivi în prag.

Fosta cameristă nu se liniștise încă. Pe de o parte era turburată din pricina întâmplărilor de peste noapte, — pe de altă parte o chinuia îngrijorarea pentru soarta Natașei, care o părăsise atât de brusc, fără să-i spună încotro se duce.

— Ce s'a întâmplat, Sașa? întrebă țăranca, prietenos.

— Dar de unde știi că sunt aici? Nu te văd de loc mirată, zise Sașa. — Astă noapte doar n'ai fost în locuință...

— Doamna Barobleur mi-a spus.

— Așa... atunci se schimbă lucrurile. Fii mulțumită că n'ai fost aici! Sonia Petrovici aia —, știi d-ta, comunista care a furat caseta — a fost aici și a orânduit să se scotocească peste tot. Era grozav de inciudată. O căuta probabil pe prințesă, ca s'o aresteze, de sigur.

— De ce? întrebă țăranca.

— Pentru că e geloasă, nespus de geloasă. Aleargă zi și noapte după nepotu-meu. El nici nu se sinchisește de dânsa, și a alungat-o în câteva rânduri, dar ea nu vrea să țină seamă de asta.

— Crezi cumva că femeia aceasta ar vrea s'o ucidă pe prințesă?.

Ochii Sașei scânteiară.

— De asta sunt încredințată, zise ea, și am și dovezi. Prințesa a fost astă noapte aici în casă. A început să aibă iarăși taine față de mine, ceea ce mă face foarte nefericită. Susținea că are de făcut o călătorie importantă și a plecat chiar în cursul nopții. Nu voiajează singură, ci însoțită de câțiva bărbați. Nu e ciudat asta?

— Liniștește-te, căci se va înapoia teafără și nevătămată.

— De unde știi d-ta asta? Ai aflat cumva de călătoria ei?

Frumoasa țărancă zâmbi iar misterios.

— Da, am aflat, dar sunt silită să tac asupra acestui lucru, ca și prințesa. Niciun om nu trebue să afle ceva.

— Dumnezeule mare! Copila asta nevinovată să aibă astfel de taine! făcu bătrâna.

Apoi întrebă:

— Dar cel puțin n'aș putea vorbi cu doamna Barobleur?

— Ce vrei de la ea?

— Am să-i fac o rugăminte.

— Poți să mi-o încredințezi mie fără teamă, dragă Sașa. Doamna Barobleur a plecat în călătorie, dar eu stau în legătură cu ea. Îi scriu aproape în fiecare zi.

— Atunci aș vrea să vă rog ca cei doi bătrâni, Ivanoff și soția sa, să nu fie zvârliți în stradă. Unde să se ducă bieții oameni, dacă nu mai pot rămâne aici în casă?

— Asta se poate, răspunse frumoasa femeie. — Nici eu nu voiu mai rămâne aici multă vreme, așa că după plecarea mea bătrânul Ipanoff va lua slujba de indendent.

— Atunci le voiu aduce o veste îmbucurătoare, zise fosta cameristă. — Cât de îngrijorați erau, sărmanii bătrâni!

— Și dumneata unde vrei să te duci, Sașa?

— Voiu locui împreună cu nepoțelul meu. El are nevoie de cineva care să-i îngrijească de gospodărie.

— Unde se află el acum? întrebă țărancа.

— Cine — Boris? Mă întrebi cam mult. In vremurile astea grozave, fiecare dispare pentru un timp mai lung sau mai scurt și nu se află nimic de soarta lor.

„Dar ia spune-mi, te rog, stimată doamnă, unde s'a ascuns prințesa mea când au venit bolșevicii și

au căutat-o? Nu pot pricepe deloc. Trebue să fie prin casa asta ascunzători care nu se pot găsi atât de lesne, căci altminteri prinţesa ar fi fost pierdută.

— Nu trebue să-ţi baţi capul cu asta, căci nu e bine să ştii prea mult, răspunse frumoasa ţărancă.

Negrul intră în odaie şi le întrerupse convorbirea. Făcu o plecăciune în faţa femeii şi-i şopti ceva într'o limbă pe care Saşa n'o pricepu.

Ţăranca încuviinţă din cap.

Fosta cameristă îşi dădu seamă că nu mai are ce căuta acolo, aşa că salută şi se retrase.

Se duse apoi la cei doi bătrâni şi le aduse vestea plăcută că pot rămâne în casa prezicătoarei. Ipanoff îi sărută mâna şi nevastă-sa vărsă lacrimi de bucurie.

— Cel puţin nu mai rămânem pe drumuri! zise bătrâna! — Mai sunt încă oameni buni pe lumea asta!

Saşa plecă apoi la căsuţa unde se mutase Boris Verodin, vrând să afle dacă acesta se înapoiase.

Deschise uşa şi urcă scara, dar cu toate că strigă în repetate rânduri numele nepotului ei, nu căpătă niciun răspuns. O cuprinse teama şi se închise într'o odaie, hotărîtă să rămână acolo până îl va auzi pe Boris venind.

Trecu însă o noapte şi o zi întreagă şi tânărul tot nu se înapoiase. Atunci bătrâna îşi pierdu răbdarea şi se hotărî să pornească cercetări.

Se duse mai întâiu la locuinţa familiei Ulkitzki, unde nădăjduise să afle unde se găseşte nepotul ei.

140. — In coliba cărbunarului.

Cărbunarul Oblanoff, care locuia la un sfert de ceas depărtare de mânăstirea unde fugarii îşi găsiseră un sfârşit atât de tragic, adusese în odăiţa lui pe cei doi grav răniţi.

Oblanoff era un om foarte cumsecade și nu prea se sinchisea de revoluție sau de războaie. De altfel, venea foarte puțin în contact cu oamenii, căci avea de-a face ziua și noaptea cu cărbunii săi. Doar când se ducea la oraș ca să-și cumpere merinde, bătrânul afla, dela impiegații de cale ferată, câte ceva asupra ultimelor întâmplări.

Fiul său, Osip, un flăcău chipeș, de care era foarte mândru, fusese doi ani pe câmpul de luptă. Bătrânul Oblanoff urmărire cu înfrigurare numai faptele care se petreceau în zona unde era fiul său și se bucura din inimă când acesta se înapoia acasă nevătămat. Osip era în trecere spre Capitală, căci făcea parte din trupele lui Potcikev, care porniseră în marș spre Petrograd.

In noaptea aceea, când mânăstirea fusese dată pradă flăcărilor, bătrânul cărbunar nu-și găsise odihnă. Auzind detunăturile și văzând limbile de foc care se înălțau în depărtare, Oblanoff se simți cuprins de îngrijorare pentru soarta călugărului care locuia singur de multă vreme în mânăstire. Odată la două săptămâni, cărbunarul ducea cărbuni pustnicului, astfel că se împrietenise cu el.

— Dar ce-o fi făcut bietul om? De ce s'a dat foc sfântului lăcaș? — se întrebă Oblanoff.

De sigur, nu puteau fi decât revoluționarii, căci un creștin cumsecade n'ar fi făptuit o asemenea nelegiuire. Pentru el, aceștia nu erau decât niște ticăloși cari urmăreau nimicirea semenilor lor. Nu cutezaseră ei oare să ridice mâna împotriva persoanei sfinte a Țarului? Nu-l duseseră ei, împreună cu familia, în ținutul acela îndepărtat, unde nu trăiau decât criminalii, unde zăpada nu se topea niciodată și lupii dădeau târcoale adăposturilor singuratece, spre a se năpusti asupra prăzii?

Deodată răsunară bătăi în ușa colibei și, câteva clipe după aceea, cărbunarul se trezi față în față cu un tânăr al cărui chip era luminat de flăcările clădirii incendiate.

Oblanoff, care la început se cam înspăimântă, trecă la ochi, apoi privi țintă spre soldatul care, în pricina gerului, își ridicase până la urechi gulerul mantalei.

— Sfinte Serafim din Sarov! — murmură el. — Tu ești.... Osip... fiul meu?

Lacrimi de bucurie se iviră în ochii bătrânului, care își îmbrățișă fiul înapoiat acasă după o lipsă de doi ani. Acesta intră în colibă, își scoase ranița și mantaua, puse arma într'un colț, apoi căzu frânt pe singurul scaun care se afla în sărăcăcioasa încăpere.

— Cât timp ai concediu, dragul meu? — întrebă Oblanoff, privind cu admirație spre tânăr, al cărui chip se făcuse mai oacheș, iar ochii mai teietori.

Osip izbucni într'un hohot de râs.

— Concediu? Mi l-am luat singur — zise el. — Astăzi nu mai aștepți să ți se dea concedii, ci îți iei când ai poftă.

Bătrânul îl privi năuc.

— Ce tot vorbești? — îngână el. — Nu cumva ai dezertat?

— Ei, tată, se pare că habar n'ai de ceea ce se petrece în lume.

Și tânărul soldat povesti tot ce se întâmplase în ultimul timp.

In acea noapte, bătrânul cărbunar își schimbă părerile sale asupra revoluției și fruntașilor ei.

— Așa dar, regimentul tău s'a înapoiat de pe front și oamenii au fost lăsați la vatră? întrebă Oblanoff, apoi.

— Nu, tată, nici asta — răspunse băiatul. — Trebue să știi că armata prințului Potcikov trece drept singura care a mai rămas credincioasă guvernului. Comandantul nostru a primit o însărcinare foarte însemnată. Era vorba de un transport de muniții. Compania mea a primit ordinul să plece la Petrograd, unde a ajuns în timpul nopții.

Lăzile cu muniţiuni au fost repede încărcate, apoi am pornit iarăşi spre lagăr. Pe drum a avut loc o luptă cu revoluţionarii. A fost îngrozitor... îmi crapă obrazul de ruşine, când mă gândesc că fac şi eu parte din soldaţii cari au măcelărit pe curajoşii oameni. Erau vreo sută, şi acum truprile lor zac într'o groapă comună. Cei câţiva cari au izbutit să scape, au desprins vagoanele cu muniţiuni şi au fugit cu ele.

„Pornind în urmărirea lor, am constatat că fugarii s'au adăpostit în mânăstire. Nu se ştie dacă lăzile cu muniţiuni au fost duse acolo. In orice caz, nu le-am găsit. Aghiotantul prinţului Potcikev, căpitanul Semelov, a ucis pe călugărul care păzea mânăstirea şi a dat foc sfântului lăcaş.

„Intre timp, trecură pe acolo şi alţi soldaţi, cari se înapoiau de pe front. Aceştia izbutiră să ne încredinţeze că luptăm pentru o cauză nedreaptă şi ar trebui să ne întoarcem la casele noastre.

„Urmarea a fost că o bună parte din oamenii lui Potcikev au dezertat, iar ceilalţi au fost nevoiţi să se retragă — altminteri nu le-ar fi mers tocmai bine. Mânăstirea, însă, n'a mai putut fi salvată.

— Şi revoluţionarii? — întrebă cărbunarul. — Ce s'a făcut cu ei?

— Or fi fost mistuiţi de flăcări.

— Groaznic! — murmură bătrânul. — Criminalii au să-şi ia pedeapsa de la Cel de Sus.

— La început vroisem să plec şi eu cu ceilalţi, dar apoi m'am răsgândit — urmă Osip. — Am izbutit să mă depărtez neobservat şi acum iată-mă aici.

— Ce-ar fi dacă am încerca să salvăm pe vreunul din nenorociţii cari se află înmânăstire? — propuse cărbunarul.

— N'ar avea niciun rost — răspunse fiul său — căci clădirea e o mare de flăcări. Căpitanul Semelov se pricepe bine în meseria lui.

Cereţi mâine numărul 76 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Oblanoff oftă și rămase tăcut, compătimind din adâncul inimii pe bieții oameni cari fuseseră sortiți unui sfârșit atât de groaznic.

Tatăl și fiul se culcară.

A doua zi, se duseră la mânăstire și priviră de după copaci, spre lăcașul mistuit de flăcări.

Apoi, se retraseră. Nicăieri nu se zărea vreun om, căci nimeni nu se încumeta să se avânte într'acolo, spre a stinge focul.

In timpul nopții următoare, Oblanoff și fiul său nu-și găsiră odihnă, mai ales că bătrânul se temea că pădurea ar putea lua foc.

Cei doi bărbați se îndreptară iarăși spre sfântul lăcaș; din fericire, temerile cărbunarului se dovediră neîntemeiate. Deodată, acesta cuprinse brațul fiului său și-și ațintă privirile spre intrarea mânăstirii a cărei ușă fusese de mult mistuită de foc.

— Ce-i asta? — murmură bătrânul.

Un bărbat, ducând în brațe o femeie, se desprinsese din mijlocul flăcărilor, apoi se prăbuși la pământ.

Tatăl și fiul alergară într'acolo și, după cum știm, aduseră în căsuța lor pe Sonia și Boris.

Oblanoff și băiatul său ținură sfat spre a lua o hotărîre. Atât bărbatul, cât și femeia erau fără cunoștință. Aceasta din urmă însă, spre deosebire de tovarășul ei, avea răni grave pe față. Părul îi era ars, numai ici-colo mai rămăseseră câteva șuvițe.

Bătrânul cunoștea leacuri împotriva arsurilor; frecă cu untdelemn părțile arse, presără făină deasupra, apoi înfășură în basmale de lână capul nenorocitei Sonia.

— Asta e tot ce putem face — zise el. — Dacă sărmana femeie își dă sufletul, înseamnă că așa a vrut Dumnezeu.

Cuprins de milă, Osip privi în tăcere trupul nemișcat al femeii. Acum războiul i se părea și mai înfiorător ca înainte.

— Ar fi păcat de el — urmă cărbunarul, privind spre Boris. — Rar mi-a fost dat să văd un bărbat atât de voinic.

— Şi ia te uită ce trăsături destinse are—interveni Osip. — Acesta trebue să fie omul pe care îl căutau mai cu deosebire. Numele lui l-am aăzit adeseori.

— Cum îl cheamă? — întrebă cărbunarul.

— Dacă nu mă 'nşel, ăsta e Boris Verodin, un revoluţionar de seamă, care are foarte mulţi prieteni.

— Ia stai, poate că găsim la el ceva acte, din care să vedem cu cine avem de-aface.

Zicând acestea, bătrânul scotoci în buzunărele luntraşului şi scoase la iveală nişte hârtii, pe cari le întinse fiului său.

— Da, aşa e — făcu acesta, după ce le ceti. — Bietul băiat! Numai de ar scăpa cu viaţă, căci asfixierile astea sunt foarte primejdioase.

Acum începu, pentru Oblanoff şi fiul său, munca cea grea. Deoarece nu era niciun doctor prin apropiere, cei doi oameni se văzură nevoiţi să ia asupra lor îngrijirea bolnavilor.

Gemetele Soniei şi ţipetele luntraşului erau sfâşietoare. In delirul lor, nenorociţii aveau vedenii, care îi făceau să se svârcolească în culcuş.

Această stare ţinu câtva timp. Din când în când, Sonia îşi venea în fire şi, înebunită de dureri, încerca să-şi smulgă bandajul de pe faţă, dar era împiedecată de cel care se afla la căpătâiul ei.

Boris Verodin slăbea din zi în zi. Nu mai rămăsese decât o umbră din chipeşul luntraş de odinioară. Oasele îi ieşiseră în afară, ochii i se înfundaseră în orbite, iar buzele-i palide îngânau vorbe neînţelese.

— Tare mă tem că n'o să mai trăiască multă vreme! — zise cărbunarul, într'una din zile. — Noi ne-am făcut datoria şi ne-o vom face şi de acum încolo; totuşi, nu ştiu dacă nenorocitul va scăpa,

căci prea e slăbit. De când e aici, n'a mâncat nici atât cât mănâncă un om sănătos într'o zi.

Osip încuviinţă din cap.

— Dacă am putea cel puţin, să-i ducem la spital, zise el. — Dar cum să facem asta, când liniile ferate sunt veşnic sub ploaia gloanţelor! Şi nici măcar n'avem bani ca să aducem un doctor aici.

Zilele se scurgeau una după alta. Într'o zi tânărul rămăsese singur cu cei doi bolnavi. Luntraşul fusese aşezat în odaia din faţă, lângă sobă, căci frigurile îl scuturau într'una.

Osip stătea la căpătâiul Soniei şi citea o carte. Deodată, nenorocita se ridică în capul oaselor şi ochii ei negri, cari îşi păstraseră strălucirea de odinioară, se aţintiră asupra lui.

— Ah, eşti aici, Boris? — murmură ea. — Iubitule, ce fericită eram în braţele tale... acolo, în catacomba dedesubtul capelei...

„Ai fost al meu... şi vei rămâne veşnic al meu... căci focul a întărit dragostea noastră... Da, mi-ai jurat credinţă, iubitule... şi niciodată nu-ţi vei călca jurământul... Hai, dă-mi mâna şi spune că aşa e...

Sonia întinse braţul.

Osip se cutremură. Îi cuprinse mâna şi şopti câteva vorbe liniştitoare.

— Totuşi, am izbutit să-i tragem pe sfoară — urmă Sonia. — Ha-ha, o să ne mai întâlnim noi cu Semelov ăla şi atunci va trece şi el prin chinurile iadului, aşa cum am trecut şi noi.

„Boris... vei fi prinţ... vei avea bogăţii nenumărate... vei străluci alături de mine...

„Cum, ce spui? Prinţesa e pe drum? Tu eşti soţul ei legitim?... Nu, asta nu-i adevărat... nimeni nu poate să mi te răpească... o ucid, Boris... nu pot îngădui să te întâlneşti cu ea...

Ultimele vorbe izbucniseră ca un strigăt de pe buzele palide ale bolnavei, care îşi retrase braţul, apoi începu să geamă.

— Caută în vestmintele mele, Boris — urmă

ea, în delir. — Ai să rămâi uimit, văzând că fiica de țigan are atâția bani... Da, sunt foarte bogată... Bătrâna Saşa susține că aş fi furat banii... las-o să spună ce-o vrea... voiu şti eu să-mi apăr avutul.

Tânărul soldat aruncă o privire speriată spre rochia care atârna lângă pat.

Ce-or fi însemnând aceste cuvinte? Erau adevărate oare?

Osip întoarse iarăşi capul spre femeia care răsufla din greu. Ea era cu faţa la perete şi părea că doarme. Din când în când, o vorbă neînțeleasă scăpa de pe buzele ei.

Ochii tânărului se îndreptară iarăşi spre rochie. Fără să-şi dea seamă, întinse braţul şi pipăi cutele acesteia. O roşeaţă vie îi acoperi obrajii, căci el rămăsese un om cinstit.

Dar vroia oare să fure? Nu nici nu-i trecea prin minte una ca asta. Vroia doar să se încredinţeze ce era adevărat din cele ce spusese bolnava.

Degetele sale tremurătoare simţiră nişte hârtii, cusute în buzunar. Cu privirea aţintită asupra Sonici, soldatul desfăcu aţa şi vârî mâna în buzunar.

In clipa următoare fu cuprins de o mare turburare. Nenorocita părea să fi spus adevărul, căci avea într'adevăr, o mare sumă de bani la dânsa. Era acolo o avere întreagă, cu care el ar fi putut trăi liniştit toată viaţa.

Bancnotele erau, în cea mai mare parte, lire sterline şi dolari. In schimbul uneia din ele, ar fi primit saci întregi de ruble.

Cărbunarul intră în odaie şi tânărul abia avu timpul să pună la loc comoara şi să-şi ascundă turburarea.

După ce se scutură de zăpadă, bătrânul aruncă o privire ciudată asupra fiului său.

— Ce-i cu tine, tată? — întrebă Osip, temându-se că celălalt observase ceva.

— Ghici ce ţi-am adus? — făcu Oblanoff cu un aer misterios.

— Haî, spune! făcu soldatul, răsuflând uşurat că bănuiala lui era neîndreptăţită.

— O păpuşă minunată... care tânjea după tine.

Osip clătină capul, nedumerit.

— O păpuşă... care tânjea după mine? — repetă el.

Cărbunarul se îndreptă spre uşă şi o deschise repede. O fată tânără, cu obrajii rumeni, trecu pragul.

— Tu, Paulowna! — strigă Osip, cu bucurie, şi se înroşi, când fata îl sărută.

— Da, eu sunt — răspunse ea, zâmbind. — Nu te-ai mai gândit la mine?

— Ba m'am gândit întotdeauna — răspunse soldatul, suspinând fericit.

Deodată, el îşi aminti că înaintea plecării sale, jurase credinţă nestrămutată frumoasei Paulowna. Dar cine se mai gândea acum la căsătorie? Pentru întemeierea unui cămin era nevoie de bani; şi oamenii sărăciseră aproape complect.

Privirile tânărului alunecară pe rochia rănitei. Doar a suta parte din banii cari se aflau acolo ar fi deajuns ca să poată fi fericit.

Osip nu era un om rău din fire. Dar în vremurile acelea, împrejurările înăbuşeau simţimintele nobile. Guvernul făgăduise pământ ţăranilor, pentruca fiecare să-şi poată clădi o căsuţă. Dar aceste făgăduieli nu se împliniseră. Soldaţii se înapoiaseră de pe front şi se svârcoleau în mizerie.

Iar colo, în rochia care atârna de perete, se afla o sumă de bani, aparţinând unei femei care nu mai avea mult de trăit.

141. — Desnădejdea Irinei.

Agitatorul Urez nu se depărtase nici cu o sută de metri de casa prinţului Ulkitzki, când se opri deodată locului.

— N'ar fi trebuit s'o las singură — își zise el. — Sărmana e o fată neștiutoare... poate că va fi cuprinsă de teamă, văzându-se singură în casa părăsită.

Abia îi trecuse prin minte aceste gânduri, când un țipăt desnădăjduit ajunse la urechile sale.

Strada era pustie și nicăieri nu se zărea vreun om.

Deodată, o bănuială se trezi în mintea lui Urez, care o luă la goană spre casa prințului Ulkitzki. Cu puțin timp înainte, văzuse trecând o trăsură care se oprise pentru o clipă înaintea clădirii, apoi își urmase mersul.

Ușa era închisă. Agitatorul trase cu urechea câteva momente, după aceea urcă treptele câte trei. Ajungând la încăperea Irinei, smulse ușa și văzu pe tânăra fată luptându-se din răsputeri cu un bărbat.

Ochii agitatorului se deschiseră mari. Nimeni nu și-ar fi închipuit că omul acesta ar putea privi cu atâta cruzime. Fără să mai stea la gânduri, Urez se năpusti spre cei doi și, cu o lovitură de pumn, îmbrânci cât colo pe agresor.

Acesta se întoarse cu iuțeala fulgerului și vru să se repeadă spre noul sosit, dar o țeavă de revolver îl ținu în loc.

— Pleacă, altminteri trag! — se răsti Urez, arătând spre ușă.

Comisarul de instrucție Wossilaski ațintì asupra lui o privire plină de spaimă.

— Pleacă! — repetă agitatorul. — Altminteri te împușc ca pe un câine, după cum și meriți!

Celălalt îl măsură din creștet până'n tălpi, apoi porni spre ușă de-a îndăratelea. După cât se părea, nu prea avea chef să lase prada din mâini. Dar Urez stătea la pândă și-l urmări pas cu pas.

— Dacă încerci să scoți vreo armă, s'a sfârșit cu tine! — zise el. — Să nu-ți închipui că voiu fi îndurător. Acela care pătrunde noaptea în casa

unor oameni cumsecade și are gândurile pe cari le-ai avut tu, nu merită nicio îndurare, căci e un ticălos.

Fără să scoată un cuvânt, comisarul de instrucție coborî treptele, privind cu coada ochiului spre acela care se ivise pe neașteptate și-i smulsese victima din ghiare. Când ajunse la ușă, se opri o clipă.

— Las'că mai vorbim noi! scrâșni el. — Precum e adevărat că sunt comisarul de instrucție al sectorului, tot atât de adevărat este că voiu ști să te găsesc, spre a-ți plăti cum se cuvine.

— Cară-te, nemernicule! — replică Urez cu dispreț, ridicând arma. Altminteri, poate că mă răsgândesc și-ți dau pedeapsa pe care o meriți.

Wossilaski deschise ușa, pe care o trânti cu putere. Cât ai clipi din ochi, Urez răsucise cheia în broască și sărise repede în lături, lipindu-se de zid.

Cât de bună fusese prevederea lui se dovedi numaidecât, căci o detunătură răsună în noapte, urmată de altele, una după alta.

După a șasea împușcătură, Urez descuiă ușa și văzu pe ticălos la vreo douăzeci de pași depărtare, îndreptând arma spre agitator; dar acesta știa prea bine că încărcătorul nu mai avea gloanțe, astfel că, la rândul lui, ridică revolverul și trase. Un țipăt sălbatec îi dovedi că-și nimerise ținta. Clătinându-se pe picioare, comisarul de instrucție dispăru în beznă.

Urez vârî arma în buzunar, apoi încuiă ușa din nou.

— Omul ăsta a căutat pe dracu' și l-a găsit — zise el. — Să sperăm că amintirea pe care i-am dat-o, îi va tăia pofta să mai încerce să vie aici.

Apoi urcă treptele care duceau la încăperea Irinei. Indărătul ușii se auzeau suspine.

— Se poate înfra? — întrebă el, bătând la ușă.

Irina se ivi în prag, cu fața scăldată în lacrimi.

— Cum aș putea să vă mulțumesc? M'ați scăpat din mare primejdie — zise ea, întinzând mâna salvatorului ei.

Urez îi strânse mâna și o privi cu blândețe.

— Fii liniștită, copila mea, ticălosul și-a luat pedeapsa — zise el.

— L-ați omorît? — întrebă Irina cu teamă.

— Nu, cred că l-am rănit numai.

— Ah, e atât de îngrozitor! — se tângui fata, cutremurându-se. — Să nădăjduim că n'a fost rănit prea grav...

— Dar cine e omul ăsta? — întrebă Urez. — Îl cunoști?

Irina încuviință din cap și privi cu tristețe în gol.

— V'am spus că o mare nenorocire s'a întâmplat în casa asta — răspunse ea. — Ticălosul ne-a arestat și, ajutat de oamenii săi, ne-a dus în fortăreața Petru și Pavel.

„Acolo, mi-a luat un interogatoriu în miezul nopții, în cabinetul lui. Mi-a spus că e comisar de instrucție și se numește Wossilaski.

„După ce mi se dădu drumul din închisoare, mi se păru că sunt urmărită. Și, într'adevăr, nu mă înșelasem. Ticălosul s'a urcat într'o trăsură a trecut pe dinaintea mea și m'a pândit acasă.

Tânăra își ascunse iarăși fața în mâini și izbucni în plâns.

— Ah, de ce nu-i Boris sau Vasilieff ca să mă ia sub ocrotirea lor! — se tângui ea.

Chipul agitatorului se posomorî.

— Da, unde o fi Boris Verodin? întrebă și el mâhnit. — Trebue să capăt cu orice preț lămuriri asupra lui.

— Ah, vă rog din suflet, domnule! — stărui Irina.

— Spune-mi „tovarăşe Urez" — zise agitatorul.

— Dar cum aş putea îndrăzni...

— Totuşi, aşa vreau eu, căci sub numele ăsta sunt cunoscut pretutindeni.

— Bine, fie — încuviinţă tânăra, cu glas slab.

— Dar pe unde s'o fi aţinând domnul Vasilieff? — urmă agitatorul, dus pe gânduri.

— Îl cunoşti? făcu Irina uimită.

— Da, îl cunosc şi încă de multă vreme — răspunse Urez pe un ton care vădea respectul ce-l purta acestui om.

Irina rămase foarte nedumerită. Fiecare om care avea de-a face cu Vasilieff, vorbea cu respect despre dânsul. După cât se părea, moşierul avea o putere foarte mare. Chiar temutul prinţ Potcikev nu cutezase să se apropie de el, atunci, în castelul de pe ţărmul Volgăi.

Urez păru să ghicească ce se petrecea în mintea fetei, căci ridică mâna şi zise, cu glas obosit:

— Nu te mai gândi la asta, copila mea. Intr'o bună zi vei afla cine e acest om şi atunci vei înţelege de ce se bucură de atât respect.

— E ciudat că domnul Vasilieff a dispărut dintr'odată, fără să-şi fi luat măcar rămas bun — urmă Irina. — După cum spunea el, în curând trebuia să plecăm spre Franţa. Lipsa lui de acasă o fi, oare, în legătură cu această călătorie? Poate că pregătirile de plecare merg greu... Cu toate astea, nu înţeleg de ce lucrează în taină...

— Da, e un om foarte ciudat! încuviinţă Urez. — Totuşi, fii încredinţată că ştie el ce face! Poate că a terminnat treburile şi e în drum spre casă!

Irina rămase tăcută.

— Voiu veghea lângă d-ta până ce va veni cineva acasă — zise Urez. — Aşa dar, nu trebue să-ţi fie teamă, căci eşti sub ocrotirea mea.

— O, dar e prea mult din partea dumneavoastră, — bâigui fata, roşindu-se.

— Ai nevoie de ocrotire, copila mea... Noapte bună!

Urez îi întinse mâna şi, înainte de a o fi putut împiedeca, Irina se plecase şi i-o sărutase.

Agitatorul îi zâmbi, apoi se depărtă.

Fata se culcă liniştită, căci avea încredere deplină în omul acesta, deşi nu ştia cum avea el s'o ocrotească. Trase câtva timp cu urechea, dar nu auzi niciun sgomot. Părăsise Urez casa, sau se mai afla înăuntru?

Abia a doua zi dimineaţă, după un somn odihnitor, când ieşi din odaia ei, Irina găsi răspunsul la întrebarea pe care şi-o pusese în ajun. O făptură uscăţivă se ivi dedesubtul scării. Era agitatorul, care îşi îmbrăcă vestonul său jerpelit şi îşi desmorţea membrele.

— Dumnezeule, aici ai dormit? — strigă Irina speriată. — De ce nu mi-ai spus că vrei să rămâi în casă? Aş fi putut să-ţi pun la dispoziţie odaia lui Boris sau a lui Vasilieff.

Urez îi zâmbi cu blândeţe.

— Eu n'am nevoie de pat, copila mea. Nu te îngriji de mine. Arată-mi doar unde aş putea să mă spăl şi fă-mi rost de o bucăţică de pâine.

Irina se duse în bucătărie şi pregăti un dejun alcătuit din tot ce se găsea în casă de-ale mâncării. Il lăsă singur, dar agitatorul îşi tăiă doar o felie de pâine şi nici nu se atinse de celelalte merinde. Când se întoarse, Irina nu-l mai găsi acolo, în schimb, pe masă, se afla un bilet:

„Copilă dragă, îţi mulţumeesc pentru bunătatea ta. Nu-ţi fie teamă, căci veghez asupră-ţi, chiar dacă nu mă vezi.

Urez"

Şi, lucru ciudat Irina se simţi liniştită, cu

toate că o tăcere de moarte domnea în casă.

După câteva ceasuri se auziră bătăi în uşă, şi un glas de femeie cerea să i se deschidă. Irina trase cu urechea.

— Asta e Saşa — murmură ea, cuprinsă de bucurie. — Ah, bine că s'a mai găsit un om care să se intereseze de soarta mea!

Bătrâna se năpusti în odaie, aşa cum îi era obiceiul, apoi îşi îmbrăţişă nepoata şi o privi cu dragoste.

— Uf, cel puţin aici, tot am mai dat de cineva! — făcu dânsa.

— Ce vrei să spui cu asta, matuşca? — întrebă Irina.

— Ei... Boris a plecat... prinţesa a plecat..., şi... — Saşa se întrerupse, căci îşi aminti de făgăduiala dată lui Boris că nu va pomeni nimic despre căsătoria sa cu Natasa.

— De ce te-ai oprit, matuşca? — întrebă Irina. — Nu înţeleg de loc purtarea ta. Ce ştii despre Boris şi Natasa?

— Nu ştiu nimic! — răspunse bătrâna furioasă. — El a plecat... a dispărut fără urmă. Prinţesa a plecat şi dânsa.

— Aşa dar... sunt împreună? — băigui fata, cu inima săgetată de durere, la auzul acestei veşti.

— Nu, nu, te înşeli — răspunse fosta cameristă. — Tocmai de aceea sunt îngrijorată. Boris trebue să ducă la îndeplinnire o misiune însemnată.

„Prinţesa a plecat abia ieri, fără să-mi destăinuiască ceva din ceea ce pune la cale. Nu mai înţeleg nimic din toate astea. Ah, de-ar ieşi odată la iveală şi Boris ăla!

Bătrâna oftă şi cuprinse de mijloc pe Irina, ai cărei ochi se umeziseră.

— Unde locuieşti acum, matuşca? — întrebă tânăra după un răstimp. — N'ai putea să rămâi lângă mine?

— Da, firește că rămân lângă tine — răspunse Saşa. — Ce să fac singură într'o casă goală?... Domnul Vasilieff mai e aici?

— Nu, de câteva zile n'a mai dat niciun semn de viață.

— Blestemate vremuri! Dar cine se mai află în casă?

— Nimeni, afară de mine.

— Cum, stai singură aici? Dar unde e bătrânul prinț și soția lui? Unde e fiul lor?

Irina oftă din adânc, căci spaima prin care trecuse în ultimele zile îi reveni în minte.

Fosta cameristă clătină capul.

— Am văzut afară un lungan, care tot dădea târcoale casei — zise dânsa. — La început, individul mi s'a părut foarte suspect, dar când m'am uitat mai bine la el, bănuiala mea a dispărut cu totul, căci necunoscutul avea o privire foarte blândă.

Irina se îmbujoră la față și-și șterse lacrimile.

— E ocrotitorul meu — zise ea și povesti mătușii sale tot ce-i se întâmplase.

Bătrâna ascultă cu luare-aminte, apoi izbi cu pumnul în masă și strigă:

— Când o veni Boris, are să-l învețe el minte pe comisarul ăla! Indivizi de teapa lui au curajul să se numească tovarăși cu noi! Zău că-ți vine să-ți iei lumea în cap, când auzi așa ceva!

Irina îi cuprinse brațul.

— Vrei să-mi împlinești o rugăminte, matușca? — zise ea.

— Ce rugăminnte? Hai, spune, inimioara mea.

— Să nu spui nimic lui Boris despre ceea ce mi s'a întâmplat. Individul ăla și-a luat pedeapsa.

Saşa izbucni într'un hohot de râs.

— Mereu același cântec. Dacă toate fetele cum se cade ar face așa ca tine, atunci nemernicii ăștia n'au să fie stârpiți niciodată.

Totuși, la stăruințele nepoatei sale, bătrâna

îngăduí că va păstra tăcere asupra celor întâmplate.

142. — Urez la lucru

In primele zile care urmară după răsturnarea guvernului, situaţia nu prea se arăta favorabilă pentru revoluţionari, căci nici în rândurile lor nu domnea unitate. Grupuri singuratece îşi aleseseră câte un comandant, care îşi închipuia că poate lucra de capul lui. Astfel, muncitorii alcătuiseră o armată, soldaţii şi marinnarii alta; acelaşi lucru îl făcură şi ţăranii cari se aflau în Capitală.

In acest timp, partizanii lui Kerenski aţâţau mulţimea împotriva noului regim, afirmând că peste scurtă vreme acesta va fi răsturnat de regimentele care erau în drum spre Petrograd.

Fruntaşii revoluţionarilor nu-şi pierdură capul şi după ce opriră apariţia gazetelor potrivnice, răspândiră în popor nenumărate broşuri, cerând să fie lăsaţi să arate ce pot face.

Succesul se văzu numaidecât. Mulţimea rămase nehotărâtă, aşteptând desfăşurarea evenimentelor.

Acum, grija cea mai mare a guvernului era să-şi facă rost de bani, spre a putea alcătui o armată care să zădărnicească atacul plănuit de generalul Krassnoff. După multe sforţări, se formă o trupă de soldaţi, care porni în întâmpinarea contra-revoluţionarilor.

Pentru a se zădărnici uneltirile conspiratorilor, toate persoannele suspecte fură internate, astfel că închisorile erau pline, întocmai ca pe vremea Ţarului şi a guvernului provizoriu.

Intr'una din zile, Comitetul Central ţinu o şedinţă furtunoasă într'o sală din Institutul Smolny. După ce oratorii protestară cu înverşunare împotriva intervenţiilor diplomaţilor străini în treburile republicei ruseşti, Ilino vorbi adunării despre

misiunea tovarășului Boris Verodin și împărtășește temerile sale cu privire la soarta acestuia.

Chipurile celor de față se posomorîră, aflând că niciunul din soldații cari luaseră parte la expediție nu se înapoiase încă.

Cercetări mai amănunțite nu se puteau face, deoarece drumurile erau ocupate de trupele credincioase fostului guvern.

Ilino trecu sub tăcere ceea ce aflase de la Mencikovski, căci nu vroia să pângărească amintirea tovarășului Narickin, care până în ultimul timp fusese un revoluționar credincios. Totuși, președintele Comitetului Central luase hotărîrea să întreprindă, în taină, cercetări, pentru a descoperi misterul dispariției lui Boris Verodin și a oamenilor săi.

Agitatorul Urez era și el de față la această ședință. În ochii săi negri, mari, sclipea o flacără sfântă. Deodată el se ridică și ceru cuvântul care îi fu acordat.

— Oare un slujbaș al noului regim are dreptul să se năpustească asupra fetelor fără apărare? — își începu el cuvântarea. — Sau această nelegiuire este pedepsită întocmai ca pe vremea monarhiei?

Ceilalți ciuliră urechile.

— Mai departe... mai departe... dă-ne lămuriri! se auzi din toate părțile.

Urez așteptă câteva clipe până se făcu din nou tăcere, apoi își urmă cuvântarea, arătând că sora lui Boris Verodin fusese atacată, noaptea, chiar în casa ei de către comisarul de instrucție Wossilaski, după ce acesta o întemnițase în fortăreața Petru și Pavel, de unde îi dăduse apoi drumul.

— Ai putea să repeți în fața lui Wossilaski, ceea ce ai spus acum, tovarășe Urez? — întrebă Ilino încruntat.

Cereți mâine numărul 77 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

— Nu numai odată, ci de o sută de ori — răspunse agitatorul.

— In cazul acesta vom hotărî un termen, înăuntrul căruia sora lui Boris Verodin va trebui să se înfăţişeze înaintea noastră. Dacă ea va întări afirmaţiile tale, atunci tovarăşul Wossilaşki, recomandat de sovietul din Moscova, îşi va lua pedeapsa pe care o merită.

După aceea, şedinţa fu ridicată. Urez era foarte mulţumit de rezultatul obţinut. El ştia că mulţi slujbaşi ai noului regim îşi vor îngădui asemenea fărădelegi; prin învinuirea adusă, agitatorul urmărise să înfricoşeze pe cei cari ar fi avut de gând să procedeze la fel şi aceasta îi izbutise.

Frământat de îngrijorare pentru soarta lui Boris Verodin, agitatorul porni spre locuinţa prezicătoarei Denise Barobleur.

Negrul îi deschise uşa şi îl primi cu bunăvoinţă; după cât se părea, îl cunoştea.

— Pot să vorbesc cu doamna contesă? — întrebă Urez, adresându-se servitorului.

— Urmaţi-mă, domnule Urez — răspunse acesta, pornind spre încăperile din fundul coridorului.

Agitatorul fu condus într'o odaie elegant mobilată, unde se aşeză într'un fotoliu. După câteva clipe, se deschise o uşă şi în pragul ei apăru misterioasa femeie, care se îmbrăca uneori ca ţărancă, alteori ca doamnă din înalta societate, sau, în fine, ca soră de caritate din ordinul „Maicilor cenuşii".

Urez se ridică şi făcu o plecăciune adâncă înaintea femeii, care îi întinse mâna.

— Doamna Denise Barobleur a plecat iarăşi în călătorie? — întrebă agitatorul.

— Da; probabil că nici nu se va mai înapoia.

— Atunci de ce mai joacă domnul Petroneff rolul Negrului? — cercetă agitatorul. — Socot că

toată păpușeria asta nu mai are niciun rost, dacă prezicătoarea a plecat.

— Ai dreptate, Urez — răspunse femeia.

„Petroneff, vino înăuntru! — strigă ea, apoi spre ușă.

Negrul trecu pragul.

— Urez găsește că n'are niciun rost să-ți mai păstrezi travestirea — i se adresă ciudata femeie.

— Și așa și e. Dacă doamna Barobleur nu se află aici, nu-i nevoie de toată comedia asta. Hai, ia-ți din nou înfățișarea dumitale obișnuită.

Presupusul Negru se apucă de chică și, dintr'o singură smucitură, își scoase pielița care îi acoperea fața și capul. Și atunci se ivi acel Petroneff care fusese menit de Vasilieff să ducă peste graniță pe Irina și prințesa Natașa.

— Te compătimesc din inimă, domnule Petroneff, — făcu Urez. — Trebue să fi asudat cam multișor sub mască.

Celălalt înălță din umeri.

— Fiecare cu meseria lui — răspunse el, zâmbind. — Și dumneata vei fi asudat destul, colindând de colo până colo... Tare mi-e teamă că a trecut multă vreme de când nu te-ai mai folosit de pieptene și săpun...

— Ei și, făcu agitatorul cu nepăsare. — Trebue să dau o pildă oamenilor sărmani... astfel, mai uită și ei de nenorocirea lor...

— N'ai dreptate, domnule Urez — intervenі frumoasa femeie. — De câte ori nu te-am rugat să renunți la acest fel de viață? Oare n'ai putea să lupți pentru idealul dumitale, dacă ai trăi ca un om civilizat, așa cum ai fost deprins de-acasă?

Agitatorul clătină capul în semn de negare.

— Nu, nu, doamnă contesă, nu se poate altfel. Dar să lăsăm asta... Am venit încoace din mai multe motive. Intâi, trebue să vă spun că domnul Vasilieff n'a dat încă niciun semn de viață.

— Să sperăm că nu i s'a întâmplat nimic rău — zise contesa, aruncând spre Petroneff o privire plină de teamă.

— Socot că nu trebue să fim îngrijoraţi din pricina lui, stimată doamnă — răspunse acesta. — Nu trebuia oare, să plece la Moscova, în căutarea călugăriţei care l-a îngrijit în timpul când era bolnav?

— Dacă ar fi numai asta, atunci aş fi mulţumită. Dar mă tem să nu i se fi întâmplat vreo nenorocire. Poate că l-au arestat, căci nu-mi închipui să fi rămas acolo atâta vreme, fără să fi pomenit cuiva despre călătoria lui.

— In al doilea rând, am venit să vă dau de veste că prinţul Ulkitzki şi soţia sa au fost arestaţi şi duşi în fortăreaţa Petru şi Pavel — urmă Urez.

— Vor fi puşi în libertate — răspunse contesa. — Dar cum a fost cu putinţă una ca asta? După câte ştiu, au doi copii cari sunt revoluţionari...

Urez înalţă din umeri.

— Cu toate astea, au fost întemniţaţi şi, odată cu ei şi sora lui Boris Verodin.

Frumoasa femeie scoase un ţipăt de spaimă.

— Cum se poate una ca asta, domnule Urez?— întrebă ea. — Nu era de faţă nimeni, care să-i fia apărarea?

— Cine să fi fost? Nimeni nu s'a sinchisit de soarta bietei fete.

Şi agitatorul istorisi toate prin câte trecuse Irina în ultimele două zile.

Contesa abia putea să-şi stăpânească turburarea.

— Dacă domnul Vasilieff ar fi aici, am putea porni la drum — zise Petroneff. — Aşa, însă, nu mă încumet s'o fac, căci urmă să mai primesc instrucţiuni din partea lui.

— Nici Boris Verodin nu s'a înapoiat încă — urmă agitatorul, cu tristeţe. — Am impresia că...

— Spune, domnule Urez... spune ce ştii! — exclamă frumoasa femeie, în culmea turburării.— Ai aflat ceva despre Boris Verodin?

— Doamnă contesă, mi-aş fi dorit din inimă să vă dau veşti mai bune — răspunse Urez, mâhnit. Boris Verodin a primit, din partea Comitetului Central, o misiune foarte grea, care poate să-l fi costat viaţa.

Contesa stărui să-i dea lămuriri.

— Vă atrag atenţia că ceea ce vă voiu spune, trebue să rămână între noi, doamnă contesă — zise agitatorul. — Boris Verodin urma să pună mâna pe o mare sumă de bani, pe care partizanii lui Kerenski vroiau s'o ducă la adăpost.

Contesa îşi ascunse faţa în mâini şi începu să plângă, în timp ce Petroneff şi Urez o priveau cu compătimire.

— Nu, nu-i va fi cu putinţă să ducă la capăt o misiune atât de primejdioasă, îngână ea. — Va plăti cu viaţa îndrăzneala lui... Domnule Urez, vrei să-mi împlineşti o rugăminte, vrei să-mi alini durerea?

Agitatorul făcu o plecăciune şi zise:

— Ar fi pentru mine cea mai mare onoare să vă pot sluji, doamnă contesă.

— Iţi mulţumesc. Vrei să-mi făgăduieşti că vei face totc e-ţi va sta în putinţă ca să afli, cât mai curând, ceva despre Boris Verodin?

— Dacă asta vă linişteşte, aveţi făgăduiala mea, doamnă contesă — răspunse Urez. — Dar nu părăsiţi Rusia? Parcă eraţi hotărîtă să plecaţi în Franţa sau Anglia?

Ea dădu din cap în semn de confirmare şi o cută adâncă îi brăzdă chipul.

— Dar în împrejurările de faţă, sunt nevoită să mai rămân aici... altminteri n'aş avea nicio clipă de odihnă. Inainte de a părăsi Rusia, trebue să ştiu ce s'a făcut cu Boris Verodin.

— Şi veţi locui tot în casa asta? — întrebă Urez.

— Da, căci n'am alt adăpost.

Agitatorul îşi luă rămas-bun dela misterioasa femeie, căci mai avea de îndeplinit şi altă îndatorire. El veghiase asupra, Irinei şi ştia că mătuşa acesteia se afla la dânsa. Tânăra fată, însă, avea nevoie de ocrotirea unui bărbat. Ce-i drept, camerista era foarte curajoasă, dar nu putea să-şi apere nepoata împotriva atacurilor mişeleşti.

Agitatorul mai ştia că Iesta Ulkitzki avea alt adăpost. Tânărul acesta trebuia să ia apărarea Irinei.

De câtva timp, prinţul locuia într'o clădire, unde se afla un birou de înrolare al tinerilor în armata roşie. Urez aflase asta printr'o simplă întâmplare.

Iesta se făcu galben ca ceara când agitatorul îi povesti ce se petrecuse cu Irina. Apoi, cuprinse mâna celuilalt şi zise cu însufleţire:

— Iţi mulţumesc din suflet, tovarăşe Urez, că ai zădărnicit o nenorocire. Fireşte că mă voiu îngriji de soarta bietei fete. Cât despre părinţii mei, până acum nu ştiam că au fost arestaţi. Am să mă adresez la locul cuvenit, spre a obţine punerea lor în libertate.

Iesta părăsi biroul şi alergă spre casă. O mare bucurie se zugrăvi pe chipul său, când zări pe Irina, care roşi uşor.

Tânărul îi întinse mâinile şi o privi ţintă în ochii-i mari. Inima fetei începu să svâcnească cu putere, căci aruncase o ochire în sufletul lui şi această ochire îi trădă totul.

143. — Atras în cursă.

Iesta nu se mai încumeta să iasă din casă, după ce Irina pătimise atâta din partea ticăloşilor cari se năpusteau fără milă asupra bietelor fete. Totuşi, trebuia neapărat să îngrijească de soarta părinţilor săi cari zăceau în fortăreaţa Pe-

tru şi Pavel. Datorită legăturilor sale, tânărul nădăjduia că va obţine eliberarea arestaţilor.

Din păcate, chiar în acea zi avea să se încredinţeze că lucrul nu era atât de uşor precum şi-l închipuise.

Iesta porni spre vestita închisoare, unde, în calitatea sa de membru al partidului revoluţionar, ceru să fie dus înaintea comandantului. Acesta, un anume Sericleff, era un om care îşi pierduse capul în urma nenumăratelor arestări făcute în ultimele zile. Mii de prizonieri lâncezeau în celulele fortăreţei şi porţiile de mâncare erau atât de mici încât nenorociţii urmau, fără voie, o cură de slăbire.

Comandantul telefonase celor în drept, cerând ca arestaţii să fie transportaţi în altă parte, căci n'avea cu ce să-i hrănească. Dar toate cererile sale rămaseră zadarnice. In timpul acesta, listele de arestaţi formau teancuri pe biroul său şi bietul Sericleff nu mai ştia nici el, unde fuseseră transportaţi nenorociţii. Rudele acestora erau alungate cu asprime, când veneau să se intereseze de soarta a lor lor.

Judecătorii de instrucţie lucrau zi şi noapte; deoarece tot n'o scoteau la capăt cu cercetarea preveniţilor, începură să-i trimită în alte oraşe, spre a fi interogaţi acolo.

Wossilaski mai era în slujba lui, căci cei de la Comitetul Central n'aveau vreme să se ocupe de el. Şi, afară de asta, era foarte bine văzut în mişcarea revoluţionară din Moscova, astfel că nimeni nu s'ar fi încumetat să pornească ceva împotriva lui. Noul guvern era foarte recunoscător celor din Moscova, căci şi acolo, ca şi în Petrograd, revoluţionarii hotărîseră, fără multă şovăire, alungarea partizanilor lui Kerenski.

Totuşi, Ilino nu-şi uită făgăduiala făcută în şedinţa Comitetului Central şi, după ce se sfătui

cu ceilalți fruntași, chemă la el pe Wossilaski, spre a-l supune unui interogatoriu secret.

Acesta veni. Ca și cum n'ar fi știut nimic din ceea ce se pusese la cale, comisarul de instrucție salută prietenos pe Ilino, deși fusese informat asupra învinuirii adusă de agitatorul Urez.

— Proastă afacere, tovarășe Wossilaski — zise președintele Comitetului Central, răsfoind printre actele care se aflau înaintea lui.

— Dar despre ce este vorba? — întrebă celălalt.

— Oare nu știi încă? — făcu Ilino, ridicând deodată privirile spre el.

— De unde vrei să știu? — se miră comisarul.

— Ascultă-mă, n'am de gând să-mi pierd vremea cu vorbe... Trebue să-mi dai socoteală asupra unei fărădelegi de care te-ai făcut vinovat.

— Eu? — exclamă Wossilaski, nedumerit.

Și adăugă, pe un ton batjocoritor:

— Aha, se vede că de aia am alungat noi din Moscova pe reprezentanții guvernului și am luptat împotriva asupritorilor — pentru ca acum să ni se aducă învinuiri...

Ilino bătea, nerăbdător, cu degetele, în tăblia mesei.

— Asta n'are nimic de a face cu chestia noastră — zise el. — Ai pus la cale mai multe arestări, nu-i așa?

— Firește, doar de aceea sunt comisar de instrucție. In ultimele trei zile am ridicat dela casele lor, cel puțin o mie de persoane.

— Bine, văd că o s'o scoatem la capăt. Ai ordonat arestarea familiei Ulkitzki, din strada B?

Comisarul de instrucție duse mâna la frunte și rămase pe gânduri. Ilino știa prea bine că omul acesta se prefăcea.

— Tot ce se poate — răspunse Wossilaski, în cele din urmă. — Dar ce-i cu oamenii ăștia?

— Cu ei nu e nimic, dar în aceeași casă locuia

şi sora unui cunoscut tovarăş al nostru, care e unul din cei mai credincioşi luptători pentru libertate. Tânăra se numeşte Irina Verodin şi după cât se spune, e foarte frumoasă.

Wossilaski încuviinţă din cap.

— Aha, acum îmi aduc aminte. Într'adevăr, a fost arestată o fată cu acest nume, dar după ce am constatat că era o greşeală la mijloc, am dat ordin să fie pusă în libertate.

— Pentruca imediat după aceea să încerci un atac asupra ei? — adăugă Ilino.

— Cine... eu? — exclamă celălalt, cu ochii scânteietori. — A cutezat cineva să-mi aducă această învinuire?

Ilino îi repetă spusele agitatorului şi adăugă că se va hotărî o dată când pârâtul va fi pus în faţa tinerei fete.

Wossilaski spumega de furie, dar preşedintele Comitetului Central nu-i dădu răgaz să-şi descarce mânia, ci urmă:

— Te-am chemat aici ca să te ocrotesc, tovarăşe Wossilaski, şi aî fi putut foarte bine să-ţi mărturiseşti greşeala. N'ai vrut însă, aşa că nu-mi rămâne decât să te citez înaintea tribunalului revoluţionar, unde vei fi pus în faţa Irinei Verodin.

Celălalt se făcuse alb ca varul.

— Va să zică asta e răsplata! — strigă el, apoi. — După ce m'am jertfit pentru partidul nostru şi mi-am pus capul în joc de nenumărate ori, mă văd acum dat în judecată din pricina unei femei mincinoase, care a născocit ceva pe seama mea.

Ilino şovăi, dar numai o clipă.

— Nu e vorba numai de această fată, ci şi de un oarecare Urez, ale cărui afirmaţiuni nu pot fi puse la îndoială — zise el.

— Eu, însă, mint, nu-i aşa? — se răsti comisarul. — Va să zică astfel vă purtaţi cu tovarăşii noştri din Moscova? Am să mă plâng sovietului

de acolo, care m'a trimis în Capitală. Veţi fi siliţi, să daţi socoteală de fapta voastră.

Ilino ridică braţul.

— De ce te enervezi? — făcu el, împăciuitor. — Dacă eşti încredinţat de nevinovăţia dumitale, n'ai de ce să te temi.

— Şi dacă femeia aia mincinoasă va susţine în faţa mea că nu renunţă la învinuirea pe care a făcut-o?

— Nu, asta e cu neputinţă, căci am încredere în vorbele dumitale — răspunse Ilino, cu diplomaţie.

Wossilaski mai rămase vreun sfert de ceas, apoi părăsi încăperea, trântind uşa. In calitatea lui de trimis al sovietului din Moscova, putea să-şi îngăduie aceasta.

— Aşteaptă până ce ne vom întări situaţia, apoi ne vom folosi de alte mijloace faţă de voi — scrâşni Ilino.

Chiar în aceeaşi zi, preşedintele Comitetului Central semnă citaţiile pentru Irina Verodin şi Urez, cari trebuiau să se prezinte în faţa tribunalului peste patru zile.

Wossilaski însă, se simţi cuprins de desnădejde dându-şi seamă că făcuse o mare prostie. Porni mai departe pe stradă şi deodată, izbucni într'un hohot de râs, părând că o ideie minunată se trezise în mintea lui.

Când Iesta izbuti, în cele din urmă, să fie primit de Sericleff, acesta îl trimise la Wossilaski.

Comisarul instructor, însă, refuză să-l primească şi-i trimise vorbă să vie peste două zile.

Tânărul prinţ se înapoiă acasă, cuprins de mâhnire.

In acest timp, Wossilaski îşi ticlui planul bizuindu-se pe ajutorul unui bun prieten, anume Bugilov, care primise, înainte cu două zile, misiunea să lămurească misterul cu privire la Bo-

ris Verodin. Acest om era în stare de orice şi făcea parte din rândurile revoluţionarilor, numai pentru că nădăjduia că aceştia îi vor oferi o slujbă însemnată. El adusese pe Wossilaski din Moscova şi luase parte la arestarea Irinei.

Comisarul instructor se duse la prietenul său şi-i povesti cele întâmplate. Acesta încruntă sprâncenele-i stufoase, cari păreau două mustăţi pe chipul său aspru.

— Şi, acum, ce vrei să facem? — întrebă el, dus pe gânduri.

— Trebue, cu orice preţ, să jucăm o festă flecarilor de la Comitetul Central — răspunse Wossilaski.

— Da, trebue — încuviinţă celălalt.

Cei doi prieteni se apropiară şi vorbiră câtva timp în şoaptă.

— Aşa dar, interesează-te şi dă-mi de veste cât mai curând care era misiunea lui Boris Verodin — încheiă Wossilaski.

A doua zi, Bugilov îi aduse lămuririle cerute.

— Se crede că Verodin n'o să se mai înapoieze niciodată — zise el. — După cât se pare, tânărul a căzut victimă soldaţilor guvernului.

— Minunat! — exclamă Wossilaski, frecându-şi mâinile de bucurie.

După vreun sfert de ceas, el ticlui o scrisoare, adresată lui Iesta Ulkitzki, prin care îi aducea la cunoştinţă, în termeni foarte prietenoşi, că a doua zi la ora şase părinţii săi vor fi puşi în libertate şi-l ruga să se prezinte la fortăreaţa Petru şi Pavel înainte cu un ceas, adică la cinci.

A doua zi, la ora hotărîtă, Iesta se afla în anticamera lui Wossilaski, însă fu nevoit să aştepte până la ora opt, când fu primit de acesta.

Iesta nu ştia că Wossilaski fusese acela care arestase pe părinţii săi şi săvârşise atacul împotriva Irinei, astfel că păşi înaintea lui plin de încredere.

— Așa dar, dumneata ești tovarășul Ulkitzki? — zise comisarul, cu blândețe, întinzând mâna tânărului revoluționar. — Ah, iartă-mă, dragul meu, că te-am făcut să aștepți atâta, dar n'aveam încotro, căci erau mulți înaintea dumitale.

— Cel puțin, vreau să sper că-mi voiu revedea părinții? — zise Iesta.

— La drept vorbind, nimic nu stă în calea eliberării lor. Numai că va trebui să te adresezi în altă parte căci, fără știrea mea, părinții dumitale au fost transportați azi dimineață într'o altă închisoare, fiindcă aci erau prea mulți arestați. Am să-ți dau un ordin de punere în libertate, pe baza căruia li se va da drumul numaidecât.

Tânărul părăsi fortăreața și, cu ordinul în buzunar, se îndreptă spre arestul preventiv.

Aci fu iar nevoit să aștepte și abia la miezul nopții izbuti să-și vadă părinții.

Cei doi bătrâni erau foarte tăcuți și-și îmbrățișară fiul, cu dragoste.

— Cel puțin s'au purtat omenește cu voi? întrebă Iesta, în timp ce coborau treptele.

— Trebue să te împaci cu soarta — răspunse tatăl său, oftând. — Odinioară arestații au dus-o și mai rău...

In drum spre casă, văzură însuflețirea care domnea pe străzi și care oglindea starea de lucruri ce domnea pe întinsul Rusiei.

— Ce va deveni sărmana noastră patrie? — oftă bătrânul, copleșit de mâhnire.

— Nădăjduiesc că în curând vor răsări zorile fericirii poporului nostru — răspunse Iesta, cu însuflețire.

— Ce bine ar fi dacă ai avea dreptate! urmă venerabilul bătrân. — Nu mai am mult de trăit, însă dacă îmi este hărăzit să văd prăbușirea sfintei noastre patrii, atunci aș vrea mai bine să mor chiar acum.

— Ce ai de gând să faci, tată? — întrebă

Iesta, schimbând vorba. — Vrei să rămâi în țară, sau?...

— Cred că ar fi mai bine să părăsesc Rusia, căci actualii ei stăpânitori ne vor privi întotdeauna ca pe niște dușmani.

Tânărul nu răspunse nimic, deoarece își dădea seamă că așa era, într'adevăr.

— Domnul Vasilieff s'a înapoiat? — întrebă bătrânul.

— Nu, — răspunse Iesta. — Suntem foarte îngrijorați de soarta lui... Dar, ia spune-mi, știi ceva despre trecutul acestui om? Am băgat de seamă că stăteai adeseori de vorbă cu el și te fereai de ceilalți... Îl cunoști mai de mult?

— Nu pot să-ți dau nicio lămurire, fiule, răspunse prințul. — Am făgăduit domnului Vasilieff că nu voiu vorbi nimic despre dânsul.

Iesta nu mai stărui.

— Dumnezeule, nici nu ne-am gândit încă la Irina, care a fost arestată, odată cu noi! exclamă bătrâna, speriată.

— Fiți liniștiți, Irina e liberă — zise Iesta.

— Slavă Domnului!... Mi-era atât de milă de sărmana fată!

Tânărul socoti că e mai bine să treacă sub tăcere aventura Irinei, astfel că nu pomeni nimic despre asta.

In cele din urmă, după vreo două ceasuri, ajunseră aproape de casă. Spre uimirea lor, văzură lumină la una din ferestre.

Ziua și noaptea Irina nu se gândea decât la fratele ei. Unde se afla, oare, Boris? Poate că avea nevoie de ajutorul ei?

La plecarea lui de acasă, Iesta șopti bătrânei cameriste:

— Nu lași pe nimeni înăuntru, Sașa! Ești răspunzătoare de siguranța Irinei!

— Fii liniștit, domnule Iesta — răspunse camerista. — Voiu ști să veghez asupra ei.

In acea zi, întunerecul se lăsase mai devreme. Cerul era acoperit de nori, iar un strat de zăpadă înghețată acoperea străzile ca un lințoliu nesfârșit. Deoarece nu mai aveau lemne, Saşa tăiă un copac din grădină ca să poată face focul în camera bătrânilor, care trebuia să fie încălzită când aceștia se vor înapoia acasă, însoțiți de fiul lor. Loviturile toporului se auzeau până în odaia Irinei, care căzuse iarăși pe gânduri.

Deodată, răsună o bătaie puternică în ușa dela intrare.

— Pesemne că Iesta s'a și înapoiat — murmură tânăra, coborînd treptele în grabă.

Spre uimirea ei, văzu o scrisoare dedesubtul ușii. Tânăra se plecă și o ridică. Scrisoarea îi era adresată ei.

Ochii tinerei fete străbătură în grabă puținele rânduri cuprinse înăuntru.

Șovăi câteva clipe, apoi deschise ușa cu băgare de seamă. In prag se afla un bărbat, care își trăsese până peste urechi gulerul șubei.

— Cine ești dumneata? — întrebă ea.

— Cred că asta ați aflat din scrisoare — răspunse necunoscutul. — Am onoare să stau de vorbă cu domnișoara Verodin, nu e așa?

— Da.

— Dacă nu mă însoțiți, voiu fi nevoit să plec singur.

Irina chibzui câtva timp.

— Bine, viu — zise ea, apoi. — Așteaptă-mă o clipă!

Inculă ușa și se duse în camera ei, unde își îmbrăcă paltonul. După ce puse pe masă un bilețel adresat mătușii sale și se încredință că aceasta mai despica lemne în grădină, ea coborî treptele din nou și ieși afară.

Un automobil mare se afla înaintea casei. Ne-

cunoscutul, care luase loc la volan, aşteptă până ce Irina se urcă în maşină, apoi dădu drumul acesteia, în timp ce un zâmbet diabolic încolţi pe buzele lui.

După jumătate ceas, bătrâna cameristă aduse lemnele în casă, aprinse focul în odaia bătrânilor apoi se îndreptă spre încăperea Irinei.

— Aşa, destul pentru astăzi! — murmură ea, „Unde eşti, copila mea? — exclamă deodată, văzând că nimeni nu se afla în odaie.

Strigă de câteva ori numele nepoatei sale, cercetă toată casa, dar nu găsi nici urmă de Irina.

In sfârşit, descoperi bileţelul de pe masă, care cuprindea următoarele:

„Nu fii îngrijorată, căci mă înapoiez foarte repede. Am fost nevoită să plec, căci era vorba de Boris.

Irina".

— Ce-o mai fi însemnând şi asta? — murmură Saşa, cuprinsă de presimţiri negre.

Trecură câteva ceasuri, fără ca Irina să dea vreun semn de viaţă. Intr'un târziu, după miezul nopţii, Saşa auzi paşi apropiându-se şi, curând după aceea, uşa se deschise. Dar nu era Irina, ci Iesta şi părinţii săi.

Bătrâna cameristă îi întâmpină cu bucurie, totuşi pe chipul ei se putea citi îngrijorarea care o frământa.

— De ce mai e lumină în camera Irinei? — întrebă Iesta, îndreptându-se într'acolo. — Dar... unde... unde e Irina?

Saşa îi întinse bileţelul acesteia.

— Când a plecat? — zise tânărul, cuprins de turburare.

Camerista îi povesti ceea ce ştia.

Cereţi mâine numărul 78 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

— Saşa, mĭ-e teamă că sărmana fată a căzut într'o cursă — murmură prinţul. — Dar cine o îi ademenit-o din casă?

In acea noapte, Iesta nu-şi găsi odihnă.

Când văzu că tânăra nu se înapoiase nici a doua zi, îşi dădu seamă că temerile sale erau îndreptăţite. Aşa dar, Irina fusese răpită. Dar cine făptuise această ticăloşie?

Peste două zile urma să se lămurească învinuirea adusă lui Wossilaski.

Acesta şi Urez se înfăţişară înaintea tribunalului revoluţionar. In zadar aşteptară, însă, pe Irina Verodin. Procesul fu amânat, din pricina lipsei acesteia.

Agitatorul păşi în stradă, adâncit în gânduri. De ce nu venise tânăra fată? se întreba el.

In cele din urmă se duse la locuinţa prinţului Ulkitzki, unde află dela Saşa că nepoata ei dispăruse fără urmă.

Urez făcu o mutră întunecată. Nu mai încăpea nicio îndoială că se făptuise o nelegiuire împotriva sărmanei copile.

— Ah, numai de n'ar fi amestecat aici ticălosul ăla de Wossilaski! — zise el.

— Cine? — exclamă, surprins, Iesta, care se afla şi el în odaie.

— Wossilaski, comisarul de instrucţie al fortăreţei Petru şi Pavel — răspunse agitatorul. — El a fost acela care a atacat-o aici, în casă.

Iesta rămase pe gânduri, apoi zise:

— Nu, nu e cu putinţă că el s'o fi răpit, căci în timpul când Irina a plecat de acasă, eu mă aflam în cabinetul lui, pentru a-i cere eliberarea părinţilor mei.

— Atunci, nu ştiu ce să mai cred! — făcu agitatorul, desnădăjduit.

Mai vorbiră câtva timp despre cea dispărută, însă nu ajunseră la niciun rezultat.

Presupunerile celor interesați cu privire la dispariția misterioasă a lui Vasilieff, se dovediră îndreptățite în cea mai mare parte. Moșierul se hotărîse într'adevăr să întreprindă o călătorie, dar nădăjduise să se înapoieze curând, altfel că nu împărtășise nimănui proiectul său.

Se duse la gară și luă un'bilet pentru Moscova.

După o călătorie anevoioasă ajunse în fosta capitală a Țarilor și când trenul se opri în stație, un număr de „Cekiști" năvăliră în vagonul unde se afla el. Nimeni n'avea voie să coboare, căci trebuiau cercetați întâi călătorii și hârtiile lor.

Vasilieff știa că cei mai mulți din acești slujbași ai noului regim erau oameni cu lipsă de carte, de aceea căută din ochi pe unul care i se păreă analfabet — un Tătar cât un munte — și-i dădu actele ce le avea asupră-și.

Omul se uită puțin la hârtii, ca pisica în calendar, apoi le înapoiă moșierului și se'ndreptă spre alt călător.

Vasilieff își văzu de drum și răsufla ușurat când ajunse afară din gară. Știa unde vrea să meargă și porni cu pași repezi înainte, până ajunse în apropierea Kremlin-ului. Aici erau câteva clădiri înegrite de vreme, — în cea mai mare parte biserici și mânăstiri.

Moșierul trase clopotul la una din aceste case și așteptă mult până să i se răspundă. Apoi se ivi la o ferestruică a
unei călugărițe, care

— Cine dorește să intre „Maicilor Cenușii"?

— Anunță-mă starețeî, căci trebue să-i vorbesc într'o chestie importantă, — răspunse moșierul.

— Pe cine să anunț?

— Spune-i că un domn cu numele de Vasilieff e aici.

Ferestruica fu închisă şi călugăriţa dispăru. Se întoarse în curând, însă, şi deschise poarta, apoi, dându-se în lături, făcu loc moşierului să intre.

După ce străbătură ganguri lungi şi întunecate, se opriră în faţa unei uşi, la care călugăriţa-portăreasă, bătu. Un glas femeiesc dinăuntru, răspunse:

— Intră!

Moşierul trecu pragul. Era o încăpere mare, foarte simplu mobilată. In mijloc se afla o masă de scris mare. Pe pereţi atârnau câteva icoane, precum şi portretele membrilor familiei imperiale.

Indărătul mesei de scris, stătea o femeie bătrână, în portul „Maicilor Cenuşii".

Avea ochi mari, cu cari urmări privirile moşierului. Acesta se uita la un portret al lui Rasputin, — omul despre care auzise atâtea, dar pe care nu-l cunoscuse în persoană.

— Ce doriţi? — întrebă stareţa, după o pauză.

Vasilieff tresări şi ochii-i se holbară.

— Văd bine oare? *murmură* el. — Dv. sunteţi... prinţesă Dolgurov?

— Da, răspunse bătrâna şi pe chipul ei se ivi un zâmbet trist. — De unde mă cunoaşteţi şi ce doriţi?

— N'aţi vrea să mă priviţi cu mai multă atenţiune? întrebă Vasilieff. — Poate că mă veţi recunoaşte şi dv. Sau să mă fi schimbat oare atât de mult?

Stareţa făcu o mutră nedumerită. Deodată păru că se luminează, întinse vizitatorului mâna şi zise, aproape cu sfială:

— Dv., Alteţă imp...

— Stai, prinţesă Dolgurov! o întrerupse moşierul. — Asta a fost de mult şi v'aş ruga să mă numiţi pe numele pe care-l port acum. Pretutin-

deni sunt cunoscut drept moșierul Vasilieff, și așa vreau să rămân.

— Întemnițatul din celula No. 18 a fortăreței Petru și Pavel! murmură stareța.

Apoi cu glas tare:

— Aveți dreptate, domnule Vasilieff, sunt vremuri apuse, pe care nu trebue să le scormonim, căci lumea arată altfel acum. De aceea trebue să vă rog, la rândul meu, să mă numiți numai Maica stareță, — căci prințesa care am fost a dispărrut de mult.

— Cum doriți, Maică stareță, răspunse Vasilieff, mișcat și, aplecându-se, sărută mâna uscată a bătrânei.

— Și la asta trebue să renunți, — zise fosta prințesă Dolgurov, cu un zâmbet fin. — Aici nu suntem la Curte. Și acum ia loc, te rog, domnule Vasilieff! Vrei să vorbim despre vremurile trecute?

— Da, asta vreau, — răspunse moșierul, oftând.

— De aceea ai venit aici? întrebă stareța. — După cât se pare nici nu știai doar că eu sunt superioara acestui lăcaș...

— N'are afacere. Trebue totuși să vorbesc cu d-ta despre trecut, Maică stareță.

— Unde ai fost până acum, domnule Vasilieff?

— Pretutindeni și nicăieri, — răspunse distinsul bărbat. — Am colindat prin străinătate, dar cea mai mare parte a timpului am petrecut-o în singurătate, în Rusia. Am fost martorul întâmplărilor din ultimii ani și am urmărit soarta sărmanei mele patrii.

— Și ce părere ai despre răsturnările de acum?

— Trebue să așteptăm — atâta tot! răspunse Vasilieff, dând din umeri.

— Da, trebue să așteptăm! repetă bătrâna, oftând. — Din nenorocire, cei cari cârmuiesc a-

cum țara, sunt oameni fără credință și asta e o mare pagubă pentru poporul rus. Ce părere ai cu privire la soarta familiei imperiale?

— Vroiam și puteam s'o salvez...

— Crezi că...

Bătrâna nu mai putu urma, căci era prea mișcată.

— Trebue s'o lăsăm în ocrotirea lui Dumnezeu, — zise Vasilieff. — Țarul Nicolai al II-lea nu e un om rău. Nu și-a meritat de fel soarta.

— Să nu spui însă asta în gura mare! îl sfătui bătrâna. — Poporul, massele largi, îl urăsc.

— Mă voiu feri, Maică stareță, răspunse Vasilieff. — Spre liniștirea d-tale, îți mai pot spune de altfel, că în anul din urmă am făcut și eu parte din rândurile celor cari pregăteau regimul nou. Cunosc curentele diferite din sânul poporului rus și le pot pricepe.

Se aplecă spre urechea ei și adăugă, în șoaptă:

— In vremea asta noi am lucrat — monarhiștii vor să-l libereze pe Țar. — ei veghează asupra lui și a familiei sale.

Stareța dădu din cap, dusă pe gânduri. Aruncă o privire spre portretul călugărului siberian care o privea din rama lui și zise:

— Dea Domnul să izbândiți! Noi astea din mănăstire nu putem face altceva decât să ne rugăm lui Dumnezeu să aibă în paza Sa familia Imperială!

Vasilieff privi în gol, cu ochii-i mari albaștri. Părea cufundat în trecut.

— Maică stareță, — zise el deodată — e o împrejurare fericită că d-ta ești superioara acestui lăcaș. Pentru mine asta e de bun augur. Am venit la Moscova ca să pornesc cercetări în privința unei doamne pe care ai cunoscut-o și d-ta, prințesă. Îți vei aduce aminte de ea când îți voiu spune numele. E vorba de Lady Gloria Tatiana Worchester.

La auzul acestui nume stareța tresări.

— Da... îmi amintesc, zise ea.

— Știi d-ta că femeia asta însemnase foarte mult pentru mine, pe vremuri? întrebă Vasilieff, oftând.

— Am auzit parcă despre asta, răspunse stareța. — Ai dispărut atunci de la Curtea Țarului decedat și se spunea că ai fi plecat spre Livadia. Mai mult nu știu.

— Așa dar nu știi nici că puțin timp după întemnițarea mea — și-a pierdut viața într'un accident?

— Nu-mi amintesc să fi auzit de asta.

— Da, așa se spunea. Voiu pleca în curând spre Crimeea, căci vreau să lămuresc chestia asta. Indoielile mă chinuiesc și fac un ipohondru din mine. Firește că e primejdios de plecat acum într'acolo, căci cred că Nemții au ocupat ținutul.

Moșierul scoase din buzunar o casetă și deschizând-o, luă dintr'însa juvaierul pe care-l cumpărase de la Sonia Petrovici și care îi fusese furat, apoi dat înapoi pe cale tainică.

Deschise medalionul și, fără să spună nimic, arătă superioarei fotografia Maicii cenușii.

Stareța aruncă o privire pe portret, apoi tresări puternic.

— Cunoști uniforma acestei călugărițe? întrebă Vasilieff.

— Da.

— Recunoști și persoana?

Bătrâna clătină încetișor capul, negativ.

— Nu-ți poți aminti să fi văzut cândva pe femeia aceasta, Maică stareță? întrebă iar moșierul. — Privește bine chipul ei! Nu știu dacă ai studiat atât de bine figura Lady-ei Gloria Tatiana Worchester, ca să poți recunoaște în persoana aceasta o asemănare desăvârșită cu ea.

— Așa e, ai dreptate! exclamă stareța, surprinsă și privind mai de aproape medalionul. —

Așa arăta Lady Gloria odinioară. Dar dacă a murit de tânără, atunci nu poate fi dânsa.

— Asta e tocmai ceea ce-mi răpește liniștea zi și noapte! făcu moșierul. — Am plâns pe mormântul ei din Livadia, am sărutat piatra sub care odihnește. Și totuși, îndoielile mă copleșesc. Pe femeia asta din fotografie am cunoscut-o de curând, în împrejurări ciudate. A dispărut însă, înainte să-i fi putut lua bine urma.

— Asta nu mai pricep! zise stareța.

— Dă-mi voie să-ți povestesc, Maică. Într'o zi am văzut juvaierul acesta la gâtul unei femei foarte frumoase, o comunistă care venise la Petrograd, ca delegată a unui sat de luntrași de pe Volga. Fui cuprins de o agitație nespusă, căci am recunoscut bijuteria ca fiind proprietatea Lady-ei Gloria Tatiana Worchester. Provocând-o la vorbă, comunista susținea că a cumpărat-o de la un soldat.

„N'aveam încotro, trebuia s'o cred. I-am cumpărat juvaierul, la rândul meu, căci pentru mine constituia o amintire foarte scumpă. Apoi am fost victima unui atac mișelesc și întâmplarea făcuse ca acest atac să se producă în casa frumoasei comuniste.

„Fiind rănit grav, am zăcut săptămâni întregi, fără cunoștință și când m'am însănătoșit, văzui ca printr'un văl o maică cenușie la căpătâiul meu. Dacă nu mă 'nșel, își spunea „sora Veronica"..

„Dar în ziua când mi-am recăpătat pe deplin cuunoștința, maica aceasta se făcu nevăzută. Prin asta, totul devenea pentru mine și mai misterios. Imi amintesc numai că mă îngrijise o doamnă care semăna aidoma cu Lady Tatiana.

„Am pornit cercetări, dar în tot Petrogradul n'am putut da de vreo călugăriță din „Ordinul Maicilor cenușii". Și atunci, părăsind casa comunistei, unde zăcusem atâtea săptămâni, făcui descoperirea că bijuteria îmi dispăruse. Asta mă făcu nefericit și nu știam pe cine să învinovățesc.

„In vremea asta mai făcui o constatare. In casa unei cunoscute prezicătoare, de origină franceză, văzui portretul din tinerețe al Lady-ei Gloria Tatiana.

„Doamna Wyrubowa, de dragul căreia intrasem în casa aceea și care își ținea acolo întrunirile cu cei ce urmăreau liberarea familiei Țarului, purtă de grijă ca portretul să-mi fie dăruit. Prezicătoarea susținea că decedata ei fiică fusese o prietenă a doamnei în chestie.

„De atunci, nu mai izbutii să dau ochi cu prezicătoarea și țineam mult s'o văd, ca s'o descos, — dar în zadar. Nici Wyrubowa nu-mi putu mijloci o întâlnire cu ea.

„O nouă surpriză mă aștepta într'o zi: bijuteria îmi fu înapoiată pe cale misterioasă. Bucuria mea fu nespus de mare pe moment, dar apoi chestia îmi dădu de gândit și nu-mi mai găsii liniște zi și noapte. Și agitația mea spori, când, deschizând medalionul, dădui peste fotografia asta. Fusese schimbată cu cealaltă, care o înfățișa pe Lady în tinerețea ei.

„Acum știi de ce am venit încoace, în mănăstirea asta. Caut pe călugărița aceea și n'o pot găsi.

Stareța lăsă capul în jos.

— Din păcate, nu-ți pot veni în ajutor, domnule Vasilieff, zise ea. — Nu cunosc pe femeia care își zice „sora Veronica". Poate să ai mai mult noroc dacă te vei înapoia la Petrograd.

Moșierul se ridică.

— Dacă Lady Worchester — zise el — a avut o soră, atunci așa trebue să fi arătat ea. Asemănarea e într'adevăr izbitoare.

— Așa e, încuviință stareța.

Apoi îl conduse pe vizitator la ușă, unde portăreasa îl luă în primire și-l călăuzi iarăși până în stradă.

Acolo, fu luat de curentul mulțimii, care, în

beţia unui triumf pe care-l credea definitiv, urla agitând steaguri roşii.

145. — Călătoria spre Moscova

In zilele acestea, stareţa Mânăstirii Maicilor Cenuşii scria o scrisoare adresată doamnei Denise Barobleur, la Petrograd. Conţinutul ei era următorul:

„Scumpa mea Tatiana,

„Ceea ce ai profetizat d-ta s'a îndeplinit. Ieri a fost aici „el". S'a interesat de Maica cenuşie şi şi-a descărcat sufletul plin de durere. Se află într'o stare de plâns şi-mi face milă cu adevărat. Dar îi pot oare ajuta? L-am mângâiat cât mi-a stat în putere şi părăsind mânăstirea mi-a spus că va pleca în curând la Livadia. — Ceea ce mi-ai scris despre doamna Wyrubova mă interesează. E drept că n'aş vrea să transform Mânăstirea Maicilor Cenuşii într'un club politic, dar dragostea şi ataşamentul meu faţă de familia imperială mă sileşte s'o primesc pe doamna cu pricina. Aşa dar spune-i că poate veni când doreşte. — Dar d-ta? Când te vei arăta pe aici? Am început să mă cam tem, căci prea am trăit multă vreme în linişte. Kremlin-ul va adăposti în curând alţi oameni între zidurile sale. Ştii că chestiunile d-tale mă interesează şi de aceea te rog să-mi dai de veste oricând se întâmplă ceva de seamă. Vroiai parcă să pleci în Anglia şi Franţa? Ce-ai hotărît în privinţa asta? Pleci curând?

„Pentru astăzi socot că e de-ajuns. Şi deoarece nădăjduiesc să te văd în curând, scumpă Tatiana, nu cred să-ţi mai scriu.

„Ca întotdeauna, te sărută a d-tale.

Olga Dolgurov".

Scrisoarea aceasta ajunse la destinaţie cu întârziere de trei săptămâni, astfel că frumoasa ţărancă află foarte târziu despre vizita lui Vassileff

la Moscova. Şi deoarece în tot timpul acesta el nu dăduse niciun semn de viaţă, era de presupus că i se întâmplase ceva.

După primirea scrisorii, frumoasa ţărancă sau — cum o numeau diferiţi alţi oameni: doamna Tatiana — avu o convorbire lungă cu omul ei de încredere, Negrul Ali Mehmed, care nu era altul decât Petroneff şi care — din însărcinarea lui Vassilieff — urma să conducă în străinătate pe Irina şi Natasa.

Ea îi predete scrisoarea şi „Negrul" — care se purta faţă de frumoasa ţărancă tot atât de respectuos ca şi faţă de Vassileff — o citi şi făcu o mutră tristă.

— Ce spui de asta, domnule Petroneff? întrebă femeia.

— E rău, răspunse el. — Sunt trei săptămâni de când a fost trimisă scrisoarea şi în tot timpul acesta domnul Vassilieff n'a dat semn de viaţă. Spre Livadia cu siguranţă că n'a plecat, dar nici n'ar putea ajunge, căci acolo se spune că situaţia e mult mai proastă ca aici. Şi, în definitiv, ce să caute acolo?

— Nu ghiceşti, domnule Petroneff? întrebă frumoasa femeie, cu un zâmbet îndurerat. — Vrea să se roage pe mormântul Lady-ei Worchester, ba mai vrea poate... să cerceteze groapa ei.

— Se poate s'aveţi dreptate, doamnă contesă. Dar eu unul bănuiesc că se mai află încă în Moscova. Probabil că e împiedecat să plece. S'ar fi petrecând acolo aceleaşi lucruri ca şi aici. Orice om mai bine îmbrăcat e tratat ca un „burjui" şi asta i s'o fi întâmplat şi domnului Vassilieff. Dacă ar fi plecat la Livadia, sau ar fi avut de gând să se 'ndrepte spre Sud, atunci cu siguranţă că s'ar fi întors mai întâi la Petrograd şi ar fi dat de ştire a-lor săi.

Cuvintele acestea avură darul s'o convingă pe contesă, care zise:

— Nu ne va rămâne altceva de făcut decât să încuiăm casa şi să plecăm la Moscova.

— Dar dacă în vremea asta domnul Vassilieff s'ar înapoia şi ar avea nevoie de mine? întrebă Petroneff.

Frumoasa femeie rămase pe gânduri câteva clipe, apoi răspunse:

— Atunci va trebui să plec singură.

— Nici asta nu se poate, zise „Negrul". — Nu te gândeşti, doamnă contesă, pe vremurile astea turburi! Eu nu pot răspunde de aşa ceva.

— Prea îţi este frică pentru mine, domnule Petroneff.

— Şi cu drept cuvânt. Aţi citit doar ce scrie starea mânăstirii. Intr'acestea a trecut aproape o lună. Credeţi-mă că şi la Moscova curge în valuri sângele omenesc, la fel ca aici. Trebue să găsim altă soluţie.

Se auziră bătăi în uşă. Cei doi se priviră. Contesa arătă cu un gest spre portiera care despărţea odaia de cea alăturată, şi Petroneff dispăru repede îndărătul acesteia. Apoi frumoasa femeie se îndreptă spre uşă şi trase zăvorul.

Wyrubova intră în cameră şi privi bănuitoare în jurul ei.

— Mi s'a părut că n'ai fi fost singură, zise ea, privind-o ţintă pe contesă.

Dar aceasta susţinu privirea cu un zâmbet prietenos şi răspunse:

— Te înşeli, doamnă Wyrubova. Singură eram. Dar am năravul să vorbesc cu mine-însămi.

Cealaltă se mulţumi cu răspunsul şi urmă.

— Vroiam să te întreb dacă doamna Barobleur tot n'a dat vreun semn de viaţă?

— Până acum încă nu, doamnă. Dar de ce întrebaţi? Vă spuneam doar că e cu putinţă să nici nu mai vie pe aici.

„De altfel, mâine sau poimâine va trebui să părăsesc casa şi eu, şi...

— O! atunci trebue să plec? o întrerupse Wyrubova.

Contesa o liniști cu un gest.

— Ți-am oferit doar adăpost la Moscova, zise ea. — Va fi deajuns dacă te vei prezenta la Mânăstirea Maicilor Cenușii. E pregătit totul pentru primirea d-tale.

Wyrubova făcu o mișcare cu mâna.

— Asta ar mai merge dacă aș avea veşti de la trimișii noștri la Tobolsk. Dar până acum n'am primit nimic. Am început să mă tem că li s'o fi întâmplat ceva. De aceea trebue să rămân aici cel puțin până voiu căpăta ceva veşti din Siberia.

— Dar nu te pot lăsa singură, zise contesa. — Ce va spune doamna Barobleur?

— Trebue să mă lași, doamnă Tatiana.

Frumoasa femeie rămase pe gânduri. Deodată se îvi un zâmbet vesel pe chipul ei și zise:

— Cred că va merge să mai rămâi deocamdată aici. Dar vei primi propunerea mea?

— Să aud despre ce e vorba? Fac tot ce-mi vei cere.

Contesa se aplecă spre urechea Wyrubovei și-i șopti ceva, iar cealaltă încuviință cu însuflețire:

— Firește că primesc. Propunerea d-tale îmi dă putința să rămân în casa aceasta. Dar Negrul Ali Mehmed nu se va împotrivi?

— Nu cred, doamnă. Voiu vorbi eu cu el.

După plecarea Wyrubovei, Petroneff reapăru.

— Ai auzit ce vroia doamna de la mine, domnule Petroneff? întrebă contesa.

— Am auzit totul și am priceput.

Frumoasa femeie îl inițiă în planul ei.

— Nu mă împotrivesc, spuse dânsul. — Dar chestia călătoriei d-voastră la Moscova tot n'am rezolvat-o. In cazul acesta tot singură trebue să plecați?

— Ce-ar fi dacă l-aș lua pe domnul Urez?

— Asta ar mai merge și cred că el ar primi

bucuros.

— Atunci încearcă să-l găsești, domnule Petroneff. Poate dai de el azi sau mâine, ca să nu fiu nevoită să-mi amân prea mult plecarea.

— Mă voiu ține prin preajma Institutului Smolny, căci el ia parte zilnic la consfătuirile ce au loc acolo.

In vremea asta Iesta Ulkitzki era frământat de grija pentru soarta Irinei. Se sfătuise și cu părinții săi, dar aceștia nu-i putură fi de niciun folos.

Tânărul se puse atunci în căutarea agitatorului Urez, nădăjduind că acesta îl va ajuta. El avea experiența vieții și va găsi ce e de făcut. Poate că-l va sfătui ce e de făcut ca să dea de urma Irinei.

Il căută câteva zile de-a rândul și 'n cele din urmă îl găsi în apropierea palatului unde domneau acum Trotzki și Lenin.

— Bine că te'ntâlnesc, tovarășe Urez! zise Iesta, vesel. — Te caut de câteva zile. Unde ai fost?

— Am pornit în căutarea lui Boris Verodin, dar omul acesta parcă a intrat în pământ. Mă tem că nu-l vom mai revedea.

— Ferească Dumnezeu de una ca asta! Unde ai fost?

— Am încercat să înaintez pe drumul ce duce la Gatcina și m'am alăturat detașamentelor roșii cari luptăa colo împotriva partizanilor lui Kerenski. Dar n'am putut afla nimic, așa că m'am înapoiat cu mâinile goale.

— Sărmanul meu prieten! făcu Iesta, mișcat.

— Și d-ta ce vrei de la mine, tovarășe Ulkitzki? întrebă agitatorul.

Iesta îi povesti că toate cercetările sale de a da de urma Irinei rămăseseră fără rezultat.

Urez nu știa nici el ce să mai creadă. Clătină capul și zise:

— Acum sunt şi eu de părere că nu poate fi vorba de Wossilaski, căci trebue să fi fost unul care avusese de-afaceri cu Boris şi care s'a folosit de numele lui ca s'o ademenească afară din casă pe biata fată. E îngrozitor, îngrozitor!

Iesta se hotărî să mai viziteze odată casa lui Boris Verodin, pe care i-o pusese la dispoziţie Comitetul Central. Acolo se dusese şi Saşa, vrând să aştepte sosirea nepotului ei.

Bătrâna îşi exprimase bănuiala că Sonia ar fi având ceva de-afaceri cu dispariţia tânărului luntraş, căci nici dânsa nu fusese văzută de câtva timp, iar palatul Gogineff era închis.

Iesta porni cercetări şi în direcţia aceasta, dar fără niciun rezultat.

Când cei doi bărbaţi se despărţiră, agitatorul simţi o mână apăsându-l pe umăr. Se întoarse şi-l văzu pe Petroneff.

— Ah, dumneata eşti? făcu Urez, prietenos. — Ce cauţi pe aici? Credeam că plecaseşi de mult cu contesa, peste mări şi ţări!

— Te-ai înşelat, răspunse „Negrul". — Nu prea se întâmplă aşa cum vrea omul, — asta o ştii şi d-ta prea bine.

— Doreşti ceva de la mine? întrebă Urez.

— Da, te caut din însărcinarea contesei. Eu trebue să mai rămân în casa prezicătoarei, dar contesa trebue neapărat să plece la Moscova, căci acum câteva zile a primit vestea că domnul Vassilieff e acolo.

— Cum... e la Moscova?

— Da. Cel puţin a fost acum vreo patru săptămâni. Dar scrisoarea prin care contesa era vestită de aceasta a întârziat pe drum trei săptămâni. Deoarece în vremea asta domnul Vassilieff nu s'a înapoiat în Petrograd, se poate presupune c'a fost arestat la Moscova, dacă nu i s'o fi întâmplat chiar mai rău.

Cereţi mâine numărul 79 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare. — 2 lei exemplarul.

— Ferească Sfântul! — Dar ce dorești contesă de la mine?

— S'o însoțești la Moscova. D-tale îți vine mai ușor să faci cercetări, căci ești dintr'ăia noui.

Agitatorul rămase pe gânduri câteva clipe, apoi zise, posomorît:

— Bine, o voiu însoți pe contesă la Moscova. — Când are de gând să plece?

— Dacă se poate chiar astăzi.

— Merg cu d-ta, zise Urez și porni spre casa prezicătoarei, unde ajunse curând.

Contesa îl întâmpină cu bucurie, se înțeleseră repede și după câteva ceasuri părăsiră casa, iar Petroneff își reluă rolul Negrului.

Frumoasa femeie îmbrăcase vestmântul de călugăriță și asta îi prinse bine în drum, căci nimeni nu cuteză să se atingă de ea. Oricât ar fi dărâmat oamenii idolii, credința nu putea fi smulsă din sufletele lor.

Când ajunseră în fosta Capitală a Țarilor, cei doi tovarăși de călătorie se despărțiră. Contesa porni spre Mânăstire, iar Urez se îndreptă spre sediul Sfatului lucrătorilor și soldaților moscoviți.

146 — In fața tribunalului

Vasilieff avu parte de o aventură neplăcută.

In ziua când ieșise de la starețа Mânăstirii Maicilor Cenușii, fu nevoit să se amestece în stradă în mulțimea de revoluționari cari își pierduseră capul. Târît de valul de femei și bărbați, moșierul se văzu silit — sub amenințări serioase — să cânte și să strige în cor cu plebea.

Omul care-l împinsese în cortegiu, cu pumnii, era un fost spion al regimului nou, care acum organiza manifestații, silindu-i pe flămânzi să strige în gura mare că nu mai pot de bine.

Individul acesta se numea Iunistin, era Leton de origină și se stabilise la Moscova.

Vasilieff îi atrăsese luarea-aminte și nu-l scăpă

o clipă din ochi. Cortegiul se destrămă curând şi deodată se treziră în mijlocul unei pieţe mari doar câţiva bărbaţi împreună cu moşierul. De jur-împrejur erau clădiri mohorîte.

— De unde vii, tovarăşe? întrebă Iunistin, făcând semn cu coada ochiului celorlalţi oameni.

— Din Petrograd, răspunse Vasilieff.

— Şi ce faci aici?

— Am vizitat o rubedenie.

— Locuieşti în Mânăstirea călugăriţelor? făcu celălalt cu glas batjocoritor. — Te-am văzut doar ieşind de acolo?

— E adevărat că din mânăstire am ieşit, — răspunse moşierul calm, — dar n'am făcut decât să predau ceva stareţei, din însărcinarea unei doamne din Petrograd.

— Unde locuieşte rubedenia ta?

Vasilieff nu putu răspunde pe dată, astfel că celălalt izbucni în râs şi-l apucă de braţ.

— Nu te lăsăm noi să scapi, meştere, zise el, în bătaie de joc. — De sigur că ai venit să spionezi pe aici, din însărcinarea duşmanilor noştri. Dar noi avem ochi buni. Ne vei urma!

Fu luat în mijloc şi porniră mai departe. Lui Vasilieff îi atrase luarea-aminte faptul că se îndepărtau tot mai mult de oraş. Casele începeau să se rărească.

Ce aveau de gând cu el? se întrebă moşierul.

Deodată îi văzu pe ceilalţi luând-o înainte şi lăsându-l pe dânsul pe loc.

— Aha, spionul vrea s'o şteargă — puneţi mâna pe el! strigară dânşii, deşi se 'ndepărtau tot mai mult de el.

Moşierul rămase înmărmurit, neştiind ce să creadă. Deodată se'ntoarseră iarăşi spre el, se auzi o împuşcătură şi glonţul sbură deasupra capului său.

— Stai... câine! Burjuiule! strigă unul lung, şi iarăşi traseră asupra lui, deşi el stătea locului, liniştit.

Acum abia înțelese Vasilieff ce însemnau toate astea. Își scoase repede revolverul din buzunar și trase fără să șovăie. Lovit în cap, unul din ticăloși se prăbuși la pământ.

Văzând că lucrurile iau altă întorsătură, Iunistin se năpusti înainte, urmat de ceilalți, dar moșierul trase din nou, și încă un ticălos se întinse în zăpadă.

Restul se asvârliră ca nebunii spre Vasilieff, care văzând că n'are încotro, mai slobozi un glonț, și făcu o nouă victimă.

Atunci Iunistin îl ajunse. Cu o furie de taur își încleștă mâinile de gâtul nobilului bărbat, tăiându-i răsuflarea. Tocmai atunci își făcu apariția o patrulă roșie, dar Vasilieff își pierduse cunoștința. Fusese buzunărit între timp și un individ dispăruse în noapte cu tot ce găsise asupra lui.

Trei oameni se svârcoleau în sânge, un al patrulea era deja mort.

— Ce s'a întâmplat aici? întrebă șeful patrulei formată din zece oameni.

Iunistin se prezentă, arătând legitimația.

— Vroiam să-l arestez pe câinele acesta, pentrucă am recunoscut într'însul un spion al lui Kerenski, zise el. — Se vede c'avea ceva pe cuget, căci deși l-am somat să mă urmeze, se împotrivise din răsputeri. Ia uitați-vă ce măcel a făcut aici!

— Rămâi aici, tovarășe Iunistin, îți voiu trimite o mașină, cu care să-l transporți la închisoare, zise șeful patrulei. Are ceva hârtii compromițătoare la el?

— N'are nimic, — e suspect și afară de asta nici n'a vrut să spună cine este.

Moșierul vru să vorbească, dar nu izbuti. Fusese atât de rău stâlcit, încât i se umflase limba în gură.

Când veni mașina trimisă de șeful patrulei, fu vârît într'însa și transportat la închisoare.

Timp de opt zile zăcu în friguri și nu putu

fi interogat. Şi când îşi mai reveni, fu uitat, căci fu dus în altă închisoare.

Totuşi, într'o zi fu adus la interogatoriu. Patru bărbaţi în uniformă stăteau pe o estradă şi-l măsurau cu priviri aspre. In fundul sălii se afla asistenţa, printre care multe femei în vestminte rupte şi care ronţăiau seminţe de floarea soarelui.

Preşedintele citi actul de acuzare, cu voce slabă:

„Impotrivire faţă de oamenii legii noui-înfiinţatei puteri sovietice şi uciderea a trei din reprezentanţii ei".

— Cine eşti d-ta? întrebă el apoi şi toţi se uitară ţintă la bărbatul cu figura distinsă.

Vasilieff nu răspunse.

— Nu vrei să vorbeşti? întrebă preşedintele. — Faci parte din aristrocaţie asta nu poţi nega.

Moşierul continuă să tacă.

Atunci fu chemat martorul Iunistin.

— Povesteşte, tovarăşe! îi ceru preşedintele.

Şi Iunistin începu:

— Stătea în faţa Mânăstirii Maicilor Cenuşii, şi arunca priviri suspecte asupra manifestanţilor, râzând batjocoritor, în acelaşi timp. Atunci l-am apucat de braţ şi l-am tras cu noi. In tot cursul drumul n'a vrut să cânte şi să strige ura pentru noul regim.

„Când manifestanţii s'au împrăştiat, am rămas numai eu cu el şi încă vreo câţiva tovarăşi. Incercă să fugă şi atunci l-am împiedecat. Urmarea a fost că a tras asupra noastră şi a ucis câţiva tovarăşi. Bănuiesc că e un spion primejdios.

După această depoziţie mincinoasă fu chemat un alt martor, care spuse cam acelaşi lucru. Al treilea la fel.

— Ce ai de răspuns? întrebă preşedintele, mângâindu-şi barbişonul.

Vasilieff îşi dădu seamă că încăpuse pe mâi-

nile unor ticăloşi, şi că nimic nu-l putea salva. De aceea răspunse mândru:

— N'am de răspuns altceva decât că oamenii aceştia au minţit în chip atât de neruşinat, încât vor trebui să răspundă într'o zi în faţa Celui de sus. N'am făcut alta decât să mă apăr. Ei au tras întâi asupra mea, după care m'au jefuit de tot ce aveam la mine şi au tăbărît asupră-mi, stâlcindu-mă în bătaie, din care pricină am şi zăcut bolnav multe zile. Mi-au furat o mare sumă de bani şi toate hârtiile. Am împuşcat în legitimă apărare, cum ar fi făcut oricare om de treabă dac'ar fi fost atacat.

— Duceţi-l afară! porunci preşedintele.

Doi agenţi îl scoaseră pe coridor pe acuzat, în vreme ce judecătorii rămaseră în deliberare.

Preşedintele zise:

— Vom amâna pronunţarea sentinţei, căci vă pot spune că în curând vom avea iarăşi pedeapsa cu moarte. Atunci îl vom cerceta din nou.

Vasilieff fu recondus la închisoare şi când se văzu din nou în celulă se aruncă pe culcuşul său şi rămase pe gânduri.

I se comunicase că va trebui să se înfăţişeze în curând în faţa altei instanţe.

Iunistin venea în fiecare zi şi-l chinuia, înjurându-l şi bătându-l.

Dar, într'o zi ticălosul dispăru şi în locul său veni un altul, care părea mai omenos.

Din prima zi moşierul constată că noul gardian se ocupa de el mai mult decât de alţii. Adesea rămânea câte o jumătate ceas în celulă şi stătea de vorbă. Lui Vasilieff nu-i scăpă totuşi că purtarea gardianului ascundea ceva. Probabil că vroia să-l iscodească, să afle cine este.

Dar deoarece prizonierul era cu băgare de seamă şi nu scăpa o vorbă mai mult decât trebuia, noul paznic dispăru la rândul său şi în locul lui reveni Iunistin.

Intr'o zi, târziu spre seară, Vasilieff auzi afară

paşi cari se opriră în faţa celulei sale. Apoi mai auzi şoapte şi, ridicându-se de pe pat, se furişă până la uşă.

Recunoscu glasul lui Iunistin, care vorbea agitat cu cineva. Moşierul auzi ceva despre cinci sute de ruble.

— Şi nu bate la ochi, zise Iunistin, stăruitor. — Când s'o întoarce de la closet îi arzi una zdravănă, dar ştii, aşa ca să nu-şi mai revină în fire. Arma pe care ţi-o dau, i-o vei arunca repede la picioare, ca să lasei mpresia c'ar fi vrut el să te împuşte. Asta înseamnă legitimă apărare. Să nu-ţi fie teamă, căci nu vei avea să suferi nimic. Iţi vei fi făcut datoria şi republica a scăpat de unul din cei mai primejdioşi spioni ai ei.

— E într'adevăr un spion? întrebă celălalt, un soldat roşu probabil.

— Dar ce altceva? Toţi sunt spioni. Se deghizează în fel de fel de chipuri. Să nu te laşi înşelat de chipul său, căci ăştia cari par oameni nobili sunt cei mai răi.

După aceste cuvinte Iunistin se îndepărtă.

A doua zi dimineaţă soldatul se ivi la celula prizonierului.

— Ei, vrei să ieşi afară? strigă el înăuntru.

Dar moşierul ştia ce-l aşteaptă. Incepu să geamă, plângându-se că e bolnav. Soldatul intră în celulă şi se apropiă de pat. Il privi mai de aproape, apoi se dădu înapoi şi murmură:

— Nu, n'o pot face — să-şi câştige altul răsplata aceasta! Până acum n'am omorît încă pe nimeni şi Dumnezeu să mă păzească s'o fac!

147 — O operă grea

Urez ajunse în faţa clădirii unde îşi ţinea şedinţele Sovietul. Intră înăuntru şi se aşeză lângă tribună.

Se sprijini de balustradă şi privi în sală, unde erau adunaţi delegaţii. Deodată se păru că-l inte-

reseză un bărbat şi privind mai atent dădu mulţumit din cap.

Profitând de o pauză se îndreptă într'acolo şi se opri în faţa tânărului cu înfăţişare inteligentă şi cu ochelari în ramă de os.

— Şwokarski! zise el încetişor.

Celălalt tresări, apoi mirarea lui se prefăcu în bucurie.

— D-ta eşti, profesore? făcu el.

Urez zâmbi.

— De trei ani nu mai sunt profesor, răspunse. — Probabil că nu ştii, Şwikarski, că am fost deportat în Siberia pentru că eram împotriva războiului şi pentru că am scris în „Prawda" articole care nu le-au plăcut domnilor dela guvern. Am fost nevoit să renunţ la profesorat şi acum sunt aici şi mă pregătesc să vorbesc poporului.

— Nu te-am văzut încă niciodată la noi... Dar cum trebue să te numesc?

— Tovarăşe Urez, răspunse agitatorul. — Te cred că nu m'ai văzut încă aici, căci abia azi am venit la Moscova. Dar la Petrograd mă cunoaşte orice copil.

— Numele d-tale l-am auzit adesea, răspunse Şwikarski, vesel. — Dar de unde era să-mi închipui că d-ta eşti, tovarăşe! Ce cauţi la Moscova? Ai fost trimis de sovietul din Capitală?

— Nu, am venit într'o chestiune personală. Aş putea sta de vorbă cu d-ta?

— Cu plăcere... voiu părăsi şedinţa. Haide!

Cei doi bărbaţi ieşiră din sală şi când ajunseră afară Urez zise:

— Caut un om care a venit încoace din Petrograd şi care de patru săptămâni n'a mai dat semn de viaţă. Mă tem să nu i se fi întâmplat ceva. Ai putea să mă ajuţi să dau de el?

— Voiu încerca. Cum se numeşte persoana în chestie?

— Grigore Vasilieff.

— Hm... în ultimele săptămâni s'au operat mii de arestări şi nu va fi prea lesne s'o scoatem la capăt. Totuşi, voiu încerca, precum am spus. Dar ia spune-mi, ce căuta omul acela aici?

— Nu ştiu ce căuta — răspunse agitatorul — în orice caz călătoria sa la Moscova trebue să fi avut o pricină temeinică.

— Şi cât timp îmi dai ca să pot afla ceva?

— Cât mai puţin cu putinţă, tovarăşe Swikarski, căci aş vrea să mă întorc curând la Petrograd. N'ai vreun prieten care ţi-ar putea da o mână de ajutor?

— Ba cum să nu. Şi încă pe unul dela Ceka. Il cunoşti şi d-ta, tovarăşe Urez, este învăţătorul Sumilin, care are slujba de comisar-şef, şi este însărcinat cu administrarea închisorilor.

— Sumilin? făcu Urez. — Era un ticălos şi-mi pare rău că a căpătat o astfel de slujbă însemnată.

Celălalt încuviinţă din cap, dar privi cu atenţie în jurul său.

— Nu vorbi atât de tare, tovarăşe Urez, căci aici au şi pereţii urechi. De când s'a întemeiat Ceka suflă un vânt puternic. Când nici nu te aştepţi poţi intra în conflict cu oamenii de acolo, chiar când eşti tovarăş. Sumilin îmi este şi mie tot atât de antipatic ca şi d-tale, dar cu toate astea sunt prieten cu el. Mă va servi când îi voiu cere ceva informaţii.

— Fă-o, însă, cât mai puţin bătător la ochi! zise Urez. — Când te mai pot găsi?

— In fiecare după amiază, pe timpul ăsta, la şedinţele Sovietului. Pentru d-ta voiu fi întotdeauna liber.

— Iţi mulţumesc, tovarăşe Şwikarski.

Cei doi bărbaţi se despărţiră şi Urez merse la un cămin unde găseau adăpost tovarăşii din alte oraşe.

Chiar a doua zi Swikarski fu în măsură să-i

dea o veste însemnată:

— Dacă ăsta e omul dumitale — zise el atunci îți pot da puține speranțe. Cam acum vreo patru săptămâni a fost întemnițat un bărbat care a ucis trei agenți ai Cekăi.

Urez surâse, neîncrezător:

— Nu poate fi vorba de Vasilieff, căci el nu e în stare să facă rău cuiva. Cum se numește?

— Nu și-a spus numele, și asta îi agravează situația. Dar după descrierea pe care mi-ai făcut-o d-ta, el trebue să fie.

— N'aș putea să-l văd și eu? întrebă Urez.

— Cred că nu va fi greu. Vom merge mâine împreună la tovarășul Sumilin, care își mai aminteste de d-ta, după cum mi-a spus.

— Când pot veni să te iau?

— Vino la mine acasă mâine dimineață la ora zece. Vom merge apoi la biroul comisarului.

Se despărțiră cu o strângere de mână.

A doua zi dimineață Urez fu punctual la întâlnire și tovarășii plecară spre sediul Cekăi.

Fură lăsați îndată să intre și peste câteva minute se aflau în cabinetul marelui dregător

Sumilin era un om mic de stat, cu ceafa groasă. Avea clip de Mongol, și ochii-i sclipeau de cruzime.

Când îl văzu pe agitator tresări. Apoi, însă, îi întinse mâna.

— Ia te uită, tovarășul Urez! zise el, prefăcându-se bucuros. — Cum mai merg treburile la Petrograd? Am auzit multe despre d-ta.

— De... îmi fac și eu datoria către noul regim, zise Urez, modest.

Sumilin rânji.

— Nici n'au visat dumnealor asta, burjuii! zise el, batjocoritor. — Dar le-om arăta noi. Cum stați la Petrograd cu Ceka?

— Ca să spun drept, nu mă prea interesez de instituția aceasta, răspunse agitatorul.

— Dar ea are un rol foarte însemnat în Statul nou, zise omuleţul cu chip de Mongol. — Vom proceda întocmai ca vechea Ohrana. Vom distruge totul ce ne stă împotrivă, fără niciun fel de judecată.

— E un punct de vedere foarte primejdios, zise Urez.

Şwikarski îi făcu semn cu cotul, apoi spuse, adresându-se celuilalt:

— Tovarăşul Urez ar dori să vadă cum e organizată Ceka. Ingădui să viziteze o închisoare?

— Cu plăcere, răspunse Sumilin.

Apăsă butonul unei sonerii şi porunci omului care intră să-i conducă pe cei doi bărbaţi.

Aceştia părăsiră biroul.

Bătea ora zece şi tocmai atunci veniră gardienii şi deschiseră celulele. Coridoarele erau pline cu soldaţi roşii, cari stăteau cu baioneta la armă. Intemniţaţii părăsiră celulele şi defilară cu paşi obosiţi prin coridoarele mohorîtei clădiri. Veneau tot mai mulţi, într'un şir nesfârşit, umplând gangurile şi îndreptându-se spre scări.

Urez şi tovarăşul său se aşezară la o fereastră a coridorului şi priviră jos în curte. Un grup de vreo treizeci de bărbaţi şi femei mergeau despărţiţi de ceilalţi.

— Ce fel de arestaţi sunt aştia? întrebă agitatorul pe însoţitorul său.

— Ce-i fără nume, răspunse acesta din urmă.

Urez măsură cu privirea pe fiecare în parte şi, deodată tresări.

Celălalt surprinse mişcarea şi întrebă;

— Care este?

— Al treilea din urmă, spuse agitatorul.

După o jumătate de ceas părăsiră închisoarea. Urez se încredinţase. Ştia că Vasilieff e acolo şi mai ştia că viaţa lui atârna de un fir de păr.

Sumilin îşi luă rămas bun dela agitator şi zise:

— Nu e admirabilă organizaţia noastră, tovarăşe? Când te vei înapoia la Petrograd povesteşte cât de departe am ajuns în privinţa asta.

— Aşa voiu face, făgădui Urez, dar toate gândurile lui se concetrau asupra posibilităţii de salvare a nefericitului moşier.

Când se despărţi de Şwikarski, acesta zise:

— Fă cum vrei, tovarăşe! Eu îţi doresc tot norocul şi cred ca şi d-ta că omul acela nu merită moartea. Dar mulţi nevinovaţi trebue să sufere. Aşa a fost odinioară şi aşa e şi astăzi. — Iţi mai pot fi de folos cu ceva?

— Nu cred, tovarăşe. Dacă totuşi voiu mai avea nevoie de ajutorul d-tale, te voiu vizita.

Işi strânseră mâinile şi agitatorul îşi văzu de drum.

Incepu să chibzuiască în fel şi chip. Işi propusese la început s'o viziteze pe contesă, dar acum renunţă la asta. Vroia să se ocupe numai de Vasilieff, ca să-l libereze cât mai repede.

De dimineaţă până seara era pe picioare. Dădea târcoale închisorii, iscodea pe gardieni şi în cele din urmă începu să nădăjduiască ferm că va izbuti în planul său.

A treia zi se duse la mânăstirea unde era găzduită contesa. Portăreasa primise instrucţiuni şi îl lăsă îndată să intre, conducându-l apoi în chilia unde se afla frumoasa femeie.

— Ai aflat ceva? întrebă ea, tremurând. — L-ai găsit?

— Da, doamnă contesă, l-am găsit, răspunse agitatorul. Dar este sortit morţii.

Un geamăt scăpă de pe buzele femeii şi ea îşi acoperi faţa cu mâinile.

— Dar cum e cu putinţă asta? suspină dânsa. — Ce crimă a făptuit?

— N'a făptuit niciun fel de crimă, răspunse Urez, cu tristeţe. — Atâta doar că, fiind atacat,

a ucis, în legitimă apărare, trei agenți ai Cekăi.

— Grozav! murmură contesa.

Urez îi povesti tot ce mai știa și când sfârși, frumoasa femeie murmură desnădăjduită:

— Și acum ce se va întâmpla?

Agitatorul își îndreptă trupul, și zise:

— Avem nevoie de două mașini, și de doi bărbați îndrăzneți cari să facă pe șoferii. Puteți face rost de aceștia?

— Nu cred să fie greu, răspunse contesa, cu ochii plini de lacrimi. — Cunosc doi bărbați cari fuseseră înainte vreme în serviciul meu și cred c'ar fi gata să intre și în foc pentru mine.

— Admirabil! exclamă Urez. — Atunci să știți că totul va merge de minune. Faceți d-v. rost de cele două mașini și de acești bărbați, iar restul lăsați-l pe seama mea!

A doua zi Urez stătea de vorbă cu oamenii de încredere ai contesei, cu cari conveni repede, cu atât mai mult cu cât erau șoferi de meserie.

— D-ta, Sergiu — zise, agitatorul, vei aștepta lângă casa aceea mare, albă, din apropierea închisorii și vei intra cu mașina în curtea acesteia din urmă, când se va deschide poarta. Vei întoarce însă imediat, înainte ca poarta să fie închisă la loc. Ca asta să nu se întâmple prea repede, voiu purta eu de grijă. Nu vei opri, ci vei aștepta doar până ce cineva se va repezi spre mașină, va deschide ușa și va sări înăuntru. După aceea vei da drumul cu toată viteza. Se va trage cu gloanțe oarbe, poți fi liniștit.

— Voiu face întocmai, răspunse omul solemn.

Apoi Urez stătu de vorbă cu celălalt și se înțeleseră repede.

Era un ger de crăpau pietrele și zăpada scârțâia sub pașii trecătorilor.

In coridorul închisorii era tot așa de frig ca afară, numai că nu sufla vântul. La fel și în celule.

Vasilieff umbla neliniștit încolo și încoace. Primise o veste de afară și acum era în prada unei mari agitații.

Gardianul îi strecură un bilețel și când îl desfăcu citi:

„Mâine când vei fi dus la aer se va deschide poarta închisorii și o mașină va intra în curte. Nu se va opri deloc, ci va întoarce imediat spre ieșire. Te vei folosi de prilejul acesta și vei sări îndată într'însa. Să nu-ți fie teamă de gloanțele ce se vor trage!

Un prieten"

Și acum Vasilieff aștepta semnalul care-i chema pe arestați în curte, la plimbarea zilnică. Privi prin ferestruica celulei, căutând să-l vadă pe gardian. Era omul acesta inițiat în ceea ce se pusese la cale?

Văzu un chip de om tânăr, complect ras. De ce scrisese necunoscutul să nu se teamă de gloanțe? Oare nu-i însoțeau întotdeauna la plimbare doisprezece soldați cu armele încărcate?

Gardianul își părăsi locul și moșierul nu-l mai putu vedea. Se scurse încă o jumătate de ceas și în cele din urmă se auzi semnalul.

Vasilieff se cutremură din tot trupul, ca scuturat de un curent electric. Dar când ușa se deschise, în prag nu se ivi gardianul ci Iunistin, care-l privi batjocoritor. Avea la brâu două pistoale grele.

Ce să însemneze asta? întrebă moșierul. De ce nu venise gardianul, ci ticălosul acesta de agent al Cekăi? Se observase ceva?

Nobilul bărbat își aduse aminte de convorbirea pe care o surprinsese într'una din nopțile trecute, în fața celulei sale.

Luase Iunistin singur în mână lucrul? Vroia să aducă el la îndeplinire ceea ce dăduse greș acum câteva zile?

— Incepând de mâine intră iar în vigoare pe-

deapsa cu moartea, drăguțul meu, zise Iunistin. — Atunci se va sfârși cu d-ta. Astăzi ai încă prilejul să tragi aer pe nas, căci mâine vei fi adus iar în fața tribunalului care va rosti sentința.

Moșierul nu zise nimic, ci aștepta în liniște până ce ticălosul ieși din celulă. Ultimii arestați treceau tocmai pe acolo și el se alătură de dânșii, pornind împreună în jos, în curte.

In câteva rânduri Vasilieff era gata să se prăbușească, din pricina slăbiciunii. Aruncând o privire spre fațada închisorii, zării la o fereastră pe agentul Cekăi, cu figura schimonosită de batjocură.

— Dumnezeule... ajută-mă să scap! se ruga moșierul, în sinea lui. — Trebue să mă îngrijesc de Irina, trebue s'o duc la adăpost pe copila aceasta.

In clipa aceasta unul din gardieni se duse la poartă și o deschise. Un camion-automobil intră în curte.

Cu câteva minute înainte comandantului Sumilin i se vestise prin telefon că o mașină va aduce pâinea pentru arestați și i se cerea să dea ordin ca poarta să fie deschisă.

Obișnuit cu astfel de cereri, Sumilin dădu ordinul corespunzător. Astfel că nu bătu la ochi nimănui când mașina intră.

Moșierul aruncă o ultimă privire spre fereastra la care stătea călăul său.

Deodată, Iunistin tresări. Ce fusese asta? Ce se 'ntâmplase acolo?

Văzu cum arestatul său se desprinse brusc din grupul celorlalți și dintr'o săritură fu în mașina care tocmai intrase în curte. In aceeași clipă aceasta întoarse și o sbughi pe poartă afară.

Iunistin deschise fereastra cu violență și răcni jos în curte:

— Țineți-l pe fugar!

Cereți mâine numărul 30 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Dar se vede că soldații de pază nu observară încă nimic. Abia când mașina fu iar afară își dădură seamă de cele întâmplate.

Alergară în stradă și începură să tragă în mașina care însă se îndepărta cu viteză tot mai mare.

Se produse o învălmășeală de nedescris, toți strigau și gesticulau. Iunistin puse mâna pe o bicicletă și încălecând-o începu să gonească după fugari, trăgând mereu cu revolverul.

In vremea asta Vasilieff închisese ochii și stătea înțepenit la locul său. Șoferul nu trebuia să fie rănit, de aceea se așeză în așa fel încât gloanțele să le primească el.

Deodată, însă, se aplecă fără voie, căci un glonț trecuse pe lângă umărul lui. In aceeași clipă șoferul scoase un strigăt și scăpă volanul din mână.

Moșierul își dădu seamă că totul era pierdut. Bietul șofer lăsă brațul în jos și închise ochii. Mașina se izbise de un zid și se opri, fără alte urmări.

Vasilieff se ridică, gata să primească glonțul ucigător. Dar atunci văzu că urmăritorul cu bicicleta se prăbușește pe caldarâmul străzii.

In aceeași clipă se ivi o a doua mașină. Totul se petrecu acum în câteva clipe. Mașina alunecă lângă moșier și un bărbat slăbănog care se afla într'însa strigă:

— Repede înăuntru!

El însuși sări din automobil, îl smulse aproape de la locul său pe șofer și-l împinse în a doua mașină. Când aceasta porni, sări și dânsul cealaltă.

In aceeași clipă Iunistin izbutise să se ridice de la pământ și, părăsindu-și bicicleta care se sfărâmase, începu să gonească înainte, trăgând mereu cu revolverul.

După câteva minute cele două mașini dispăruseră cu totul. Iunistin, cu nădușeala curgându-i șiroaie, se înapoiă la închisoare.

In vremea asta, acolo se constatase că gloanțele

fuseseră schimbate cu cartuşe oarbe, şi făptuitorul nu putu fi descoperit.

Sumilin spumega de furie şi dădu imediat ordine la toate gările ca fugarul să fie oprit. Cantonierii de pe şosele şi gările învecinate fură şi ele puse în cunoştinţă, — dar totul rămase în zadar.

Fugarul îşi redobândise libertatea.

148. — Călătoria prin noapte

Contesa Tatiana şedea tristă în faţa stareţei Mânăstirii Maicilor Cenuşii din Moscova. Bătrâna îi luase mâna şi căuta s'o mângâie:

— Să nu-ţi pierzi curajul, Tatiana! Aproape că nici nu te mai recunosc. Atâţia amar de ani te-ai arătat femeie curajoasă şi acum să te prăpădeşti cu firea?

— Mă tem că lucrurile vor merge rău! murmură contesa şi-şi duse batista la ochi.

— Dacă va merge rău, înseamnă că astfel a fost voia Celui de Sus şi noi nu putem schimba nimic. Dar Dumnezeu, în marea lui bunătate, va face ca planul să izbândească.

Contesa oftă din adâncul pieptului. Îşi luase iar înfăţişarea frumoasei ţărănci şi pe un scaun se afla un cojocel de blană şi o căciuliţă, cum obişnuiesc să poarte femeile în Rusia, iarna.

Stareţa căuta să-i abată gândurile negre, legând altă conversaţie, dar frumoasa femeie nu se lăsă amăgită. De fiecare dată se întorcea la chestia ce-i stătea pe inimă.

— Acum îmi pare rău că am încuviinţat planul acela din cale afară de îndrăzneţ, dragă Olga, zise ea. — Gândeşte-te că, afară de Vasilieff mai sunt trei oameni cari îşi primejduiesc viaţa. E îngrozitor! Mai bine încercam în alt chip.

— Uşor de zis, Tatiana, — dar cum? Dacă am fi avut de partea noastră pe unul din mai marii zilei, mai zic şi eu. Vasilieff e hărăzit morţii, fără

nicio îndoială, dacă nu'ncercăm să-l scoatem din temniță.

Contesa privi la ceas și zise:

— Ar fi trebuit să fie de mult aici...

— După socoteala mea nu e timpul încă. Mai avem un sfert de ceas. Poate c'au fost urmăriți și atunci au făcut un ocol.

In clipa aceea se auzi clopotul de la poartă și cele două femei scoaseră o exclamație în același timp.

— E cineva... cred că... lovitura a izbutit, zise stareța.

Afară se auzeau pași repezi și portăreasa anunță pe un bărbat cu numele de Urez.

— E bine venit, zise superioara mânăstirii, în vreme ce contesa își apăsa mâinile pe piept și privea cu ochi mari spre ușă.

Indată după aceea agitatorul păși pragul. Contesa se repezi înaintea sa și-l apucă de mâini:

— Domnule Urez... ai izbutit... repede, vorbește!

— Liniștiți-vă, doamnă contesă! Da, am izbutit, deși n'a mers atât de lesne.

— Domnul Vasilieff... e liber? exclamă ea, și lacrimi de bucurie îi șiruiau pe obraji.

— Dar, doamnă contesă....

— Dumnezeule! izbucni ea — s'a ales cu ceva de pe urma asta? A fost rănit cumva?

— Nu, doamnă contesă, el nu, în schimb unul din șoferi.

— Iți mulțumesc, sfinte Dumnezeule, că l-ai ocrotit! — Șoferul a căpătat răni grave?

— Nu știu, răspunse agitatorul. — Și-a pierdut cunoștința. L-am transportat acasă la el și acum principalul e să aducem un medic.

Contesa schimbă o privire de înțelegere cu stareța, apoi aceasta scrise o adresă. Inmână lui Urez hârtia și zise:

— Medicul e un om de încredere și nu va trăda

nimic. Du-te imediat la el și spune-i că vii de la mine! Dă-i semnul acesta!

Stareța scoase din sertar un cartonaș pe care aplică o ștampilă. Urez vârî în buzunar adresa și cartonașul, apoi întrebă:

— Când vreți să ne înapoiăm la Petrograd, doamnă contesă?

— Mă voiu mai gândi, răspunse frumoasa femeie. Domnul Vasilieff se află în locuința șoferului?

— Da.

— Dă-mi dă veste când va veni medicul, apoi voiu lua o hotărîre.

Agitatorul plecă. La câteva sute de metri de mânăstire aștepta mașina care-l adusese aici. Urez vorbi cu șoferul și-i spuse adresa medicului. Automobilul porni și după câtva timp se opri în fața casei acestuia.

Când fu în fața doctorului, agitatorul îi înmână cartonașul, spunând:

— Vă rog să poftiți la un om rănit.

Celălalt aruncă doar o privire pe cartonaș și încuviință din cap, apoi își strânse instrumentele trebuitoare unei operații.

Ieșiră amândoi afară și urcând în mașină, aceasta porni cu viteză. In curând opri într'o străduț îngustă, în fața unei căsuțe.

Intrară într'un gang întunecos, apoi urcară scară. Urez bătu la o ușă și imediat se ivi în prag o femeie cu o lampă în mână. Avea ochii plânși și toată înfățișarea ei era aceea a unei ființe copleșite de necazuri.

Intr'o odăiță sărăcăcioasă zăcea pe un pat simplu șoferul împușcat. Era alb la față și din gură îi ieșea o spumă sângerândă. Medicul își scoase repede haina și-și puse un halat alb, apoi începu să examineze pe rănitul care horcăia.

După câtva timp clătină capul și întrebă:

— Omul a fost împușcat pe la spate?

— Da, răspunse Urez.

— Glonțul mai e în piept, plămânul e atins, zise medicul, cu ton serios. — Voiu face tot ce-mi va sta în putință, dar nu pot garanta dacă va rămâne în viață. Dacă va fi extras glonțul și rănitul supraviețuiește douăzeci și patru de ceasuri, atunci e salvat.

La cererea medicului femeia ieși afară și numai Urez rămase în odaie, ca să-l ajute.

Munca fu grea. Când doctorul introduse sonda în canalul rănii, bolnavul țipă ca din gură de șarpe. Dar în cele din urmă glonțul fu extras.

Cu ochii holbați, nenorocitul se uită țintă la medic. Vru să se ridice, dar nu izbuti. Cu un țipăt căzu înapoi în perne și chipul său se înverzi.

— Moare? întrebă agitatorul, cutremurându-se.

Medicul își lipi urechea de pieptul rănitului, apoi răspunse:

— Nu, trăiește. Mă voiu înapoia aici diseară și voiu vedea cum se prezintă situația.

Contesa dăduse lui Urez un plic închis, ca să-l înmâneze medicului.

— Să-l deschideți când veți fi jos, zise agitatorul. — O doamnă m'a însărcinat să vi-l înmânez ca onorariu pentru îngrijirea dată acestui om.

Medicul plecă și când ajunse jos deschise plicul. Intr'însul era o sumă mare de bani în monedă străină.

In vremea asta, Urez intră în odaia unde se afla femeia, împreună cu Vasilieff. Acesta era în prada unei mari neliniști.

— Du-te în odaia alăturată și îngrijește de soțul d-tale! zise agitatorul, femeii. — Glonțul a fost extras și medicul se înapoiază diseară. Dar vezi să nu-l turburi pe rănit, căci are nevoie de liniște.

Femeia se îndepărtă.

— Slavă Domnului că greul a trecut! zise mosierul, răsuflând ușurat. — Crezi într'adevăr că va scăpa cu viață, s'au ai căutat numai să insufli nădejde femeii? Iți dai seamă cât de îngrozitor ar

fi pentru mine să știu că un om și-a dat viața din pricina mea!

Urez dădu din umeri și răspunse:

— Nu pot spune altceva decât ceea ce a spus și medicul.

Vasilieff clătină capul, apoi întrebă deodată:

— Și acum spune-mi, domnule Urez, de unde și până unde ai ajuns să mă salvezi pee mine. Țiu mult să cunosc cum s'a făcut asta!

Urez își aținti privirea pe chipul nobilului bărbat. Își pregătise minciuna și acum o spuse, căci altfel nu se putea.

— Chestia e mai simplă decât vă închipuiți, domnule Vasilieff. Aveam de vorbit ceva cu Boris Verodin și m'am dus la locuința lui, în casa Ulkitzki. Acolo l-am găsit pe domnul Petroneff, care-mi istorisi foarte agitat că d-v. ați dispărut fără urmă de câteva săptămâni.

„Vă puteți închipui, domnule Vasilieff, că și pe mine m'a îngrijorat faptul acesta, ca și pe domnul Petroneff. În cursul discuției el își exprimă bănuiala că ați plecat probabil la Moscova, ca să porniți cercetări aici după o călugăriță din ordinul „Maicilor cenușii".

— Da, am vorbit cândva despre asta cu Petroneff, încuviință moșierul.

— Văzând cum stau lucrurile — urmă agitatorul, am luat hotărîrea să plec la Moscova și să întreprind cercetări.

„Trebue să mărturisesc că nu mi-a fost prea greu să dau de urma d-v. M'am dus la ședința Sovietului moscovit și acolo întâlnii pe un tânăr care luase parte pe vremuri la prelegerile mele. Fiind om de încredere i-am explicat cum stau lucrurile și i-am cerut să-mi dea o mână de ajutor. El avea un cunoscut — care nici mie nu-mi era străin, de altfel — și care e acum comandantul închisorii centrale din Moscova.

„Sub pretextul că ne interesează foarte mult

activitatea organizației. Ceka, am izbutit să pătrundem în închisoare. Acolo v'am văzut ca arestat.

„Restul n'a fost prea greu. Cu bani se face orice astăzi ca și înainte vreme, astfel că l-am mituit pe soldatul care avea în grijă armele gardienilor. I-am făcut să înlocuiască gloanțele bune din puști cu altele oarbe. Apoi am găsit doi șoferi, cari în schimbul unei răsplate bănești s'au oferit să mă ajute. Restul îl cunoașteți.

Vasilieff ascultase cu atențiune și la urmă îi tinse agitatorului mâna.

— Nu te-am văzut multă vreme, domnule Urez — zise el — și mă doare că ești în lagărul bolșevicilor, dar fapta d-tale e mai presus de orice laudă. Văd că și în rândurile d-v. există oameni de caracter în adevăratul înțeles al cuvântului. Fără nicio vină am ajuns în situația în care m'ai găsit.

Și moșierul povesti ce i se întâmplase, din clipa când fusese încadrat în convoiul manifestanților.

— Și ce ați căutat în Moscova, domnule Vasilieff? întrebă agitatorul.

— Căutam o doamnă pe care o cunoști și d-ta foarte bine, domnule Urez, răspunse celălalt, oftând. O știi pe Lady Gloria Tatiana Worchester, — nu?...

— Am cunoscut-o, domnule Vasilieff, răspunse agitatorul. — Dar e moartă de mai bine de douăzeci de ani.

— Și cu toate astea am pornit în căutarea ei.

Moșierul istorisi chestia cu juvaierul și fotografia din medalion. Pe aceasta n'o putea arăta căci îi fusese furată odată cu banii și tot ce mai avea asupră-și.

— E bine că mi-ați povestit totul, zise Urez. — Putem presupune, așa dar, că ticălosul acela, care e agent al Cekăi, știe cine sunteți? Are hârtiile d-v. și vă poate face rău.

— In cazul acesta, însă — răspunse moșierul

— ar trebui să recunoască că m'a jefuit şi astfel s'ar expune şi el să fie pedepsit.

— Cu toate astea trebue să vă păziţi, domnule Vasilieff. Pentru moment Ceka arestează pe oricine îi este denunţat. Iunistin ăsta va da semne de viaţă într'o bună zi şi vă va acuza, fără să spună că v'a jefuit. Şi asta trebue să evităm, fie pornind ceva împotriva acestui nemernic — ceea ce este din cale afară de primejdios — fie ascunzându-vă undeva în Petrograd.

— Imi dau eu seamă de asta, răspunse Vasilieff. — Mă voiu feri să întreprind ceva împotriva acestui om, căci sunt mulţumit dacă sunt lăsat în pace.

— In cazul ăsta, însă, pierdeţi actele şi juvaierul.

— Ce să fac! Trebue să renunţ la ele şi pace! — Cât priveşte de hârtii — adăugă el cu un surâs misterios — le posed în dublu exemplar.

— Dar ia spune, domnule Urez, cine ţi-a pus la dispoziţie mijloacele băneşti pentru întreprinderea salvării mele? Nu te superi, cred, dacă te întreb asta?

Agitatorul se aşteptase la această întrebare, totuşi se simţi stingherit, căci n'avea dreptul să spună adevărul.

— Din păcate nu pot vorbi în această privinţă, domnule Vasilieff, răspunse el.

— Ciudat! făcu moşierul. — Cine putea să aibă interes în liberarea mea? De sigur că a fost nevoie de o sumă mare, — nu? N'ai vrea cel puţin să-mi destăinuieşti la cât se ridică suma, ca s'o pot înapoia binevoitoarei persoane?

— Nici asta n'o pot face, răspunse agitatorul, cu hotărîre.

Moşierul văzu că n'are încotro şi nu mai stărui.

— La Petrograd vă aşteaptă mari dezamăgiri — continuă Urez. — Irina a dispărut fără urmă.

— Irina — sora lui Boris Verodin? exclamă Vasilieff, înmărmurit. — De unde o cunoşti d-ta pe tânăra fată, domnule Urez?

— O cunosc de mult. Dar şi fratele ei a dispărut fără urmă.

Moşierul deveni grozav de agitat. Il copleşi cu întrebări pe agitator şi acesta fu nevoit să povestească tot ce ştia.

— Sfinte Dumnezeule, ce i s'o fi întâmplat bietei fete? se tângui nefericitul bărbat şi lacrimile îi şiruiră pe obraji. — Irina dispărută... răpită din casă! O, de ce n'am trimis-o mai de mult în străinătate! Eu sunt vinovat de nenorocirea ei.

Zadarnic încercă Urez să-l mângâie, — moşierul era disperat.

— Poate că se află totuşi împreună cu fratele ei, zise el în cele din urmă. — Poate că n'a fost nicio cursă la mijloc!

Urez înălţă doar din umeri, fără să răspundă nimic, căci nu vroia să răpească ultima speranţă a nobilului bărbat.

— Şi unde poate fi Boris Verodin? întrebă acesta.

Agitatorul povesti ceea ce ştia şi anume că fostul luntraş pornise cu o mână de oameni să atace transportul de bani, din însărcinarea noului regim.

— Intreprinderea aceasta îl va fi costat viaţa, zise Vasilieff, cu glas tremurător.

— Ciudat este că tot de atunci a dispărut şi frumoasa Sonia Petrovici, zise Urez.

Vasilieff căzu pe gânduri şi înfăţişarea lui trăda o agitaţie cumplită. In cele din urmă ridică privirea şi zise:

— Domnule Urez, nu mai am linişte, trebue să ne înapoiăm cât mai curând la Petrograd.

— Din nenorocire, asta nu se poate, răspunse agitatorul. — Cel puţin până mâine seară trebue

să aşteptăm. Am aranjat să vie o maşină care să ne ducă până la a treia sau a patra staţie de cale ferată dincolo de Moscova. Trebue să fim cu ochii în patru, căci primejdia n'a trecut încă pentru d-v. De ce să ne punem viaţa în joc cu atâta uşurinţă? Afară de asta trebue să aşteptăm până vom vedea care e soarta omului care ne-a ajutat cu riscul vieţii sale.

Moşierul îşi dădu seamă că Urez avea dreptate, astfel că nu mai stărui.

Seara veni iar medicul şi după ce examină pe bolnav îi prescrise o doctorie, asigurând pe cei de faţă că primejdia cea mare trecuse.

Sosi şi a doua seară. Medicul tocmai fusese şi dăduse din nou asigurări că bolnavul va scăpa cu viaţă. Vasilieff făgădui femeii încă o sumă mare după ce va sosi la Petrograd, apoi părăsi casa împreună cu Urez.

Era noapte întunecoasă şi felinarele aruncau lumini slabe pe străzile vechi ale fostei capitale ruseşti.

Cei doi bărbaţi o luară la picior şi merseră vreme de un ceas, până ajunseră la şoseaua naţională ce ducea la Petrograd. Intr'un loc al acesteia aştepat o căruţă mare, ţărănească, pe a cărei capră stăteau ghemuiţi două făpturi.

— Noi suntem, zise Urez, adresându-li-se.

Apoi, luându-l pe moşier de braţ, intrară sub coviltir şi căruţa se puse în mişcare.

Trei zile şi trei nopţi călătoriră aproape fără întrerupere, cu mici popasuri doar pentru odihna cailor.

— Ciudaţi oamenii aceia de pe capră, domnule Urez, zise moşierul, într'un rând, tovarăşului său. — Până acum n'au scos o vorbă.

Agitatorul zâmbi misterios.

— Da, sunt altfel de oameni ca noi, răspunse el, încetişor. — Sunt bărbat şi nevastă.

— Şi tot necunoscutul acela plăteşte trăsura? întrebă Vasilieff.

— Da, răspunse Urez.

— Tot nu vrei să spui cine este, ca să-i pot înapoia banii?

— Cu toată bunăvoinţa ce o am — nu se poate, răspunse agitatorul.

In zorii zilei a patra căruţa opri la o gară mică. In depărtare se zărea un sat înmormântat în zăpadă. Şeful gării era un bătrân, fost înainte vreme servitor credincios al Ţarului, dar acum revoluţionar cu trup şi suflet.

— Cine sunteţi voi? se răsti dânsul la cei doi bărbaţi, după ce aceştia se despărţiră de oamenii de pe capra, printr'o strângere de mână.

Lui Vasilieff îi atrase luarea aminte faptul că temeia îl privise de sub basma cu nişte ochi mari şi inteligenţi.

— Oho, ai putea să fii ceva mai politicos, tovarăşe şef de gară, zise Urez şi-i puse sub nas celuilalt legitimaţia sa. — Vreau să cred că ştii să citeşti, tătucule, şi te vei purta pe viitor ceva mai manierat cu călătorii.

Şeful se miră la aceste cuvinte şi luând legitimaţia agitatorului, văzu dintr'însa că Urez era membru al Sovietului din Petrograd.

Cei doi bărbaţi fură lăsaţi pe peron. Când sosi trenul, se ivi încă un călător: O femeie îmbrobodită, cu care Urez schimbă o privire de înţelegere, apoi îl împinse pe Vasilieff într'un vagon. Femeia se urcase şi ea şi peste câteva clipe trenul se puse în mişcare, spre Capitală.

După o călătorie plicticoasă din cale afară se ivi însfârşit Petrogradul.

Moşierul se bucură că ajunsese cu bine, dar pe de altă parte era apăsat de o durere mare. Unde era Irina? se întreba el mereu. Unde s'o caute? Cine o ademenise din casă? Şi soarta lui Boris Verodin îl apăsa greu.

In apropierea casei în care locuia familia Ulkitzki, cei doi bărbaţi se despărţiră.

— Vă doresc mult noroc în ceea ce veţi întreprinde de acum încolo, domnule Vasilieff, zise agitatorul. — Drumurile noastre se despart. Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă.

Moşierul strânse mâna binefăcătorului său, apoi, oftând, se îndreptă spre casă.

Inima îi bătea cu putere când intră înăuntru. O speranţă vagă pusese stăpânire pe el: poate că Irina se înapoiase între timp?

149. — Agitatorul

Urez se 'ndreptă iar spre gară. Căută prin sala de aşteptare şi dădu într'un ungher peste o făptură îmbrobodită, care nu era alta decât frumoasa ţărancă.

— Am venit, doamnă contesă, zise el, încetişor.

— Slavă Domnului că am scăpat din aventura asta primejdioasă! zise femeia, răsuflând uşurată. — Poliţia gării s'a şi ocupat de mine. A! ia te uită că vine cineva spre noi.

— Să nu vă fie teamă! zise agitatorul.

Se 'ntoarse apoi, simţind o mână punându-i-se pe umăr.

— Ce vrei de la mine? întrebă el pe soldatul roşu care-i stătea în faţă.

— Cine eşti d-ta? făcu celălalt.

— Se vede treaba că nu eşti de multă vreme în Petrograd, frăţioare, răspunse Urez, râzând silit. — Altminteri ar fi trebuit să-l cunoşti pe agitatorul Urez, pe care-l ştie orice copil din Capitală.

Soldatul mormăi ceva, cercetă legitimaţia pe care celălalt i-o întinse, dar nu prea rămase dumirit, astfel că cei doi fură nevoiţi să meargă la sediul Sfatului lucrătorilor şi soldaţilor, care se afla în gară.

Acolo Urez fu recunoscut imediat. Comandan-

ful întinse agitatorului mâna și zise soldatului:

— Du-te, tovarășe și să nu-ți pese de el, căci e un tovarăș mai bun ca noi toți.

— Și femeia? întrebă soldatul — S'a făcut suspectă.

— In ce fel? întrebă agitatorul, zâmbind.

— Ii era teamă. Când m'am apropiat de ea făcuse o mișcare de parc'ar fi vrut să fugă.

— Ei, și ce găsești suspect în asta, frățioare? întrebă Urez. — Care țărancă nu e sfioasă când vine la Petrograd? Liniștește-te, căci e sora mea. Vine din gubernia Moscovei ca să vadă cum îmi merge.

Soldatul părăsi încăperea și după ce agitatorul și țăranca se mai încălziră puțin la foc, ieșiră și ei, nesupărați de nimeni.

Afară, contesa se sprijini de brațul tovarășului ei.

— Era cât pe ce să-mi pierd tot curajul, domnule Urez, zise ea, cu glas tremurător. — De când cu întâmplarea grozavă a domnului Vasilieff, văd pretutindeni primejdii. Nădăjduiesc să pot părăsi în curând Rusia, căci când domnul Vasilieff va fi plecat, nu mă va mai reține nimic aici.

— Aveți dreptate, doamnă contesă. — Dar va mai trece puțin timp până va pleca domnul Vasilieff. Din câte am aflat eu, nu vrea să părăsească țara până nu va fi găsită copila aceea frumoasă, sora lui Boris Verodin.

Contesa clătină capul, îndurerată, apoi zise:

— Am uitat că și eu mai am de îndeplinit o misiune aici. Inainte de a afla ceva despre soarta lui Boris Verodin, nu pot părăsi nici eu Petrogradul.

— Și dacă revoluționarul... ar fi mort? întrebă Urez, cu chipul întunecat.

Contesa îi strânse brațul și abia izbuti să murmure:

— Atunci... atunci... voiu muri și eu... căci viața nu va mai avea niciun rost pentru mine.

Agitatorul rămase tăcut, căci nu putea pricepe cuvintele frumoasei femei.

Ajunseră la casa prezicătoarei; contesa scoase o cheie din buzunar și deschise ușa. O tăcere ciudată domnea în casă.

Privi în jurul ei, strigă numele Negrului, dar nu se ivi nimeni.

Abia când intră în odaia Wyrubovei auzi un sgomot. Se 'ntoarse și-l zări pe Petroneff, care nu-și pusese masca Negrului.

— Ce s'a întâmplat aici? întrebă contesa, în vreme ce dânsul se aplecase și-i săruta mâna.

— Bolșevicii ne-au vizitat și au arestat-o pe doamna Wyrubova, răspunse bărbatul.

Frumoasa țărancă scoase un strigăt și se făcu palidă.

— Cum s'a întâmplat asta? întrebă, înspăimântată de moarte.

— A venit un om care vroia să i se facă un oroscop. Doamna Wyrubova își puse repede masca — pe care i-ați procurat-o d-voastră înainte de a pleca, doamnă contesă — și începu să-i îndruge bărbatului câte 'n lună și în stele. Dar în graba ei nu-și așezase bine peruca și clientul băgă de seamă asta. O apucă de gâtlej și-i smulse peruca de pe cap. Eu, deghifat în Negru, am vrut s'o apăr pe doamna, dar n'am izbutit.

„Am auzit cum pătrundeau în casă câțiva oameni și am mai avut vreme să mă pun la adăpost, fugind. Când m'am înapoiat, după două zile, găsii casa sigilată. Cei doi bătrâni au fost și ei arestați.

„Sub înfățișarea mea de Petroneff, m'am dus la autorități, am arătat hârtiile mele și mă dădui drept intendent al casei. La început mă cam bănuiră, dar în cele din urmă mi se dădu cheia casei, autorizându-mă să-mi văd de treabă. Bătrânii urmau să fie puși în libertate.

Cereți mâine numărul 81 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

„Din câte am aflat, se ştia de mult că doamna Wyrubova îşi dădea întâlniri cu monarhiştii în casa asta. Ea a negat, însă, motivând că doamna Barobleau plecând, i-a dat pe seamă casa şi că din glumă doar, a încercat să ia meseria celeilalte.

Contesa ascultase cu luare-aminte şi când „Negrul" sfârşi de povestit, îşi întoarse privirea rugătoare spre Urez şi 'ntrebă:

— Ce i se va întâmpla?

Agitatorul înălţă din umeri şi răspunse:

— Va fi ţinută arestată până se vor limpezi lucrurile. Dacă doriţi, doamnă contesă, mă voiu interesa de soarta ei.

— Da, domnule Urez, te rog chiar foarte mult.— Şi încă ceva, dacă nu te superi. Vrei să-mi făgăduieşti că te vei interesa de Boris Verodin, dându-mi de veste îndată ce vei afla ceva?

— Nici nu 'ncape vorbă, doamnă contesă, răspunse agitatorul. — Şi fără rugămintea dv. aş fi făcut asta. Dar dacă voiu izbândi, rămâne îndoielnic.

Urez plecă şi se îndreptă spre Palatul de iarnă.

Când intră înăuntru, văzu că domnea o fierbere mare acolo. Curierii alergau încoace şi'ncolo, — Trotzki şi Lenin dădeau ordine şi reveneau asupra lor.

Urez îşi dădu seama că nu va putea afla nimic aici, aşa că plecă spre Institutul Smolny.

Ilino era şi el tot atât de agitat ca şi comisarii poporului, dar ţinea capul sus. Intinse agitatorului ambele mâini şi zise vesel:

— Bine că te văd iarăşi, tovarăşe Urez. Te-am căutat. Unde ai fost?

Urez îşi pregătise explicaţia:

— Am pornit cercetări, pe socoteala mea, ca să dau de urma lui Boris Verodin.

— A! şi la ce rezultat ai ajuns?

— Din nenorocire la niciunul. Boris Verodin

parc'a intrat în pământ.

Chipul lui Ilino se posomorî.

— Să ne fi înşelat oare într'însul? zise apoi şovăitor. — Oare să-l fi ameţit suma aceea enormă?

Urez zâmbi compătimitor.

— Pun mâna în foc pentru cinstea lui Boris Verodin, zise el apoi, cu ochi scăpărători. — Luntraşul e un om dintr'o bucată şi bunurile materiale n'au valoare pentru el.

— Aş dori să ai dreptate, tovarăşe Urez. — Nici Sonia Petrovici n'a ieşit la iveală?

— N'am văzut-o.

Ilino rămăsese pe gânduri. Numai el cunoştea taina frumoasei comuniste. Işi găsiseră amândoi, sfârşitul? Işi primise ea pedeapsa pentru trădarea ei?

— Ştii de ce te-am căutat? întrebă Ilino.

— De unde să ştiu, tovarăşe!

— Acu m'am ajuns la cârmă noi şi avem de îndeplinit muncă productivă. Trebue să ne socotim cu duşmanii noştri. In ultimele zile au fost arestaţic âteva mii de monarhişti şi duşmani ai noului regim, cari aşteaptă să fie judecaţi.

„S'a instituit un tribunal revoluţionar şi... urmează ca d-ta să iei preşedinţia acestuia. Slujba aceasta ţi se potriveşte, căci ai avut o catedră de Drept înainte vreme. Un lucru trebue să-ţi spun însă, tovarăşe Urez: niciun fel de sentimentalism falş. Să nu ne înşelăm asupra celor ce s'ar putea întâmpla dacă pierdem partida. Trebue să fim tari.

Urez se speriă.

— Tovarăşe Ilino... te-aş ruga... să cauţi pe altcineva pentru slujba aceasta, zise el încurcat.

— De ce? întrebă preşedintele mirat.

— Pentrucă eu nu sunt potrivit pentru ea. Se găsesc pretendenţi mai serioşi, cum ar fi de pildă tovarăşul Bu...

— Stai, asta nu merge! îl întrerupse Ilino cu asprime. — Toţi suntem obligaţi să dăm ascultare, tovarăşe Urez, căci nu mai suntem stăpâni pe noi înşine. Republica sovietică are nevoie de slujbaşi capabili. Aşa dar, niciun fel de împotrivire! Când îţi iei în primire slujba?

Agitatorul îşi dădu seamă că n'are încotro, aşa că răspunse după câteva clipe:

— Chiar îndată.

Ilino îi strânse mâna şi zise:

— Inc'odată trebue să-ţi reamintesc, tovarăşe Urez, că eşti un reprezentant al noului regim. Duşmanii noştri trebuesc distruşi, ca să nu ne poată face niciun rău.

Urez plecă şi coborî treptele încet, de parcă ar fi dus o cruce grea în spinare.

150. — Printre conspiratori

Trei călăreţi alergau în noapte pe şoseaua acoperită de zăpadă care pornea din Urali şi deschidea drumul spre câmpiile întinse ale Siberiei.

Călăreţii trebuiau să străbată satul în noaptea aceasta şi nu-şi îngăduiau nicio clipă de odihnă, iar caii lor mici dar rezistenţi erau leoarcă de sudoare.

Ca să-şi uşureze drumul, călăreau unul în urma celuilalt, aşa, că primul călăreţ deschidea oarecum drumul prin zăpadă celorlalţi doi din spate. Se schimbau din ceas în ceas, astfel că fiecare avea sarcina să croiască drumul un timp anumit.

Fulgii mari se cerneau cu repeziciune, formând o perdea, care nu-ţi îngăduia să priveşti la zece metri înainte. Un câine lăţos însoţea pe cei trei călăreţi, alergând cu limba scoasă prin zăpada înaltă.

Călăreţul din frunte îşi opri deodată calul şi bătu pe spate câinele, care începu să latre.

— Ce s'a întâmplat, Stepano? întrebă unul di ceilalţi doi bărbaţi. — De ce ai oprit calul?

— E ciudat, dar mi s'a părut c'am auzit u ţipăt. Să fi greşit drumul?

— N'am greşit nici drumul şi nici ţipăt n'a auzit, răspunse celălalt. — Haide, ia-o înainte, al minteri ne înzăpezim aici! Să ne încredem în i stinctul cailor.

Cavalcada cea mică se pregăti să se pună i în mişcare, când toţi trei îşi ciuliră urechile, d odată. Vântul adusese până la dânşii un strig omenesc.

Şi câinele cel lăţos păru să fi auzit ceva, că începu să latre şi mai tare şi o zbughii înainte

— Pe legea mea, într'adevăr se află cineva î primejdie! zise unul din cei trei bărbaţi. — C e de făcut? E o datorie creştinească să ajutăm semenului nostru, dar pe de altă parte n'avem vr me pentru asta, căci ne încurcăm într'o situaţi proastă de tot, dacă nu ne vedem de drum că mai repede. Oricum am pierdut câteva ceasuri di pricina zăpezii.

Câinele fu chemat înapoi, dar el nici nu vr s'audă.

— Rămâneţi aici — zise unul din călăreţi. mă duc eu să văd despre ce e vorba. Dacă va f nevoie de ajutor, atunci vă voiu striga, sau voi trage un glonte în aer.

Îşi croi drum prin zăpada înaltă şi după cinc minute numai se opri. Câinele dădea târcoale une legături ci cu veştminte şi când călăreţul se opr rămase tot atât de surprins pe cât era de speriat în faţa chipului de fată tânără care zăcea acolo. Ş chipul acesta era tot atât de alb ca şi zăpada dim prejur şi se părea că viaţa se stinsese dintr'însul.

— Sărmană copilă, cum de-ai ajuns aici? mur mură tânărul, mişcat.

Apoi începu să frece cu zăpadă tâmplele şi pulsul frumoasei tinere.

în cele din urmă, Natașa — căci ea era — deschise ochii.

Bărbatul care se aplecase asupră-i fu atât de vrăjit de privirea ei adâncă, încât rămase mut. Dar își dădu repede seamă de primejdia în care plutea biata femeie rămânând acolo în zăpadă și, hotărîndu-se repede, o ridică pe calul său și porni înapoi spre camarazi.

Fu copleșit de întrebări, dar el răspunse numai:

— Să recâștigăm cât mai repede cu putință timpul pierdut. Dacă nenorocita mai poate fi salvată, trebue să fie dusă sub un acoperământ omenesc.

Călătoria fu reluată prin noaptea de iarnă.

Cei trei călăreți o luară cu schimbul pe prințesă pe caii lor și nici ei nu-și putură reține uimirea văzând chipul frumos al tinerei femei.

Se lumina de ziuă și iarăși se ivea un sat în zare. Caii începură să necheze și să dea din copite. Nu mai puteau înainta.

— Colo e... casa aceea singuratecă, zise salvatorul prințesei, care o luase iar pe calul său.

Ceilalți doi bărbați priviră în direcția care le fusese arătată. Nu se vedea nicio casă, dar din întinderea de zăpadă se înălța spre cer o trâmbă de fum și asta era o dovadă că acolo era un sălaș omenesc.

Călăriră într'acolo și când ajunseră, văzură câteva sănii aproape îngropate în zăpadă. Dintr'un grajd apropiat se auzea nechezatul vesel al câtorva cai.

Ușa casei se deschise și în prag se ivi — luminat de flăcările din vatră — un călugăr înalt, cu o rasă largă. Ținea în mână crucea și-i binecuvântă pe cei trei călăreți.

— Fiți bine veniți, domnilor! zise el și se dădu în lături.

Luă celor trei bărbați hățurile din mână, ca

să poată intra și privi mirat la trupul nemișcat din brațele călărețului.

Ușa se închise în urma celor trei bărbați, în vreme ce călugărul ducea caii în grajd.

Încăperea în care intraseră străinii era mare. Obloanele erau trase, dar o lampă de petrol ce atârna în tavan, răspândea lumină și miros greu.

La o masă lungă stăteau vreo doisprezece bărbați cu chipuri inteligente. Câțiva din ei purtau insigna comunistă.

De la capăt mesei se ridică un preot venerabil și zise:

— Vii târziu, locotenente Markoff. V'ați rătăcit cumva? N'ar fi deloc de mirare pe vremea asta. Dar pentru noi e bine așa, căci pe așa timp nu-i va da nimănui în gând să creadă într'o conspirație la treizeci de kilometri după Tjumenj.

— De rătăcit nu ne-am rătăcit, dar ne-a venit cam greu să ne croim drum prin nămeții de zăpadă, răspunse acela care fusese numit locotenentul Markoff.

Privi în jur, apoi întrebă:

— Mai e vreo încăpere afară de asta?

Bătrânul preot arătă spre o ușă oarecum ascunsă și zise:

— Acolo e o odaie cu un pat în care doarme de obiceiu părintele Iacobini. Dar pe cine ați adus?

— E o tânără fată, răspunse cel întrebat. — Zăcea în zăpadă și ar fi înghețat cu siguranță, dacă n'am fi dat noi peste ea.

Tânărul deschise ușa și la lumina lămpii din încăperea mare, zări patul. Pe acesta o așeză pe nefericita Natașa.

Apoi se aplecă și lipi urechea de inima ei, care bătea încet. După aceea îi scoase încălțămintea și văzând piciorușele delicate, nu se putu opri să depună o sărutare pe ele.

Atunci prințesa tresări, deschise ochii și privi în juru-i. Un țipăt slab scăpă de pe buzele ei când

îl zări pe tânăr.

Dar el căută s'o liniştească, spunând:

— Te afli la oameni buni, să nu-ţi fie teamă! Culcă-te şi dormi liniştită, căci ai nevoie de somn.

— Unde... sunt? întrebă Natasa, cu frică.

— La oameni buni, după cum ţi-am mai spus. N'are deci e să-ţi fie teamă, răspunse bărbatul.

Prinţesa oftă. Mai aruncă o privire cercetătoare pe chipul tânărului, apoi se întinse iarăşi în aşternut. O căldură plăcută îi cuprinse membrele.

Celălalt se mai uită odată la femeia adormită, apoi ieşi afară, întorcându-se la tovarăşii săi.

Preotul din capul mesei făcu apelul şi fiecare răspunse cu un „Da!"

— Cerul a binecuvântat întreprinderea noastră, prieteni, zise preotul. — Ne-am adunat cu bine aici, niciun spion nu ne-a turburat, niciun bolşevic nu şi-a vârît codiţa. Să ne închinăm, mulţumind lui Dumnezeu pentru bunătatea sa.

Bărbaţii îşi împreunară mâinile, bătrânul preot rosti o rugăciune şi ceilalţi repetară cuvânt cu cuvânt.

— Lăudat fie Isus Hristos! zise preotul ca încheiere, şi-i binecuvântă pe conspiratori.

Bătrânul acesta venerabil era părintele Alexei Vasilieff, confesorul Ţarinei şi al familiei sale. Prin mâinile sale treceau acum firele cari îi legau pe conspiratori cu familia imperială. Impărăteasa şi chiar Ţarul aveau deplină încredere în acest bătrân venerabil.

Era prima adunare a celor ce urmăreau liberarea Ţarului, ce avea loc în apropiere de Tjumenj. Sfatull ucrătorilor şi soldaţilor din oraşul acesta vecin cu Tobolskul, intrase la bănuială, şi fiecare străin ce intra în oraş, sau trecea numai prin el, era oprit şi cercetat cu cea mai mare atenţiune.

Dar până acum organizaţia conspiratoare nu

întâmpinase nicio piedică. Episcopul din Tobolsk — capitala Siberiei — un fost prieten al lui Rasputin, era conducătorul de fapt al conspirației.

— Știe cineva că trimișii doamnei Wyrubova se află în drum spre noi? întrebă confesorul Țarinei.

Locotenentul Markoff, o rudă îndepărtată a familiei imperiale, luă cuvântul:

— In trecere prin Petrograd, am încercat să iau contact cu monarhiștii, dar n'am izbutit decât pe jumătate. Am cunoscut un tânăr ofițer cu numele de Timetrus Halbah.

„Când am vrut să mă întâlnesc iar cu el, dispăruse. Nu știu ce s'a făcut cu dânsul, dar cred c'a fost arestat. Vroia să meargă cu mine la doamna Wyrubova și când am văzut că nu mai dau de el, m'am interesat singur de locuința ei, dar totul a fost în zadar. In cele din urmă am găsit-o, totuși, stătea în casa unei prezicătoare, cu numele de Denise Barobleur, — dar când m'am dus acolo s'o vizitez, era cât p'aci să cad în mâinile copoilor.

„Acum câteva zile doamna Wyrubova a fost arestată și casa cu pricina e ținută sub supraveghere zi și noapte.

Preotul oftă și zise:

— Impărăteasa va plânge când va afla de soarta fostei ei favorite. — Ce mângâiere ar fi fost pentru ea dac'ar fi putut-o avea alături pe doamna Wyrubova!

Unul din conspiratori se ridică și glasul său tremura de durere când zise:

— Distrugătorii statului rus, călăii nobilimii și burgheziei, își arată din zi în zi mai mult chipul lor adevărat.

„Când Kerenski a însărcinat pe colonelul Kobylinski cu supravegherea familiei noastre imperiale, mai putem avea oarecare respect pentru republică și guvernul provizoriu.

„Dar acum își dau arama pe față. Au fost tri-

mişi în locul colonelului unul Pankratows şi unul Nikolski. Dar nici aceşti doi nu par destul de brutali sfatului comisarilor poporului din Petrograd şi Comitetului executiv central.

„Se urmăreşte întemniţarea familiei imperiale şi aplicarea pecetei brutalităţii pe istoria lumii. Trebue să lucrăm şi astfel nu se cade să şovăim nicio zi niciun ceas.

„Mai sunt încă destui prieteni ai ţarismului în Tobolsk. Nu ne va fi greu să înarmăm burghezia şi s'o aducem de partea noastră. Când vom avea familia imperială în spatele nostru, când o vom putea înconjura cu un cerc viu, vom şti şi s'o apărăm.

Aplauze puternice acoperiră ultimele cuvinte ale vorbitorului.

Deodată toţi îşi îndreptară privirea spre uşă. Palidă şi nemişcată, dar cu ochi mari şi luminoşi, stătea acolo o făptură drăgălaşă. Era Natasa, soţia lui Boris Verodin.

Natasa fusese trezită de glasurile cari răsunau în încăperea alăturată şi, păşind în vârful picioarelor se apropiase de uşă, unde trăsese cu urechea la vorbele conspiratorilor.

In zadar încercă ea să-şi lămurească cum ajunsese în această casă. Işi aminti doar cu groază chipul respingător al omului care isbutise să câştige încrederea Wyrubovăi şi din pricina căruia era cât p'aci să-şi găsească sfârşitul în troienile de zăpadă.

Un singur lucru o umplea de bucurie: oamenii adunaţi în cealaltă încăpere, erau însufleţiţi de aceleaşi simţiminte, urmăreau aceeaşi ţintă ca şi dânsa. Şi ei vroiau binele Ţarului şi se adunaseră aci, primejduindu-şi viaţa, pentru a pune la cale eliberarea prizonierilor.

O sclipire tainică se ivi în ochii negri ai Natasei. Nu ştia unde se aflau cei trei bărbaţi cari o însoţiseră, nu ştia nici unde era individul care se năpustise asupra ei. Dar nici nu se gândea la asta,

căci acum putea iarăşi să-şi ducă la îndeplinire misiunea ei sfântă.

De aceea, deschise uşa şi păşi fără teamă spre oamenii adunaţi în jurul mesei.

Aceştia o priviră nemişcaţi, până ce unul din ei sări în sus şi strigă, ameninţător:

— Am fost trădaţi! Ea trebue să moară!

Preotul pălise şi spuse ceva părintelui Iacobinus. Ceilalţi îşi şopteau între ei, foarte turburaţi.

— Liniştiţi-vă, domnii mei! — zise Natasa, îmbujorându-se. — Sunt şi eu alături de dumneavoastră, în lupta pe care aţi pornit pentru eliberarea familiei imperiale. Lucrez în numele doamnei Wyrubova, fosta favorită a prea înaltei mele stăpâne, Ţarina.

Aceste cuvinte avură o înrâurire nespusă asupra celor de faţă.

— Cine eşti dumneata? — întrebă locotenentul Markoff, a cărui frunte se acoperise de năduşeală, gândindu-se la primejdia care plutea deasupra ocrotitei sale.

— Prinţesa Natasa de Gogineff, fosta domnişoară de onoare a Ţarinei — răspunse tânăra.

Exclamaţii de surprindere scăpară de pe buzele conspiratorilor.

— Ai putea s'o dovedeşti?—întrebă unul din ei.

Natasa zâmbi cu tristeţe.

— Oare dumneavoastră călătoriţi cu acte în regulă? zise ea. — Pe drum am trecut drept soţia unui negustor, anume Şuvaloff... de care am fost despărţită.

Cuvintele din urmă le rostise cu glas mai slab, căci îşi amintise de respingătoarea scenă. Se hotărî însă să nu pomenească niciun cuvânt despre aceasta.

Aşa dar, povesti că plecase din Capitală însoţită de cei patru bărbaţi, cari pierduseră trenul într'o staţie, astfel că se văzuse silită să pornească

singură mai departe, până ce fusese arestată și dusă într'o casă. De acolo izbutise să fugă, dar învinsă de oboseală, se prăbușise în zăpadă.

Conspiratorii o ascultară cu milă și ultima lor rămășiță de îndoială se risipi, când părintele Alexei îi lămuri că Impărăteasa vorbise adeseori despre Natașa de Gogineff și era în așteptarea ei.

Prințesa le arătă scrisoarea primită de la Wyrubova și luă parte la consfătuirea lor, după ce conspiratorii îi fură prezentați. Cea mai mare parte din ei erau înscriși în partidul revoluționar, pentru a fi feriți de orice bănuială.

In cele din urmă se hotărî ca Natașa să plece mai departe, însoțită de părintele Alexei Vasilieff. La Tobolsk avea să locuiască în casa episcopului Germogen, până ce se va ivi prilejul să se pună în legătură cu Impărăteasa.

A doua zi, dis de dimineață, după ce conspiratorii plecaseră, părintele Iacobinus înhămă caii la sanie, apoi Natașa porni împreună cu părintele Alexei spre orașul apropiat, unde ajunseră după asfințitul soarelui.

Trenul sosi în gară, abia pe la miezul nopții, când cei doi își urmară călătoria spre Tobolsk. Natașa nu putu să închidă ochii toată noaptea, atât de mult o preocupa gândul că în curând avea să fie laolaltă cu Țarina și copii ei.

Cam pe la amiazi ajunseră în Tobolsk. Nimeni nu știa despre sosirea părintelui Alexei, astfel că cei doi călători porniră singuri pe ulițele capitalei Siberiei. Cu acest prilej, Natașa își dădu seamă că acei oameni nu-și pierduseră încă credința în Dumnezeu și stimau pe slujitorii Lui, căci părintele Alexei era salutat cu respect, iar femeile și copiii îi sărutau mâinile.

Totuși, și aci se vedea, ca și în Petrograd, indivizi suspecți cu mutre amenințătoare. Se simțea că o luptă tăcută, dar înverșunată, se dădea între populația pașnică și revoluționarii fanatici. Nu

mai încăpea nicio îndoială că aceştia din urmă vor rămâne învingători în cele din urmă. Dar, până atunci va izbuti, oare, liberarea familiei imperiale?

Natasa suspină din adânc. Deodată preotul se opri şi arătă spre o casă impunătoare. Era adăpostul ei vremelnic, locuinţa episcopului Germogen.

151. — „Şi nu ne duce pe noi în ispită, Doamne!"

Cei doi Oblanoff se duceau adesea în pădure unde se aflau ruinele mânăstirii. Ca şi mai înainte, fiul ajuta părintelui său la căratul lemnelor trebuincioase pentru facerea cărbunilor. Munca era plictisitoare, totuşi asigura traiul celor doi oameni. Din când în când, bătrânul mai vâna câte o sălbăticiune, deoarece acum nu mai existau pădurari cari ucideau fără milă, pe braconieri.

Când tatăl său pornea după vânat, Osip rămânea acasă împreună cu Pavlowna şi făceau amândoi planuri de viitor.

Rumena fetişcană avusese o slujbă bună în Petrograd. De altfel, mai întotdeauna o dusese bine la stăpânii ei, căci era o fată harnică. Acum, însă, nu se mai găseau slujbe bune, fiindcă revoluţionarii porniseră o vânătoare aprigă împotriva oamenilor înstăriţi. De aceea, Pavlovna se văzuse silită să se înapoieze acasă.

Deocamdată, se simţea foarte bine în pădurea liniştită şi îngrijea cu dragoste pe cei doi bolnavi, pe cari îi compătimea din toată inima.

Adeseori, când îi ducea la gură paharul cu lapte sau îi umezea buzele uscate de fierbinţeală, Boris o privea cu recunoştinţă şi spunea cuvinte duioase închipuindu-şi că are de face cu scumpa lui Natasa. Şi buna Pavlowna îl lăsă cu această credinţă căci n'avea niciun rost să-i dea vreo lămurire, deoarece nenorocitul era cu mintea întunecată şi n'ar fi înţeles nimic din spusele ei. Ba, răspundea chiar

la sărutările sale şi se simţea străbătută de fiori, când buzele lui arzătoare se lipeau de ale ei. Sângele începea să-i curgă mai repede prin vine, când Boris o îmbrăţişa, şoptindu-i cuvinte drăgăstoase, adresate iubitei sale Natașa.

Pavlowna nu se îndoia câtuşi de puţin că aceasta era femeia cu ochii scânteietori, care zăcea în încăperea alăturată şi gemea într'una, chinuită de dureri grozave. Şi, când se gândea la dânsa, sau o privea în tăcere, ochii Pavlownei se umpleau de lacrimi, copleşită de milă pentru nenorocita bolnavă. Nu-i văzuse faţa încă niciodată, căci tot capul îi era înfăşurat în bandaje, însă ochii aceia negri, minunaţi, străluceau ca doi cărbuni aprinşi.

Sonia părea că-şi pierduse minţile. Când îşi venea în fire, ceea ce se întâmpla din ce în ce mai rar, nenorocita holba ochii la îngrijitoarea ei, apoi se întorcea pe partea cealaltă, fără să scoată un cuvânt, fără să ceară vreo lămurire asupra iubitului pe care îl chema mereu în delirul ei.

Tot în delir, Sonia vorbi despre comoara ascunsă în rochie şi, întocmai ca şi logodnicul ei, Pavlowna nu izbuti să-şi stăpânească curiozitatea.

Abia trecuseră opt zile de când venise în coliba cărbunarului şi fetişcana ştia exact ce sumă se afla în buzunarul rochiei bolnavei. Fel de fel de gânduri îi trecură prin minte. Dacă nenorocita îşi lăsa sufletul, banii intrau în stăpânirea Pavlowei, care ar fi putut trăi fericită, alături de logodnicul iubit.

O luptă înverşunată se dădu în inima ţărăncii. Până acum ea nu se atinsese de bunul altuia şi dusese o viaţă cumpătată, după cum îi îngăduiseră mijloacele. De astă dată, însă, era vorba de fericirea ei. Şi, apoi, din cuvintele bolnavei reieşea că ajunsese în chip necinstit în stăpânirea sumei de bani. In delirul ei, Sonia pomenea de o casetă furată, de bătrâna Saşa, ticălosul de prinţ Potcikev, pe care

îl blestema și-i jura răzbunare, despre o femeie care se numea Natașa.

Așa dar, bolnava nu era iubita bărbatului din încăperea alăturată?.

In ziua următoare! Osip veni acasă mai de vreme ca de obiceiu se așeză lângă tânăra-i logodnică și oftă din adânc.

— Ce se mai aude în Capitală, Osip? — întrebă fata, cuprinzându-i mâna.

— Stăm prost, — răspunse el. — Ieri dimineață am stat de vorbă cu un mecanic de locomotivă care mi-a zugrăvit dezordinea ce domnește pretutindeni. Foștii stăpânitori nu vor să se supună și au alcătuit și ei bandele lor, cu ajutorul cărora încearcă să recâștige puterea.

„Revoluționarii nu se lasă mai prejos și luptă din răsputeri ca să zădărnicească încercările celorlalți. In ultimul timp au înființat un tribunal, care se numește Ceka.

„Toți cei bănuiți că nu fac parte din mișcarea revoluționară sunt duși în temniță, unde după cât se spune, sunt omorîți fără nicio judecată.

„Nu-mi vine să cred totul, însă ceva trebue să fie adevărat, așa că ne putem socoti fericiți că nu suntem în capitală.

Pavlowna clătină capul, fără să scoată un cuvânt.

— Și oamenii n'au ce mânca — urmă Osip. —Monarhiștii opresc în drum trenurile cu alimente Pretutindeni domnește ura și dușmănia; iar soldați, cari se înapoiază de pe front sunt tot mai numeroși, căci acolo nu mai au cu ce să se hrănească.

In acest timp vrăjmașii înaintează, neîn dedecați de nimeni, și n'o să mai treacă multă vreme și vor fi în Capitală.

Tânărul făcu iarăși o pauză, dar nu băgă de seamă lucirea care se ivise în ochii logodnicei sale.

— Și, ce e mai rău, revoluționarii au rămas fără bani, urmă el. Țăranii, însă, nu vor să dea

Cereți mâine numărul 82 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

nimic pe datorie. Roşii vor bate monezi cu inscripţia noului regim şi toţi aceia cari nu vor primi aceste monezi vor fi împuşcaţi.

De astă dată, Pavlowna socoti că e momentul prielnic să aducă vorba despre ceea ce o frământa de câtva timp.

— Mi-e teamă că n'o să ne putem căsători niciodată, — zise ea, oftând.

Osip clătină capul, gândindu-se la suma de bani care se afla în rochia bolnavei. Ce ar fi să vorbească Pavlownei despre aceasta?

Ochii lor se întâlniră şi fiul cărbunarului înţelese pe dată că şi logodnica sa descoperise ascunzătoarea banilor. Cei doi rămaseră câtva timp tăcuţi, adânciţi în gânduri.

— Dacă nenorocita ar muri... — şopti Paulowna deodată.

Tânărul îşi retrase mâna dintr'a ei, cuprins de spaimă.

— Cum, ce-ai spus? — murmură el.

— Da, e foarte rău bolnavă — zise ea.

— Nu, n'o să moară!

— Totuşi, nu e cu neputinţă.

— Să lăsăm asta — răspunse Osip, cu glas stins. Nu uita că suntem creştini şi nu ne e îngăduit să ne gândim la asemenea lucruri.

— Ce rost mai are ea pe lume? — stărui fata. — Flăcările au desfigurat-o.... niciun bărbat nu s'ar mai apropia de dânsa... e de prisos printre oameni...

— Şi, totuşi, n'o să moară! — făcu Osip, cu încăpăţânare.

In ziua aceea, tinerii nu mai vorbiră nimic despre asta, dar când se priveau în ochi îşi dădeau seamă că gândurile lor urmăreau aceeaşi direcţie.

A doua zi, fiul cărbunarului veni acasă iarăşi devreme.

— Ei, cum se simte bolnava? — întrebă el, turburat.

— Ceva mai bine — răspunse Pavlowna.

— Şi el? — urmă Osip, intrând în odaia unde zăcea Boris.

—Sărmanul slăbeşte din zi în zi. Nu mănâncă nimic, în schimb cere mereu de băut. Cât va dura oare această stare? Ah, nici măcar n'avem bani ca să aducem un doctor...

— Ea are bani... numai dânsa i-ar putea înlesni însănătoşirea — zise Osip.

Deodată, un ţipăt uşor le ajunse la urechi.

Bolnava din încăperea alăturată se ridicase în capul oaselor şi izbucni într'un râs înfiorător. Ochii ei străpungători, cari păreau doi cărbuni aprinşi, erau aţintiţi asupra tinerilor.

— Cine are nevoie de bani? — murmură ea. — Ah, vreţi să chemaţi un doctor... Iată bani... luaţi-i... mie nu-mi trebue... da, da, vi-i dăruiesc ca răsplată pentru îngrijirea ce ne-aţi dat-o...

Sonia scoase bancnotele din rochie şi le împrăştiă pe plapomă. Apoi le împinse înainte, cu mâini tremurătoare, ca şi cum s'ar fi temut de ele.

— Luaţi-i... luaţi-i — strigă dânsa. — Vă aparţin vouă... chemaţi medicul... şi plătiţi-l bine.... n'am nevoie de bani...

Apoi se prăbuşi în perne şi se întoarse cu faţa spre perete. Bancnotele, însă, căzură pe podea, în timp ce tinerii priveau spre ele, ca încremeniţi.

Osip fu primul care rupse tăcerea.

— Dacă aşa stau lucrurile, dacă banii sunt buni, atunci voiu pleca la Petrograd şi voiu încerca să aduc un medic — zise el, cu glas tremurător.

Pavlowna îl privi în tăcere şi amândoi înţeleseră că fuseseră cât p'aci să săvârşească o faptă dintre cele mai josnice. Nu luaseră încă nicio hotărîre, planul nu prinsese încă rădăcini în minţile lor; totuşi, dacă bolnava n'ar fi intervenit, sărmana ar fi fost răpusă de mâinile lor.

La acest gând, amândoi se simţiră străbătuţi de fiori; apoi Pavlowna adună bancnotele de pe

jos şi se duse împreună cu logodnicul ei, în odaia învecinată.

— Doar nu vei fi crezând că... — începu ea, după ce numărară banii.

— Nu, n'am crezut nimic, iubito! — o întrerupse Osip, mângâind-o pe obraji.

Privirile sale se îndreptară spre culcuşul bolnavului şi, în acea clipă, se hotărî să împlinească dorinţa nenorocitei femei, care fusese atât de mărinimoasă. De acum încolo erau bogaţi şi puteau să trăiască liniştiţi, retraşi într'un colţ de lume, unde n'avea să le lipsească nimic.

Cei doi tineri se ghemuiră unul lângă altul şi făcură iar planuri de viitor.

După câtva timp, bătrânul Oblanoff intră în colibă şi rămase uimit la vederea comorii.

— Bancnotele astea or fi bune? — întrebă el cu îndoială, după ce privi banii un răstimp.

— Da, tată, sunt bune — răspunse Osip.

Apoi istorisi ceea ce se petrecuse în lipsa lui.

— Dar nu cumva bolnavei o să-i pară rău mai târziu? — zise cărbunarul. — Poate că o să ne aducă învinuirea că am jefuit-o...

Fiul său izbuti să-i alunge această teamă. In cele din urmă, Osip luă o parte din bani, cu care vroia să plece în Capitală pentru a aduce un medic la capătul bolnavilor.

Chiar a doua zi tânărul porni la drum şi, după ce aşteptă două zile în satul apropiat, plecă cu o locomotivă spre Petrograd.

152. — Tragedia unei femei.

Osip lipsi de acasă patru zile, după care se înapoiă însoţit de un medic tânăr, cu chipul grav şi ochii trişti. Purta o uniformă sdrenţuită, iar pe piept avea semnul distinctiv al revoluţionarilor. Trei ani fusese medic pe câmpul de luptă, trei ani îşi slujise patria cu credinţă, iar când se înapoiase

în Capitală, unde părinţii săi aveau un mare magazin, nu mai găsise decât o casă devastată şi i se povesti că, într'o noapte, tatăl, mama şi sora lui fuseseră ucişi de răsvrătiţi.

Tânărul încercă să capete lămuriri, se adresă autorităţilor, dar era cât p'aci să fie arestat. In cele din urmă se resemnă.

Apoi începu mizeria. Bietul doctor fu nevoit să se mulţumească cu hrana ce se împărţea tuturor şi dormi prin azilul de noapte.

Intâmplarea îl aduse laolaltă cu Osip, care îl cunoştea de pe câmpul de luptă. Cei doi porniră la drum şi ajunseră nevătămaţi în coliba cărbunarului.

Când medicul se apropiă de Sonia, vrând s'o examineze, aceasta se împotrivi, zicând:

— Lăsaţi-mă în pace, salvaţi-l pe el!

Doctorul se uită plin de tristeţe la nenorocita femeie, apoi ridică din umeri şi se îndreptă spre patul în care zăcea Boris Verodin.

— E soţul ei? — întrebă, după ce-l examinase.

— Nu ştim — răspunse bătrânul Oblanoff.

— E vorba de o asfixie foarte primejdioasă — urmă celălalt. — Din păcate, nu pot ajuta prea mult în acest caz. Orice medic v'ar spune acelaşi lucru. Plămânii au fost atacaţi, dar bolnavul pare foarte rezistent şi poate scăpa, dacă va avea noroc.

Mângâierea era destul de slabă, dar n'aveau încotro.

Medicul rămase două zile în coliba cărbunarului şi primi pentru aceasta o sută de lire sterline. La început nu vroise să ia o sumă atât de mare, dar Osip spuse că banii aparţin bolnavului, care îşi exprimase dorinţa să fie întrebuinţaţi pentru îngrijirea sa.

In cele din urmă, doctorul se înapoiă în Capitală. Bătrânul Oblanoff hotărîse, împreună cu Pavlowna şi logodnicul ei, să părăsească Rusia cu toţii şi să se stabilească în străinătate, unde, cu

ajutorul banilor, puteau să ducă un traiu liniştit. Insă, înainte de toate, trebuiau să aştepte însănătoşirea celor doi bolnavi.

Intr'o bună zi, Sonia fu în stare să coboare din pat. Totuşi, părea că trăieşte în altă lume, căci privea întunecată înaintea ei, iar când i se adresa vreo întrebare, întorcea capul, furioasă. Faţa-i era tot bandajată şi nenorocita avea simţimântul că flăcările o înconjurau mereu.

Odată, se aşeză pe marginea patului pe care zăcea Boris. Acesta nu mai era de recunoscut, atât îl slăbise boala. Lacrimi mari alunecară pe cârpele cu care erau înfăşurată faţa revoluţionarei. In cele din urmă, ea se înapoiă în camera ei şi se prăbuşi pe pat, plângând, rămânând astfel toată ziua.

In dimineaţa următoare veni din nou lângă Boris, căruia îi cuprinse mâna. Tânărul zâmbi îndurerat şi murmură vorbe fără şir. La un moment dat, ea se aplecă spre dânsul, vrând să deslueşească vreun cuvânt, dar sări în sus, ca muşcată de şarpe.

Auzise lămurit numele Nataşei.

Aşa dar, Boris tot o mai iubea, tot se mai gândea la dânsa? Pentru asta se jertfise, pentru asta luptase din răsputeri? Totul fusese în zadar. Icoana acelei prinţese blestemate mai dăinuia în inima lui.

Din acea zi, Sonia nu mai lăsă pe nimeni să se apropie de patul bolnavului, pe care îl îngriji cu devotament. Ceilalţi îşi dădură seamă că n'ar fi avut niciun rost să se împotrivească, astfel că nu se mai ocupară decât de hrană.

Vânatul se împuţinase tot mai mult, până ce dispăru cu totul. Doar ciorile mai sburau, croncănind, deasupra pădurii care părea moartă.

Cărbunarul şi fiul său începură să le vâneze, căci n'aveau încotro. In fiecare zi, Osip cobora la

staţia de cale ferată, unde soldaţii cari treceau pe acolo, îi vindeau uneori pâinea lor.

In acestt imp, Pavlowna se ducea în satul ei şi lua dela părinţi câte ceva de ale mâncării. Un ou era o trufanda, iar o bucăţică de pâine albă, un lucru foarte rar. In cele din urmă, bolnavii aproape că nu mai puteau fi hrăniţi. Banii se împuţinau şi suma aceea, din care ar fi putut trăi în străinătate ani dearândul, se irosi în puţine săptămâni.

Intr'una din zile, Sonia rămăsese singură cu Boris. Ca de obiceiu, ea stătea lângă patul lui şi privea cu tristeţe chipul iubitului.

Cărbunarul pornise iarăşi la vânătoare de ciori. Fiul său coborîse în vale să cumpere pâine dela soldaţii din trenuri ,iar Pavlowna se dusese în satul ei, spre a face rost de ouă sau lapte pentru bolnavi.

Deodată, o hotărîre încolţi în mintea Soniei. Trebuia cu orice preţ să se înapoieze în Capitală, unde putea să găsească ceva merinde pentru Boris. Vechea energie puse din nou stăpânire pe dânsa. Dar cum să se arate în oraş, în starea în care se găsea? Privirile-i căzură asupra oglinzii care se afla pe un scrin într'un colţ al încăperii. De când se întâmplase nenorocirea, Sonia nu-şi mai văzuse faţa, căci un simţimânt tainic o reţinuse să se uite în oglindă.

Totuşi, nu putea să rămână veşnic bandajată. Fără să mai stea la gânduri îşi scoase cârpele cari îi înfăşurau faţa şi se simţi, dintr'odată, mult mai liberă.

Dar unde îi era părul? Duse mâna la cap şi, în clipa următoare, un ţipăt îi scăpă de pe buze. Inspăimântată, privi spre patul bolnavului. Nu, Boris n'auzise nimic, stătea, ca de obiceiu, cu ochii închişi, răsuflând din greu.

Atunci, ea se furişă în vârful picioarelor spre

unghiul în care se afla scrinul și luă oglinda în mână.

Degetele i se încleștară pe dânsa. Ce însemna oare, aceasta? Unde era frumusețea-i de odinioară? Nu văzu decât doi ochi mari, negri — tot ce mai amintea pe Sonia din trecut. Toată fața îi era plină de răni, nasul îi lipsea pe jumătate, iar capul chelise cu desăvârșire. In mijlocul frunții se săpase o brazdă adâncă; gura i se strâmbase și buza de sus dispăruse lăsând să se vadă dinții albi, cari păreau că rânjesc.

Oglinda alunecă dintre degetele nenorocitei și se sfărâmă pe podea. Cuprinsă de desnădejde, Sonia își îngropă fața în mâini și izbucni în plâns.

Nu mai era de recunoscut. Nimeni nu va vroi să creadă că aceasta era frumoasa Sonia Petrovici, femeia după care se înebuneau toți bărbații.

Deodată ea izbucni într'un râs sălbatec, și râse mereu, până ce se prăbuși la pământ, fără cunoștință.

După puțin timp, își veni iarăși în fire, privi în jurul ei, apoi se ridică.

Cioburile oglinzii erau mărturia nenorocirii ei. Sdrobită cu desăvârșire, Sonia se ghemui în pat, unde rămase nemișcată, până ce auzi sgomote. Cineva se înapoia acasă. Era bătrânul cărbunar sau fiul său?

Revoluționara își legă repede cârpele în jurul capului, pentru ca nimeni să nu-i vadă fața, apoi se culcă iar în pat.

Acela care se înapoiase era Osip. In ziua aceea, tânărul avusese noroc, căci izbutise să capete trei cutii de conserve și o pâine întreagă. Așa dar aveau merinde pentru două, trei zile.

Nu trecu mult și Pavlowna se ivi și ea în colibă. Abia după câtva timp cei doi tineri zăriră cioburile de pe jos și înțeleseră ce se întâmplase.

— N'ar fi trebuit să lăsăm oglinda la îndemână zise Osip, cu milă.

— Crezi oare că n'ar fi găsit ea vreun prilej ca să-şi vadă chipul? — zise logodnica lui.

Timp de câteva zile, Sonia nu se mişcă din patul ei, şi rămase astfel, chiar când i se aducea de mâncare.

Intr'o dimineaţă nenorocita dispăruse, lăsând un bileţel pe masa din încăperea ei:

„Nu vă sinchisiţi de mine. V'am părăsit, căci nu mai aveam ce căuta aici. N'o să mă mai vedeţi niciodată".

Ce se întâmplase oare cu dânsa? Nu cumva îşi curmase firul vieţii?

Bătrânul cărbunar şi fiul său porniră în căutarea ei, dar se înapoiară acasă fără niciun rezultat.

153. — In ghiarele Cekei.

Prinţul Ulkitzki şi soţia lui fură cuprinşi de o mare bucurie, când Vasilieff se înapoiă în casa lor...

— Unde e Irina? — întrebă acesta, după ce mulţumi celor doi bătrâni.

— S'a petrecut ceva foarte misterios — răspunse prinţul, vrând să-i povestească despre arestarea fetei şi dispariţia ei.

— Ştiu, ştiu totul — îl întrerupse moşierul. — Nădăjduiam, însă, că între timp copila mea s'a înapoiat, sau a dat vreun semn de viaţă.

— Din păcate nici una, nici alta — zise prinţesa, adânc mâhnită.

Apoi istorisi că ei înşuşi fuseseră arestaţi şi se înapoiaseră acasă abia de câteva zile.

— Am luat hotărîrea să părăsim ţara — adăugă prinţul, oftând.

— Sfatul ăsta vroiam să vi-l dau eu, răspunse moşierul. — Ba mă purtam cu gândul să vă rog chiar, să plecaţi din Rusia. Vă amintiţi ce vă spuneam înainte cu câteva luni? Vreţi să-mi primiţi

propunerea și să fiți oaspeții mei?

Bătrânul prinț plecă privirile în pământ, adânc mișcat de mărinimia lui Vasilieff. Ce puteau ei să-i ofere în schimb? Nimic, căci erau săraci lipiți pământului.

Moșierul păru să-i ghicească gândurile, căci zise cu blândețe:

— Dragii mei, m'aș simți adânc jignit, dacă ați încerca să vă arătați recunoștința. Sunt încredințat că și dumneavoastră ați proceda la fel, dacă aș fi în aceeași situație.

„Vedeți, eu am fost mai prevăzător — adăugă apoi, cu un zâmbet îndurerat. — In afară de proprietățile mele din Rusia, cari firește că sunt pierdute, mi-am cumpărat și câteva imobile și moșii în străinătate. Așa dar, sunt în fericita situație de a putea oferi un adăpost prietenilor mei.

— Iar dumneata ce ai de gând să faci? — întrebă prințul Ulkitzki. — Nu cumva vrei să aștepți până ce te-or aresta? Ai fost căutat... te previn.

Vasilieff dădu din cap, cu gravitate.

— Știu că vor să pună mâna pe mine — răspunse el. — Totuși, nu-mi este îngăduit să plec, până ce nu aflu ce s'a întâmplat cu Irina.... chiar dacă rămânerea mea în țară m'ar costa viața. Țin la fata asta ca la ochii din cap; ea e singura mângâiere a bătrâneților mele.

— Dumnezeule, dar unde o fi sărmana copilă? — murmură prințul. — Cine ar fi putut să-i facă vreun rău, dacă nu ticălosul ăla, care acum e comandantul fortăreței Petru și Pavel și care a mai răpit-o odată?

„Cu toate acestea, fiul meu îi ia apărarea, susținând că nu poate fi vorba de el, întrucât se afla împreună cu dânsul, când Irina a fost ademenită din casă. Dar nu cumva au răpit-o oamenii săi?

— Voiu întreprinde cercetări în această direcție — zise moșierul, dus pe gânduri. — De altfel, e singura cale pe care pot să apuc.

— Dar, pentru numele lui Dumnezeu, fii cu băgare de seamă, domnule Vasilieff! — îl imploră prinţul. — Ştii doar cum stau lucrurile. Svonurile cele mai nebuneşti umblă prin oraş. După cât am auzit, în ultimele zile au fost împuşcaţi cinci sute de nobili.

„Revoluţionarii au hotărît să ucidă câte zece nobili pentru fiecare tovarăş de-al lor, care a fost omorît de trupele guvernului. Oamenii aceştia sunt sălbateci. N'ar fi de mirare dacă şi-ar pune ameninţarea în practică.

— Voiu căuta să stau de vorbă cu domnul Petroneff, pe care îl voiu ruga să facă cercetările trebuincioase — zise moşierul. — De asemeni, Iesta ar putea să-mi fie şi el de folos în această direcţie.

„Insă, pentru ca să nu amânăm plecarea voastră, am să vă dau numaidecât o împuternicire în baza căreia vă veţi putea folosi de proprietăţile mele din Anglia şi Franţa.

„Aşa dar, faceţi în aşa fel ca să vă vedeţi cât mai grabnic dincolo de graniţă. Cred că cel mai bun drum ar fi prin Finlanda şi Suedia.

Prinţul luă în primire actul pe care celălalt îl scrise în grabă şi mulţumi din nou mărinimosului om.

Moşierul tocmai vroia să părăsească locuinţa când se întâlni cu un bărbat, care intră înăuntru.

— Ah, domnul Petroneff! — exclamă dânsul, plăcut surprins. — Chiar acum vroiam să viu la dumneata. Ştii ce s'a petrecut aici, în timpul lipsei mele din Petrograd?

— Da, domnule Vasilieff — răspunse celălalt urcând treptele.

— N'ai putea să-mi dai vreun sfat? Incotro să-mi îndrept cercetările, pentru regăsirea Irinei?

Petroneff făcu o mutră desnădăjduită.

— Cu asta mi-am bătut capul şi eu — răspunse. Deşi pare de necrezut, totuşi bănuiesc că Irina ar

dușmani foarte cruzi. Și când te gândești că sărmana copilă n'a făcut nimănui vreun rău!

— In orice caz, trebue să găsim vreo urmă — zise moșierul. — Cât despre mine, îmi închipui că Vossilaski ăla — parcă așa se numește individul? — nu-i străin de răpirea fetei... Dar ia spune, știi că profesorul Urez e în Capitală și face parte dintre revoluționari?

— In Capitală? — exclamă Petroneff, prefăcându-se uimit. — Hm, asta e ciudat! Nu mă miră de loc, însă, că a devenit revoluționar... lucrul era de prevăzut.

Vasilieff clătină capul în semn de încuviințare, dar nu pomeni nimic despre ceea ce se întâmplase la Moscova.

— Ar trebui să-i dăm lui Urez însărcinarea să descopere pe Irina. El o fi având legături cu toți fruntașii revoluționari — zise moșierul.

— Dar unde să-l găsesc?

— Cred că e la Institutul Smolny.

— Și când să mă înapoiez, domnule Vasilieff? Ce se aude cu cealaltă doamnă, pe care trebuia s'o duc peste graniță?

— Ah, prințesa Natașa?... Deocamdată, nu ne vom ocupa de această chestiune. Nu-i vorbă, nici nu știu unde se află prințesa, căci e sub ocrotirea unui om, a cărui adresă n'o cunosc.

— Vreți să vorbiți despre... Boris Verodin?

— De unde știi asta? — întrebă Vasilieff, mirat.

— Doar mi-ați spus chiar dumneavoastră.

Moșierul nu izbuti să-și amintească dacă așa era într'adevăr; totuși, nu era cu putință să fie altfel, căci Petroneff n'avea de unde să știe despre dragostea celor doi tineri.

De altminteri, el bănuia că prințesa pornise spre Tobolsk, din însărcinarea Wyrubovei, așa că nu era împreună cu Boris Verodin.

Ca să se încredințeze, se îndreptă spre locuința

prezicătoarei, puţin timp după ce plecă Petroneff, despre al cărui dublu rol habar n'avea.

In cele din urmă ajunse la ţintă, fără să-i treacă prin minte că era urmărit de câţiva indivizi suspecţi, cari supravegheau casa şi vizitatorii ei.

Vasilieff fu nevoit să aştepte câtva timp, apoi Negrul îi deschise uşa.

— Aş putea să vorbesc cu doamna Wyrubova? — întrebă Vasilieff, păşind în coridorul întunecos.

— Din păcate, nu, domnule — răspunse Negrul, cu glas schimbat. — Doamna Wyrubova a fost arestată înainte cu câteva săptămâni.

— Ce spui? făcu moşierul, înspăimântat. — Doamna a fost arestată? Pentru ce?

— I s'a adus învinuirea că se află în fruntea unei conspiraţii monarhiste.

— Şi s'au găsit ceva dovezi împotriva ei? Au mai fost arestate şi alte persoane, odată cu dânsa?

— Nu pot să vă dau nicio lămurire, căci n'am mai auzit nimic despre ea. Nu mai încape nicio îndoială că a fost dusă în vreuna din temniţele Capitalei, ca atâţia alţii cari au fost arestaţi în ultimul timp.

Vasilieff rămase pe gânduri.

— Ah, dacă i-am putea veni în ajutor! — murmură el. — Dar doamna Denise Barobleur e a casă?

— Nu; a plecat într'o călătorie lungă şi e foarte îndoielnic dacă o să se mai înapoieze vreodată în Petrograd.

De astă dată, moşierul îşi dădu seamă că n mai avea ce căuta acolo. Adâncit în gânduri, părăsi casa, fără să zărească pe cei doi indivizi car porniră pe urmele lui.

Când ajunse la colţul străzii, unul din aceşti se apropiă de el şi, punându-i mâna pe umăr, zis cu glas batjocoritor:

— In numele legii, eşti arestat, domnul meu

Moşierului i se opri inima în loc. Galben c

ceara, se întoarse şi zări chipurile aspre ale celor doi indivizi.

— Vă înşelaţi, dragii mei! — zise el, zâmbind, după ce-şi mai veni în fire. —De ce să fiu arestat? Se vede că nu ştiţi că unul din fruntaşii voştri mi-a dat un permis în baza căruia nimeni n'are voie să se atingă de mine?

— Fruntaşii noştri au alte treburi decât să se ocupe de asemenea fleacuri. Ceka ne-a dat ordin să te arestăm. Nu eşti dumneata un oarecare Vasilieff?

Moşierul fu nevoit să recunoască şi porni mai departe, însoţit de cei doi bărbaţi.

— Lăsaţi-mă să-mi văd de treabă, dragi mei — mai încercă el. — N'are să vă pară rău... veniţi cu mine acasă, unde o să primiţi o răsplată împărătească.

Unul din ei păru gata să primească propunerea, însă celălalt dădu din cap cu încăpăţânare.

— Hm, se pare că ai ceva pe cuget — zise acesta. Mai bine dă ceva bani călăului Cekei, ca să nu te omoare în chinuri.

După jumătate ceas, porţile fortăreţei Petru şi Pavel să închiseră în urma distinsului bărbat. Fu dus într'o celulă mizerabilă unde rămase în aşteptarea evenimentelor.

154. — Cine sapă groapă altuia...

Nimeni nu ştia că Iunistin, agentul Cekei din Moscova, avea în Capitală un bun prieten, şi că acest prieten era un oarecare Vossilaski, comandantul fortăreţei Petru şi Pavel.

Vossilaski rămăsese în slujba lui, ba chiar fusese înaintat comandant, căci Ilino nu putuse să ia vreo măsură împotrivă-i, fără ca procesul să se fi judecat. De altminteri, preşedintele Comitetului Central se simţi uşurat, văzând această întorsătură, căci Vossilaski era foarte bine văzut şi

ar fi avut neplăceri dacă s'ar fi atins de el.

Iunistin scrise o scrisoare prietenului său, z grăvindu-i fuga îndrăzneață a lui Vasilieff și, rătându-i în același timp, că ar fi un mare câșt pentru cauza lor, dacă omul acesta și-ar da s fletul. Agentul Cekei din Moscova era mai bi informat decât judele instructor, căci el fura actele și banii moșierului, când acesta fusese pri pe străzile Moscovei. De asemeni, prețiosul juv ier se afla tot în stăpânirea lui Iunistin.

După ce citi scrisoarea, Vossilaski își fre mâinile de bucurie, hotărîndu-se să împlinească d rința bunului său prieten. O eroare era cu nep tință, căci Iustinin îi trimisese și fotografia de pașaportul lui Vasilieff.

Judele instructor dădu oridn să se supravgheze casa prințului Ulkitzki și, imediat după sirea moșierului, se știa că mult timp nu se bucura el de libertate.

In cele din urmă, acesta fu arestat.

Când Vossilaski fu încunoștiințat de acea lucru, scrise numaidecât prietenului său și anun Ceka din Moscova.

Dar ticăloșii nu ținuseră socoteală de Urez care, după cum știm, fusese numit președintel tribunalului revoluționar.

Omul acesta se simțea foarte nenorocit su noul regim. In timpul Țarului, fusese profesor drept penal și luptase din răsputeri împotrriva n dreptăților cari se făptuiau pe vremea aceea. I. acum i se încredințase misiunea să judece fără milă și să condamne pe toți nenorociții cari era aduși înaintea lui. Chiar dela început, asesorii l se arătară foarte nemulțumiți de dânsul. Acești erau oameni cari primiseră slujba, numai ca să poată satisface dorința lor de a vedea curgând c mai mult sânge, de a distruge cât mai multe vie omenești.

Cereți mâine numărul 83 tuturor chioșcarilor și vâ zătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Tribunalul ţinea şedinţă aproape în fiecare zi. Cea mai mare parte din membrii săi nici nu ştiau bine să citească; în schimb sfredeleau cu privirile pe cei aduşi înaintea lor şi se desfătau văzând spaima nemărginită care se întipărea pe chipurile nenorociţilor, când era vorba de o sentinţă de condamnare la moarte.

Intr'una din zile Urez primi dosarul cazului Vasilieff, care cuprindea o notiţă a Cekei din Moscova, cerându-se să se dea cât mai grabnic sentinţa.

Preşedintele tribunalului revoluţionar se făcu galben ca ceara, când citi că moşierul fusese arestat şi dus în fortăreaţa Petru şi Pavel. Aşa dar, toată strădania lui nu folosise la nimic? Vasilieff căzuse din nou în mâinile sbirilor, iar de astă dată situaţia lui era şi mai gravă.

Urez amână data procesului, care urma să se judece într'una din zilele apropiate. Trebuia cu orice preţ să găsească un mijloc de salvare, căci omul acesta nobil nu merita să sfârşească în chip atât de tragic. Bizuindu-se pe puterile sale de preşedinte al tribunalului revoluţionar, Urez vroia să-l scape dela o moarte sigură.

Ajutorul lui Urez era un tânăr blajin, anume Iulius Bardel, în care avea toată încrederea căci era un idealist şi numai compătimirea pentru semenii săi îl împinsese în rândurile revoluţionarilor.

Iulius Bardel primi însărcinarea din partea tribunalului, să plece la Moscova, spre a face cercetările trebuincioase. Acolo se înfăţişă înaintea unui jude instructor, — un om foarte aspru dar şi drept — căruia îi înmână mandatul de arestare emis împotriva lui Iunistin.

Şerkovski — aşa se numea judecătorul — ascultă, cu chipul încruntat, lămuririle tânărului şi-şi dădu seamă că numai Iunistin putea fi acela care pusese la cale arestarea lui Vasilieff căci numai el îl cunoştea, datorită actelor pe care i le furase.

Iunistin fu supravegheat două zile, apoi, după ce se stabili că o ducea tot într'o petrecere, fu arestat. In acelaşi timp se făcu o percheziţie în locuinţa lui şi se găsi juvaierul furat, precum şi o mare sumă de bani.

Ochii sfredelitori ai judelui-instructor se aţintiră asupra lui Iunistin.

— Asta o să te coste capul, tovarăşe — zise el.

Agentul Cekei încercă să-l înduplece, dar Serkovski îi arătă uşa.

Sub o pază severă şi însoţit de tânărul magistrat, Iunistin porni spre Capitală, încredinţat că soarta-i fusese pecetluită.

Ce-i drept, îşi revăzu prietenul, dar cu totul altfel de cum şi-ar fi dorit. Iunistin era ferecat în lanţuri, trimis de Ceka din Moscova, pentru a fi judecat de tribunalul din Petrograd.

— Am intrat rău la apă, dragul meu — zise el, când Vossilaski îl vizită în închisoare. — Bine aş fi făcut dacă mi-aş fi ţinut gura, dar nu puteam, căci dorinţa de răzbunare mă frământa cumplit... Vino-mi în ajutor, altminteri s'a sfârşit cu mine.

— Trebue să aştepţi în linişte — răspunse comandantul fortăreţei Petru şi Pavel. — Poate că vei scăpa teafăr. Din păcate, n'am nicio influienţă asupra judecătorilor tăi, căci preşedintele tribunalului, un anume Urez, mă urăşte de moarte.

„Şi, fiindcă îl urăsc şi eu, vreau să-ţi vin în ajutor, atât cât îmi va sta în putinţă. Totuşi, chestia nu se poate limpezi cu una cu două, aşa că vei fi nevoit să ai răbdare.

Iunistin se văzu nevoit să se mulţumească cu atât deocamdată. Aşa dar, în loc să cheltuiască, în chefuri, suma jefuită, era silit să aştepte în celula sa, până ce funia avea să i se strângă în jurul gâtului. Noaptea era chinuit de coşmaruri şi i se părea mereu că vede pe călăi apropiându-se de el.

In acest timp, Vesilieff se resemnase, plin de

încredere în cel de Sus. Singura lui preocupare era soarta Irinei, care se afla în primejdie să rămână fără sprijin. Nici nu bănuia măcar, că Urez fusese numit președintele tribunalului revoluționar, și că ținea deasupra capului său mâna lui ocrotitoare.

Intr'o zi, moșierul primi actul de acuzare, pe care îl citi în liniște și 'chibzui asupra situației sale.

Acum se aflase adevărata lui identitate. Nu mai încăpea nicio îndoială că aceasta se datora ticălosului care îi furase actele pe când se afla în Moscova.

Vasilieff își ticlui un plan de apărare și așteptă liniștit clipa când avea să se înfățișeze înaintea judecătorilor săi.

Veni și ziua când fu adus în sala de ședință; tresări deodată, când privirile sale căzură asupra lui Urez, care stătea nepăsător în mijlocul asesorilor tribunalului revoluționar.

Moșierul era, însă, destul de prevăzător pentru a nu lăsa să se observe prietenia ce-l lega de cunoscutul agitator. El făcu o plecăciune adâncă pe care Urez păru că nici n'o ia în seamă, în timp ce tovarășii săi rânjiră.

„Procurorul" un fost marinar, pe care până acum moșierul nici nu-l luase în seamă, își începu acuzarea. Aceasta era o amestecătură de cuvinte grosolane, din care reieșea dorința de a înfunda pe pârît. Lucrul nu era de mirare, căci se știa prea bine că judecătorii nu urmăreau să stabilească adevărul, ci vroiau doar să se răzbune împotriva acelora cari, după părerea lor, asupriseră poporul. Oricine fusese bogat s'au ocupase o slujbă însemnată era destul de suspect pentru a fi adus înaintea Cekei.

Urez privea întunecat spre pârît și nu scoase nicio vorbă, tot timpul cât ținu acuzarea procurorului. Un zâmbet batjocoritor se ivi pe buzele

sale, când acesta se aşează în fotoliu şi, mulţumit de sine, începu să-şi răsucească mustaţa-i stufoasă.

— Ce ai de spus în apărarea dumitale, cetăţene Vasilieff? — întrebă preşedintele.

Moşierul răsuflă din adânc şi privi liniştit spre judecătorii săi, cari zâmbeau cu dispreţ.

— Cel dintâi punct al acuzării trebue înlăturat din capul locului, — zise el. — Acela care poartă numele de Iunistin, m'a silit să iau parte la manifestaţia de stradă.

Unul din membrii tribunalului sări în sus de pe fotoliul său. Era un om cu chipul posomorît, dar inteligent. Avea fruntea lată şi doi ochi scânteietori, iar în jurul gurii îi plutea un zâmbet care trăda toată ura ce o nutrea împotriva clasei celor avuţi. Cuvintele distinsului bărbat, care stătea cu demnitate în faţa tribunalului, îl întărâtaseră nespus.

— Ai fost silit, cetăţene Vasilieff? — întrebă el, cu glas tăios. — Aşa dar, n'ai luat parte de bună voie la manifestaţie? Dispreţuieşti noul regim?

Moşierul clătină capul şi răspunse:

— Nu, nu dispreţuiesc noul regim, şi nici nu sunt vrăjmaşul său. Aveam, însă, alte îndatoriri, căci venisem la Moscova pentru a căuta o persoană, pe care n'am izbutit s'o găsesc. Vroiam să mai fac câtevac umpărături, spre a mă înapoia în Capitală cât mai repede, astfel că n'aveam timp să iau parte la manifestaţia de stradă.

„Totuşi, m'am supus, alăturându-mă demonstranţilor. Incetul cu încetul, mulţimea se împrăştiă şi nu mai rămăseseră decât vreo câţiva oameni, când ajunserăm într'o piaţă învăluită în întunerec. Alături de mine se afla acela care mă atrăsese în convoiu. Deodată, avui simţimântul că necunoscutul pune ceva la cale împotriva mea.

„Şi într'adevăr, nu mă înşelasem. Insoţitorii mei se depărtară în fugă şi după puţin timp, înce-

pură să tragă asupra mea. Văzând că n'am încotro, scosei revolverul şi le strigai să nu se apropie, dar ceilalţi nu ţinură seamă de prevenirea mea, astfel că mă văzui silit să trag şi eu.

„Sunt adânc mâhnit că am ucis trei oameni, însă vă încredinţez că eram în caz de legitimă apărare. Adus în faţa judecătorului de instrucţie, am declarat acelaşi lucru, dar n'am fost crezut. Totuşi, vă jur că aşa s'au petrecut lucrurile. Acest Iunistin e un tâlhar care m'a jefuit, încercând să mă ucidă. Cu toate astea, îl iert şi nu-i vreau rău, deşi numai el poartă vina nenorocirii.

Unul din judecători se ridică de la locul său. Era un om, veşnic cu zâmbetul pe buze, care deveni mai târziu unul din cei mai temuţi cekişti. Sute de oameni au fost ucişi din ordinul lui, până când, cuprins de căinţă, revoluţionarul îşi puse capăt zilelor.

Numele său era Sassiein. Se spunea că e tuberculos şi ochii săi albaştri, erau adânciţi în orbite.

— Rog să se ţie seamă că pârîtul a denumit „tâlhar" pe unul din tovarăşii noştri — zise el. — Aceasta e cea mai mare jignire ce se poate aduce unui membru al Cekei.

Preşedintele tribunalului îl întrerupse printr'un gest.

— Eu sunt acela care trebue să hotărăsc punctele de care se va ţine seamă în darea sentinţei — replică Urez.

Şi, adresându-se arestatului, urmă:

— Ce ai de spus cu privire la partea a doua a acuzării? Ai evadat din temniţă, nu e aşa?

— Nu, domnule preşedinte, n'am evadat, ci alţii m'au scos de acolo — răspunse Vasilieff.

— Şi cine sunt aceia?

— Nu-i cunosc.

Ceilalţi izbucniră în hohote de râs. Arestatul fu luat în bătaie de joc şi, fără să ţină seamă de locul unde se aflau, cei de faţă începură să-l apostrofeze cu cuvinte jignitoare.

Urez restabili liniștea în sală.

— Cetățene Vasilieff, vei fi judecat cu mai multă bunăvoință, dacă vei numi pe aceia cari te-au pus în libertate — stărui el.

— Chiar dacă i-aș cunoaște, tot nu i-aș trăda — replică moșierul, cu hotărîre.

— Dar ce interes ar fi avut oamenii aceia ca să-și pună pielea în joc, pentru a-ți reda libertatea? — întrebă unul din judecători.

— Asta n'aș putea s'o spun.

Urez întinse tovarășilor săi, actul de acuzare, pe marginea căruia scrisese următoarele cuvinte:

„Pârîtul e fostul prizonier din celula numărul 18 a fortăreței Petru și Pavel".

Aceste cuvinte avură o înrâurire uimitoare asupra judecătorilor. Un zâmbet de mulțumire se ivi pe chipul lui Urez, care izbutise să schimbe dintr'odată părerea tovarășilor săi. Actele misteriosului prizonier din fortăreața celebră fuseseră cercetate de revoluționari, cari îl luaseră, întrucâtva, sub ocrotirea lor. Vasilieff era privit ca o victimă a regimului țarist. Puteau ei, oare, să rostească acum o sentință de condamnare împotriva lui?

— Cetățeanul Vasilieff are un permis semnat chiar de Lenin — șopti președintele, cu înțeles.

— De unde știi toate astea? — întrebă Sassietin, încruntat.

— Veți afla în curând — răspunse agitatorul.

„Să fie introdus pârâtul Iunistin — porunci el, apoi, aprodului.

— Cum... cine? — se întrebară judecătorii între ei. Iunistin e aici... și, mai ales, ca pârît?

Răspunsul fu de prisos, căci agentul Cekei fu adus în sală, ferecat în lanțuri. Privirile sale se îndreptară cu teamă spre judecător și abia se ținea pe picioare.

— Iată surpriza pe care v'am pregătit-o, tovarăși — se adresă Urez, membrilor tribunalului. — Denunțul că cetățeanul Vasilieff ar fi acela care

a săvârşit îndrăzneaţa evadase din închisoarea din Moscova, a trezit în mine bănuiala că autorul lui nu poate fi decât hoţul actelor lui Vasilieff, căci nimeni altul n'avea de unde să-i ştie adevărata identitate.

„Aşa dar, am trimis la Moscova pe ajutorul meu, Iulius Bardel, care s'a pus în legătură cu autorităţile de acolo şi, după ce Iunistin a fost supraveghiat câteva zile, s'a făcut o descindere în locuinţa lui.

„Bănuiala mea se dovedi întemeiată. Iunistin era tâlharul — repet, cu adânc dispreţ, această expresie — care a furat actele şi banii cetăţeanului Vasilieff. Aşa e, tovarăşe Iunistin?

Agentul Cekei plecă privirile în pământ.

— Dacă ai ceva de spus, împotriva acestei învinuiri, atunci ar trebui să te grăbeşti, căci sentinţa va fi rostită în curând — zise Urez.

— Ce-aş putea să spun? — bâigui celălalt. — Vă rog să fiţi îndurători cu mine...

Marinarul, care îndeplinea rolul de procuror, se ridică dela locul său. Până acum, îşi răsucise mereu mustaţa şi urmă să şi-o răsucească, în timp ce îşi desvoltă „rechizitoriul", prin care cerea punerea în libertate a „cetăţeanului Vasilieff" şi condamnarea la moarte a „tovarăşului Iunistin".

Judecătorii se retraseră în camera de deliberare şi, după cinci minute, se înapoiară, aducând sentinţa. Iunistin fu condamnat la moarte, iar Vasilieff la doi ani închisoare, fiindcă evadase din temniţă.

In timp ce fostul agent al Cekei începu să răcnească de parcă şi-ar fi pierdut minţile dintr'odată, moşierul părăsi sala cu paşi siguri, însufleţit de privirea încurajatoare a prietenului său Urez.

55. — Un nevinovat dus la moarte

A doua zi, comandantul fortăreţii Petru şi Pavel primi lista prizonierilor cari fuseseră condam-

nați la moarte. Vossilaskĭ se încruntă, când întâlni numele prietenului său din Moscova. Dar ceea ce îl întărâtă și mai mult era faptul că Vasilieff fusese condamnat numai la doi ani închisoarre. Ba, se putea să scape și de asta, printr'o grațiere.

Adânc turburat, Vossilaski începu să măsoare încăperea cu pași mari, chibzuind cum ar putea să-și scape prietenul. Deodată se bătu cu palma peste frunte, ca și cum i-ar fi venit o idee.

— Cum de nu m'am gândit numaidecât la asta? — murmură el.

Apoi porunci gardianului să-l aducă pe Iunistin.

— Scapă-mă! — bâgui acesta îngenunchiând, când se văzu singur cu comandantul fortăreței. — Nu, nu vreau să mor încă.

Văzând atâta lașitate din partea lui, Vossilaski era cât p'aci să renunțe la hotărîrea sa. Dar asta nu se potrivea cu planul pe care îl ticluise. Anumite motive îl îndemnau să facă orice ca Vasilieff să fie înlăturat.

— Ridică-te, fii bărbat! — porunci el condamnatului. — Ar fi trebuit să chibzuiești bine mai înainte. Cine săvârșește asemenea fapte, trebue să aibă curajul să și moară!

— Eu... am... curaj — îngână ticălosul — dar gândește-te... sunt încă atât de tânăr!

— Ascultă-mă ce-ți spun, Iunistin, — urmă celălalt .— Sunt gata să te salvez, dar n'o fac din prietenie pentru tine, ci fiindcă nu pot răbda ca vrăjmașul tău să rămână în viață... M'ai înțeles?

Fostul agent al Cekei nu auzise decât că se putea să fie salvat. Cuprins de bucurie, întinse brațele, atât cât îi îngăduiau lanțurile cu cari era ferecat, și sărută mâna așa-zisului său prieten.

Vossilaski îi lăsă timp să-și revie în fire, apoi se plecă spre el și-i vorbi în șoaptă.

Chipul respingător al ticălosului se lumină încetul cu încetul, iar în ochii săi se ivi o sclipire drăcească, pe când încuviință spusele comandantului.

— Bagă de seamă să nu faci vreo prostie! — încheiă acesta, ducându-l afară din birou.

Iunistin păşi în celula sa, rânjind de bucurie. Dar abia se închisese uşa în urma lui, că o paloare de cadavru îi acoperi faţa. Nu cumva Vossilaski îl înşelase, pentru a-i uşura ultimele clipe?

Frământat de îndoială, ticălosul se trânti la pământ şi începu să se svârcolească, apoi se repezi spre uşă, răcnind ca un turbat.

— Dacă nu te linişteşti, te împuşc fără milă! — strigă gardianul de afară.

Condamnatul se ghemui în culcuşul său, unde rămase pe gânduri. Ce interes ar fi avut Vossilaski să-i înlesnească sfârşitul? Nu, acesta avea motive serioase, care îl îndemnau să-l salveze. La urma urmei, în acea zi avea să se dovedească dacă Vossilaski spusese adevărul.

Ceasurile cari urmară fură îngrozitoare pentru condamnat. De câte ori auzea paşi pe coridor, inima începea să-i svâcnească, iar când aceştia se depărtau de celula lui, ticălosul izbucnea în plâns.

In sfârşit, uşa se deschise şi un paznic se ivi în prag, aţintind asupra prizonierului o privire cercetătoare.

— Tu eşti Vasilieff? — întrebă el.

— Da, — răspunse Iunistin, abia putându-şi stăpâni bucuria.

— Urmează-mă!

Iunistin se supuse. La capătul coridorului fu predat altui paznic.

— Unde mă duci! — întrebă condamnatul, bănuitor, adresându-se noului gardian.

— Ţine-ţi botul, câine! — se răsti acesta. — Ai să fii dus acolo, unde ticăloşii sunt obişnuiţi să rabde de foame. Mă mir că Ceka mai rosteşte asemenea sentinţe. Pentru alde voi, spânzurătoarea e tocmai bună. Dar las'că n'o să treacă mult şi o să atârnaţi cu toţii cu streangul de gât.

Iunistin zâmbi, auzind aceste cuvinte. Acum

el nu mai era „tovarășul Iunistin", ci „cetățeanu Vasilieff", care fusese condamnat la doi ani închi soare pentrucă evadase din temniță.

In cele din urmă, fu îmbrâncit într'o celulă ș ușa se închise după el.

Condamnatul auzi gemete și suspine. Afară d el, se mai aflau în încăpere șase făpturi — dou femei și patru bărbați. Unul din aceștia, stătea r zemat de perete și-l privea în tăcere. Era Vasilief Apropiându-se de moșier, îl scuipă în față, zicând

— Las'că mai vorbim noi, câine! Am să te fa să mă ții minte cât vei trăi!

— Mai bine gândește-te la sfârșitul dumital și roagă-te lui Dumnezeu — răspunse Vasilieff, c glas slab.

Un individ cu o înfățișare groaznică se apropi de Iunistin și-i întinse mâna. Era șeful unei band de tâlhari, care ucisese familii întregi, spre a-ș însuși avutul lor. Nenumărate fărădelegi fuseser săvârșite de membrii acestei bande, cari fură îm pușcați în mare parte. Doi din ei se spânzuraser în închisoare și nu mai rămăsese decât acesta, con ducătorul, care trebuia să fie executat într'una dir zilele următoare.

Fostul agent al Cekei se dădu înapoi.

— Lasă-mă în pace! — scrâșni el. — Ce-t pasă ție dacă eu mor sau rămân în viață?

— Mai ești și mândru, idiotule! — făcu indi vidul, izbucnind în râs.

Apoi înălță din umeri și se depărtă. Iunistin privi în jurul său. Doi arestați jucau cărți și se certau mereu. După cât se părea, nu-i aștepta o pedeapsă prea mare, căci erau fără nicio grijă

Cu atât mai mare fu mirarea lui Iunistin, când cei doi indivizi porniră, pe înserate, spre locul de execuție, însoțiți de șase gardieni.

— Incă doi mușterii pentru streang! făcu, ne păsător, individul cu mutra respingătoare. — Hm s'au împăcat ușor cu soarta! Curajoși băieți

Alţi arestaţi fură introduşi în celulă. Printre aceştia se afla şi un preot, care se împotrivise să vină la căpătâiul unui muribund. Deşi religia nu mai era în cinste, totuşi preotul fusese întemniţat fiindcă refuzase să împlinească dorinţele poporului.

La miezul nopţii, încăperea fu golită, arestaţii fiind împărţiţi în grupe. Unii din ei urmau să fie transportaţi la fortăreaţa Petru şi Pavel, trebuiau cercetaţi şi, în fine, vreo câţiva trebuiau deportaţi în Siberia.

Condamnaţii la moarte se ghemuiră într'un ungher al coridorului.

— Urmaţi-mă! — porunci paznicul.

In acelaşi timp, două şiruri de soldaţi se postară de o parte şi de alta a nenorociţilor, cari ştiau că vor coborî în adâncime, unde se afla camera de execuţie.

— Cum te cheamă? — se răsti gardianul la Vasilieff, care rămăsese ceva mai în urmă.

— Vasilieff, — răspunse acesta.

— Cum? — făcu paznicul, izbucnind în râs. — Nu, dragul meu, te numeşti Iunistin... Viclean mai eşti! Vrei să te dai drept celălalt, care a fost condamnat la doi ani închisoare... Nu, aşa de proşti nu suntem noi! Iată actele şi fotografiaţa. Priveşte, aici scrie lămurit că te cheamă Iunistin şi ai fost condamnat la moarte pentru tâlhărie.

Ceilalţi deţinuţi izbucniră şi ei în râs.

Vasilieff, însă, rămase ca trăsnit. Ce însemna asta? Oare îşi îngăduiseră cu el o glumă de prost gust?

— Te rog să mă duci înaintea comandantului fortăreţei, căci e o greşeală la mijloc — zise el. — Eu sunt Vasilieff şi nici de cum Iunistin.

— Cine eşti? — izbucni paznicul, înfuriat. — Ia te uită, îţi recunoşti mutra? Şi ce scrie dedesubt? Ia nu mă mai ţine pe loc, căci n'am timp!

— Dragul meu, te rog să mă crezi că spun adevărul...

— Nu mai vreau să aud nimic! — răcni paznicul, îmbrâncindu-l.

Vasilieff își dădu seamă că n'are încotro și coborî treptele, alături de nenorociții cari erau sortiți morții. Ajungând în pivniță fură duși într'o celulă boltită, în care se mai aflau vreo douăzeci de condamnați. Moșierul își încercă norocul cu paznicul care îi luase în primire. Dar și acesta izbucni în râs și nici nu vru să audă măcar vorbele amantului.

In cele din urmă, bietul om își dădu seama că era victima unei greșeli, care putea să-l coste viața și că șansele sale de a scăpa erau atât de mici, încât putea să se socotească de pe acum cu un picior în groapă.

Da, nenorocitul credea că la mijloc e o greșeală și nici nu-i trecea prin minte că totul fusese pus la cale de un ticălos, care îl sortise să moară în locul altuia. In timp ce adevăratul condamnat era în drum spre închisoarea unde avea să stea doi ani, Vasilieff rămase printre cei ce-și așteptau sfârșitul dintr'o clipă în alta.

Trei zile și trei nopți trecuseră de când moșierul se afla în pivnița închisorii. Cam pe la mijlocul nopții a patra se auzi o șuierătură scurtă, apoi o ușă scârțâi în țâțâni.

— Asta e ușa de la celula de execuție — zise unul din condamnați. — Astă noapte au de lucru.

Pretutindeni se auziră strigăte și blesteme. Deodată, ușa încăperii se deschise și în prag se ivi un individ purtând o căciulă și o manta albastră. La brâu avea înfipte trei pistoale mari.

— Aceia pe cari îi strig, vor ieși afară! — zise el.

Vasilieff așteptă liniștit, căci acum se împăcase cu soarta lui.

Câțiva Chinezi, ajutoarele călăului, se plimbau pe coridor. Ei nu primeau plată pentru serviciul

lor, ci aveau dreptul să-şi însuşească îmbrăcămintea celor cari erau executaţi. Uneori se întâmpla că hainele să fie smulse de pe trupurile nenorociţilor, chiar înainte de a-şi da sfârşitul. Alteori aceşti Chinezi priveau prin deschizătura dela uşa celulei, şi cercetau cu privirile pe condamnaţi, spre a se încredinţa ce „răsplată" aveau să primească pentru munca lor.

Moşierul răsuflă uşurat căci nu auzise numele de Iunistin — cum se numea acum.

Călăul împături lista, totuşi se părea că nu terminase încă, deoarece scoase din buzunar o hârtie şi îşi aruncă privirile asupra ei.

— Iunistin! — strigă el.

Şi, deoarece nu primi niciun răspuns, adăugă:

— Tovarăşul Iunistin.

In această clipă, unul din cei sortiţi morţii, dădu un brânciu moşierului, care se împletici înainte.

— Asta e! Hai, cară-te! — răcni condamnatul.

Vasilieff se opri în faţa călăului şi-şi dădu seamă că n'ar fi avut niciun rost să se împotrivească. Fără să scoată un cuvânt, nevinovatul om păşi, alături de ceilalţi, spre celula de execuţie.

156. — Planul Soniei

Sonia Petrovici urmărea o ţintă bine hotărîtă. Privirea pe care o aruncase în oglindă, o încredinţase că nu-i era îngăduit să se mai gândească la dragostea lui Boris Verodin. Chipul îi era atât de înfiorător, încât numai oameni cu nervi tari s'ar fi încumetat s'o privească — şi asta doar câteva clipe.

Totuşi, revoluţionara vroia să-l salveze pe Boris. Ea îşi aminti de medicul care scăpase de la moarte pe Vasilieff, când zăcuse bolnav în casa ei. Dacă ar vorbi cu moşierul?

Da, trebuia neapărat să plece în Capitală, spre a se pune în legătură cu Vasilieff. De sigur că acesta

va face tot ce-i va sta în putință, pentru a veni în ajutorul lui Boris.

Curajoasa femeie părăsi coliba cărbunarului, unde știa că nu va mai păși niciodată. După ce urcă un dâmb foarte înclinat, ajunse pe șoseaua ce ducea spre Capitală. Jos, la canton, se auzeau împușcături dese, ceea ce dovedea că lupta dintre roșii și albi nu contenise încă.

După multe zile de drum, ajunse pe seară într'una din mahalalele Petrograd-ului. Cu toate că nu se scurseseră decât vreo câteva săptămâni dela plecarea ei din oraș, i se păru, totuși, că lipsea de multă vreme, căci totul se schimbase. Manifestațiile de stradă nu mai aveau loc, deoarece revoluționarii puseseră mâna pe putere, iar pretutindeni se zăreau semnele distinctive ale acestora.

In acea noapte, Sonia dormi în gară, într'un vagon gol. Afară era un ger strașnic. Când se trezi, a doua zi dimineață, revoluționara avea membrele înghețate, totuși porni repede la drum, căci trebuia să-și împlinească misiunea pe care și-o luase.

Un marinar voinic se apropiă de dânsa, în timp ce traversa șinele.

— Ia stai nițel, păpușico — zise dânsul; — frumoasă trebue să mai fii, căci ești sveltă ca o gazelă....

In clipa următoare, se opri și privi îngrozit spre chipul desfigurat al femeii care fusese atât de frumoasă odinioară. Apoi, se întoarse, depărtându-se în grabă. Sonia izbucni într'un hohot fioros.

Orașul era pe jumătate adormit, căci oamenii nu se mai trezeau devreme. Aveau, doar, destul timp să flecărească toată ziua. In întreprinderile mari, lucrătorii nu făceau altceva decât să ție consfătuiri, pentru a stabili numărul orelor de muncă.

Incetul cu încetul, străzile începură să se însuflețească. Din loc în loc se zăreau cete de oameni cari vorbeau cu aprindere.

Cereți mâine numărul 84 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Sonia își aminti de palatul ei. Un fior îi străbătu trupul, gândindu-se că lăsase acolo cadavrul lui Narickin, pe care Mencikovski trebuia să-l înlăture. Oare își îndeplinise el misiunea?

Un zâmbet hidos încolți pe buzele ei. Acum sosise clipa când Mencikovski putea să-și capete „răsplata", acum ea n'avea să i se mai împotrivească.

Cu inima svâcnind, revoluționara își urmă drumul spre casa ei. In zadar se strădui să-și stăpânească durerea ce o copleșea tot mai mult. Era atât de tânără și, totuși, atât de bătrână! Cu ce gânduri pășise ea în acest oraș! Vroise să-l stăpânească să ajungă pe culmi unde n'ajunsese încă nicio femeie. Și acum pierduse partida — o pierduse, fiindcă se lăsase târîtă de patima ei pentru Boris Verodin.

Dacă nu s'ar fi sinchisit de el, dacă l-ar fi lăsat să facă ce vroia, lucrurile ar fi ieșit cu totul altfel. Dar putea dânsa să procedeze în alt chip? Nu, căci îl iubea cu prea multă înfocare.

In cele din urmă, ajunse înaintea palatului Gogineff. După cât se părea, revoluționarii nu prădaseră acest cartier, căci mai toate clădirile erau nevătămate.

Descuiă ușa, cu ajutorul unei chei, pe care o ascunsese în grădină, sub un tufiș. Culoarea roșie a covoarelor, o orbea aproape. Incet, ca o femeie bătrână, urcă treptele ce duceau spre salon. Aci se mai aflau resturile cinei pe care o luase în tovărășia lui Narickin.

Privirile îi căzură asupra ușii ce dădea în dormitor. Plină de teamă, nenorocita trecu pragul încăperii. Dar un suspin de ușurare îi scăpă de pe buze, căci cadavrul dispăruse.

Așa dar, Mencikovski își împlinise făgăduiala.

După ce rămase câtva timp acolo, Sonia părăsi casa, îndreptându-se spre locuința burtosului, care se afla în apropiere.

Ajungând, bătu la ușă, așteptă câteva clipe, apoi un bărbat străin se ivi înaintea ei.

— Ce dorești? — întrebă acesta.

— Caut pe tovarășul Mencikovski. Aș putea vorbi cu el?

— Nu mai stă aici — răspunse celălalt, aținând asupra Soniei o privire iscoditoare.

— Atunci, unde aș putea să dau de el?

— In cer sau în iad.

— Vrei să spui că a murit? — exclamă Sonia, pălind.

— Da.

— Dumnezeule... dar ce-a avut?

— După cât se spune, apucase pe căi greșite... Dar unde ai fost până acum, că nu știi nimic din toate astea? Vii din provincie?

— Da, am lipsit câtva timp din Capitală.

— Ei, atunci nu e de mirare că nu știi ce s'a petrecut aici... Mencikovski a făcut o mare prostie. Dacă nu mă înșel, era vorba de un cadavru... Acum însă, vezi-ți de treabă, căci am înghețat deabinelea.

Sonia rămase câtva timp locului, apoi porni înainte.

— Mencikovski... mort! — murmură ea, nevenindu-i să creadă.

Incetul cu încetul își reveni în fire și, când ridică ochii, se văzu în fața Institutului Smolny, unde erau afișate decretele noului guvern. Tonul rămăsese același ca și pe vremea Țarului, nimic nu se schimbase. O listă lungă cuprindea numele condamnaților la moarte. Printre aceștia se afla și Mencikovski, care fusese împușcat în fortăreața Petru și Pavel.

Deodată, Sonia tresări înspăimântată, căci zărise și numele ei. Ce însemna asta? Literele începură să-i joace înaintea ochilor. Apoi, însă, se stăpâni și află că fusese condamnată, în lipsă, pentru crimă de înaltă trădare și spionaj, urmând să fie executată în fortăreața Petru și Pavel.

Nenorocita căzu pe gânduri. Nu cumva o trădase Mencikovski? Sau poate că burtosul fusese

prins când încercase să înlăture cadavrul și, atunci destăinuise că ea îi dăduse această însărcinare.

Dar cine avea să mai recunoască într'însa pe frumoasa Sonia Petrovici de odinioară, care sucise capul tuturor delegaților din soviet și-și bătuse joc de un revoluționar atât de înfocat ca Narickin?

Nu, nimeni nu va bănui cine se ascunde sub chipul acesta respingător.

Deodată, ea își aminti de misiunea pe care vroia s'o împlinească. De sigur că Vasilieff se afla în casa prințului Ulkitzki. Dacă s'ar duce acolo? Dacă ar fi știut adresa vestitului medic, n'ar mai fi recurs la ajutorul moșierului, căci ascunsese în palat o mare sumă de bani, așa încât n'ar fi avut nevoie de el. Dar nu cunoștea nici măcar numele lui.

In cele din urmă, Sonia ajunse la casa prințului, însă constată, spre desamăgirea ei, că aceasta era nelocuită. Nimeni nu-i răspunse, cu toate că bătuse în ușă cu pumnii și trăsese clopoțelul mereu.

— Toți... toți au părăsit orașul — murmură ea, depărtându-se fără nicio țintă.

Unde să se ducă? Mai rămăsese doar bătrâna Sașa, — dar nu se încumetă să dea ochii cu dânsa. Și cine știe dacă mai locuia în casa prezicătoarei? Și apoi, dacă Sașa o recunoștea? Dar asta n'avea nicio însemnătate, căci imediat ce va auzi că Boris se află în primejdie, mătușa lui va uita de orice altceva.

Pași mai departe și, după puțin timp ajunse la locuința prezicătoarei. Aproape că nu se încumetă să bată, căci se temea că și această casă era părăsită. Avu noroc, totuși. Pe coridor răsunară pași, apoi Negrul se ivi în pragul ușii.

— Doamna Barobleur e acasă? — întrebă ea, cu privirile plecate în pământ, simțind că servitorul o cercetează cu luare aminte.

— Nu, nu-i acasă — răspunse Negrul. — Dar dacă doriți, puteți vorbi cu altă doamnă, care e împuternicita ei.

— Bine, du-mă la dânsa! — zise Sonia cu hotărîre.

Negrul o conduse în sala de așteptare. Privind în jurul ei, i se păru că o portieră se mișcase. Nu cumva se afla cineva îndărătul acesteia?

In clipa următoare, o exclamație de surprindere scăpă de pe buzele Soniei, căci înaintea ei se ivise călugărița care îngrijise pe Vasilieff. Turburarea care o cuprinse era atât de puternică, încât nu luă în seamă înclinarea ușoară a frumoasei femei.

— Cine sunteți și ce doriți dela doamna Barobleur? — se auzi glasul plăcut al călugăriței.

— Vă... vă... cunosc — bâigui Sonia. — Sunt foarte surprinsă, văzându-vă aici... Căutam pe o femeie, Sașa... o cameristă... care a locuit în casa asta... trebue s'o întreb... eu... ah, nici nu mai știu ce să spun... — se întrerupse deodată.

— Am impresia că v'am mai văzut, dar nu știu unde — zise cealaltă.

— Nu, nu, vă înșelați... Imi dați voie să-mi ridic nițel vălul.

Călugărița se retrase îngrozită, văzând chipul mutilat, care fusese acoperit cu un văl gros.

— Ce-i drept, nu vă cunosc, totuși ochii și făptura dumneavoastră îmi amintesc de o persoană cunoscută.

— Tot ce se poate — răspunse Sonia.

Apoi, vroind să ajungă cât mai repede la ceea ce o adusese aci:

— Nu cumva sunteți în măsură să-mi spuneți unde aș putea să dau de camerista aceea? Vreau să-i cer lămuriri cu privire la un oarecare domn Vasilieff, care locuia în casa prințului Ulkitzki, și pe care n'am izbutit să-l găsesc, deoarece nu mai e nimeni acolo.

— Dar ce doriți cu el? — cercetă călugărița, cuprinsă de turburare. — Poate că sunt în măsură să vă fiu de folos, căci îl cunosc.

— Da, firește că-l cunoști... l-ai îngrijit, doar destul timp — izbucni Sonia.

Un gând fulgeră prin mintea frumoasei femei, care ridică mâinile și strigă, îngrozită:

— Da, dumneata ești! Te recunosc cu toată această schimbare. Dar ce ți s'a întâmplat? Ești proprietara fostului palat al familiei Gogineff, unde a fost adăpostit domnul Vasilieff, în timpul bolii sale.

Sonia plecă privirile și răspunse:

— Da, eu sunt. Desfigurarea mea se datorește unui incendiu grozav, din care am scăpat cu viață împreună cu o singură persoană. Ceilalți cari mai erau acolo, au căzut pradă flăcărilor.

— Și cine e acea persoană? — întrebă călugărița, cu glas tremurător, gândindu-se la dispariția Soniei și a lui Verodin, despre care agitatorul Urez îi vorbise atâta.

— Un anume Boris Verodin — răspunse cealaltă.

— Și... unde este el acum? — strigă călugărița, încleștând brațul vizitatoarei. — Hai, spune-mi repede, vreau să mă duc la el.

Sonia rămase nedumerită. De ce se interesa femeia aceasta de Boris Verodin? Deodată, își aduse aminte că ea fusese aceea care chemase medicul la căpătâiul lui Vasilieff.

— Boris Verodin se află într'o colibă, la vreo cincizeci de kilometri de Petrograd, și e în primejdie de moarte — răspunse revoluționara. — Sărmanii oameni cari l-au adăpostit, își dau toată osteneala să-l vindece, însă o duc foarte greu, căci n'au mijloace de traiu. Am venit în Capitală ca să chem pe medicul care a scăpat de la moarte pe domnul Vasilieff. De aceea vroiam să vorbesc cu acesta sau cu Sașa, căci nu cunosc adresa ve-

stitului profesor. Numai norocul mi te-a scos în cale.

Sora Veronica mai ceru câteva lămuriri, apoi însoţit pe Sonia spre locuinţa profesorului Sikorski.

După puţin timp, se aflau înaintea acestuia.

— Ah, dumneata, soră Veronica? — făcu bătrânul, surprins. — Ai iarăşi vreun protejat, căruia trebue să-i vin în ajutor?

— Aţi ghicit, domnule profesor — răspunse călugăriţa, arătând apoi ceea ce o adusese aci.

Savantul se posomorî.

— Cu neputinţă, draga mea — zise el, clătinând capul. — Ce să fac cu bolnavii, pe cari îi am în îngrijire? Pe seama cui să-i las?

— Vă rog din suflet, domnule profesor, împliniţi-mi rugămintea! — stărui femeia, cu lacrimi în ochi.

Bătrânul începu să măsoare încăperea cu paşi mari.

— Spuneai că bolnavul a suferit o asfixiere? — întrebă el, deodată, oprindu-se înaintea Soniei.

Aceasta încuviinţă din cap, apoi istorisi toată întâmplarea şi descrise, cât putu mai bine, starea în care să afla bolnavul.

Şikorski nu-şi deslipi ochii de la dânsa, apoi ridică vălul, care acoperea faţa revoluţionarei.

— Groaznic! — murmură el, lăsând să cadă vălul. — Va să zică ai fost şi dumneata acolo?

— Da, nenorocitul a încercat să mă salveze.

— Mi-e cu neputinţă să plec din oraş — zise bătrânul, cu hotărîre. — Totuşi, am să vă prescriu nişte medicamente şi, dacă purtaţi atâta interes bolnavului, cred că i le veţi duce acolo unde se află.

Sora Veronica îşi dădu seamă că n'are rost să mai stăruiască, astfel că luă reţeta şi, după ce primi câteva instrucţiuni cu privire la îngrijirea pacientului, părăsi casa, însoţită de Sonia Petrovici.

— Ai vrea să mă conduci până la colibă? — întrebă călugăriţa, pe drum.

— Da, însă nu voiu intra înăuntru, ci am să mă înapoiez în Capitală.

— Bine, sunt de acord.

Cele două femei făcură cumpărăturile trebuincioase, ceea ce nu era lucru tocmai uşor, căci medicamente nu se prea găseau.

— Acum, mai avem nevoie de o maşină, căci cu trenul vom întârzia prea mult — zise sora Veronica.

— Da, ai dreptate, trenurile circulă foarte neregulat, mai ales pe acolo, unde au loc lupte între albi şi trupele revoluţionare — încuviinţă Sonia.

In cele din urmă, se înapoiară la locuinţa prezicătoarei.

— Cunoşti mai de aproape pe Boris Verodin? — întrebă Sonia, aţintind ochii ei mari asupra misterioasei femei.

— Da, îl cunosc — răspunse aceasta, cu glas nespus de blând.

Revoluţionara fu cuprinsă de nelinişte. Ce taină ascundea ciudata călugăriţă? Nu cumva era şi ea îndrăgostită de Boris Verodin?

Nu, lucrul era cu neputinţă, căci deşi sora Veronica părea destul de tânără, totuşi trebuia să fie o femeie de vreo patruzeci de ani.

Atunci de ce purta atâta interes bolnavului? In zadar îşi frământă ea mintea, căci nu izbuti să găsească răspuns la această întrebare. Poate că numai dragostea de oameni o hotărîse să vie în ajutorul lui Boris Verodin. Nu se jertfise călugăriţa şi pentru Vasilieff, când acesta era bolnav de moarte?

Sonia făcu cunoştinţă cu un bărbat care îi fu prezentat sub numele de Petroneff şi despre care nu bănuia că era Negrul, care slujea în casa prezicătoarei.

La un moment dat, bătăi puternice răsunară în uşă. Petroneff se duse să deschidă.

In clipa următoare, preşedintele tribunalului revoluţionar se năpusti înăuntru, palid ca un cadavru.

— Ah, doamnă confesă! — strigă ei, cu ochii holbați de spaimă. — Domnul Vasilieff... a fost executat... e mort... totul s'a întâmplat din greșeală... nu trebuia să fie ucis...

Un țipăt groaznic răsună în încăpere, apoi sora Veronica se prăbuși la pământ, fără cunoștință.

157. — Soarta Irinei.

Când Irina fu ademenită în seara aceea — cu ajutorul bilețelului de care am pomenit — ea nu bănuia că desmeticirea va fi grozavă.

Gândurile bietei fete se 'ndreptau mereu spre fratele ei, pe care-l iubea cu totul altfel decât o soră. Ea nu se putea obișnui cu ideea ca să-l piardă pe Boris.

In cursul drumului Irina se gândea la multe. Își aduse aminte și de cuvintele misterioase ale prezicătoarei, că nu va putea deveni niciodată soția frumosului luntraș.

Tânăra fată chibzuise în repetate rânduri asupra acestor cuvinte, dar nu le putea pricepe rostul. Ce știa prezicătoarea și ce urmărea cu această profetizare?

Se gândea adesea și la Iesta și de fiecare dată obrajii i se împurpurau. Tânărul prinț avea un caracter nobil și cu câtă dragoste o ocrotise el când căzuse în mâinile lui Potcikev!

Și acum ea observase din nou că dânsul o iubea. Ea era mândră de această dragoste, dar nu se putea împăca cu gândul de a renunța la Boris Verodin și a aparține celuilalt.

Disperarea amenința s'o cuprindă. Dar deodată își recăpătă judecata limpede, spunându-și că era ușuratec din partea ei să se gândească la altceva decât la binele fratelui ei.

Unde putea fi dânsul? Cine-i trimisese vestea aceea misterioasă?

Bănuieli de tot soiul o cuprinseră. Lacrimile îi

dădură în ochi şi-şi împreună mâinile, implorând Cerul să vie în ajutorul celui dispărut.

— Unde mă aflu? se 'ntrebă ea, încercând să privească prin geamurile maşinei.

Dar nu putu recunoaşte nimic şi un simţimânt de neliniştе o copleşi. In faţa ei stătea aproape nemişcat şoferul îmbrăcat în blană, care conducea automobilul.

Se simţi din ce în ce mai îngrijorată şi deodată îi dădu în gând că fusese ademenită într'o cursă. Ce era zidul acela înalt şi cenuşiu pe dinaintea căruia treceau acum? O lanternă se ivi brusc în întunerec, şi alături de ea stătea o sentinelă cu arma la umăr.

Irina tresări cu putere. Vru să sară din maşină dar îşi dădu seamă că asta era cu neputinţă.

Incepu să bată în fereastra care o despărţea de şofer, dar omul mormăi doar ceva şi nici nu întoarse capul.

Deodată maşina îşi încetini mersul. Irina îşi încordă simţurile şi privi prin fereastră. Acum putu recunoaşte lucrurile înconjurătoare.

— Dumnezeule mare, unde sunt? murmură ea. — E un spital ăsta?

Cu o smucitură maşina îşi reluă viteza şi Irinei i se păru că străbate un pod.

La stânga era lumină vie, în care se iviseră iar ziduri înalte.

— Alo, cine e acolo? auzi ea glasuri bărbăteşti.

Şoferul răspunse ceva, dar ea nu putu pricepe ce anume. Apoi două canaturi grele de porţi scârţâiră în balamalele lor.

Maşina intră într'o curte largă, învăluită în întunerec, după care poarta se 'nchise la loc. Cu o smucitură automobilul se opri.

Irina văzu că şoferul îmbrăcat în blană se dădu jos şi-i deschise portiera.

— Coborîţi vă rog! zise el cu o amabilitate

Biata fată abia avu puterea să se dea jos. Picioarele îi tremurau ca varga.

Privind în jur nu văzu decât o curte mare și o fațadă întinsă cu multe ferestruici zăbrelite. De o poartă ce tocmai se deschisese, stăteau sprijinite câteva sentinele, care o priveau fără să clipească.

— Unde sunt? întrebă ea cu glas tremurător. — Unde e fratele meu?

— In spitalul de colo, răspunse șoferul și arătă spre clădirea întunecată.

— Asta e spital? întrebă Irina, cu frică.

— Da, un spital de închisoare, draga mea. Haide, îl vei vedea îndată pe fratele d-tale, care se va bucura mult.

Fără să spună un cuvânt, dar cu inima cât un vârf de ac, frumoasa blondină îl urmă pe șofer, prin curtea mare. Incercă să recunoască chipul însoțitorului ei, dar el își ținea fața întoarsă în altă parte și afară de asta își ridicase gulerul blănii.

Ajunseră la o poartă mică ce ducea înăuntrul misterioasei clădiri. Omul bătu și după puțin timp ușa fu deschisă.

Trecură pragul și Irina văzu coridoare lungi și întunecate, cu uși ferecate.

Cum, ăsta era spital? se întrebă ea, cuprinsă de o teamă și mai mare.

Se opri deodată și încleștând brațul bărbatului îi strigă:

— Ce ai de gând cu mine? Acesta nu e spital... e o închisoare.

— Iți spuneam doar că e spitalul unei închisori, răspunse șoferul. Fratele dumitale e bolnav și se află într'o astfel de celulă.

— Dar... sfinte Dumnezeule... ce... ce a făcut.,, fratele meu... Boris? îngână ea.

— Eu nu-s judecător, răspunse celălalt, aspru. Iți va spune el însuși acușica.

La capătul coridorului era o scară care mergea în jos. Coborîră și ajunseră la o ușă.

— Uite c'am ajuns, zise omul. — Ei, Verodin, dormi? strigă el, în vreme ce deschidea ușa.

Neprimind niciun răspuns, Irina strigă și ea numele frățelui și avu impresia că s'aude un răspuns dinăuntru.

Un val de bucurie năpădi sufletul tinerei fete. Trăia, slavă Domnului! îi auzise glasul și va putea să-l vadă îndată.

Dar mai era o ușă și între cele două uși se afla o încăpere de vreo doi metri.

Ușa aceasta fu deschisă și ea și Irina trecu pragul, cu inima svâcnind. In clipa următoare se închise cu sgomot o ușă în urma ei și se auzi un hohot de râs batjocoritor.

Abia acum își dădu seamă biata fată că fusese atrasă într'o cursă.

Se afla într'o încăpere întunecoasă și privirile ei se ațintiră spre ferestruica de sus. Apoi, scoțând un țipăt, se prăbuși pe patul de lângă perete. Era un culcuș tare, dar Irina nu băgă de seamă asta. Era atât de istovită încât, tot plângând, adormi în cele din urmă.

Când se trezi auzi sgomot în apropiere. Se ridică repede și-și trecu mâna prin păr. O cheie era răsucită în broască.

Celula era mică. Intr'un ungher se afla un soiu de lavoar, apoi un scaun și o masă.

Ușa se deschise și intră înăuntru un om cu înfățișare brutală, care i se păru cunoscut. Indată își dădu seamă cu cine are de-aface și atunci ghici că ajunsese pentru a doua oară într'o celulă a fortăreței Petru și Pavel.

Bărbatul care intrase acum înăuntru fusese de față când o arestaseră pe dânsa și pe soții Ulkitzki. Ii aducea mâncare și-i zâmbi prietenos.

— Ce vor de la mine? întrebă Irina, cu glas implorător. — O! spune-mi, te rog! De ce m'au ademenit încoace?

— Ademenit? repetă omul, mirat.

Irina nu știa că ticălosul acesta era tovarășul lui Vossilaski, fiind mâna dreaptă a acestuia.

— Ei da, zise Irina. — Mi s'a trimis un bilețel prin care mi se spunea că venind încoace îl voiu găsi pe fratele meu.

Celălalt clătină capul, neîncrezător.

— Probabil că ai visat asta, copilă scumpă, zise omul, cu un zâmbet obraznic. — Cine putea îndrăzni să te ademenească în felul acesta? Oricine se află aici a făptuit vreo nelegiuire, — unul mai mult, altul mai puțin. Și dacă ai fost arestată, înseamnă că și d-ta ai făcut ceva împotriva legii.

— Dar eu n'am făcut nimic! strigă Irina, disperată. — S'a dovedit doar că am fost nevinovată. Abia acum câteva zile mi s'a dat drumul, după cea dintâi arestare. Dar de data asta s'a făptuit un abuz, căci altminteri nu s'ar fi folosit de o șiretenie ca să mă scoată din casă.

— Ei lasă, voiu vorbi eu cu comandantul, zise gardianul. — Deocamdată ia și mănâncă ceva, ca să fii în puteri. S'a dat dispoziție specială ca să primești mâncare bună.

— Cine... a dat... dispoziția asta? îngână Irina.

Omul înalță din umeri:

— Ești cam curioasă din fire, scumpă copilă. Ți se va spune, n'avea grijă!

Plecă, fără să mai audă ce spunea fata. Aceasta, însă, știa acum că o așteaptă ceasuri grele. Cineva avea interes s'o țină arestată.

Să fie oare același om, care o arestase și prima oară? Cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât i se părea mai probabil.

Niciodată în viața ei Irina nu se simțise atât de părăsită. Acum își dădea seamă ce însemnase ocrotirea lui Vasilieff. Acest om nobil o purtase pe mâini, ferind-o de toate relele.

Acum îi părea rău din sufiet că n'o pusese cunoştinţă pe Saşa. Bătrâna nici nu va şti împotriva cui să-şi îndrepte bănuielile, căci bileţelul care ea, Irina, îl lăsase, era de natură să-i întoarcă orice teamă.

In zilele următoare biata fată plânse şi oftă necontenit. O liniştea oarecum faptul că nimeni nu se sinchisea de ea, aducându-i-se doar mâncare, dar pe de altă parte o copleşea misterul acestei arestări.

Astăzi gardianul îi spusese să mănânce mai mult, căci altminteri va slăbi şi nu va mai place nici unui bărbat.

Irina îi răspunse printr'o privire dispreţuitoare. Nu lua în gură aproape nimic şi, adesea gardianul lua înapoi mâncarea, neatinsă.

Bugilov, ajutorul lui Vossilaski, intră în cabinetul superiorului său, comandantul fortăreţei Petru şi Pavel, şi-i raportă că prizoniera nici azi nu mâncase aproape de fel.

— Cred că va muri de inimă rea, adăugă el, rânjind.

Vossilaski făcu o mutră întunecată. Nu-şi închipuise că fata va rămâne atât de neîmblânzită El vroia s'o cucerească şi să facă dintr'însa amanta sa.

Se privi în oglindă, examinându-se cu amănunţime. Astăzi vroia să încerce.

Dar tocmai când se pregătea să meargă la celula unde se afla arestata, Bugilov dădu buzna în cabinetul său. Avea o mutră întunecată.

— Ce s'a întâmplat? întrebă Vossilaski, repede.

— Vine comisarul poporului! izbucni Bugilov. — Celulele de jos le-a şi inspectat. Abia acum l-am văzut. I-a dat în gând să inspecteze şi celulele de sus.

— Mii de draci! scrâşni Vossilaski.

Se făcu palid, căci ştia prea bine ce-l aşteaptă

dacă i se descopereau mârşăviile..

Incepu să umble agitat prin odaie. Işi trecu mâinile prin păr, apoi se uită disperat la Bugilov.

Acesta îşi dădu cu părerea:

— Ce-ar fi s'o ducem în celula din pivniţă?

Vossilaski îl bătu pe umăr şi scoase un suspin de uşurare:

— Bună ideie. Aşa să facem! Dar, te rog, cât mai puţin bătător la ochi! Comisarul poporului pentru închisori e dat dracului. Ar hotărî să fiu împuşcat pe loc dacă ar descoperi ceva în sarcina mea, — căci trebue să fim aspri, dar şi drepţi.

Bugilov părăsi încăperea, apoi celălalt închise uşa.

Dar abia dispăru cel dintâi, că se auziră de afară paşi grăbiţi. Uşa se deschise şi în prag se ivi bărbatul care era atât de temut.

Comisarul poporului Gornovici intră înăuntru şi-l salută scurt pe Vossilaski.

Despre Gornovici se spunea că era un om de o asprime neobişnuită, dar şi foarte drept. Populaţia avea încredere într'însul. Era un om de o inteligenţă superioară, studiase dreptul şi fusese deportat timp de şase ani de zile în Siberia.

In vreme ce Vossilaski îl privea bănuitor pe comisarul poporului, ascultând în acelaşi timp la sgomotele ce se auzeau din coridor — Gornovici răsfoia printre actele aflătoare pe masă. Găsi ceva în neregulă şi se adresă scurt comandantului:

— Când mai viu pe aici, doresc să găsesc lucrurile altfel.

Apoi se îndreptă spre uşă.

Vossilaski era o apă. Crezuse că Gornovici va rămâne mai mult acolo. Dacă arestata se împotrivea, dacă scotea un singur ţipăt, atunci totul era pierdut.

Căută disperat un mijloc ca să-l mai reţină câteva minute pe comisar.

Cereţi mâine numărul 85 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare. — 2 lei exemplarul.

— Tovarăşe Gornovici — zise el — închisorile sînt arhipline. N'am mai putea găsi în Petrograd decît vreo câteva clădiri ca să le amenajăm în închisori?

Comisarul poporului se întoarse dela uşă şi zise:

— Arată-mi listele de arestaţi!

Vossilaski îi întinse o condică şi comisarul începu s'o răsfoiască. Apoi o înapoiă şi zise:

— Voiu purta de grijă ca să înfiinţăm câteva lagăre de concentrare. Pe de altă parte, însă, celulele mari ar putea fi amenajate pentru câte doi sau chiar trei arestaţi. Se vor simţi mai bine în felul acesta. Nu trebue să călcăm pe urmele monarhiştilor, chinuind pe cei de altă părere ca noi şi tratându-i cât mai rău cu putinţă.

Deodată, Vossilaski păli, căci auzise de afară un ţipăt înăbuşit. Începu să tuşească tare, ca să acopere ţipătul. Din fericire comisarul poporului părea să nu fi auzit nimic.

Dar comandantul închisorii se înşela amarnic. Chipul lui Gornovici luă o expresie încordată şi, cu o privire ameninţătoare, zise:

— Vreau să sper că aici nu se bate şi arestaţii nu-s trataţi în chip barbar?

— Poţi fi sigur că sub conducerea mea nu se întâmplă astfel de lucruri, tovarăşe, răspunse Vossilaski.

Sudoarea îi curgea şiroaie pe frunte, însă, căci auzise iarăşi un ţipăt, de data asta mai puternic ca întâia oară.

— Ce e asta? întrebă Gornovici, învăluind într'o privire cruntă pe celălalt.

In clipa aceea se auzi al treilea strigăt şi comisarul poporului dădu buzna spre uşă.

Vossilaski rămase ca încremenit. Se vedea pierdut. Cu ochi holbaţi urmări pe Gornovici, care pornise în grabă dealungul coridorului.

Când Urez văzu ce stârnise prin cuvintele sale, își veni în fire. De câteva ceasuri fusese în prada unei agitații cumplite...

Contesa zăcea leșinată pe podea.

— S'o ducem într'o odaie unde se află un pat, zise Petroneff. — N'ar fi trebuit să spuneți lucrurile așa pe șleau, domnule Urez.

— Da, ai dreptate, n'ar fi trebuit, răspunse agitatorul.

Cei doi bărbați se aplecară. Sonia Petrovici deschise o ușă și privi înăuntru. Ceea ce auzise cu câteva clipe înainte o înmărmurise.

Se mirase că frumoasa călugăriță se interesase atât de mult de soarta lui Boris Verodin, și acum vedea că, aflând de moartea misteriosului om care-și zicea Vasilieff, leșinase. Ba poate că murise chiar.

Nu putea pricepe asta

Îi urmă pe cei doi bărbați și după ce contesa fu așezată pe pat, Sonia zise, cu hotărîre:

— Vă rog s'o lăsați pe doamna în seama mea căci trebue s'o dezbrac și să-i fac masagii.

Bărbații ieșiră și afară Urez întrebă:

— Cine e femeia asta, cu fața învăluită? Glasul ei mi se pare foarte cunoscut.

— N'o cunosc, răspunse Petroneff. — Dar contesa pare să știe cine este.

Urez rămase pe gânduri. Petroneff îi luă mâna și întrebă cu glas mișcat:

— Nu cumva v'ați înșelat? E într'adevăr mort domnul Vasilieff?

— Aș vrea din toată inima să mă fi înșelat, dar, din nefericire, e așa cum am spus. O, ce eroare grozavă! De ce nu m'am interesat singur de nenorocitul de el!

Agitatorul începu să umble neliniștit prin o

e. Petroneff vru să mai afle amănunte, dar aici răsună un țipăt alături.

— Asta a fost contesa, zise Urez.

Se apropiară de ușă și lipiră urechea. Răsuflară uşurați când o auziră pe contesă vorbind.

Când se văzu singură cu frumoasa femeie, Sonia încuiă ușa și începu să facă încercări pentru o readuce la viață. Desfăcu corsetul leșinatei, o lecă pe piept și constată cu mulțumire că inima bătea.

— Slavă Domnului! murmură ea.

Continuă s'o masseze și în cele din urmă contesa deschise ochii pentru o clipă, dar îi închise repede la loc. Asta se repetă de câteva ori, până își reveni cu totul.

Sonia se opri, sfârșită de puteri. Se silise să nu-și descopere chipul, ca să n'o înspăimânte pe călugăriță.

Cine putea să fie femeia aceasta? Cei doi bărbați îi spuseseră „doamna contesă".

Revenindu-și în fire, contesa se ridică. Își duse mâna la frunte, ca în neștire. Boneta îi căzuse de pe cap și Sonia făcu constatarea că avea păr negru. Prin asta misterul sporea, căci Sonia știa că, atunci când își pun vălul călugăriei, femeilor li se taie părul.

Contesa privi rătăcită în jurul ei.

— Ce-a fost asta? murmură ea. — Nu cumva m'a înșelat auzul? Nu mi s'a spus oare... că... domnul Vasilieff...?

Nu-și sfârși fraza ci privi implorător pe comunistă. Aceasta oftă și răspunse:

— Din nenorocire, așa e.

Contesa scoase un țipăt și-și duse mâinile la față. Lacrimile o podidiră și nu se mai putu stăpâni.

Sonia îi cuprinse mijlocul cu brațul și încercă s'o mângâie, căci începu să simtă o milă nespusă pentru această femeie.

Când auzi bătăi încete în uşă, întrebă:

— Să dau drumul înăuntru domnului Urez şi celuilalt domn?

Contesa clătină capul şi răspunse:

— Nu, nu pot vedea pe nimeni, vreau să fiu singură.

— Atunci să plec şi eu? întrebă Sonia.

— Nu... d-ta rămâi... ah!... sunt atât de nenorocită.

Şi trupul ei fu iarăşi sguduit de plâns.

In cele din urmă izbuti să se liniştească, îşi şterse lacrimile şi ridicându-se, zise:

— Cheamă-i pe cei doi domni!

Urez şi Petroneff intrară. Cel din urmă se apropiă de frumoasa femeie şi-i cuprinse amândouă mâinile. Depuse o sărutare pe ele şi zise plin de respect:

— Sunt nespus de îndurerat văzându-vă în situaţia asta, doamnă contesă.

Agitatorul nu mai era de recunoscut. Sonia era nespus de mirată. Ce legături existau între el şi nobila femeie?

Urez se adresă către aceasta din urmă, cu glas tremurător:

— Mă iertaţi, doamnă contesă, c'am fost nevoit să vă provoc această durere. E drept că n'aş fi trebuit să v'aduc vestea aşa dintr'odată. Nu ştiaţi că domnul Vasilieff fusese arestat din nou?

Făcu o pauză, ca spre a-şi aduna gândurile, apoi începu:

— Da, domnul Vasilieff a fost arestat din nou, pe neaşteptate. Ticălosul acela din Moscova, care furase actele, bijuteria şi banii domnului Vasilieff, l-a denunţat apoi tribunalului din Petrograd. Nu putea fi altul, căci numai el avea hârtiile domnului Vasilieff. La Moscova tribunalul nu ştia cine era dânsul, deoarece refuzase să dea vreo lămurire. Fusese trecut pe lista celor fără nume.

„Acum câteva zile a fost arestat iarăşi, aici în

etrograd, şi fu adus în faţa tribunalului revoluţionar. Eu am primit actele lui căci — (lăsă în jos privirea şi oftă) — din ordinul lui Ilino, a trebuit să primesc slujba de preşedinte al tribunalului.

„Am început să chibzuiesc cum l-aş putea salva pe domnul Vasilieff. L-am trimis la Moscova pe ajutorul meu, un tânăr de treabă, care a început să-l ţie sub observaţie pe ticălosul care l-a jefuit pe moşier.

„Individul trăia acolo pe picior mare. Fu arestat şi se găsiră la el hârtiile şi juvaierul furat. Strâns cu uşa fu silit să recunoască.

„Prin asta lucrurile căpătară altă înfăţişare. Situaţia domnului Vasilieff se îmbunătăţise simţitor şi începui să trag nădejde că-l voiu putea salva.

„Am şi izbutit până la un punct. Iunistin — ticălosul — fu adus în lanţuri şi condamnat la moarte, iar domnul Vasilieff se alese numai cu doi ani închisoare, pentru evadare.

„Am intervenit în favoarea lui, adresându-mă Sfatului comisarilor poporului. Din totdeauna exista o anumită simpatie pentru acest prizonier al ţarismului, ale cărui hârtii fuseseră găsite în arhiva Statului.

„Obţinui graţierea domnului Vasilieff şi începui să depun stăruinţe pentru dobândirea ordinului de liberare.

„Asta a fost ieri. Astăzi m'am dus la închisoare şi eram fericit că-i voiu putea comunica vestea îmbucurătoare. Dar când fui introdus în celulă, ştiţi de cine am dat acolo? De ticălosul acela de Iunistin, care fusese condamnat la moarte.

„Il lămurii pe gardian, dar acesta nu ştiu ce să răspundă. Cât despre arestat, el se făcuse galben ca ceara şi susţinu cu tărie că este Grigore Vasilieff.

„Ticălosul se pricepuse să-i înşele pe paznicii săi şi să se dea drept omul care fusese condamnat la doi ani închisoare.

„Nu-mi rămânea altceva mai grabnic de făcut decât să mă interesez de soarta adevăratului Vasilieff. Începui să colind celelalte închisori şi ajunsei, în cele din urmă, la aceea unde se făceau execuţiile.

„Vă închipuiţi groaza mea când aflai că domnul Vasilieff fusese executat în zorii zilei. Cadavrul său fusese înmormântat într'o groapă comună, împreună cu ale altora.

„Atunci am venit încoace să vă aduc vestea de necrezut. Sunt disperat. Cine şi-ar fi închipuit că afacerea asta va avea un sfârşit atât de tragic?

Contesa părăsi încăperea, căci nu se mai putuse stăpâni. Sonia îl observase cu priviri cercetătoare pe agitator şi după ce frumoasa femeie plecase, îl întrebă:

— Într'adevăr, nu mă mai cunoşti, domnule Urez.

Celălalt o măsură cu privirea şi răspunse:

— Nu ştiu cine sunteţi.

— Sonia Petrovici, zise ea, cu tristeţe în glas.

— V'aţi schimbat atât de mult... aţi devenit cu totul alta... spuse el.

— Şi încă nu m'ai văzut bine, răspunse ea. Să nu te sperii, tovarăşe Urez.

Îşi dădu vălul la o parte... şi agitatorul o privi îngrozit.

— Ce... ce s'a întâmplat cu d-ta? murmură el.

— M'a ars focul. Boris Verodin şi cu mine... am trecut prin clipe grozave.

— Ah! Boris Verodin! exclamă Urez şi se apropiă de ea. O apucă de braţe şi o sgudui cu putere.

— Şi... Boris Verodin... e mort? întrebă el, tremurând din tot trupul.

— Nu, trăieşte.

— Slavă *Domnului! Unde* e? Spune repede, ca să mă pot duce la el!

— Nu e atât de lesne precum îţi închipui, răs-

inse Sonia, cu tristeţe. — Eu m'am însănătoşit... ât cât s'a putut... dar el luteşte încă între viaţă moarte. Dacă îşi va reveni cândva, nu ştiu.

„Am venit la Petrograd ca să-i aduc un medic am izbutit întrucâtva. Doamna căreia îi spuneţi ontesă şi care l-a îngrijit, odinioară, cu atâta dragoste pe domnul Vasilieff, a vrut să pornească la rum ca să-l îngrijească şi pe Boris Verodin. Atunci venit d-ta şi ai adus vestea aceea grozavă.

— Unde se află Boris Verodin? întrebă Urez.

— In apropierea unei mânăstiri.

— D-ta l-ai însoţit? — întrebă agitatorul. — Sau cum ai ajuns împreună cu el?

— Despre asta nu vreau să vorbesc. Când îl vei vedea pe el îl vei întreba.

— Incă ceva, tovarăşă Petrovici, zise Urez. — Ştii că ai fost condamnată la moarte?

Ea afirmă din cap şi zise:

— Nu mă tem de moarte, căci ea nu mi-ar aduce decât uşurare.

— Te cred. Dar eu nu te voiu denunţa, poţi fi încredinţată. Mai trebue să-mi îngădui o întrebare: presupun c'ai avut cunoştinţă de misiunea lui Boris Verodin. Ştii cumva dacă a dus-o la bun sfârşit?

— Nu ştiu nimic, răspunse Sonia, deoarece nu vroia să vorbească despre asta.

Petroneff se retrăsese într'un ungher. Când cei doi sfârşiră de vorbit, se apropiă iar.

— Am impresia că e vorba de o ticăloşie cu privire la sărmanul nostru domn Vasilieff, zise el. — Cum e cu putinţă să fie executat cineva care nici n'a fost condamnat la moarte? Dac'aş fi în locul dv. aş cere puteri depline şi aş porni cercetări amănunţite.

— M'am gândit şi eu la asta şi nu voiu întârzia să fac demersurile necesare. Şi dacă bănuiala noastră se confirmă, nu voiu avea odihnă până când criminalul, vinovat de moartea domnului Vasilieff, nu-şi va primi pedeapsa.

Uşa se deschise şi în prag se ivi contesa. Se liniştise dar pe chipul ei frumos se întipărise durerea.

— Am auzit ultimele d-tale cuvinte, domnule Urez, zise ea. — Te rog şi eu să faci lumină în tragedia asta şi să tragi la răspundere pe cei vinovaţi. Dacă vei avea nevoie de mijloace băneşti, ştii prea bine că-ţi stau la dispoziţie.

Agitatorul făcu un gest de refuz şi întrebă:

— Şi ce vreţi să faceţi acum, doamnă contesă? Tânăra aceasta nenorocită m'a lămurit în privinţa lui Boris Verodin.

— Voiu face tot ce este de datoria mea. Cu toată durerea nemărginită care mă apasă îi voiu duce ajutorul meu lui Boris Veridon, atât cât îmi stă în puteri. Pornesc chiar azi la drum, însoţită de femeia aceasta, care a suferit atât de mult.

— Vă doresc din inimă tot norocul, doamna contesă, zise Urez şi-i sărută mâna.

Peste vreun ceas, contesa şi Sonia porniră la drum, spre coliba cărbunarului.

159. — Ţipătul de spaimă

Comisarul poporului Gornovici ieşise pe gang şi-şi încordă auzul. O uşă se închise cu putere.

Se înşelase oare? Cine scosese ţipătul?

— Pune să se deschidă uşile de sus! porunci el comandantului.

Acesta chemă un gardian şi-i transmise ordinul, la rândul său.

— Stai! făcu Gornovici. — Intâi de toate vreau să ştiu cine a ţipat adineauri. Dacă nu mă înşel fusese un ţipăt de femeie.

— Eu n'am auzit pe nimeni strigând, răspunse gardianul.

— Să nu contrazici! se răsti la el Gornovici. — A ţipat o femeie, am auzit foarte lămurit.

— Atunci trebue să vă adresaţi gardianului

gilov, căci el e la celulele de sus. Din câte știu eu, ă, acolo nu se află femei.

— Să taci din gură și să deschizi, răcni Gornovici.

Comandantul făcu, pe ascuns, un semn gardnului. Acesta rămase tăcut. Deschise celulele și rnovici privi în fiecare din ele. Se încredință totul e în regulă și după ce mai întrebă pe e unul dacă e mulțumit cu mâncarea, vru să 'ndepărteze. Dar atunci zări ultima celulă și rebă::

— Cine e închis acolo?

— Nimeni, răspunse comandantul.

— De ce se află celula aceea atât de părăsită capătul gangului? Trebue să servească unui scop umit?

Comandantul înălță din umeri.

— N'aș putea spune, tovarășe comisar, răsnse el.—După cât știu, acolo dormeau gardienii nd aveau serviciu de noapte.

Deși comisarul poporului găsi răspunsul mulmitor, porunci totuși să se deschidă celula.

— N'am cheia, răspunse gardianul și-l privi rebător pe superiorul său.

Wossilaski păli.

— Cheia trebue să fie la Bugilov, zise el, vrând pară nepăsător. — Unde e Bugilov?

— Nu știu, e doar de serviciu, răspunse garnul.

Apoi, ducând mâinile pâlnie la gură, strigă nule colegului său.

Dar Bugilov nu răspunse.

Comandantul încercă să-l abată pe comisar de chestie, vorbind despre altele, dar Gornovici nu lăsă.

— Nu prea îi conduci bine pe oamenii d-tale, rășe comandant, zise el, cu asprime. — De o nătate de ceas stau aici și Bugilov ăla nu cata-

dixește să vină. O fi prin vreo celulă, unde își doarme beția.

— Nu știu, zău, pe unde o fi fiind Bugilov, murmură Wossilaski, sfios.

— Omule, să mi-l scoți din pământ pe gardian, căci vreau să văd celula! strigă comisarul poporului, înțărâtat la culme.

— Du-te jos, trebue să fie acolo, zise comandantul, tremurând, către gardian.

Acesta coborî scările și când ajunse jos se așeză într'un ungher lângă o sobă și strigă numele celui căutat. Mai mult nu făcu.

Comisarul poporului își scoase carnetul și scrise ceva într'însul. Apoi aruncă o privire întunecată comandantului și se îndepărtă. Își pusese în gând să-l schimbe pe acesta.

Ajuns la Ministerul de Justiție, îi fu anunțat președintele tribunalului Urez. Cei doi bărbați se cunoșteau mai de mult. Își strânseră mâinile și agitatorul intră de-a dreptul în miezul chestiunii, informându-l pe comisar despre cazul Vasilieff-Iunistin.

Gornovici ascultă cu atențiune bătând nervos cu degetele în masă.

— Asta e nemaiauzit! exclamă apoi, sărind în sus. — Și d-ta crezi, tovarășe Urez, că nu e vorba de o greșală ci de o schimbare făcută cu intenție.

— Da, răspunse agitatorul. — Poate că Wossilaski a vrut să se răzbune pentru că am ocrotit-o pe tânăra fată împotriva atacurilor sale.

— De ce fată e vorba? întrebă comisarul poporului.

Urez povesti ceea ce făcuse Wossilaski.

— Și spui că fata a dispărut, tovarășe Urez? întrebă celălalt.

— Da. Nu vreau însă, să-l acuz pe Wossilaski de acest fapt. Dar înlocuirea lui Grigore Vasilieff cu Iunistin s'a întâmplat întâi în fortăreața Petr

Pavel. Apoi, la celelalte înc[illegible]isori firește că schim-
rea numelui n'a fost băgată [illegible]n seamă. Vasilieff s'o
apărat, nu-i vorbă, dar de sigur că nu i s'a
ascultare, căci altminteri n'ar fi fost executat.

— Vino cu mine! zise Gornovici, agitatorului. Voiu cerceta personal cazul acesta misterios. varășul Wossilaski din Moscova nu-mi prea pare de biserică. Cum poate cineva schimba actele nd e vorba de viața și de moartea unui om?

Cei doi bărbați porniră îndată spre fortăreața tru și Pavel.

—

După ce comisarul poporului părăsi închisoarea, ossilaski spumegă de furie. Injura pe Gornovici la ușa cortului, dându-i fel de fel de numiri prea ți în măgulitoare.

Apoi ieși afară pe gang și în fața lui se des-ise ușa misterioasă care ducea în adâncul fortă-ței și unde mulți arestați vegetaseră ani grei pe emea țarismului.

Bugilov se ivi, plin de sânge și cu mutra schi-onosită de furie.

— Blestemată pisică! înjură el. — Să fi văzut m s'a mai împotrivit! N'aș mai vrea să am a-ce odată cu dânsa. Trebue să rămână acolo jos.

— Afară de d-ta mai știe cineva pe unde se tră în beciul tăinuit? întrebă Wossilaski.

— Nu toți sunt plecați. Eu sunt singurul care noaște secretul.

— Comisarul poporului a așteptat mult aici, se comandantul, mergând, împreună cu celălalt, re biroul său. — A auzit țipătul și ținea morțiș ă știe cine e în celulă. N'am altă cheie, altminteri aș fi satisfăcut curiozitatea, căci știam că celula goală.

— Fii mulțumit că nu s'a găsit cheia, zise ugilov. — Fata și-a lăsat în celulă ghetele și pal-nul, și de sigur că el ar fi întrebat ale cui sunt cestea.

— Drace, atunci am avut de două ori noroc zise Wossilaski. — Du-te repede şi ascunde lucrurile, căci n'am niciun pic de încredere în Gornovic acela. Te pomeneşti că mâine vine iar.

Bugilov plecă şi deschise celula, aranjă totu pe acolo, apoi duse în pivniţă tăinuită ghetele ş paltonul fetei.

Se 'ntoarse apoi la comandant şi rânji:

— Aşa, acum e în regulă.

— Am presimţiri rele, zise Wossilaski, îngrijorat.

— Aşi! Cine se poate lega de d-ta! răspunse gardianul, râzând. — Acum poţi coborî la păpuşica aceea, căci ocrotitorul ei, Vasilieff, nu mai trăieşte.

— Ai dreptate, tovarăşe Bugilov. Mă voiu duce îndată la ea şi nădăjduiesc că împotrivirea ei va slăbi. Rămâi aici până mă 'ntorc!

— Petrecere frumoasă! spuse Bugilov în urmalui.

Apoi se aşeză pe un scaun, puse un picior peste altul şi luă o ţigară din cutia ce se afla în apropiere Şi-o aprinse şi murmură:

— Bine că am dat peste un astfel de superior Bolşevismul nu e lucru rău. Lenin şi Trotzki, şcum s'or mai numi nebunii ăia, vor să-i facă pe oameni fericiţi. Şi eu unul n'am ce mă plânge, sunfericit.

Trase cu sete din ţigară şi se întinse în scaun Un zâmbet mulţumit se ivi pe chipul său ordinar.

Irina se împotrivise din toate puterile să părăsească celula. Lovi pe gardian cu mâinile şi picioarele, îl împinse de lângă ea — dar totul fu în zadar căci era prea slabă. El o înhăţă cu braţele-i vânjoase şi o târî pe gang şi când vru să ţipe îi astupă gura cu palma.

Apoi se ivi în faţa ei o deschizătură întunecoasă. Mai încercă odată să se împotrivească, dar

de astă dată fără succes. Ticălosul o duse pe ste și ajungând în pivniță o puse jos și deschise o ușă. Aceasta era oarecum bine amenajată, avea pat ca lumea și într'un unghier, pe o policioară, ca o lampă cu petrol.

Bugilov o așeză pe fată pe pat, își șterse sudoa de pe frunte și părăsind celula o închise.

Vru să urce înapoi sus, dar se opri deodată, i auzi aproape de tot două glasuri bărbătești. dădu îndată seamă că e vorba de o convorbire e superiorul său și comisarul poporului. Abia d nu mai auzi vocile, cuteză să urce sus.

Irina se trezi și privi disperată în jurul ei.

— Închisoarea asta e groaznică! gemu ea. — nănui-nu îi mai este milă de mine? Ce-am făcut să trebuiască să sufăr atâta? O, tată, de ce nu ocrotești?

Începu să bată cu pumnii în ușă, dar totul fu zadar. Lacrimile o năpădiseră și plânse mult, șietor.

Biata fată nu știa bine în ce închisoare se . Erau mai multe închisori în Capitală, toate fel de fioroase.

Cu groază se gândi la omul care venise la ea casa familiei Ulkitzki. El s'o fi ademenit oare?

Deodată se auzi un sgomot și după ce aruncă privire spre ușă, căută în jur un obiect care i servească de armă. Nu găsi însă nimic.

Ușa se deschise și Irina scoase un țipăt de ină, căci recunoscu pe omul la care tocmai gândise.

Cu ochii holbați și mâinile ridicate ca spre a rare, el rămase în prag o cipă, apoi intră untru și închise ușa în urma sa.

— Ei, porumbița mea, — toată împotrivirea ți-a servit la nimic, acum îmi aparții, zise tică ul, râzând batjocoritor. — Dar nu pricep, zău, ce tot faci mofturi. N'ar fi mai bine să ne în-

ţelegem ca doi oameni de treabă? Eu am o sl
bună şi aş putea să mă ridic şi mai sus. Iubesc
meile de felul tău şi vreau să te am. Fii cumin
şi primeşte. Vei trăi bine cu mine.

Se bătu cu pumnul în piept şi zise cu
solemn:

— Dacă vei fi drăguţă cu mine, nu e excl
să te fac soţia mea. Mă voiu despărţi atunci
Caterina mea, care oricum nu face de o soţie
comandantului închisorii Petru şi Pavel.

Tot vorbind el se apropiase şi vru s'o cuprin
în braţe, dar Irina veghea. Dânsa nici nu-i ascu
vorbele, ci-i urmărea doar fiecare mişcare. Lân
ea se afla o cană de fier pentru apă...

Wossilaski întinse mâinile spre ,dânsa
era atât de aprins încât nici nu ţinu seamă de
mejdie. Cum s'ar fi putut gândi că fata aceasta sl
ar fi fost în stare să se apere împotriva lui.

Aşa că atacul Irinei veni pe neaşteptate.
puse mâna pe cană, o zvârli şi-l lovi pe ticălos
frunte. El se clătină o clipă, scoase un ţipăt şi s
prăbuşi pe ciment, în faţa ei.

Tânăra fată privi cu ochi holbaţi la trupul n
mişcat al comandantului. Din rana de la frunt
sângele curgea şiroaie.

— Dumnezeule sfinte, l-am omorît! murmu
ea şi-şi întoarse privirile, căci nu putea suport
priveliştea.

Inebunită aproape luă lampa şi dădu buzn
afară.

Se înşelase însă dacă credea c'ar fi putut
fugă. Pretutindeni erau ziduri groase şi gangu
ascunde.

Începu s'alerge încolo şi încoace, îşi frâng
mâinile şi în cele din urmă se înapoiă în celul
punând lampa pe masă.

Cereţi mâine numărul 86 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Sângele urma să curgă din rana de la fruntea omandantului, care zăcea tot nemişcat la pă-nt. Îi era scârbă de acest om, dar cu toate a-stea îşi zise că nu trebuia să-l lase aşa, — tre-ia să-i vie în ajutor.

Îşi rupse o bucată din căptuşeala rochiei şi-i ndajă fruntea cu ea, pentru ca cel puţin să nu i sângereze.

Datoria şi-o făcuse, dar ce se va întâmpla când ...ui acesta se va trezi din leşin?

Biata fată nu se îndoia o clipă că el nu va numţa la planul său, apoi se va răzbuna pentru eea ce-i făcuse dânsa.

Privi la el în jos şi văzu că în mâna stângă nea încleştată o cheie mare şi grea. Era aceea e la celula ei.

Invingându-şi groaza ce o simţea la atingerea estui om, ea se aplecă şi-i smulse cheia din mână. Apoi se ridică şi-o vârî în buzunarul rochiei.

Deodată el se mişcă. Ea stătea gata să fugă şi otărîtă să-l închidă înăuntru dacă-l va vedea ri-icându-se.

Wossilaski deschise ochii şi privi rătăcit spre avan. După aceea încercă să se ridice. O recunoscu pe Irina şi în aceeaşi clipă se păru că-şi recapătă unoştinţa.

— Ticălcaso... asta mi-o vei plăti! scrâşni el i îşi încordă puterile ca să sară în sus, dar se răbuşi îndărăt istovit. In furia de care era uprins însă izbuti să-şi scoată revolverul şi trase pre uşă.

Irina fugise. Inchise uşa şi răsuci cheia în roască. Rămase afară, cu mâinile apăsate pe piept şi auzise împuşcătura.

Apoi se făcu iar tăcere. Biata fată privi prin gaura uşii — o gaură destul de mare, ca la toate celulele de închisoare — şi-l văzu pe ticălos stând pe spate, nemişcat, cu braţele întinse. Leşinase din nou sau se prefăcea?

După câteva clipe, însă, îl văzu mișcându-se din nou. Atunci ea lua o hotărîre disperată. Trebuia să-l învingă pe acest om, trebuia să-l aibă în mână.

Descuiă ușa și o deschise fără zgomot, apoi intră înăuntru în vârful picioarelor. El scăpase revolverul din mână. Pas cu pas înainta dânsa, gata să fugă iar afară și să încuie ușa în urma ei.

Dar temerile ei se dovediră neîntemeiate. El nu se mișcă atunci când ea luă revolverul. Biata fată avu un suspin de ușurare: acum se putea apăra. Știa să mânuiască o armă, căci învățase asta în satul ei.

Părăsi iar celula, închizând-o pe dinafară, apoi începu să chibzuiască asupra situației în care se afla.

Ce avea să facă acum? Cum să iasă din temnița aceasta unde paznicii roiau pretutindeni? Totul îi apărea cu neputință. Crezuse că se salvase, dar era tot atât de prizonieră ca înainte.

160. — Descoperirea unei ticăloșii

Când comisarul poporului, însoțit de Urez, se ivi iarăși în fortăreața Petru și Pavel, se produse vâlvă. Gornovici vroia să-l vadă imediat pe comandant și dacă se va stabili că lucrurile stăteau într'adevăr așac um spusese agitatorul, atunci ticălosul va simți asprimea legii.

— D-ta și cu mine, Urez, am putea lucra împreună, zise comisarul poporului. — Noi nu vom face niciun rău acelora cari sunt oameni de treabă. Din nefericire, însă, sunt unii indivizi cari se folosesc de situația lor înaltă pentru a trage foloase pe spinarea altora. Revoluția a fost necesară la noi, ea trebuia să vină, dar acum trebue să veghiăm ca să nu ne scape frânele din mână, ca să nu se încuibeze elemente care urmăresc să-și facă doar interesele lor și care vor să guste viața din plin fără să se sinchisească de drepturile altora.

Urez încuviință în tăcere. Trebuia să dea drep-